

GÁSPÁR FERENC

A SÁRKÁNY PALLOSA

Gáspár Ferenc

JOHNNY FORTUNATE KALANDJAI

A magyar történelem tényein alapuló kalandregény-sorozat

Megjelent:

- I. A strucc vére
- II. A strucc terjeszkedik
- III. A strucc halála
- IV. A sárkány pallosa

Előkészületben:

- V. A sárkány harca

Gáspár Ferenc

A SÁRKÁNY PALLOSA

COLDWELL KÖNYVEK

© Gáspár Ferenc 2003
első kiadás

COLDWELL KÖNYVEK
Budapest
2003

A KÖNYV MEGJELENÉSÉT TÁMOGATTA

A NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG
MINISZTERIUMA

NEMZETI KULTURÁLIS
ALAPPROGRAM

A történelmi adatokat szakmailag lektorálta: Dr. Bánosi György és Ósz Gábor
A térképet Fekete Valér rajzolta.

A borítót Horváth Gyula Gábor tervezte
A borítóhoz felhasználtuk a Franklin-Társulat 1900-ban kiadott,
A magyar viselet története című könyvnek Nemes Mihály festette táblaképeit.
A nyomdai előkészítő munkát a megapress '94 Kft. végezte
Készült a VONEX Kft. nyomdájában 2003 októberében,
Nyíró András felelős vezetésével.

ISBN 963 212 427 8
Kiadja a Coldwell Pharma Bt. dr. Kósa Edit felelős vezetésével
1028 Budapest, Gazda utca 41.
www.coldwell.hu

Első fejezet

A sárkány színre lép

Johnny 2002 januárjában New Yorkba érkezik – Mi történt eddig? – A kalapos ember – Szerencsés János 1387-ben átveszi az irányítást – Húsz évvel később, 1408-ban Zsigmond király megalapítja a Sárkányos rendet

Johnny Fortunatét várják a kettes kijáratnál. Johnny Fortunatét a kettes kijáratnál várják.”

Johnny csodálkozva nézett az apjára, de az csak a vállát vonogatta. Anyu meg mintha nem is figyelt volna. Mintha elnézett volna valahová nagyon messzire... Johnny oldalba bökte.

– Nem hallod, hogy engem hívnak?

– Ó, csak a csomagok... Bessy néninek vennem kell valamit... – anyu egészen zavartnak látszott. Johnnyt meg elfutotta a méreg. Itt állnak a New York-i reptéren, egy szuper magyarországi út után, a hangosbemondó az ő nevét harsogja, az ősök meg úgy viselkednek, akár az óvodások. Johnny javában kamaszodott, és néha úgy érezte, rémes nehéz a szülőkkkel! Amúgy jóban voltak, Lillafüreden szil-

vesztereztek, és csak most érkeztek haza az újév küszöbén. Johnny Fortunate ugyanis magyar származású. Nagypapája, aki vagy ötven évvel ezelőtt utazott el az Újvilágba, találta ki ezt az olaszos hangzású nevet, mert a sajátja, a Szerencsés kiejthetetlennek bizonyult a többségben élő angolszász népség számára.

Nagypapával különben igen jól megértették egymást, sőt, amikor Johnnyt az osztálytársai megverték, kapott tőle egy gyűrűt, hogy megvédje a bajban. A gyűrű azonban valahogy egészen lehetetlenül működött, nem erőt adott, hanem elrepítette Johnnyt Nagy Lajos magyar király udvarába. A fiú rengeteg kalandon esett át, sokszor azt sem tudta, ébren van-e, vagy álmodik. És ahogy telt az idő, és a kalandok mind vadabbá és erőszakosabbá váltak, úgy derült ki, hogy az a középkori Szerencsés János talán nem is a mai kisdiák Johnny, hanem csupán a hasonmása, akit ugyan ő irányít, de aki egyre kevésbé akar megfelelni ennek a szerepnek. És hát egészen furá módon más hasonmások is feltűntek Nagy Lajos környezetében. Először is Garai Klára, Szerencsés János szerelme. Klára Claire-nek, Johnny osztálytársának felelt meg „odaát”. Aztán megjelent Fortunate lovag, aki elképesztően hasonlított nagypapára, csak sokkal izmosabb és harcosabb változatban. És ott volt még a lengyel Maciek herceg, megszólalásig a bandzsító Maciek, hátul az utolsó padban!

Mindenesetre Johnny az álmokon keresztül egyre jobban megismerte és megszerette a magyar történelmet. Találkozott Nagy Lajos királlyal, részt vett a dicsőséges nápolyi hadjáratokban, majd megsiratta a királyt, amikor az meghalt. Átélt a király özvegyen maradt feleségének tragédiáját is. Erzsébet királynét ugyanis megfojtották az el-

lene lázadók, még hozzá saját leánya, Mária szeme láttára, 1387-ben! Közben persze vidám dolgok is történtek, különösen, ha a középkori víg cimborák mulatozni kezdtek! És Johnny, ha nem tudott vagy nem értett valamit, megkérdezhetette a nagypapától, vagy Zeustól, vagyis Brown tanár úrtól, akit diákjai neveztek el az istenek uráról, mivel történelmet tanított, szakállat viselt, és mindig egyenesen járt.

Johnny álmairól kevesen tudtak. Arról meg végképp nem szívesen beszélt, hogy az az idősebb fiú a középkorban valami lehetetlen módon életre kelt figura!

Lillafüreden mindenesetre úgy tűnt, Johnny megoldotta a problémát. Úgy gondolta, hogy ez a Szerencsés János csak azért létezik, mert ő, vagyis Johnny nem vallotta be saját magának, hogy szerelmes Claire-be! Ezért kell őhelyette annak a másik Jánosnak udvarolgatni ott a középkorban. Ám, ahogy a dolog tisztázódott, és Johnny még telefonon is felhívta a kislányt, hogy boldog új évet kívánjon neki, úgy vélte, örökre végzett Szerencsés Jánossal meg annak szerelmével, Garai Klárával. Nincs többé szükség rájuk, eltűnhetnek a történelem süllyesztőjében!

Valami kis bizonytalanság azért megmaradt benne. Hiszen annyi furcsaság történt vele az utóbbi egy évben! Itt volt például a gonosz Artus Bernát, aki... de erre most nem volt idő! Hogy Artus Bernátról tépelődjön, aki már sok száz éve porlad Novigrad várában! Vagy a pápa börtönében porlad? Johnny dühösen legyintett. „Johnny Fortunatét a kettes kijáratnál várják... Johnny Fortunatét...” A hangosbemondó recsegő-krákoló hangon továbbra is ezt szajkózta, akár valami réges-régi lemez, amely megakadt lejátszás közben.

– Mindjárt jövök! Maradjatok itt! – kiáltotta, és elszá-
guldott. Még futtában érzékelte, hogy anyu továbbra sem
figyel, apu viszont felébredt, és a kezét is megemelte, de ő
addigra már messze járt. A kettes kijáratnál azonban senki
sem várta. Johnny a futástól izzadt és lihegett, pedig erő-
sen fagyott és kemény északi szél fújt. Forgatta a fejét,
hogy ki az, aki őt várja, de nem látott senki ismerőst.
Johnny toporgott. Johnny már kicsit fázott, aztán jobban
fázott, majd arra gondolt, hogy a szülei minden bizonnyal
keresik. – Ők is hallották a hangosbemondót, te idétlens! –
válaszolt mindjárt saját magának. Tényleg – csapott a
homlokára – hogy én milyen...

– Johnny, miért szaladtál el, Johnny... – hallotta máris
édesanyja hangját a háta mögül. S ahogy megfordult,
mindjárt megpillantotta őket. Hárman voltak. Anyu és
apu mellett egy harmadik, egy fiatal, kalapos férfi lépdelt.
A kalapos egyik kezével anyu bőrröndjét vitte, a másikkal
a kalapját szorongatta. Hogy ne fújja el a szél. Így aztán
nem láthatta, hogy apu milyen zavartan forgatja a fejét a
lassú hóésésben. Johnnynak fúrta az oldalát, hogy ki lehet
ez a kalapos? Közben pedig türelmetlenkedett, alig várta
már, hogy ide érjenek a kapuhoz, ahová őt ez az idétlens
bemondó rendelte, és ahol nem vár órá senki, de senki.
Így hát integetni kezdett nekik, gyorsabban, gyorsabban!
De azok hárman mintha egyre lassabban jönnének, nem
is jövés az, hanem vánszorgás, és most... Most megáll-
nak, földbe gyökerezett a lábuk! Johnny türelmetlenül
toppantott. Apuék viszont oly bambán meredtek az ő vál-
la fölött a semmibe, hogy Johnny is kénytelen volt meg-
fordulni. Mit bámulhatnak azok hárman? Johnny később
ezekre a pillanatokra úgy emlékezett vissza, mint aki tele

van türelmetlenséggel, csalódottsággal, kavargó érzelmekkel. A tengerentúli út döbbsentette rá, hogy szereti Claire-t, és tulajdonképpen alig várta, hogy megérkezzenek. Titokban még abban is reménykedett, hogy a kislány várja a kijáratnál. Ehelyett a szeme előtt egy pattanásos képű fiút pillantott meg, két szeplővel az orra hegyén. A fiú vigyorgott és meglengette a jobb öklét. Semmi kétség: verekedni akar!

Szerencsés János körülnézett. Selymes füvű rét közepén álldogált, a korán jött tavasz már néhány virágot is előcsalta a földből. Nyújtózkodott egy nagyot és arcát a nap felé fordította. Aztán ökölbe szorított jobb kezére tekintett. Nézte rajta a friss sebhelyet és olyan boldog volt, mint még soha életében! „Megadtam neki” – morogta magában. „Megadtam. Mégis mit képzelsz ez a taknyos! Fiatalabb nálam és parancsolgat. De most kész! Vége! A saját életemet fogom élni!”

Egy rigó szállt el felette, és a hangos csicsergés kizökkentette a gondolataiból. Végigpillantott a ruházatán. Szűk, de viszonylag kényelmes durva posztóból készült ruhát viselt, oldalán rövid tőr fityegett. „Kevés” – gondolta. „Páncélt kell szerezni mindenáron! És lovat!” – tette hozzá rögtön. Aztán mindjárt a saját homlokára csapott: „Hiszen bent van a várban! Ott vár rám Csillag, a pejkió! Hogy én milyen...!” Az utóbbi szavakat már egészen hangosan mondta.

– Hülye vagy, sőt! Egyenesen tökfej! – hallott egy rikácsoló hangot valahonnan a feje fölül. De már ugrott is félre, mert egy háló suhogását hallotta. A háló a fáról ér-

kezett, amely alatt álldogált, s bár János ezt az első támadást megúsza, ijedten látta, hogy könnyű ruhás fegyveresek ugrálnak le a fáról, szám szerint öten. Egy vékony dongájú legény vezette őket, olyan seszínű hajjal, ő kiabált a fa tetejéről.

– Mit akartok tőlem?! – kiáltott János, miközben futott néhány lépést hátrafelé. Nem vagyok én hal, hogy hálóval fogjatok!

– A püspök úr nem szereti a kószálókat! – vicsorogta a kesehajú. – Ha megadod magad, esetleg életben hagyunk, és sikálhatod a kanizsai vár folyosóit. Ha viszont nem... – és jelentőségteljesen elhúzta az ujját a nyaka körül. János tudta, hogy ez mit jelent. Úgy tett, mint aki vakarózik egy kicsit, gondolkozik. Közben félszemmel látta, hogy a másik négy harcos – közöttük bizony akadtak jócskán megtermett, félelmetes figurák – lassan félkörívben rendeződik körülötte. Szóval a jobb kezével az öve felé vakarózott, aztán hirtelen mozdulattal kirántotta a törét és már repítette is... a legközelebb álló marcona vitéz szívébe! Nem várta meg, míg dőlni kezd a vér – azonnal sarkon fordult és futásnak eredt.

– Fogjátok el! Utána! Nincs több fegyvere! – hallotta a háta mögött. Ő meg arra gondolt, hogyha eléri a patakot, talán megmenekülhet. Ott áll az öreg vízimalom, elhagyott kamráiban talán elbújhat az üldözők elől... Azok viszont szorgalmasan trappoltak mögötte, s közben persze nagyokat káromkodtak. János tudta, hogy jó futó, s a megtermett harcosok nem érik el könnyen, kivéve a kesét. Hátrapillantott a válla fölött, hogy hol járnak az üldözők, s a következő másodpercben csak egy hatalmas ütést érzett a fején, a lábai meg kiszaladtak alóla, mintha csak

forgósze! kaptva volna föl. „Végem van”, gondolta, aztán suhogást hallott a háta mögöl. Nyögést a másik irányból... Majd két másik suhogást, különbözöt az előzötöl. Félve nyitotta ki a szemét, jól megtermett apátot látott maga előtt barna szörcsuhában, meg egy lovagot íjjal a kezében. A lovag bandzsított...

– Mit nézel János fiam, vagy nem láttál még dobócsillagot hajigálni? – rivallt rá barátságosan az apát, és János örömmel fedezte fel benne Fortunate lovagot, régi barátját és – nem mellékesen – távoli rokonát.

– Egyébként meg nekirohantál egy faágnak – tette hozzá a kövérkés lovag, és kárörvendően vigyorgott. János sokszor mit nem adott volna ezért a mosolyért, amikor egyedül kellett megküzdenie a farkasokkal tavaly nyáron a nagy Duna árterén! De most nem volt idő az ünneplésre. A kese hanyatthomlok menekült, ugyanis két társa dobócsillagtól találva fetrengett a földön, a harmadikat meg a bandzsa lovag nyílvesszője találta telibe, pont a homloka közepén. János villámgyorsan cselekedett, futtában felkapta az egyik halálra sebzett harcos szablyáját és rohant a kese után. Ám alig jutottak a ligetes erdő széléig, mikor a kese hirtelen megfordult és kardot rántott. Jánosnak sem kellett több, máris meglengette a görbe szablyát, s mikor ellenfele szúrni akart, egy ügyes csuklómozdulattal nem csak a kardot lökte félre, hanem ahogy visszahúzta a fegyvert, annak ellenkező élével levágta a másik hüvelykét is!

– Áááá! – ordított a vékonydongájú fickó és hozzátette: – Az anyád...! – közben persze leejtette fegyverét a földre, s féllábon ugrálva másik kezével a sebet szorongatta.

Jánost mindez a rángatózás nem izgatta fel túlságosan. Megemelte a görbe kardot, és éppen a döntő csapásra készült, amikor jó tíz méterrel hátrébb fölemelkedtek az ágak, és vagy tizenöt lándzsás bukkant elő, amúgy pajzsosan, sisakosan, kivont kardokkal. János csak egy pillanatra hőkölt vissza, aztán már hallotta is a lovak dübörgését a háta mögött.

Ugorj fiam! – kiáltotta Fortunate lovag, és Szerencsés János a következő minutumban már fent ült az öreg harcos mögött a nyeregben.

– Laudétur! – intett vissza nekik az apát-lovag, s már száguldottak is a Garák ősi vára felé, a bandza lovaggal együtt.

– Még találkozunk! Haramia! Gyilkos! Hogy csapna beléd...!

De a kesze hiába kiabált, hamarosan árkon-bokron túl voltak, bottal üthették a nyomuk. Egy kies réten megálltak.

– Jól harcoltál, Jancsi fiam – mondta a lovag, s megdöngötte a legény hátát.

– Jól – felelte az ifjú. – És egyre jobban fogok. És első ember leszek az udvarban! Meglássátok! – és csillogó szemmel nézett a másik kettőre.

– Úgy legyen! – szólalt meg az eddig szótlan lovag, aki álsruhás lengyel herceg volt, s Macieknek hívták. Néhány éve érkezett ide egy küldöttséggel a szépséges Hedvig királykisasszonyért, Nagy Lajos király legkisebbik lányáért.

– De mi a baja velünk Kanizsai uramnak? – kérdezte János.

– Tudja rólad a Lackfi atyafiságot – köpött egyet az „apát”. – Le akarják járatni az öreget.

- A nádort? Miért? – János nem értette.
- Birtokért, mi másért.
- És miért vagy apátruhában?
- Áruha! Pécsváradon kaptam kölcsönbe, hogy megtévesztem az ellenséget!
- Hát most jól megtévesztetted őket! – kacagott János. – Nem mindegy nekik, ki küldi őket a másvilágra? – De Fortunate lovag, akinek úgy tűnt, megtetszett az álöltözék, nem felelt a fiú kérdésére. Csak mosolygott szerényen, majd végre megszólalt:
- Most fő, hogy itt vagy velünk és átestél a tűzkeresztségen – vélte az ősz lovag. S valóban, János is így érzett. Valami nagy-nagy könnyebbség szállta meg a lelkét, úgy érezte, megtalálta élete célját: szolgálni a királyt és megvédeni a Lackfiak ősi becsületét. Hisz ő is rokon, vagy mi? Igaz, csak szegről-végről, pontosan nem is tudja, miképp, de rokon. S amíg ilyen barátok védik, nincs mitől félnie. Aztán meg ott van a lova, a pompás fekete sörényű pej mén. Csillag. Nem is tudja, hogyan feledkezhetett el róla. „Csillag?!” – szólalt meg fejében egy hang, „Csillag?” És Klára? Az ám, Klára!
- Tényleg, mi a helyzet Klarával? – érdeklődött az olaszos nevű Fortunate lovag, amíg a Garák ősi vára felképoroszkáltak.
- Megesküszünk – válaszolta János.
- Úgy tudom, egyszer már ki volt tűzve az esküvő – szólalt meg most a kevés beszédű Maciek herceg. Délcegen ült a lován, amely kisebb volt ugyan az övéknél, de szebb tartású, hófehér kanca. – És valamiért mégis elmaradt.
- De most meglesz. És nincs se Isten, se ember, aki ebben megakadályozna! Isten engem úgy segítjen!

Megálltak a lovak menet közben, még a szél is elült egy pillanatra. A távolban felsejlett a Garák ősi vára, s a két lovag csodálkozással vegyes tisztelettel nézte Szerencsés Jánost. Egészen kipirult az arca ebben a nagy elhatározásban.

Jó húsz évvel később, a budai várban, szintén valami nagy elhatározás végére készült pontot tenni Zsigmond király. Sok harcon, küzdelmen volt túl, nehezen szerezte meg a hatalmat. Majdnem olyan nehezen, mint nagy elődje: Károly Róbert. Zsigmond az első Anjou király unokáját, Nagy Lajos leányát, Máriát vette először feleségül, az ő révén lett király Magyarországon. Ám Mária ekkor már nem élt, Zsigmond újra nősült, és új égtájak, új világok felé tekintett a szemével. Német-római császár akart lenni. Ehhez azonban itthon, a hátszágban nyugalomra volt szüksége. Nagy fogadalomra hívta hát az urakat a budai várba...

Hideg, téli idő volt, ám a királyné lakosztályában pattogott a kályhában a tűz. A kellemes melegben ketten beszélgettek.

– Ahogy én ismerem, nem fog álmatlanul forgolódni éjszakánként a sárkány miatt – mondta éppen a királyné.

– Ebben én is biztos vagyok, királynőm. De mégis, mit szól a külföld? Mit szólnak majd az urak? Egy sárkány a budai várban! És mit szól az egyház?

– Ugyan, ugyan! Az egyház egyenlő az érsekkel. Kánizsai János örül, ha megvédheti maradék birtokait. A lázadása után! – Cillei Borbála hátravetette fényes, fekete haját. Tetszett neki a nádor. Mondani ugyan nem mondta, de érezte a mozdulataival, s főleg a sugárzó szemével.

„Szép vagy”, mondta a szem, meg ezt is: „Kellesz nekem.” A nádor pedig zavartan pislogott és az apjára gondolt, akibe szintén szerelmes volt egy királynő, valamikor réges-régen. Ráadásul az apját ugyanúgy hívták, ahogyan őt: Garai Miklósnak. És persze rögtön felrémlett neki a füledt júliusi reggel, amikor rájuk támadtak a Horvátiak... Amikor apjával együtt azt a rég elfelejtett királynőt kísérték...

– Nemcsak Kanizsai az egyház – próbált ellenvetni a nádor. – És akkor is egy sárkány...

– Úgy beszélsz, Miklósom, mintha egy igazi sárkány lenne. – Borbála fel-alá sétált a teremben. A szoknyája suhogott, ahogy lépdelt.

– Tirolban van már Elefánt-szövetség, Sólyom-társaság, akkor nálunk Magyarországon miért nem lehet Sárkányos rend? – kérdezte Borbála.

– Mert a sárkány az ördöggel azonos. Mert Szent György legyőzte. Mert Károly Róbert Szent György lovagrendet alapított!

– Ezt neki mondd, Miklós, ne nekem!

– Neki már mondtam – a nádor fáradtan legyintett.

„Tényleg mondtam. Ő meg csak nevetgélt és a vállát rángatta. Aztán kijelentette, hogy a sárkány a törököket jelképezi, és azért fogja a farkával a nyakát... nos azért fogja... de mit csinál most a királyné?” A nádor rémülten hátralépett. „Egészen közel jön” – állapította meg, és vészt jelző harci dobok meg kürtök szólaltak meg a fejében –, „egészen közel jön, megfogja a vállam, oldalra hajtja a fejét, és lassan szétnyílik az ajka... Ezt nem! Ezt nem szabad!” Garai Miklós lelkében most már fülrepesztően harsogtak a trombiták. „Még csak ez kéne! Alig húsz éves...”

– Mennem kell királynőm – szabadította ki magát a nádor. Pipoval találkozom még ma, s a királlyal szintén! Ha sárkány, hát legyen sárkány! – kiáltotta még ijedt, szokatlanul magas hangon és valósággal kiszaladt a szobából.

– Kiabáltál, Johnny!

– Mi az? Hol vagyok? Még nem értünk meg?

– „Felhívom kedves utasaink figyelmét arra, hogy a gép hamarosan leszáll!” – hallotta a kapitány hangját. „Tehát még repülünk” – állapította meg Johnny. Itt ülök a gépen, anyu ébresztget, és nemsokára meghallom, hogy „Johnny Fortunatét várják...” Johnny megborzongott.

– Reszketsz! Valami baj van?

– Á, semmi. Tényleg semmi. Johnny tudta, hogy a szülei tisztában vannak vele, mennyire gyakran álmodik, és hogy ezek az álmok időnként nagyon valóságosak, és hihetetlenek is, és ennek megfelelően nem mindig kíváncsiskodnak, lassan beleunnak ebbe a sok álomba. A mostaniról azonban tényleg nem akart beszélni. Hiszen hogyan mondja el nekik, hogy saját magával találkozott a repülőtéren. Saját önképét látta, és ez a nyavalyás önkép épp arra készült, hogy behúzzon neki, vagyis saját magának egy hatalmasat! Johnny a Johnnynak! Na nem. Ez túl meredek.

– Segíts anyunak vinni a táskáját – mondta most apu, és Johnnyba újból belenyilallt valami hülyeség, amit – mint imént elhatározta – éppen el akart felejteni. Hogy ki segített anyunak álmában. Tényleg, ki lehetett? Johnny lopva körülnézett. A gép már sikeresen landolt, az utasok morogva, elzsibbadt lábbal kászálódtak a hosszú repülőút

után. És mintha az egyik távoli ülésen, egészen az ablak mellett...

– Á csak véletlenül hasonlít! – csúszott ki Johnnyból a megkönnyebbülés.

– Kicsoda hasonlít? – érdeklődött apu értetlenül.

– Semmi, semmi, csak elgondolkoztam! Taxival megyünk, vagy autóval?

– Itt hagytuk az autónkat, nem emlékszel, kisfiam? – ezt anyu kérdezte.

– Ja persze – adta Johnny a csökkent értelműt. – Már emlékszem. És kászálódott kifelé. Odakint hideg északi szél fújt. Akár az álomban – vacogott Johnny. De mindjárt megnyugtatta magát: „Csak a szél ugyanaz” – állapította meg. „Kalapos fiatalember sehol, és a hangosbemondó sem... A hangosbemondó sem...” Johnnyban megállt az ütő. Szinte egyszerre néztek anyuval egymásra, amikor meghallották: „Johnny Fortunatét a kettes kijáratnál várják! Johnny Fortunatét...” Akár az álomban!

Borbála elégedetten kémlelt körül. „Hát igen, itt van mindenki, aki számít. Ezt jól csinálta Szigismund, ehhez ért. Hm... Sárkányos rendet alapítani. Csak csatázni ne kelljen, fegyvert forgatni. Mert a harcmezőn gyáva, fél a haláltól.” Borbála kifelé mosolyog és bólogat a hódolóknak. „Hogyne, látom, Stiborc vajda, nagyon örvendek, Ozorai Pipo, ó, de még mennyire, Csáki úr és a Perényiek, apámuram és természetesen a nádor a fiával! Különösen örvendek! És itt van ez az epezöld arcú rác is...Pfü, de örvendek!” Borbála ezt már nem tudja megállni szó nélkül:

– A rácot minek hívtad meg? – súgja oda a férjének.
 – Lazarevics Istvánt? – kérdez vissza Zsigmond király.
 – Lazarevicset, hogy a kórság eméssze meg! – Nagyon örvendek!

– Lazarevicset muszáj volt meghívnom!
 – A török veszély miatt ugye? Hogy ne neked kelljen hadakoznod! Mert megvisel a tábori élet... – Borbála ott ül a trónon, időnként kézcsókra nyújtja finom kezét, hosszúkás ujjait, elragadóan mosolyog. Fekete haja gyönyö-
 gösen feltűzve, rajta zöld selyemruha. Igazán bájos je-
 lenség. S így bájosan mosolyogva suttog a férjének:

– Mert gyáva vagy, félsz, hogy feltöri a nyereg a vék-
 nyad! Megsebesülsz, megvágják az arcocskád!

– Borbála! Legalább ne itt, és ne most! Amikor megalapítom a Sárkányos rendet!

– Valamit azért kihagytál a számításodból! – sziszeg tovább Borbála.

– Ugyan mit? – vonja meg a vállát Zsigmond.
 – A december 13-át! Miért pont 1408 december 13-át tűzted ki? Ezt a szerencsétlen Luca napot?

Zsigmond értetlenül megrázza a fejét: – Sohasem voltam babonás – mondja, és odainti magához Garai nádort.

– Megvan az eskü szövege? – kérdi a király.
 – Természetesen, felséges úr – hajolt meg a nádor. A Sárkányos rend megalapításra és esküre készen áll.

– Jól van. Hívjad az írnokot! – És ahogy befut a fürge lábú fiú, Zsigmond király diktálni kezd:

– Írjad... A mai napon, 1408. december 13-án... És már ügyet sem vett Borbálára. Igaz, Borbála sem órá. Elégedetten néz végig az egybegyűlteken (főleg a nádoron!), kicsit nyitva hagyja az ajkát, és hátradől a trónuson.

„Ezeket mind el fogom csábítani!” – gondolja. „Persze csak a fiatalokat! Na és ki a fiatal?” – teszi föl a kérdést saját magának. „Hm. Fiatal az, aki annak látszik!” – intézi el a problémát Borbála és nem veszi észre, hogy egyvalaki a tereből aggódó arccal figyeli őt. Az édesapja, Cillei Hermann.

Jó húsz évvel korábban a Garák ősi várában vidáman zajlott az élet. Az udvaron éppen lovagi játékok folytak, a konyha felől kellemes illatokat fújt a márciusi szél. Szerencsés János is éppen vidáman rohamozott a tompa kopjával, amit a játékok alkalmával használtak, hogy aztán kiszáratva még vidámabban csússzon le a nyeregből. Volt oka rá: négy győzelem ugyanazon a napon!

– Hol tanulta a fegyverforgatást az úr? Megtanít engem is, ugye? Én is ilyen szépen szeretném elhajigálni a lovagokat, mint kegyelmed! – nagy szemű, barna gyerek nézett rá valahonnan alulról. János még soha nem látta ezt az apródot.

– Csutakold le a lovam – mondta neki. – Akkor megtanítalak. – És a konyha felé nézett. „Hol lehet Klára” – gondolta, amíg a sárban caplatott. „Mindig meg szokta nézni a tornát! Arról nem beszélve...”

– Mikor kezdi a tanítást? János úr, mikor kezdi a tanítást? – rángatta hátulról az apród az ingujját.

– Lecsutakoltad a lovamat?

– Kész!

– Ilyen hamar?

– Én mindent gyorsan csinálok! Úgy is hívnak: Pendülj Gergő!

– És honnan kerültél a várba, te... te Pendülj Gergő? Kik a szüleid?

– Nincsenek... – csempült lefelé a szája a kölyöknek.

– Nincsenek?! – álmélkodott János, és megállt egy pillanatra a bokáig érő sárban. Szinte érezte, ahogy a ragadós lé körülöleli a csizmáját...

– Felégette a falunkat a Horváti úr! – ezt egészen halkán mondta a fiú és mégis kiáltva. Szorgosan csorgó könnyecsképeket morzsolt szét az arcán.

– Na jó...ne sírj! – krákolgott zavartan János. „Hogy rogyassa rájuk az eget a magasságos! De meglakolnak, ha addig élek is! Meglakolsz Horváti János!”

– Horváti János vagy Horváti Pál? – kérdezte a fiút.

– Jánosnak hívják, akárcsak kendet! De az egy gonosz János! – tette hozzá és már mosolygott. János egy ideig hallgatott. Aztán visszamosolygott erre a kedves arcú fiúra, aki nem akart tőle semmit, csak, hogy tanítsa meg a hadi mesterség fortélyaira! „Pedig apátlan-anyátlan árva a szerencsétlen! És én? Az én szüleim hol vannak?”

– Megrázta a fejét, hogy elhessegesse az ártalmas gondolatokat.

– Na, akkor perdülj Gergő, és keresd meg nekem Klára asszonyt! De szedd a lábad, mert különben mindjárt átkelesztel!

– És akkor megtanít, hogy kell a kopjával bánni? – követelődzött a gyerek.

– Holnap. Tudod, mit ír a biblia! Minden napnak meg van a maga baja.

– De az nekem nem baj!!

– Jól van, jól! De most... – Ekkor szólaltak meg a kürtök a kapu felől. János megkönnyebbülten sóhajtott, mert

igaz, hogy a Gergőéhez fogható tiszta tekintetet talán sohasem látott még, de kicsit fárasztotta a gyermek erőszakos követelőzése. Úgyhogy a legjobbkor szólaltak meg azok a bizonyos kürtök.

– Szaladj gyorsan, nézd meg, ki érkezett! Pendülj! – És amíg Gergő futott, addig ő végre visszahúzódhatott az árkadok alá. Onnan kíváncsiskodott kifelé, hogy ki lehet a látogató? El is felejtette egy pillanatra, miért-kiért akarta végigjárni a várát az imént, amikor egy könnyű kéz érintette meg a vállát.

– Leselkedik az úr?

– Klára! De jó, hogy itt vagy! – pördült meg János. Klára valószínűtlenül fodros és vakítóan fehér ruhában állt előtte. János még sohasem látta ennyire széprek.

– Mire készülsz? Kinek öltöztél fel ennyire szépen?

– Hát nem neked! – mondta a lány elutasítóan, de a szemei egészen másról beszéltek.

– Akkor kinek? – kapta ölbe János a lányt. – Ki az a szerencsés fickó? Nem Szerencsés Jánosnak hívják véletlenül?

– Nem hiszem! Egészen más neve van neki. Éppen most érkezik, és őt akarom felkérni tanúnak az esküvőmhöz.

Lackfi Istvánnak hívják! – és a széttárt várkapu felé mutatott, ahol valóban a főlovászmester ügetett be néhány katonával kíséretében. Simontornyai Lackfi István fiatal homlokát gúzsba kötötték a gondok és a ráncok, most mégis vidáman pislogott körbe a március eleji napsütésbe. Feje fölött csattogott-lobogott a zászlón a hőszerű sárkány.

Második fejezet

Éljen a király!

Péterfia Pócs bosszút esküszik – Hol van a gyűrű? – Claire és a barna hajú lány – Lackfi István elveszti Zsigmond kegyeit – Szerencsés Jánosnak valami nagyon nem tetszik...

És levágta a hüvelykedet? Mást nem vágott le rajtad?

A kesze hajú vitéz nem hajtja le a fejét. Tudja, ha most bűnbánóan tördelni kezdi a kezét, dadogni kezd, mindent elveszthet. Esetleg még a fejét is, bár Kanizsai püspök nem hirtelenkező ember... Viszont bosszúálló természet, ezt mindenki tudja.

– Püspök uram! Megbosszulom! Már kész is a tervem!

– Ne mondd! – a püspök felvonja a szemöldökét. Magas, szép ember Kanizsai úr, hosszúkás arccal, ám a kor szokása ellenére bajusz nélkül. Tekintete érdeklődő, sőt, időnként kifejezetten barátságos. Csak a szája szöglete és a késpenge ajkak árulkodnak arról, hogy a püspök úr nem mindig az egyenes úton jár. – Csak nem a Garák ősi várát készülsz kifüstölni? – kérdezi. – Esetleg lerohanod még

Simontornyát is, és amilyen tehetséges vagy, bevonulsz a budai várba! Ott aztán meg is koronáznak, mint első Pócsot, Magyarország királyának!

– Nem kell azt a várat égetni, püspök uram! Hanem csak Zsigmond fülébe juttatni, hogy van egy alkímista a Lackfiak között, aki valami nagy rosszban sántikál! Közben meg figyeltetni, merre jár vadászni az a Szerencsés János, aki nem mindig lesz szerencsés, erre megesküszöm! Csak lovasokat adj uram, különben megint bottal üthetem a nyomát, mint legutóbb, és ne legyen a nevem Péterfia Pócs, ha nem hozom elébid élve, vagy holtan egy hó alatt!

– Szüljek lovasokat, vagy varázsoljak? Esetleg írhatok a pápa őszentségének Rómába, hogy tegyen csodát ez ügyben! Vendégek vagyunk itt, Pécsváradon, vésd jól az eszedbe! Öt lovast adhatok – teszi hozzá némileg enyhültebb hangon.

– Öt lovast?! De hisz vele van az ősz hajú barát, meg az a másik, aki kancsal! És úgy verekednek, mint az isten! Öt lovas kevés!

– Nincs több – morogta Kanizsai János. – Oldjátok meg! Várjátok ki, amíg egyedül kilovagol, akkor csapjatok rá! De a Lackfiakkal egyelőre nyíltan nem akarom összeakasztani a bajuszt! Titokban kell cselekedni! Ezért elég az öt ember! Értsd meg jól, te... – Kanizsai úr keresi a szót. Nem akarja megbántani familiárisát, bár haragszik a négy elveszett harcos miatt. A kesehajú Pócsot viszont régóta ismeri, sok mindenre használható, gátlások nélküli, agyafúrt gazember. És az ilyenekre bizony nagy szükség van zavaros időkben. Tétovázik hát, hogy milyen jelzővel illesse. Végül csak kiböki:

– Kétbalkezes! Csak élve foghatod el, világos? Bevágjuk egy kicsit a kanizsai vár tömlőcébe, hadd puhuljon a nyomorult! Közben meg elcsöpögtetjük ezt az alkímista dolgot... Ha Zsigmond fülébe jut, egyszer még jó lesz valamire! Na, eridj, mit ácsorogsz itt! Még meghallja az öreg Gergely apát, hogy miben mesterkedünk! – mutat a kis kápolna bejárata felé, ahol eddig csak kettesben beszélgettek, a kitárt ajtón át azonban az egri püspök messzire ellát Pócs „vitéz” válla fölött.

– Ha kérdi, hát, mondd, hogy vadászni mégy! – inti hát a ravaszt, akinek egyébként jókora piszkos kötés éktelenkedett a jobbján. Ezzel a kézzel vadászni... – Mondd, hogy csak irányítod őket! Te tudod, merre túrnak a vaddisznók a Mecsek alján! Na, eridj, eridj! – És szinte kilökdösi az ajtón. Éppen ideje volt. Gergely apát, a pécsváradi gvardián a küszöbön áll és megdöbbenve nézi Péterfia Pócs mocskos rongyokba bugyolált kezét.

– Rácsaptam az ajtót! – rikkantja köszönés nélkül Pócs és elviharzik. Az apát a fejét csóválja. Nem tetszik neki, amit lát. Még az sem vigasztalja, hogy a nagyhatalmú egri püspök kitárt karokkal köszönti...

– Fehérvárra megyek, Zsigmond megkoronázására – mondja Lackfi István és nagyot húz az elé tett kupából. – Okosan tennétek, ha velem tartanátok.

– Én jól érzem magam itt Garán. – válaszolja János és igyekszik szúrósan nézni.

– Egy koronázás mindig nagy esemény. Általában csak egyszer él át ilyesmit az ember. No meg... – húzta el a szája szélét a lovászmester.

– Mi az, hogy no meg? István! Túl rég ismerjük egymást, hogy köntörfalazz nekem!

– Ugyan már! Senki sem akar köntörfalazni. Csak nem tudom, hogy mennyire vagy tisztában a lehetőségeiddel.

– János nemrég még el akart bújni – fecsegi Klára.
„A történelem színpada mögé. Valahová, ahol még művészbemjáró sincsen, csak...”

– Hagyjuk most ezt, jó?! – vág közbe János. – Ez már a múlté.

– Múlté? Nincs két hónapja, hogy ezt mondtad! „Csak ponyvák, díszletek és megkopott régi álarcok!” – és Klára mulatságosan elmélyített hanggal utánozza a kedvesét.

– Na és ha ezt mondtam! – csattan fel az ifjú. – Minden okom megvolt rá! Az orrunk előtt gyilkolták meg édesapádat, Magyarország nádorát! Vagy te nem láttad, mikor a levágott fejekkel dobálták meg a királynőt? Te nem voltál ott, amikor Garai Miklós ily szörnyű véget ért? És persze a királynőről sem hallottál! Hogy megfojtották Novigrad várában!

Hirtelen csend lett. Klára eltakarta az arcát a kezeivel. Így ült egy percre, majd egyszer csak felpattant és kisietett.

– Klára! – kiáltott utána János. – Klára!

– Hagyd most! – fogta meg a kezét Lackfi István. – Majd később kibékíted. Inkább hallgass meg engem.

– Ha még mindig Fehérvárról beszélsz, jobb, ha el sem kezded! Megmondtam, hogy nem megyek sehová!

– Elég rosszul teszed.

– Mert kimaradok a tülekedésből?

– Pontosan. Zsigmondnak most mindenkire szüksége van. Cserébe birtokokat oszt és rangokat. Most megalapozhatod a jövődet.

– Nincs szükségem újabb birtokokra! És egyelőre nem akarok részt venni a politikában!

– Elég rosszul teszed. Különben nem is értelek igazán, hogy mi az, amitől tartasz. Forgács Balázs nincs többé. Garai Miklós – az apósjelölted, akitől annyira féltél – fejetlen hulla. A fiatal Garai Miklós – nos, ő nem fog bele-szólni a házasságotokba. Sőt. Amióta kiderült, hogy nem halt meg, csak megsebesült, azóta kifejezetten támogatja az ötletet. Akkor meg mitől félsz, János?

– Nem is tudom. Tavalý... tavalý nagyon rossz évünk volt Klárával. Össze akartunk házasodni Diósgyőrött, aztán megszólalt egy hang...

– Hang? Miféle hang? – csodálkozott Lackfi István.

– A fejemben egy hang. Hogy én nem létezem.

– Ne beszélj butaságokat, János! Kivel beszélgetek én most? Egy kísértettel, vagy Szerencsés Jánossal? – Lackfi István érezte, hogy a barátja butaságokat beszél, de a Jánosból áradó megfoghatatlan szorongás elérte őt is. Körbe fogta őket, akár egy nagy fekete lepel, és aznapra már nem is eresztette el őket... Ezen aztán János lepődött meg a legjobban. Hiszen milyen bátor volt a minap, mennyire eltökélt!

– Minden elő volt készítve az esküvőhöz. Benedek úrral, a diósgyőri várkapitánnyal madarat lehetett volna fogatni. És aztán mégsem házasodtunk össze.

– A gyűrűd megvan még? – kérdezte hirtelen ötlettel a főlovászmester.

– Miféle gyűrű? – kérdezte János, de most Lackfi úr pislogott zavartan. – Tehát mégis igaz – mormolta félhangoosan, és elfordult, hogy ne kelljen a barátja szemébe nézni.

– Nem számít – legyintett Lackfi és az orrát törölgette az inge ujjával. Aztán mégiscsak meggondolta magát és János felé fordult.

– Egy ilyen gyűrű – mondta. Egy szakasztott ugyanilyen. – és a bal kezét János orra alá dugta.

– De jó, hogy itt vagy, Johnny, feltétlenül beszélnem kell veled! – Johnny kicsit mereven ácsorgott, nem tudta mire vélni ezt a nagy nekibuzdulást. Örült, hiszen titkon erre vágyott, hogy Claire várja a kijáratnál, közben megzavarban volt, tudta, apuék kicsit lemaradva mögöttük, figyelik őket, kaján izgalommal lesik mozdulataikat, hogy vajon mit tesznek, mit mondanak, miképp mosolyognak a szerelmesek, ez feszélyezte némileg.

– Ezt neked hoztam – húzta elő végre az oroszlános könyvet, amit a British Múzeumban vásárolt az asszír királyokról, akik pusztá kézzel, pontosabban egy szem lándzsával küzdöttek meg uralkodótársaikkal, a sivatag négy lábú királyaival. Claire örült a könyvnek, de pattanásig feszültté tette a beleszorult mondanivaló. Tekintgetett hátra, hogy vajon hallják-e őket Johnny szülei, s mikor úgy vélte, eléggé lemaradtak már, belevágott:

– Egy barna hajú lányról álmodtam az éjjel.

– Ne mondd! – Johnny megállt a járdán.

– Ne állj meg Johnny légy szíves, tudom, hogy itt parkoltok mindjárt a sarkon, de ne állj meg, mert mindjárt utolérnek a szüleid, és én egyáltalán nem szeretném, ha meghallanák, hogy miről beszélünk! – Claire zaklatottan és hadarva beszélt. Johnny megindult, de azért nem állta meg, hogy ne értetlenkedjék kissé:

– Miért ne beszélhetnénk egy álomról? – és hamiskásan mosolygott.

– Pont te kérdezed? Na jó, a lényeg az... – és Claire megragadta Johnny kezét, valósággal vonszolta maga után a hideg januári szélben, és egyre gyorsabban hadarva beszélt arról az idegen lányról, aki egy réges-régi korban élt és valami nagyon, de nagyon fontos üzenetet akart közölni Johnnyval, de Johnnyt nem találta sehol, és ezért ment el Claire-hez...

Apuék pedig nem hallottak semmit, csak mosolyogtak meg kacsintgattak egymásra a két ifjú háta mögött, hamarosan befutottak a parkolóba, és apu még azt sem vette észre, hogy messziről egy kalapos fiatalember követi őket, és anyu néha hátrapillant rá. Olyankor kicsit elpirult, a fiatalember pedig köszönésképpen megbökte a kalapját.

– Na és, milyen ember ez a te... ez a te Szerencsés Jánosod? Jól hallom, Garai Klára a menyasszonya? A macsói bán húga. Hm. Szerencsés választás egy Szerencsés Jánostól! Lackfi uram! Úgy kell kihúzni belőled a szót?

– Mit is mondhatnék, jóuram? Szerencsés János derék legény, és ha úgy hozza a sors, bátran verekszik. Nem ijed meg a saját árnyékától.

– Örömmel hallom. És kinek a rokona? Mert főrangú nem lehet, arról tudnék bizonyny!

– Úgy tűnik, a mienk...

– Hogyhogy úgy tűnik? – értetlenkedett Zsigmond, akinek most már biztos, hogy a fejére teszi az öreg Benedek püspök Szent István király aranykoronáját. Demeter érsek úr ugyanis megelégtelte a hosszú földi életet, és az év elején

visszaadta a lelkét a teremtőjének. Így az esztergomi érseki szék azóta üresen állott, s a rendkívüli helyzetben a legidősebb főpapra, a korelnök veszprémi Benedekre várt a koronázás tisztsége.

Szép szál ember volt Zsigmond, magas homlokú. Ám petyhüdt ajkai, és a ravaszkásan csillogó szempár, amivel a világot firtatta, egészen más jellemvonásokról tanúskodtak, mint a közismerten éles eszet jelentő „magas homlok”. Lackfi István nem most először találkozott vele, és bár odaadó hívének gondolta magát, mindig zavarba hozta ez a bizonyos szempár. Nem, nem a ravaszsággal volt baja őneki! Hanem, hogy Zsigmond azokkal a rókaszemekkel mintha állandóan valahová az ember háta mögé nézne... A főlovász egyszer vissza is fordult, hátha áll ott valaki... Valami fontos ember, azt figyeli Zsigmond. De nem állt ott senki, s ettől a ténytől a főlovász zavara csak fokozódott.

– Ő is Lackfi? – kérdezte most a „majdnem” király.

– De nehezeket kérdezel, jóuram! Ő is Lackfi, de hogy mióta, honnan és miként, hogy a Lackfi család mely ágából, azt ne kérdezd, mert magam sem tudom.

– Akkor mi a bizonyíték? Nemesi levele van?

– Gyűrűje van. Ugyanolyan gyűrűje, mint amit a nagybátyám apja kapott Nagy Lajos királytól.

– És ez neked bizonyíték? – Az ifjú királyjelölt felnevetett, felpattant a székről, és töltött magának. Aztán a főlovásznak színtén.

– Csináltathatott egyet! – mondta Zsigmond és meghúzta az egyszerű fakupát. Éppen túlestek a nagy gyűlésen, amikor az eljövendő király már előre és ünnepélyesen megígérte az uraknak, hogy tanácsosait mindig öközlük választja majd, idegeneknek nem ad egyházi birtokot, a

törvényességet mindig betartja, alattvalóinak jogait tiszteletben tartja, etcetera, etcetera. Cserébe a főurak támogatják őt a Horvátiak elleni küzdelemben, és nem mellékesen: megkoronázzák! Zsigmond mindent megígért, mindent aláírt. Ám ahogy elkezdődött az ünnepi mulatozás, rögvest félrehívta a főlovászt, s elvonult vele tárgyalni a fehérvári palota félreeső szárnyába, ahol nem zavarhatta őket senki.

– Naiv egy fiú vagy te, főlovász uram! Így csaptak be a Horvátiak is, ugye? Nekik is van gyűrűjük? Nagy Lajostól kapták ők is, ugye? – Zsigmond eddig egészen közel állt a főlovászhoz. Most hirtelen átment az asztal túoldalára. A boros kupát még mindig a kezében tartotta. A hangját nem emelte föl, a hangszín azonban megkeményedett kisé.

– Miről beszélsz uram-király? – Lackfi István arca elfehéredett a vád hallatán.

– Ó semmi, semmi. Ártatlan dolgok ezek. – Zsigmond visszasétált az innenső oldalra. „Még nem vagyok király” – gondolta. „Ez az áruló Lackfi kutya azt hiszi, így hízeleget nekem?” Hangosan viszont ezt mondta:

– Tulajdonképpen szót sem érdemel. Hiszen mindenki azzal barátkozik, akivel akar. Viszont én ezek után nem tudlak majd lovászmesterként alkalmazni, ha megkoronáznak. Egyelőre a nagybátyád, a nádor fogja viselni ezt a tisztséget ezekben a nehéz időkben, hiszen tudod jól, milyen nehéz időket élünk!?

– De hiszen... – próbált közbevágni a volt lovászmester – de hiszen...

– Semmi de! Ettől én még nagyon kedvellek téged! – És Zsigmond átölelte a megdőbbszent Lackfi úr vállát. Sok-sok

fontos feladatod lesz itt az udvarban, de hát tudod, most, hogy meg kell küzdenünk a Horvátiakkal, akik be akarják hívni Nápolyi Lászlót, most nem tehetünk veled kivételt. Érd be ennyivel légy szíves és... – Zsigmond egyre gyorsabban beszélt, már-már hadart, Lackfi Istvánnak meg zúgott és kavargott a feje. Szinte meg sem lepődött, amikor egyszerre kint találta magát a palota falain kívül, a fagyos márciusi éjszakában. Csak egy gondolat járt a fejében: Beszélni kell Szerencsés Jánossal! De minél előbb!

János pontosan tudja, miért nem akart elmenni Fehérvárra a koronázásra. Embert ölt, még ha önvédelemből is, ráadásul Kanizsai úr emberét. Korábban János sohasem tett még ilyet. Azt hitte, zavarni fogja, lelkiismeretfurdalása lesz, de nem ez történt. Helyette roppant eltökéltnek, magabiztosnak érzi magát, egyedül az ifjabb Lackfi érkezése ingatta meg egy pillanatra, de ahogy a volt főlovász eltávozott, megint a régi volt. És most már nincs egyedül! Hiszen Klára eddig is itt volt, de reá a harcban mégsem számíthat! Fortunate lovag ma reggel is intette, ne lovagoljon túl messzire, mert a négy harcos halálát a püspök nem hagyja annyiban! Így aztán meg egyeznek, hogy ketten mennek: Maciek herceg tart vele. Igen ám, de az utolsó pillanatban a herceg nyergének leszakad a kötőfékje, és – bármily hihetetlen – ő maga akarja megreparálni! Hiába mondják neki, hogy itt az a tengernyi léhűtő, szolga, hátramoszdító, nem enged! Össze is gyűlnek az udvari népek, csodát látni: egy herceg maga javítja a nyergét! Közben persze a lovag a maga szófukar és mogorva módján előadja, hogy ő nem bí-

zik meg senkiben, és egy olyan rettenthetetlen harcossal, mint amilyen ő, nem fordulhat elő, hogy mondjuk vágta közben lecsússzon a nyereg... Vívásról, kopjatörésről nem beszélve!

Ott ül hát az udvaron, hátát a kőnek veti, és hatalmas zsákvarrótúvel erősítgeti a bőrszíjat, míg a szájtátiak körbeállják.

– Van itt nyereg, sok is, herceg uram! Adok újat, ne veszkődjön a régivel! – A szépséges Klára áll meg előtte, és kedvesen mosolyogva nézi a nagy darab embert, aki herceg léte a porban ülve, és bandzsítva (!) erőlködik a nyergével.

– Nekem csak az enyém a jó, dzsinkoje bárdzo! – udvariaskodik a lovag, és közben csurog az arcáról az izzadság az erőlködéstől. Pedig nincs meleg, az áprilisi szélben so- kan fázósan húzzák össze magukon a köpenyt.

– Az igazi lovag nem cserélgeti sem a lovát, sem a szíve hölgyét, de még a nyergét sem! – kapcsolódik bele a kedélyes beszélgetésbe Fortunate lovag, aki most érkezik a konyháról egy hatalmas cupákkal a kezében.

– Te jószagú Úristen! – teszi a csodálkozót Klára. – Talán még az alsóneműjét sem? – csípelődik.

– A sülteket! – kiáltja oda János, immár a Csillag hátáról. – A sültet gyakran cserélgeti az igazi lovag! Amilyen sűrűn csak bírja!

– Enni kell, aki harcolni akar! – válaszolja méltatlan- kodva az őszhajú lovag, a nagy jókedv közepette. Az udvaron lézengőknek tetszik a vidám figura, akit a legtöbbször sült hússal vagy teli töltött nagy boroskancsokkal látnak a várudvaron, s akinek többnyire mindenkihez van egy-két tréfás szava, barátságos gesztusa. Most meg kü-

lönösen vicces, ahogy teliszájjal bizonygatja, hogy jóllakottan lehet harcolni! Hár kacagják is erősen Fortunate lovagot az udvari népek, combjukat csapkodják, hasukat fogják a nagy nevetéstől.

János nem vár tovább. Megsarkantyúzza a lovát, és kiszáguld a zöldellő mezőkre. Nem hallja már a kacagást, és a lovag aggódó szavai meg végképp nem érnek el a füléhez: – Legalább egy combot.. – morogja az agg – legalább egy combocskát ehetett volna!

Szelídgesztenye fa alatt áll meg. Körülötte hullámzának a mezők, a kora tavaszi virágok könnyű mézszaga érződik. Rigó csicsereg, harkály kopácsol. János az erdő szélén áll, ha veszély jön, egy pillanat alatt eltűnhet a rengetegben. Arra most valahogy nem gondol, hogy az erdőből is jöhet a baj. Letelepszik a fa alá, Csillagot hosszú pályára köti, hogy legeljen kedvére a pej mén. Tudja, hogy valami borzasztó fontosat kell elintéznie, ezért kell mindennáron, hogy egyedül legyen. Hogy senki ne zavarhassa! De hogy mi ez a fontos... János kicsit elfáradt az erős gondolkodástól, no meg a lovaglástól. Észre sem veszi, hogy álomba szenderül...

A következő pillanatban rettentő nagyvárosban találja magát! Rémes hideg van, őrajta furcsa öltözék, kemény a lába alatt a talaj! Olyan, mintha kő lenne, de mégsem az!

– Nem jössz autókázni, kishaver?

Johnny gondolataiba merülve bandukolt az utcán (már amennyire a hideg New York-i télen lehet elmerülve bandukolni), amikor meghallotta a fékcsikorgást, s aztán pedig az ismerős, rekedtes hangot.

– Kösz, de inkább gyalog megyek.

– Tudtam, hogy nem fogsz beszélni mindjárt, de meg is értelek, azok után, ami közöttünk történt – handabandázott Szása, mert természetesen ő ült az autóban, negyedmagával. Arnie terpeszkedett a lestrapált, vén Cadillacben, Witold és még egy új fiú, akit Johnny korábban sohasem látott. *János meg csodálkozva figyel. És nagyon nem tetszik neki, amit lát! De egyelőre csöndben marad.*

– Ezt szeretem benned – folytatta az orosz -, ezt az egyenes jellemed, öregem, ilyen csak a ruszkiknak van, legszívesebben fölfogadnálak tiszteletbéli orosznak, de nem tehetem, mert már annyian vannak – és teátrálisan a fázósan ücsörgőkre mutatott. A Cadillac ugyanis cabriolet volt, s így tető nélkül nem kifejezetten téli autó, s a fiúk hiába voltak télikabátban, a mínusz öt fok körüli hideg így is átjárta a csontjukat.

– Gyere már Szása, marha hideg van itt ücsörögni. – Witoldnak elfogyott a türelme.

– Miért, menet közben nem fáztok annyira? – érdeklődött az orosz, akit tulajdonképpen Alexandernek hívtak, de mindenki csak Szásaként ismerte Brooklynban.

– Akkor legalább tudjuk, hogy tíz perc múlva kiszállhatunk – mondta most az új fiú.

– Így is kiszállhatsz, Ahmed testvér – válaszolta Szása.

– És csinálhatsz néhány fekvőtámaszt az utcán, míg a főnök tárgyal – jegyezte meg gúnyosan Witold.

– Tényleg! Hogy neked milyen jó ötleteid vannak! – kapott a szón Szása, és visszafordult Johnny felé, aki éppen azon mesterkedett, hogy tudna innen feltűnés nélkül elsomfordálni. *(Bár János rángatja... Nem mehetsz sehová!)*

– Igazából mi sohasem kedveltük egymást – mondta most Johnny.

– Johnny! Ez nem igaz! Én mindig szerettem azt a kis okos, narkós buksidat! És mindig szerettem volna együtt dolgozni veled, csak te sohasem akartál! Mindig külön utakon jártál, egyedül akartad lefölnözi a hasznót. Pedig mi ketten együtt még sokra vihetnénk!

– Nem vagyok narkós, és nem leszek díler!

– Ki kért rá, kishaver, ki kér rá? Már nem utazom narkóban, csávókám.

– Hát akkor miben... Miben utazol?

– Használt autó, csávókám. Megveszem fillérekért, Wiltold papája kikalapálja, a testvérek meg eladják. Nagy bót, kishaver, nekem elhiheted! Beszállsz az üzletbe? Felhajthatnád nekem a kiszuperált verdákat. Százast fizetek darabjáért. Suli helyett vastagra kereshetnéd magad, aztán fölvághatnál a kiscsajnak, akivel... – és Szása itt egy félre nem érthető mozdulatot tett a kezével. *János felkapja a fejét.*

– Néhányszor már elláttam a bajodat. Újabb verést akarsz? – Johnny közelebb lépett. – Ezek itt nem fognak megvédeni. Mozogni sem bírnak a hidegtől. – És Johnny a bent ülőkre mutatott. Szása szeme nem követte a mozdulatot. Tapasztalt verekedő révén csel szimatolt. Arra gondolt, hogyha félrenéz, Johnny minden bizonytalannal ütni fog. Inkább jobbnak látta óvatosan visszavonulni. Hiszen a többiek tényleg kegyetlenül át vannak fagyva. *Fogd meg, öld meg! János tajtékszik. Ez egy csalól! Gazember!*

– Találkozunk még – sziszegte Szása. – Találkozunk. És akkor majd nem leszel olyan nagy legény. – És villám-

gyorsan visszaugrott a vezetőülésre. Witold köpött egy nagyot, Ahmed az orrát turkálta. Szása gázt akart adni, ekkor azonban váratlan dolog történt. Johnny páros lábbal egyszerre ugrott fel, bal kezével megtámaszkodott a cabrio ajtajában, és már bent is ült Witold ölében. Ugyanakkor jobbjaival örült erővel Szása képébe csapott, s visszarántva a kezét, belekönyökölt Witold gyomorszájába.

Ez az! Végezd ki őket! Nem! Nem szabad!

Míndez egy pillanat törtérsze alatt játszódtott le, s Johnny már ki is ugrott az autóból. Ahmed és Arnie a hátsó ülésről álmétkodva nézte. Szása persze üvöltött, orrából ömlött a vér. Witold hétrét görnyedt a fájdalamtól. Johnny sípolást hallott és szirénát. A rendőrautó két keréken kanyarodott be a sarkon. Johnny jobbnak látta, ha futásnak ered, bár rögtön átvillant az agyán, hogy ezúttal nem biztos, hogy el tud menekülni. A hó kupacokban állt az utcán, és...

– És most megvagy, gazember! Látod, mit csináltál? Ezt nem úszod meg szárazon! – János nehezen nyitja ki a szemét.

– Mit szárazon? – motyogja. – Hó van, te marha! Rengeteg hó!

– Hiába tetteted a hülyét, nem engedünk szabadon!

Szaladni kéne, szaladni! Hiszen már ugrálnak ki a rendőrök...! Öld meg őket is! Mindet!

– Ébredj fel, te alkímista! Még ez egyszer fölédredhetsz! János óriási erőlködéssel felemeli a pilláit. Mintha ólom-

ból lennének... A kesehajú Pócsot látja maga előtt, meg még másokat. Talpig fegyverben. Pócs koszos pólyával bekötött sebesült kezét rázogatja.

– Látod, mit tettél? – ismétli önmagát az utóbbi időben rendkívül zaklatott idegállapotú Péterfia Pócs.

– Levágtad az ujjam! – János nem válaszol, csak néz. Érti, hogy hátra van kötve a keze. A tenyerével azonban éppen megtámaszkodhat... Nagy lendületet vesz, hátradől egy picit, aztán teljes erővel belerúg a sivalkodó kesze arcába. Még hallja a fogak reccsenését, mikor fejbe vágják Pócs vitéz emberei. János előtt elsötétedik a világ.

Johnnyt ugyanebben a percben tuszkolják be a rendőrautóba.

Egy barna hajú lány

*Zeusznak ismerős a történet – Ki az a
Rebeca Smith? – Szerencsés Jánost
börtönbe csukják – Johnny kiszabadul
– És János is!*

Valamitől hátborzongatóan ismerős nekem ez a történet! – mondta Zeusz Willienek a szertárban. Willie, Johnny barátja rosszkedvűen bólogatott, és közben hitetlenkedő pillantásokat vetett Claire felé. De nem voltak jókedvűek a többiek sem: Harry és Ed, Claire fivérei. Ők szintén furcsálkodva bámultak a hűgukat, aki meg csak egyre vörösödött. Zeusz, a történelemtanár szintén aggodalmasan vakargatta a fejét, noha annak örült, hogy a fiatalok őt keresték meg Johnny dolgában. Igaz, Johnny és ő tavaly óta szoros barátságban állnak, ami túl tesz a tanár-tanítvány viszonyon... Amióta kiderült, hogy Zeusz szintén magyar, Johnnyt meg felettébb izgatja a magyar lovagkor... És most itt vannak a srácok, és az előbb szinte egymás szavába vágva meséltek, hogyan verekedett Johnny, miképpen törte be Szása orrát, és hogyan könyökölt bele Witold gyomorszájába. És azt is, hogyan válto-

zott meg mindezek után, lett ijedt kezes bárány a rendőrök kezében.

– No, hiszen ez érthető – mondta erre Zeusz tíz perccel ezelőtt. Igen, felelték a gyerekek, Johnny máskor is verekedett már, de ezúttal Szását kórházba kellett szállítani, annyira romos lett az orrcsontja. És Witold is napokig nyögdécselt és véreseket köpött. Csak őt a nagybátyja neveli, aki eléggé elfoglalt ember a kikötőben, reggelente jár haza, s így Witold el tudta előle titkolni a dolgot. Szóval, hogy a kezes bárányság nem csak a rendőrök miatt van, hanem valami mástól, és ez a változás eléggé érthetetlen és aggasztó Johnny esetében. Hiszen ki tudja, mikor változik majd vissza őrjöngő akcióhósszá! Arról nem beszélve, hogy régebben soha nem verekedett, mindig csak őt gyepálták, az utóbbi egy évben viszont mintha maga lenne a rettegett terrorista vezér, Oszama bin Laden! És ekkor mesélte el Claire az álmát, melyben egy barna hajú lány figyelmeztette őt arra, hogy Szerencsés János bajba kerülhet. Aki igazából maga Johnny, természetesen. A többiek először mérgesen nevettek, de Zeusz mellé állt, s arról ugyan nem esett szó, hogy Claire a középkorban Garai Klára, a fiúk mégis hitetlenkedve néztek. Kicsit azt érezte, úgy gondolják, megguggyantak Zeusszal együtt. Zeusz meg erre mondta, hogy ismerős neki a történet.... Hátborzongatóan! Hogy konkrétan mire gondol, azt nem fejtette ki, inkább arról kezdett el gyorsan beszélni, hogy az egésznek titokban kellene maradni... Hiszen Szása már nem jár ide, a mi iskolánkba, Witold pedig szerencsére nem verte nagy dobra a sérülését.

– Azért elég sokan tudják – jegyezte meg Harry. – Nehéz lesz eltitkolni, hogy mi történt!

– A rendőrök maguk ajánlották fel, hogy nem szólnak senkinek- mondta Claire, aki örült, hogy végre másról beszélnek. – Csak azt kérték, hogy egy tanár keresse fel őket minél előbb, akkor elengedik Johnnyt. Egy olyan tanár, akiben Johnny is megbízik...

– Csak most mondd? – kiáltott Zeusz. – Miért nem ezzel kezdtétek? Azonnal indulunk! Melyik őrsön van?

– A 46. utcában.

– Te miért vagy itt?

– Verekedésért.

– Nem hiszem!

– Hogyhogy nem hiszed?

– Túl kicsi vagy te még ahhoz! – Johnnyval szemben fekete bőrű, fekete hajú lány állt, olyan vele egykorú. Johnny tudta, hogy az őrmester lánya. Elég egyszerű neve van: Rebeca Smith. Mindennap bejár ide, iskola után és nézegeti a foglyokat. Elég idióta szokás... A foglyokat nézni! „Fogoly”! Milyen furcsa szó! Johnnynak azt mondták, ő nem fogoly, hanem őrizetes. Akit már ma délután szabadon engednek. Ha bejön Zeusz. De szabadon engedni csak azt lehet, aki fogoly! Nem, Johnny nem volt hülye! Pontosan tudta, mit jelent a szavakon lovagolni. Hiszen már itt voltak a szülei is, meg nagypapa, és őt mégsem engedték el! Az egész iskola tudni fogja! – villant be hirtelen. Talán még ki is csapnak, mint Szását, annakidején...

– Beverem az orrodat neked is, ha közelebb jössz! Aztán majd meglátod, ki nem tud verekedni. – Johnny csak egy-két napig csodálkozott saját magán. Hogy mennyire megváltozott! Aztán úgy döntött, ebben a helyzetben nem

is viselkedhet másképp. Hiszen ő most rab. Garázda elem, akit kivontak a társadalomból. Akkor hát féljenek! Féljen ez a vastag szájú kiscsaj is, aki azt hiszi, azért mert a papája őrmester, nyugodtan sétálghat a cellák között!

Johnny vicsorgott és kidugta a nyelvét:

– Én vagyok a King Kong, bee! Mindjárt bekaplak!

– Nem hiszem, hogy te vagy a King Kong!– válaszolta a kislány. „Te jó ég, ez a csaj zseni!” – Tiszta szívű, becsületes fiú vagy.

– Ne gyere közel, mert megharaplak! Honnan tudod, hogy tiszta a szívem?

– Látom a szemedet. A szem a lélek...

Johnny kezdett kiakadni. Még egy őszinte, bizalomteli szó és tényleg harapni kezd! Ha mást nem, a rácsokat! Ide jön nekem papolni, mikor én be vagyok zárva, s bezárni csak a gonosztevőket szokták, tehát én gonosz vagyok, rettentően gonosz! Vagy mégsem? Johnny most saját maga is megrémült saját magától. Miket gondolok én itt?

Szerencsére ebben a pillanatban lépett a folyosóra Zeusz, Smith őrmester és Claire. Mielőtt még Johnny túlságosan belemerült volna saját zavarának mélységes mély mocsarába...

– Na te nyavalyás! Majd Filep úr gondod viseli! Bújj csak be oda! – A falban egy olyan alacsony ajtó nyílt ki, hogy egy tízéves gyerek se fért volna be, meghajlás nélkül. János kénytelen volt négykézlábra ereszkedni. Rögvest farba rúgta valaki, de erre már számított. Igyekezett úgy esni, hogy minél kevésbé verje le a térdét, de így is hosszú vércsíkok indultak el a lábán... Egy öl hosszú, fél

öl széles kőkamrában találta magát, melyből még egy vasajtó nyílt meg annál mélyebben fekvő kamrába. Orra előtt nagy darab lompos ember ücsörgött, egyik kezében rövid karddal, a másikban letört seprűnyéllel. Ő volt Filep úr, aki most kardjával szó nélkül a mélyebben fekvő kamra felé intett.

– Ott mi van? – próbált még fektében érdeklődni János, de a lompos hatalmasat húzott a vállára a seprűnyéllel. A fájdalom éles volt, és sokáig megmaradt, János nagyot jajdult. Ám rögtön megtanulta a leckét: ez nem az a hely, ahol kérdezősködni lehet! Bemászott hát a még kisebb ajtón a még mélyebb kamrába. Ez egy kicsivel tágasabb volt az előzőnél, ám dohosabb és sötétebb. Az ám, ott ahol Filep úr üldögélt, magányos fáklyácska világított a falba tűzve. Itt meg semmi. Csak a magasban vagy három ölnyire fölött egy arasznyi levegőnyílás. Ott szivárog be némi fény, hogy a rab megtalálja a küblit, meg az ételt, amit belöknek neki.

János mögött csikorgott, majd döndült a vasajtó. Filep úr meg most sem szólt semmit.

„Hát innen nehéz lesz kijutnom! Ha csak az a lány nem segít, akit futtában láttam a konyhán. Annyira kedvesen, szánakozóan nézett! Hogy is szólították? Megvan! Kincsó! Mennyire szép név! Kincsó! De hát, hogy segíthet nekem egy lány, ebben az irgalmatlan tömlöcben! Hisz még a lábvasat is levették rólam, annyira be vagyok zárva!” János megrázta a fejét, aztán két markába fogta. S kedélyét nem csak sanyarú sorsa miatti kesergés rázta meg, hanem a felismerés, hogy elfelejtkezett Kláráról! „Igaz, mély tűzű, barna szemei voltak annak a Kincsónek, s formás dereka, meg bögyös... Fúj, te undorító! Úgy lát-

szik, még nem vagy eléggé siralmas állapotban!” – ostorozta magát. „Hát miképpen tekinthetsz te más lányra, amikor Klára...” Megvonta a vállát. „Most már mindegy! Most az a legfontosabb, hogy kijutni innen! Bármi áron!”

Johnny mindent megígért, mindent aláírt. Hogy havonta egyszer jelentkeznie kell a yardon, hogy nem járhat New York utcáin este nyolc után, sőt el sem hagyhatja a várost, de még Brooklynból sem mehet ki két hónapig, és végül, hogy kirendelt nevelője lesz, egy rendőr, bár ez utóbbit sikerült Zeuszra cserélni, mégis mindez elég kellemetlen volt. Közben a szülei szintén befutottak, sápadtan és ijedten pillantgattak körül, pedig ezek a szobák, ahol őket fogadták, egészen szépek voltak az alagsori cellákhoz képest, ahol Zeusszal és a srácokkal találkozott az előbb. Már majdnem minden kész volt, amikor beesett nagypapa, és vele együtt rögtön megváltozott a hangulat is. Viccelődött, kacsingatott Johnnyra, majdhogynem büszke volt rá, amiért idekerült... Most már egészen vidáman várták a szabadulás óráját, amikor belépett egy magasabb rangú tiszt. Smith rögtön felugrott és szalutált, a kövérek tiszt leintette. Apró szemeivel félelmetesen gyorsan pásztázta az embereket, Johnnynak úgy rémlett, a veséjükbe lát. A levegő fagyos lett egy szempillantás alatt, és valahogy nem is csodálkoztak, amikor a disznóarcú illető azt kérte, hogy egy rövid időre távozzanak a helységből, mert szeretne néhány mondatot váltani Johnnyval. Négyszemközt! Még Smith őrmester sem maradhat bent...

Mikor mindenki kiment, a disznószemű pofa letelepedett az asztal mögé, ráemelte Johnnyra hideg és szúrós tekintetét, és ezt mondta:

– Hát, idefigyelj, te Fortunate lovag!

– János még csak egy napja sínylődik a Kanizsai vár tömlöcében, amikor megcsikordul a cellájátó.

– Mássz ki! – rivall rá Filep úr. – Nem hallod, te?! – kiabál még, mert János nem ugrik eléggé gyorsan, úgy ahogy ezt ő elképzei. Jancsi viszont nehezen mozog, ebben a szűk sziklacellában nem sok lehetősége maradt az ugrálásra. És kedve sem volt a túl nagy mozgáshoz a sötétben, dohos, bűdös levegőn! Kezdeti bizakodó hangulata is megtört, ahogy múltak az órák, úgy látta az egyre sötétebb jövőt... Hogy itt kell megrohadnia egy ilyen hülye Pócs miatt, aki dühös rá a hüvelykje miatt! No hisz! Több is veszett a tatárok alatt! Aztán Klárára gondolt, eszébe jutottak az együtt töltött kedves napok, s újra és újra elszégyellte magát a barna hajú lány miatt, akit csak egy pillantásra látott meg, de ez az egy pillantás elég volt hozzá, hogy megzavarja a szívét. „Nem!” – határozta el. „Nem engedek a kísértésnek! Mint ahogy Jézus urunk sem engedett, mikor az ördög felvitte őt a templom tetejére. Nem csalhatom meg Klára hűségét! Egy igazi lovag, Nagy Lajos lovagja nem tehet ilyet!” Így erősítette magát egy darabig, aztán elszenderedett. Ott volt ugyan egy kis tévedés, hogy Jánost Nagy Lajos soha nem ütötte lovaggá, de Jancsi mindenesetre megelőlegezte magának a lovagi címet... Álmában megint abban a távoli nagyvárosban járt, de mintha közben itthon is lett volna, meg ott is,

és látta Klárát, de valahogy sokkal fiatalabbnak, egészen kicsi lány volt, és együtt mentek az utcán a nagyra nőtt házak között, könnyű, furcsa anyagból készült zsák a vállukon, és akkor megint elébe toppant az a foghíjas srác, akinek... akinek betörte az orrát! János erre majdnem felébredt, de ekkor egy hatalmas csíkos macska száguldott feléje, akkora volt majdnem, mint egy tigris, János nem futott el, várta a rohamot, a randa jószág a nyakába ugrott és feldöntötte, már-már érezte a fogak csiklandását a torlán, de csak a dög nyála folyt be az ingnyakába, karmolást is érzett, és ekkor tényleg felébredt. Kinyitotta a szemét, és velőtrázót ordított, mert a majdnem teljes sötétben csak két foszforeszkáló zöld szemet látott, ám egészen közel, saját magával szemben. Az ordításra a két szem eltűnt, nyávogás hallatszott, s János megkönnyebbülten törölte le homlokáról a verítéket. „No, hál’ istennek! Csak egy macska volt!” Filep úr meg rávágott az ajtóra egy nagyot a seprűnyéllel, hogy ne kiabáljon! Csak úgy dőndült bele a vasajtó!

Most meg: másszon! És gyorsan! János igyekszik, még nem felejtette el a tegnapi hátbaverést a seprűnyéllel. Most ezt megússza, viszont a farba rúgást nem, úgy látszik ez hozzá tartozik az itteni ceremóniához. Aztán szinte pillanatok alatt oda teremtik Kanizsai úr elébe! S közben megint látja Kincsőt, aki megkönnyebbülten sóhajt, ahogy elvezetik előtte, úgy látszik mindig a konyhán keresztül kell menni... Elég hamar kiderül, hogy miért: Filep úr hol egy tálba kotor bele a mocskos kezével, hol egy lány szoknyája alá nyúlkál... Szerencsére a lányok nem hagyják magukat, sűrű szitkozódások közepette lökdösik el maguktól a gusztustalan figurát, aki ilyenkor bárgyún

mosolyog, megrázza a fejét, és tovább sétál. Kincsőhöz nem mer odalépni... De mindez nem sokáig tart, János már a nagyhatalmú püspök előtt áll, aki egyelőre szótlanul méregeti.

– Hallom, milyen kemény vitéz vagy! – töri meg végül a csendet. – Megölnöd az embereim, Péterfia Pócsnak kirúgod a fogait, levágod az ujját... Szerinted milyen büntetést érdemelsz? – János nem ijed meg. Így okoskodik: ha meg akar büntetni a püspök, nem hívat maga elé!

– Önvédelem volt... – rántja meg a vállát. – Amúgy meg néz a püspök szemébe, aki meglepődik a hanyag válaszon –, amúgy megkíméltem az életét! Gondoltam a püspök úrra is verekedés közben: biztos örülni fog, ha nem ütöm agyon a legtehetségesebb szolgáját! – János egyre jobban belelendül: – Arról igazán nem tehetek, hogy mostanra már nem csak a legtehetségesebb a gazember, hanem a legszebb is egyszemélyben!

Az örök az oldalukhoz kapnak, Filep uram megcsörteti a kardját. Várakozóan néznek a püspökre. Kanizsai úr kivár, aztán szélesen mosolyog. Talán túl szélesen is...

– Helyén van a szíved Szerencsés János! Sokra viszed még, megjósolom! És a királynak is nagy szüksége van a bátor lovagokra a Horvátiak elleni küzdelemben. Hallottál róluk? – és közelebb hajol.

– Ott voltam Szent Jakabkor – János torkából rekedten törnek fel a szavak, ahogy eszébe jut a szörnyű emlék. A püspöknek úgy akad fenn a szeme, mint akinek tört döfnek a bordái közé. Azonnal int az öröknek:

– Eridjetek! Négyszemközt tárgyalunk! Hogy volt az, Szent Jakabkor? Mindent tudni akarok! – biztatja Jánost, amint kitakarodnak Filep uramék.

– Láttam, amint levágták a Garákat. Láttam, hogy harcolt Magyarország nádora... Nekivetette a hátát a hintónak. Láttam, ahogy kihúzzák a lábát, és...

– És? – türelmetlenkedett a püspök.

– És levágják a fejét! De hiszen biztos hallotta már ezt püspök uram! Nem ma történt, ami történt! – János hangja újra a régi. Fényesen csengő bariton.

– Tőled szeretném hallani! – A püspök egészen közel hajol, lehelete a másikat éri. János zavartan hátrahúzódik.

– Mi történt a levágott fejekkel? – zihál Kanizsai János.

– Hát... Megdobálták velük a királynőket! – János most már végképp nem érti. Mi a fenét akarhat a püspök?

– Máriát is, ugye, Máriát is megdobálták?

– Igen.

– És a véres fejek ott ültek az ölében?

– Igen.

– Erzsébetet pedig megfojtották, idén januárban, Novigrad várában. Tudsz róla, kölyök?

– Gyorsan terjednek a hírek, uram.

A püspök elgondolkodik. Feláll, s sétálgat le-föl. Mintha János ott sem lenne! Végre rápillant.

– Hazamehetsz, Szerencsés János! Most az egyszer még elengedlek. Menj vissza Gara várába, udvarolgass Garai Klárának... De vigyázz, hogy ne kerülj még egyszer az utamba! Na, eridj! Filep úr kiadja a lovatat!

János csodálkozik is, meg örül is. Hiszen az előbb még arról volt szó, hogy a királyt kell segíteni a Horvátiak elleni harcban! Most meg... „Ne kerülj még egyszer az utamba!” És a véres fejek? Arra vajon miért volt kíváncsi? Hogy Mária ölében...!? János össze van zavarva.

Gondterhelten csóválja a fejét még akkor is, amikor Filep úr nagy mérgesen odadobja neki a kötőféket.

Kanizsai úr viszont, ahogy magára marad, lázas tevékenységbe kezd. Behívítja Pócsot, halkán mond valamit, Pócs vigyorogva bólint, kisiet a lovagteremből. Kisvártatva visszatér, de nem egyedül. Hosszú orrú, középkorú cigányasszony van vele, meg egy medveszerű, természetes vitéz.

Vajon ki tudja, miről súgdolóznak azok négyen a kanizsai vár lovagtermében? Ki ismeri a titkokat hatodfélszáz esztendő messzeségéből? Mikor olyan különösen imbolynak a fáklyák fényei a falon, és a füst kimarja a szemeket, és kaparja a szomjas torkokat... A püspök bort hozat, s közben ők csak beszélnek, beszélnek egészen hajnalig. Csak akkor bocsátja el őket Kanizsai úr, de előbb egy kövér erszényt ad a cigányasszonynak. Az a kebelébe rejti, meghajol, és távozik Póccsal és a medvetermetű vitézzel egyetemben. A nap most kel, erőtlen sugarai bebújnak az ablak résein, s végigtáncolnak a falakon. A püspök álmosan, de jókedvűen ásítózik. – Hosszú nap volt ez – gondolja még lefekvés előtt. – Hosszú, de eredményes!

Alteregók

Szőke vagy barna? – Lackfi István szomorkodik – Ki szabadította ki Mária királynét? – Lehet-e pénz nélkül háborúzni?

És akkor az a barna hajú lány azt mondta, hogy a Lackfiak rettentő nagy bajban vannak, Szerencsés Jánost egy vár tömlöcébe csukták, és ő – vagyis a lány – most igazán nem tudja, hogy mit tegyen! – mesélte Claire izgatottan.

– Melyik vár? És ki volt az a lány? Nem szőke volt véletlenül? – kérdezgette Johnny.

Ott ültek Claire-ék házában a megszokott kanapén és beszélgettek. Anne néni újabban munka után szaladgált, Harry és Ed pedig elment baseball edzésre. Willie azonban itt volt velük. Johnny ugyanúgy járt iskolába, mint régen, a Szásával meg Witolddal történt eseményekről senki sem tudott Zeuszt és a fiúkat kivéve. Johnny kapott egy orvosi igazolást, hogy vakbélgyanú miatt feküdt a kórházban, a hivatalos papír a rendőrségről származott, és ez sem szúrta szemet senkinek... Csak Zeusz gyanakodott, de hiába pró-

bált Johnnyval négyszemközt maradni, a fiú valahogy mindig kicsúszott a kezei közül... Johnny viszont nyugodtabb lett, ám határozottabb és... titkolózóbb. Legalábbis Willie így gondolta. Arról sem mesélt soha, mit kívánt tőle a disznószemű tiszt a szabadulása előtt, de egyébként is kevesebbet beszélt a többiekkel, és sulis után rögtön hazament, mint régen, amikor csak egy átlagos szürke kisgyerek volt a brooklyni tömegben. (Johnnynak az utóbbi évben sok rajongója akadt, tetszett nekik, hogy a fiú oly jól kiismeri magát a középkor és a lovagi tornák világában. Divatot teremtett: néhányan Anjou lilimos polóban feszítettek az órákon, és unalmas tankönyvek helyett a bajvívás módozatait tanulmányozták.) Willie ezért egy kicsit csodálkozott, mikor Johnny a sulis után mellé szegődött, de aztán jól esett neki, hogy mégsem felejtették el őt, a régi barátot. Amiatt viszont feszengett, hogy hármásban ültek itt. „Ezek mégiscsak együtt járnak, vagy mi” – gondolta. „Lassan az egész iskola tudja! Csak éppen Gordon igazgató nem gratulált még az eljegyzésükhöz!”

– Csakis szőke lehetett! – szólalt meg Willie. – Emlékszem, Garai Klárának hívták!

– Hát ez az! – kapott a szón Johnny. – És neked ez nem tűnt fel? – kérdezte Claire-t. – Hiszen egy időben te is álmodtál erről a korról! Tudod, mikor megsebesültél a WTC*-ben!

– Mégis barna volt, és azt mondta, hogy ő Garai Klára. – válaszolta Claire. – De nem hasonlított rá.

– Vagyis rád nem hasonlított. – Johnny közel hajolt Claire-hez és egészen lassan mondta: – Hiszen az – te vagy. A Garai Klára. – Claire nem ugrott fel, és a homlokán sem jelent meg a jól ismert gödröcske.

– Nem lehetek én – ingatta a fejét. – Én – én vagyok! Itt New Yorkban. És különben is, barna volt.

– Nem lehetsz ennyire álszent! – kiáltotta Johnny. Willie meg csak bámult és kapkodta a fejét. Pedig a java csak most következett:

– Ott élünk, ott élnek az alteregóink a középkorban! Én Szerencsés János vagyok odaát, te meg Garai Klára! És azt hittem, hogy el tudom őket tenni láb alól, mert már nincs szükségem rájuk, de úgy látszik, valamiért nagyon megerősödtek...

– Megerősödtek?! – Willie tátott szájjal csodálkozott. – Hogy erősödhetnek meg ilyen nem létező izék? És, hogy te vagy az a János? Ezért volt tavaly a seb a hátadon?

– Nekem nincs semmiféle alteregóm! – Claire itt nagyon komolyan nézett. Összeszorította a száját, és fölállt.

– Pedig van – Johnny ezt most egészen tűnődve mondta. – Ha nem ismered be, akkor is van. Sőt még Macieknek is van meg a nagypapámnak szintén...

Ezen a ponton elakadt a beszélgetés. Végül Willie oldotta meg a helyzetet, menni kell tanulni, mondta.

– Elkísérsz Johnny ? – kérdezte. Johnny bólintott. Úgy mentek el a Tunner házból, hogy nem tudták meg, ki az a barna hajú lány, aki megjelent Claire álmában. És aki talán nem is Claire alteregója.

– Kegyvesztett lettem, ez az igazság! – Lackfi István szomorúan bóbiskol bele a boros kupába.

– A király kedvel téged. Vagy nem ezt mondta?

– Hát – legyint a volt főlovász –, szerintem csak úgy mondta. Mert nem akart rögtön lenyakaztatni.

– Nem eszik olyan forrón azt a kását! Engem is kiengedett a püspök úr a Kanizsai vár szörnyű sziklabörtönéből!

– Szerencsés János tölt a borból.

– Látod, János öcsém, ezt meg végképpen nem értem! Onnan nem szoktak élve kikerülni a foglyok! Valamit akarhatott tőled a püspök!

– Nem akart az semmit. Csak a Szent Jakab-napi mészárlás érdekelte. Hogy s mint kegyetlenkedtek Horvátiék a királynőkkel. Főleg Mária után kérdezősködött.

– Mária? Hiszen már Zsigmond felesége! Mit akarhat Kanizsai úr Máriától? Hiszen olyan szép és olyan ártatlan...!

– Talán csak kíváncsiskodott. Úgy, ahogy a király veled szemben. – Lackfi úr már éppen megnyugodni látszott, de a király nevére újfent jajgatni kezd:

– Zsigmond rettentő kegyetlen ember hírében áll! Fölégette egész Mazóviát! Tudod, mikor Lengyelországban hadakozott! – Ekkor azonban csengő leányhang üti meg a fülüket. S a leányhang kicsit méltatlankodva, kicsit számonkérően a következőt kérdi:

– Nem a te nagybátyád a Csáktornyai Lackfi István? – Garai Klára lép be az ajtón. Gyertyát tart a kezében, kicsit félrehajtja a fejét, hogy ne csípje a szemét a füst. A hajzuhatag ezért oldalvást hullik az arcára, a gyertya imbolygó lángja pedig fénykoronákat csillant meg rajta. „Így még szebb” – állapítja meg János, és melegség tölti el a lelkét. „A fenébe azzal a Kincsővel! Már nem is jut az eszembe!” – gondolja. És most valamiért nem tudja magát felizgatni a főlovászmester sorsán.

– Tudod jól, hogy a nádor a rokonom! – Lackfi István kupájából kilöttyen a bor.

– Akkor meg mitől tartasz? Amíg ő a nádor, téged nem érhet semmilyen bántódás – mondja Klára.

– Ne higgyétek azt, hogy gyáva vagyok. De ez a Zsigmond... Egészen más, mint Nagy Lajos!

– Nincs két egyforma ember... – morogja János.

– Kiszabadította Máriát – érvel Klára. – És koronázás után rögvest Váradra ment Szent László sírjához. És azt is rebesgetik, hogy ismeri a Nagy Sándorról szóló regényt. Ő is lovagkirály akar lenni, mint Nagy Lajos! Akkor meg mi a különbség?

– Nem hisz a horoszkópokban. Nem érdeklí a jövő.

– Ez nem jelent semmit – véli János.

– Racionális elme – teszi hozzá Klára. Hirtelen eszébe jut valami: – És te? Te miért lettél kegyvesztett, Lackfi István?

Lackfi István föláll, a boros kupát az asztalra teszi. Most megint olyan, mint régen. Határozott, megbízható főlovász. A becsület szobra, akiről leperreg minden vádaskodás.

– Mert én nem végeztem ki Horváti Jánost, amint a kezembe került. Mert én nem szeretem a vért, úgy, mint a király. És ez lesz az én vesztem is.

– A te veszted is? – csodálkozik János. – Miért mondod többes számban? Kire gondolsz?

– Aki velem tart – mondja nagyon komolyan a volt főlovász.

– Menjünk el Diósgyőrbe! Ott mindig annyira, de annyira jó volt! Sétálgatnánk a vár körül, megnéznénk, hogy terem-e már a mogyorófánk... Emlékszel még Zsigmond?

– Persze... Persze, hogy emlékszem.

– Látom, nem vagy lelkes a diósgyőri utazásért.

– Mária, kedvesem, nem mehetünk innen Zágrábból, amíg zajlanak a harcok. Meg kell várnunk legalább Észak-Horvátország visszafoglalását.

– Minek?

– Minek? – Zsigmond, a fiatal király elámult ezen a kérdésen.

– Minek maradni, ha a hadakat nem te vezeted? – kérdezte újból a csak nemrég kiszabadított Mária királyné, Zsigmond ifjú hitvese.

– Hogy ne higgyenek gyávának, azért.

– Gondolod, hogy így majd nem tartanak annak? – Mária elszomorodott. Pedig milyen jókedvű volt még az előbb! Tele reménységgel, hogy hamarosan elutazhatnak Diósgyőrbe, és elfeledheti végre ezt az átokföldje délvidéket, ahol az édesanyját... de erre még gondolni sem szeretett! Így is gyakran eszébe jut éjszakánként az a szörnyű januári nap, gyakran ébred csuromvizesen a hálóruhájában, újra hallja Erzsébet könyörgését, jajkiáltásait, majd a borzasztó halálhörgést. Olyankor ki kell futni a hálóteremből, s rohanni a zágrábi püspöki palota elhagyatott folyosóin egészen addig, amíg nem ájul alétan a márványkövekre. Akkor aztán az örök meg a szolgálólányok felnyalabolják és visszaviszik a bársonypamlagjára. Ezért is akart Diósgyőrbe utazni, hátha ott nem kísértik majd az álmok, hátha nem hallja többé a szörnyű hangokat, nem látja Miklós nádor levágott fejét. És ott mégis közelebb

lesz Hedvighez, a húgához, Krakkóhoz. Elmerülhet egy kicsit a gyermekkori emlékekben, amikor még együtt sétáltatott édesapjával a vár körüli ligetben, vagy éppen Nagy Lajos vadászatra induló izmos alakját bámulta a reggeli napfényben. Néha elgondolkozott ezen a kora délután magányos óráin, hogyan változhattak meg így a dolgok körülötte. Hogyan tört szét a gyermekkor idilljének fényes tükre onnantól, hogy szeretett édesapja meghalt.

„Hát igen, akkor kezdődött minden!” – sóhajtott Mária.

– Mit mondasz? – Zsigmond közelebb lépett a feleségéhez.

– Hogy tartanának gyávának, ha itt vagyok a közelükben? Irányítom a hadműveleteket! – Zsigmond ingerültnek tűnt.

– Aha – Mária fiatal arcán megjelent egy kis gúnyos mosoly. – Apám mindig személyesen irányította a „hadműveleteket”! – tette hozzá és lebigyesztette a száját. A király két kezébe fogja felesége fiatal arcát, és kutatva néz a szemébe.

– Talán te is... Te is gyávának tartasz?

– Meg van rólad a véleményem, Szigizmund. – A tizenhét éves királyné hirtelen kiszabadítja magát a furcsán kedveskedő kezek közül, hátralép és megsuhogtatja a szoknyáját.

– Kiszabadítottalak a perjel fogságából. – Zsigmondnak tehetetlenül hanyatlottak le a kezei.

– Barbadico szabadított ki, a velencei admirális. Meg Frangepán János. Te akkor is itt ültél Zágrábban ölbe tett kézzel és vártad, amíg a szádba repül a sült galamb.

– Ne vádaskodj Mária. – Zsigmond könnyögőre fogta a dolgot. – Amint befejeződnek a harcok, elmegyünk Diós-

győrbe. Megígérem. De magad is láthatod, hogy a felkelők sokkal erősebbek, mint gondoltuk. Hiába győztük le őket, hiába verjük meg őket százszor, százegyedszer megint kidugják a porból a fejüket, hogy ellenünk fordulhasanak! Most megint új szövetségest találtak, és ki tudja, hányat találnak még, és...

– És gyáva vagy. – Mária nem várta meg a szóáradat végét. Gúnyos-vidáman vetette oda ezt az utolsó mondatot, és kisurrant a teremből.

Zsigmond nem szaladt utána. Megvonta a vállát, aztán tapsolt kettőt. Hívassák Kanizsai püspököt, intett az ajtónállónak, meg bort kért. Amíg a püspökre várt, azon morfondírozott, hogy nem lesz könnyű ezzel a Máriával. „Az anyja sem szeretett” – gondolta. Zsigmond nem mondhatni, hogy jókedvű volt ezekben a percekben. „Trónkövetelők, felkelők, hisztériás feleség” – sorolta magában. „Nem baj. Akkor is én vagyok a király. Akkor is minden rendben lesz. Akkor is megszilárdítom a trónt!” – És megjelent az arcán az erőszakos vonás, ami már gyermekkorában szemet szúrt Erzsébet királynőnek. Így lepte meg a püspök, gondolatai közben, némileg eltorzult arccal. Zsigmond nem is vette azonnal észre, amikor belépett. Kanizsai Jánosnak sok minden eszébe villant ezekben a pillanatokban. És ez a sok minden még akkor is benne kavargott, mikor végre megköszöri a torkát, megszólalt, és megtörte ezt a furcsa, feszült csendet, ami egészen belepte a királyt, akár a Duna iszapja a partokat tavaszi áradás után.

– Hívattál... uram-királyom!

– Soha nem éreztem ennyire jól magam, mint most Diós-győrben! - mondta Johnny.

– Hát akkor mi a baj? – kérdezte nagypapa.

– Valami megint közénk állt... Vagy inkább valaki.

– A barna hajú lány.

– Pontosan. Azonkívül Szása...

– Már megint az a gazember! Mit akar tőled? Miért nem tud békén hagyni?

– Hát, ezt én is szeretném tudni. Azt mondta már nem dílerkedik.

– Egy szavát sem hiszem el! – mérgeskedett Johnny nagypapája. – Akkor sem hinném el, ha maga az elnök kezkeskedne érte!

– Pedig lehet, hogy most igazat beszél. Használt autókkal kereskedik, azt mondta. – Johnny nagyot hörpintett a kólájából. Egy közeli gyorsétteremben ücsörögtek, végre kettesben. Otthon nem lehet nyugodtan beszélgetni, vélte nagypapa, és Bessy néni minden fenyegetőzése ellenére kabátot vettek, és elhagyták a „szülői házat”, ahogy nagypapi tréfálkozva mondta.

„Haza se gyertek!” – kiabálta utánuk Bessy nagyfi hatalmas edénycsörgés közepette. „Hadd menjenek csak! A férfiaknak is kell egy kis titkolózás!” – csitította unokahúgát Lizzy néni, Johnny másik nagymamája. A nagyik ugyanis rokonok voltak, és arról igazán nem tehettek, hogy Bessy néni fia és Lizzy néni lánya, vagyis Johnny szülei egymásba szerettek. Most együtt éltek a brooklyni házban, annak ellenére, hogy Amerikában nem divat a nagycsaládok együttélése.

– Használt autókkal – nagypapa gúnyos hangsúllyal beszélt, kiejtése Szását utánozta. – Használt autókkal,

csávókám! Csak ürügy, vagy éppen álca! Hogy elterelje a figyelmet arról, amit csinál! És tőled meg mit akar?

– Megint a régi nóta. Dolgozzak neki, azt mondja.

– De ugye, te nem...?

– Dehogyan, nagypapa! Eszem ágában sincs!

– Akkor meg miért izgat ez a Szása? Amúgy meg betörted az orrát. Te vagy az erősebb.

– Téged is izgatna, ha valaki folyton az utadba állna! Ha a bandájával folytonosan téged kerülgetne, mint ragadozó a zsákmányát!

– Nocsak, nocsak! Ragadt rád valami a középkorból? – Johnny éppen válaszolni akart tréfás kedvű nagyapjának, amikor torkán akadt a szó. Az ajtón ugyanis anyu lépett be, de nem egyedül. Hanem egy kalapos fiatalember társaságában!

– Kedves, kedves János! – Zsigmond lelkesedett. Sőt rajongott. A püspök viszont némileg kimérten hajolt meg előtte. Igaz, mosolygott közben.

– Miért hívattál, uram-királyom? – kérdezte, amikor végre felegyenesedett.

– Ugyan már, János, hagyd ezt a hivatalos hangot! Tudod, hogy te vagy a legfőbb támaszom a kormányzásban, nélküled nem megyek semmire! És most négy szemközt vagyunk, itt tényleg fölösleges uram-királyoznod.

– És Stiborc vajda?

– Stiborc szintén a legfőbb támaszom, de a Horvátiak ellen, meg pénzügyekben is inkább a te tanácsaid a döntőek, és ezt te, püspök uram, nagyon jól tudod, csak most

valamiért azt várod, hogy hízelegjek neked. – Zsigmond kezdte elveszíteni a türelmét.

– Most te is püspök uramnak szólítottál.

– Talán térjünk inkább a tárgyra – könyörgött Zsigmond.

– Nem bánom. De a nádort várjuk be mindenképpen.

– Jó – vesztette el a türelmét a fiatal király. – És addig? Kockázzunk?

– Rendelhetnél néhány kupa dalmát bort, Zsigmond. De már jön is a nádor.

Zsigmondban hintáztak az indulatok. Már-már kiült az arcára az öröm, hogy a püspök végre a keresztnévén szólította, aztán mégis elkomorult, amikor megpillantotta a vén hadfit. Csáktornyai Lackfi István (ő az idősebbik Lackfi) szokása szerint csörtetve, zúzva érkezett.

– Szűkek ezek a bejáratok! – kiabált messziről. – Mint-ha Horváti Pál olyan apró termetű lenne, hogy élvezné az alacsony padlázatot!

– Hamarosan élvezni fogja, a bátyjával együtt! Addig nem nyugszom, míg nem lesznek egy fejjel rövidebbek! – Zsigmond ökölbe szorította a kezét. „És akkor majd fej nélkül kóricálnak itt, te ütődött?” – gondolta a püspök, de hangosan egészen mást mondott:

– És mit kívánsz tenni az ügy érdekében? – kérdezte mézes-mázos hangon.

– Hogyhogy mit kíván? Addig üldözi őket, amíg írmagjuk sem marad! – dühösködött a nádor. Megszólalásig hasonlított édesapjára, a nápolyi hadjáratok egykori hősére.

– Az elhatározás szép dolog, és ezt az elhatározást a liga természetesen messzemenőkig támogatja, ám... – kezdett bele Kanizsai úr egy hosszabb magyarázatba.

– Mi az, hogy ám? – vágott közbe Lackfi István. – Még soha nem voltunk ennyire erősek! Különösen, amióta Garai Miklós velünk van. Ő a legnagyobb hősrünk!

– Kétségtelen, ő fogta el Horváti Jánost. Akit aztán a te unokaöcséd szabadon eresztett, nádor uram. – Egy pillanatra csönd lett. Lackfi István nagyokat fújtatott, aztán maga mellé húzott egy széket és lassan, egész testében remegve leereszkedett rá.

– Megbüntettük az öcsémet, vagy nem? – kérdezte az előbbieknél sokkal halkabban.

– Persze, persze, megbüntettük – sietett menteni a helyzetet Zsigmond. Még csak az hiányzik, hogy a hívei egymásnak essenek!

– Hogyne, hogyne, elnyerte példás büntetését! – ironizált a püspök. – Már nem főlovászmester! – tette még hozzá.

– Lezárt ügy! – mondta a király. – Most arról beszéljünk inkább, mire van még szükség a felkelők legyőzéséhez? Mert a szavaidból püspök uram, úgy értettem, még kell valami az elhatározáson kívül.

– Újabb birtokok a Kanizsai családnak – morogta a nádor alig hallható hangon.

– Ezt meg sem hallottam – parádézott a püspök. – Arról nem beszélve, hogy te is megkaptad a komáromi uradalmat. De a vádaskodáson kívül – fordított gyorsan a szón -, azt ugye elismered Lackfi úr, hogy pénz nélkül nem igen lehet háborúzni?

A vén hadfi erre már nem válaszolt. Kanizsai úr nem is számított rá. Tulajdonképpen végig a király felé fordult, s az oldalt-háttal ülő Lackfi szép lassan kiszorult a beszélgetésből.

– Honnan szerzünk pénzt? – érdeklődött a király.
– Kivetjük a rendkívüli adót – válaszolta a püspök. –
Mást nem tehetünk. Egyetértesz nádor uram? – kérdezte
a néma szemrehányást sugárzó háttól.
– Egyet – morogta a hát. – Pénz nélkül tényleg nem le-
het. Még jó, hogy érsek nélkül lehet – mondta még, és fél-
fordulattal a püspök szemébe tekintett.
– Mert különben – fűzte hozzá Lackfi István, és fokoza-
tosan visszanyerte a hangját –, mert különben mindjárt az
érseki címet kérnéd, Kanizsai uram!
– Kértem én itt valamit? – kérdezte ártatlan képpel a
püspök. – De az ötlet jó – jegyezte meg. – Hiszen más
nem indulhat most eséllyel, csak én. Éppen ezért nem
lenne becsületes, ha ma folyamodnék az érseki címért.
Megvárom az őszt, hátha a Horvátiak legyőzése után
akad rajtam kívül egyéb jelentkező. Ha meg nem, hát ak-
kor nem – és a püspök mosolygott. Titokzatosan, és fölé-
nyesen. Zsigmond meg arra gondolt, hogy ravasz róka a
püspök, de nála nem ravaszabb. És különben meg szüksé-
ge van ravasz rókákra. Sokkal inkább szüksége van rá,
mint ilyen morgó medvékre, becsület szobraira... De
egyelőre kell neki a nádor. Amíg nem győz a Horvátiak
felett. Amíg nem lesz az egész ország az övé. Akkor az-
tán... És Zsigmond képzeletében véres képek elevenedtek
meg hirtelen, és ezeknek a véres képeknek a nádor volt a
főszereplője! A nádor meg arra gondolt, hogy bármilyen
ravaszak azok ketten, átlát rajtuk. És ha kell, a király ér-
dekében még magát Zsigmondot is megvédi... Zsigmond-
tól! Hogy az új király olyan legyen, mint a régi volt!

A püspök meg... nos a püspök mire gondolt, azt nem
tudjuk pontosan. De arra mérget vehetünk, hogy Kanizsai

János fejében továbbra is veszettül cikáztak a gondolatok.
És nem csak az érseki székről.

Álomszünet

*Aggódó Lackfiak – Johnny is aggódik
– Először csak Palisnai úr lát szelleme-
ket, később Horváti János szintén*

Figyeld csak meg, még Kanizsai Miklósból is lesz valami, a legfiatalabb testvérről, Istvánról nem beszélve! – ezt a nádor mondta az unokaöccsének, akivel éppen a Simontornya közeli erdőben vadászott. Augusztus közepe volt, s a délvidéken egyelőre véget értek a harcok. A felkelők ugyan elmenekültek, de Észak-Horvátország Zsigmond kezébe került. Ezért utazhatott el Lackfi István az unokaöccséhez.

– Felőlem akár pápa is lehet belőlük! – válaszolta az ifjabbik Lackfi. Sűrű pagonyosban lovagoltak, a hajtók még messze jártak tőlük, nem igen kellett aggódni, hogy hirtelen felbukkan egy vad.

– Ez volt mindig a te bajod, édes öcsém – sóhajtotta a nádor.

– Mi volt az én bajom?

– De nem csak a tiéd, sajna én is ilyen vagyok!

– Milyen? – türelmetlenkedett a volt főlovász.

– Becsületes. Jószívű és nem kapzsi. De ezt most meg sem hallottad! Nem azért jöttem, hogy dicsérjelek! Viszont észre kellene vedd, hogy egyesek mostanában borzasztóan meggazdagodtak!

– Baj, ha valaki gazdag?

– Ne tessed magad, öcsém! – A nádor megállította a lovat. – Királyi várakban ülnek a Kanizsaiak meg a Garák! A király rovására gazdagodnak, érted!?

– Nem csak kölcsönbe kapják? Zálogkölcsönbe?

– Persze, először mindenki csak kölcsönbe kapja a birtokot. Aztán a kancellár elintézi, hogy a zálogszerződésből ajándékozási szerződés legyen.

– Kanizsai János?

– Ó hát.

– És mi mit tehetünk ez ellen?

– Egyelőre semmit. Igazán semmit.

– Ne haragudj, kedves bátyám, de ezért igazán kár volt mérgeskedned! Ezért a semmiért!

– No azért mégis tehetünk valamit.

– Micsodát?! – az ifjabbik Lackfi úgy érezte, végképp elveszíti a türelmét. Pedig most igazán „frappáns” válasz érkezett:

– Várunk. – Mondta az idősebbik Lackfi, és nyílvesszőt helyezett a húrra. – Várunk.

– Én nem várhatok tovább!

– Pedig nekem ki kell javítanom ezeket a dolgozatokat!

– Múltkor se javította ki...tanár úr!

– Elvesztettem. Egy tanárral is előfordulhat ilyesmi!

– Eddig még sohasem veszítette el őket!

– Egyszer mindent el kell kezdeni. Az elvesztést is. Na jó – mondta Zeusz. – Gyere be! Mi a baj?

– Anyunak udvarlója van.

– Micsoda? – Zeusz azt hitte, rosszul hall.

– Egy kalapos ember. Láttam őket ebédelni.

– Biztos vagy benne?

– Halál biztos.

– És csak te láttad őket?

– Nagyapa is ott volt. – Zeusz kihúzta az egyik fiókot és szöszmötölni kezdett. Rossz, öreg térképeket húzott elő, látványosan lefújta róluk a port, aztán legyezgette a por-szemeket a levegőben, kinyitotta az ablakot, becsukta az ablakot, egyszóval megpróbált időt nyerni. Nem tudta, mit mondjon, mivel vigasztalja meg kedves tanítványát, aki már nem először jár itt nála a szertárban. Nem először, de először áll elő olyan problémával, amit biztosan nem tud megoldani. Hirtelen mozdulattal belökte a fiókot. „Mert ha csak történelem lenne...!”

– És mit szolt a nagyapád?

– Azt mondta, hogy valószínűleg apu egyik üzletfele. Apunak vissza kellett repülnie Európába, és talán ezért kérte meg az anyut, hogy találkozzon azzal az emberrel.

– Na. – Zeusz megörült. – Lehetséges, nem?

– Nem.

– És miért nem?

– Mert apu soha nem csinált még ilyet. Soha nem kérte meg anyut, hogy a munkájában segítsen. – Johnny könnyő-rögve nézett. Nyilvánvalóan arra várt, hogy Zeusz mond valami biztatót a kalapost illetően, aki már a reptéren is... igen! Most már egészen biztos volt benne! Már a reptéren is feltűnt! Egyszerűen elkészerítő. Hogy anyu...

– Na ide figyelj, Johnny! – Zeus megfogta Johnny vállát. – A legegyszerűbb út mindig az egyenes! Kérdezd meg! Tudod, a magyarok...!

– Tudom. Sohase gyávák. De mégis.

– Mit mégis?

– Tanár úr csak úgy odamenne a helyemben? Mondd csak anyu, jársz a kalapossal?

Zeusz elfordult.

– Igyál egy teát!

Johnny sóhajtott. – Nem kérek – mondta.

– És a rendőrség? Máig sem értem, hogyan kerültél oda! És mit akart tőled az a tiszta, ez az! Erről sem mondtál semmit!

– Inkább elmegyek. – Johnny összeharapta az ajkát.

– Tudod mit, Johnny? Beszéljünk másról! Amit az ember nem tud megoldani, arról kár órákat trécselni! Inkább azt mondd, mi a helyzet a középkorban?

– Álomszünet van. – Johnny halványan elmosolyodott.

– Ha jól emlékszem, így volt Diósgyőrött is. Vagy nem? Javíts ki, ha tévedek!

– De így volt.

– Hát akkor?

– Nem tudom. Jó lenne tudni, ki az a barna lány. Ennyi. Egyébként meg állandóan meghal valaki.

– Meghal? Nem értem.

– Mindig meghalnak. Mire megismeri őket az ember... megszereti. Mindjárt meghalnak.

– A középkorban nem éltek sokáig. És gyakori volt az erőszakos halál.

– Túl gyakori. Itt van például ez az Erzsébet...

– Nagy Lajos felesége?

– Nagy Lajos felesége.

– Hát igen. Érdekes személyiség, ugye, Johnny? Kár érte, hogy már meghalt. Úgy értem, hogy már túl vagy a történetén... – Zeusz zavarba jött. „Hiszen azok mind meghaltak!” – gondolta. „A végén még én is...”

– Hát igen. – Johnny szintén zavarban volt. Kellemetlen, hogy tizenhárom éves létére egy nőről beszél. Még akkor is, ha királynő, és már régen meghalt. Az ilyesmiért kinevetnék a fiúk az osztályban, fújolnának, és ujjal mutogatnának rá. Mert Claire, az más. Ő mégiscsak kislány, és különben is, kezdik megszokni, hogy... Hogy mi ketten. Johnny nyelt egyet. Aztán arra gondolt, kár volt szóba hozni a királynőt.

– És miért olyan érdekes a számodra? Csak azért kérdezem, mert kíváncsi vagyok a véleményedre, ugyanis én szintén kedvelem Nagy Lajos özvegyét!

– Nem mondtam, hogy kedvelem – durcáskodott a fiú.

– Johnny! Most mindjárt az jön, hogy én fiú vagyok, és talán még köpsz is egyet a padlóra. Nekem nem kell, hogy megjátssz a macsót! Vegyél inkább ebből! – és Zeusz előhúzott egy vadonatúj pralinés dobozt.

– Hát – kezdte Johnny – sohasem éreztem még ilyet.

– Milyet?

– Hogy egyszerre megismerkednék vele, meg el is szaladnék.

– Taszít és vonz – bólintott Zeusz.

– Valahogy úgy – bólintott a fiú.

– Tömör! – Zeusz rágyújtott. Ennél tömörebben nem is lehetne... – És sajnálod, hogy soha többet nem találkozhatsz vele, nem olvashatsz róla.

– Olvasni azért olvashatok. De már tudom, hogyan halt

meg. Hiába olvasom valakiről, hogy fiatal és boldog, ha tudom, milyen szörnyű véget ért.

– Mindnyájan meghalunk.

– De nem úgy – mondta Johnny. És még egyszer hozzátette, mint a bölcs öregemberek: – De nem úgy. – És ingatta a fejét.

– Tudod mit mondott Julius Caesar, mikor megkérdezték milyen halált szeretne?

– Az ókori hadvezér? Nem tudom.

– Azt felelte: a hirtelen halált! És másnap a szenátus ülésén meggyilkolták. Hirtelen, bár nem váratlanul. Aztán még látták egyszer-kétszer.

– Látták? De hiszen meghalt?

– Megjelent a szelleme a gyilkosoknak, és figyelmeztette őket, hogy el fogják veszíteni a csatát.

– És elvesztették? – Johnny most olyan volt, mint régen. Tágra nyílt szemmel figyelt, kipirult az arca.

– El. – Zeusz rezignált maradt. – Erzsébet szelleme szintúgy megjelenhet még – tette hozzá. – Ha nem is neked. – És füstkarikákat fújt a szivarjából.

A simontornyai vadászat előtt jó két hónappal, egészen pontosan 1387 júniusának első napjaiban hárman ültek a novigradi lovagteremben. A két Horváti fivér és Palisnai János, a közeli Vrána város perjele. Alattuk hullámszórt a napfényes Adria. Horváti János, a velencei hadjárat egykori hőse szemmel láthatólag megöregedett az utóbbi években. Halántéka erősen deresedett, szemei körül pedig majdnem olyan mély árkok húzódtak, mint a fellegvár vízzel töltött sáncai. Viszont a keze még erős volt, és nem

remegett, ha a csatában kopját kellett vetni, vagy szablyát forgatni. Ha kellett, akár az újat is felhúzta, no nem annyira, mint mondjuk tíz évvel ezelőtt, de hát a szeme sem volt már olyan éles!

Öccse, a zágrábi püspök nem őszült, csak erősen kopaszodott, és hosszan lelógó harcsabajsza miatt egyre jobban hasonlított ahhoz az új és félelmetes ellenséghez, amelyik lassanként elnyelte a Magyarországtól délre fekvő nagy Balkán félszigetet: a törökhöz. Szemei most is élénken cikáztak, szemmel láthatólag ritkán pihentette az agyát. A harmadik hadfi, a vránai perjel volt a legviseltesebb kinézetű. Pedig félig-meddig papi személy ő is – már amennyire Szent Jánosról nevezték el a johannita rendet, melynek Palisnai úr a vezetője – a sok megivott bor viszont homályossá tette a tekintetét, és bizonytalanná a mozdulatait. Ruhája piszkos, mintha éppen a csatából jött volna. Fekete haja lompos csimbókokban hullik a vállára. Most éppen ő beszél.

– Csak dél felé menekülhetünk, kedves barátaim... hukk.

– Be vagy rúgva, János! – a zágrábi püspök szeme dühösen villant.

– Kicsit iszogattam, hukk. És Máriát...hukk...adjuk ki ennek a Barbadiconak...egérút...hukk.

– Lehet, hogy részeg, de igazat beszél – mondta Horváti János.

– Ehhez nem kell józannak lenni, hogy valaki belássa: északon Zsigmond az úr, ki kell adnunk végre Máriát, és elmenekülnünk délre! – válaszolta mérgesen az öccse.

– Nem is jó az a józanság – kedélyeskedett a perjel, és mintha magához tért volna. Legalábbis folyamatosabban beszélt, és a csuklást is abbahagyta egy pillanatra. – Hoz-

záteszem, kedves amice, hozzáteszem – fejtegette Palisnai úr –, hogy Tvratkó bosnyák királytól kell segítséget kérnünk. Tvratkó nagyon erős, Tvratkó nagyon jó! A törököket is megverte Plocsniknál! És az a... ízé... Nápolyi hogyishívják...

– László – segítette ki Horváti Pál.

– Ez az! Hukk. László! Ő még nagyon... kicsi. Kisgyermekecske. Nem segíthet rajtunk.

– Te viszont részeg vagy – mondta Horváti János. – Jobb lenne, ha nyugovóra térnél.

– Nem térhetek nyugovóra...

– És ha szabad kérdezni, miért nem?

– Nem árulhatom el – fogta suttogóra a perjel, és ijedten körbe nézett, hátha meghallja valaki, hogy mit mond.

– És miért nem árulhatod el? – kérdezte tőle Velence hőse.

– Hagyd már – szólt közbe a püspök. – Nem látod, mennyire részeg?

– Nem vagyok részeg! – mérgeskedett részeg módra a perjel. – Ám ha lefekszem – suttogott újfent és jobb kezének mutatóujját az ajka elé emelte –, ha lefekszem, újra látom.

– Mit látsz, te anyaszomorító? – kérdezte indulatosan a püspök.

– Erzsébetet! Pszt! És nem vagyok anyaszomorító. És néha Artus Bernátot!

– Akit annak idején Subich Mladen kivégeztetett? – ugrott fel Horváti János.

– Ki kellene józanodnod! – a püspök nem várta meg, míg Palisnai válaszol. – Így nem tudsz velünk délre jönni, Tvratkóhoz. Még leesel a lóról, és agyonütöd magad.

De a perjel mintha meg sem hallotta volna a józan szavakat.

– Garai Miklós is bejön éjszakánként. Hóna alatt hordja a fejét, meghajol és rekedtes hangon jóéjszakát kíván. Aztán meg Forgács Balázs érkezik, szintén fej nélkül, kezében véres kard, és valami gügye versikét dúdol, várjatok csak, mindjárt eszembe jut! – és Palisnai valahogy egyre szabadosabban fogalmazta meg elvadult mondanivalóját. A szeme tűzben égett, és már egyáltalán nem csuklott. Horváti János megfogta az öccse kezét. Hideg veríték lepte el az augusztusi forróságban, egyszerre úgy érezte, mintha a gyomrából beszélne-büfögne a perjel.

– Menjünk innen öcsém! – suttogta. – Menjünk el Novigradból!

– Megijedt a velencei hős? – gúnyolódott a bátyján a püspök. – Tele lett a nadrág? – súgta oda, hogy ne hallja meg a perjel. De csak egy pillanatig ironizált. Palisnai felé fordult. – Tűnj el, perjel uram! – rivallt rá.

– Tűnj el, és ne kerülj a szemem elé, csak ha már józan vagy! – és fölpattant ültéből. – Látom, arra sem vagy képes, hogy megmozdulj! – Horváti Pál tapsolt egyet. Szolgák szaladtak be, s a kényelmes bársony kerevettel együtt kicipelték Palisnai urat, hiába tiltakozott, kiabált, hogy megkeserülitek, megemlegetitek még a nagy hatalmú vránai perjelt! Fölszaladtak vele a szobájába, odakészítettek mellé egy nagy kancsó savanyúvizet, és magára hagyták. Így ők sem hallhatták a dalocskát, amit a perjel furcsa, élesen magas hangon dudorászott:

„Üssed fiam, Forgács Balázs, tiéd leszen Gyimes és Gács!

Ütöm anyám, szép királyném, Gács és Gyimes immár enyém!”

Az ajtó először csak halkán csikordult, aztán meg hűvös lett, rettentő hűvös. Horváti János igyekezett még jobban beburkolózni a medvebőrökbe, de a hideg a csontjáig hatolt. Furcsa bűzt érzett, és közben az ajtó meg egyre hangosabban nyikorgott. Ráadásul magától nyílt és csukódott többször egymásután. A holdfény meg csak úgy ömlött be rajta, mintha nem is a szótlan égitestről érkezne, hanem valami pokolbeli hideg és végtelen tengerből... Ámbár hogyan lehet egy pokolbeli tenger hideg? Az ajtó amúgy is zárt folyosóra nyílik... Horváti János felült a kereveten, leszórta magáról a medvebőröket és jó erősen megmarkolta a kardját. „Akármi jön, védekezni fogok!” – határozta el magában, és erősen az ajtóra koncentrált. Legnagyobb meglepetésére hátulról szólította meg valaki, de olyan hangon, hogy Horváti úr mindjárt elengedte a kardját! A síron túli hang reszelős volt és mégis magas, és ezt nyekeregte:

*Dobor áll a Boszna partján,
bán repked a lónak farkán!*

Horváti urat mintha bolha csípte volna meg, úgy fordult hátra. Ám a látvány nem volt valami szívet melengető. Koronás női alak bontakozott előtte a légben, de csak derékig. Lábai ködbe vésztek, s az egész figura mintha valami felhőn ringatózott volna előtte. A korona alatt egyébként kendőt viselt, amellyel nemcsak a feje, hanem a fülei és a nyaka is erősen körbe volt tekerve. Orra hegyesen meredezett elő két szúrós tekintetű szeme közül, haja pedig kócosan lobogott, és a vállát verdeste.

– Erzsébet – hörögte a bán az elhunyt királynő nevét. – Mit akarsz tőlem?

– Csak egy kis fojtogatást szeretnék, höhöhö – röhögött a rémalak, és hosszú körmű kezeivel a bán nyaka felé kapdosott. Amaz az előbb még nyikorgó ajtó felé hátrált, de a kijáratot valami hatalmas sötét szűrkeség állta el, pontosan nem látta, hogy mi, de az ismeretlen kísértet egyszercsak becsapta az ajtót.

– Erzsébet! – fogta könnyörgőre a bán. – Én nem tehetek semmiről! A körülmények...

– A körülmények most nekem kedveznek. – kuncogott a szellem, és néhányszor körbe repülte a velencei hőst, miközben artikulátlan hangon fel-felvisített: – Máriát miért tartjátok fogságban még mindig? Erre válaszolj, te nyavalyás! Máriát miért tartjátok fogságban még mindig...?

„Most vagy álmodom – gondolta ekkor a velencei hős – és akkor nincs okom félelemre – vagy ébren vagyok. Utóbbi esetben nem fogok megijedni egy szerencsétlen nő kísértetétől.”

– Nem fogsz megijedni, hehehe? – vigyorgott Erzsébet királyné szelleme. – Azt meglátjuk, meglátjuk. – Hirtelen megállt repedés közben, és rikkantott egyet: – Miklós! Jöjj be, Miklós! A falon át hirtelen egy másik alak érkezett, rettentő karddal a jobb kezében, ám fej nélkül. A fejét a bal kezében lógatta a hajánál fogva, akárcsak a harmadik és negyedik rém, akik szinte észrevétlenül suhantak be Horváti János hálótermébe. Rögvest összeakaszkodtak körülötte, idéetlen táncformát lejtettek és túlvilági hangon ezt énekelték:

*Tüzes fogók tépik tested,
pécsi várból néz ki lelked!*

*Fejed bámul észak felé,
törzsed réved kelő napnak,
lábad lóbál majd nyugatnak!
Kezeid délt ölelik,
híred hamar elfeledik!*

Horváti Jánost azonban nem olyan fából faragták, mint a perjelt. Határozott mozdulattal kibújt a szellemek közül, kitárta az ajtót, s még hallotta, hogyan rikolt háromszor a kakas, és látta, hogy megroggyant odakünn a sötét, ereszkedik a köd, dereng a hajnal.

– Most megúszta – vihogott Erzsébet –, de visszajövünk mi még! És nagy visítás közepette eltűntek a légben mind a négyen.

Horváti Jánost mindazonáltal magas lázban lelték meg reggel a medvebőrök között. Eret vágtak rajta, jeges borogatásokkal hűsítették a testét. Mikor magához tért, azonnal azt követelte, hogy sietve hagyják el Novigrad várát. Éppen ideje volt, mert Frangepán János, a király kapitánya hadaival igencsak szorongatta a tengerparti erősséget...

Kincső

*Diósgyőr messze van? – Johnny kelle-
metlen helyzetbe kerül, de kivágja ma-
gát – Mit mondott Kincső? – Szása, az
autókereskedő*

Szép ez a Diósgyőr, kétségtelenül szép – mondta né-
hány hónappal később Zsigmond, miközben kipillantott a
királyi lakosztály ablakán. A fákon már sárgultak a lom-
bok, s az őszi napsütés aranya fodrozódott a légben. –
Csak kicsit messze van – tette még hozzá.

– Hogyhogy messze van? – kérdezte Mária. – Mitől van
messze? – fiatal szemei körül karikák futottak, árkok,
melybe már pókhálót szőtt a könnyörtelen idő.

– Mindentől. – Zsigmond felsóhajtott és becsukta az ab-
lakot. – Budától például. Aztán a délvidéktől. Prágától és
Béctől.

– Apámnak miért nem volt messze? – Mária felemelte a
hangját. – A velenceieknek miért nem volt messze? Hisz
békét is kötöttek itt! A turinit!

– Már akkor is messze volt – vont a vállát Zsig-
mond.

– Mégis ide utazott mindenki! Itt hódoltak Nagy Lajos királynak, és nem Esztergomban, vagy Fehérvárott!

– Nekem nincs akkora hatalmam, mint édesapádnak volt. És lehet, hogy nem is lesz soha.

– Mert nem akarod! Miért nem...? – Mária ökölbe szorított kezeivel borult rá Zsigmond mellkasára. „Szeretni akarom ezt az embert, gondolta magában. Szeretni szeretném, de nem engedi. Felesége vagyok, de mintha az ellensége lennék.”

– Másféle lesz az én hatalmam – Zsigmond gyöngéden eltolta magától a feleségét. – Mária, hagyj most magamra! Levelet kell írnom a dogénak.

– Ne feledkezz meg Barbadico admirálisról! – törölte ki a könnyeket a szeme sarkából. – Nagyon kedves ember, és ő szabadított ki a Horvátiak fogságából.

– Jó, jó, csak menj – próbált mosolyogni a király, de csak valami kényszeredett és fura vigyor lett belőle. Mária még látta könnyei ködfüggönyén át, amint visszapillantott az ajtóból. Makrancos lóként rázta meg a fejét, úgy sietett a lakosztályába. Nehéz lesz Máriával, nehéz, gondolta Zsigmond, míg tekintete a távozó lányt követte.

– Neked kész a matekod?

– Ühüm.

– Megnézhetem?

– Nem fogod lemásolni!

– Csak megnézem! – Johnny Claire padja előtt állt, becsengetés előtt két perccel, és tényleg csak meg szeretne volna nézni, hogy neki is az jött-e ki, mint Claire-nek.

Claire azonban újabban valamiért orrolt rá, Willie meg éppen Maciekot kergette, az osztályban papírgalacsinok és tornacsukák repkedtek, pillanatok alatt elsodorták őt is az események, és ezért nem tudhatta meg, vajon Claire szintén koszinusszal számolt, mint ő, vagy sem.

– Hülye f... – kiáltott rá Willie valami nagyon csúnyát és ellökte rohanás közben, Johnny már csak arra tudott vigyázni, nehogy Claire felé zuhanjon, az egyensúlyát viszont nem tudta megőrizni, és így pont Ahmed padjára esett, összegyúrta a füzetét az arab fiúnak és szanaszét szórta a ceruzáit.

– Bo... – próbált volna megszólalni, de Ahmed két kézzel lökte vissza az egyensúlyát már amúgy is elvesztett fiút pontosan egy másik lány, Marion irányába. Johnny a lány ölében landolt, az osztályban kitört a kacagás, csak Claire nézett bosszúsan, Johnny ezt éppen meg tudta még állapítani, mielőtt Perkettő belépett volna. A matektanár megállt az ajtóban, homlokára tolta vastag teknősre emlékeztető szemüvegét, és jobb kezét a magasba emelte.

Pillanat alatt csend lett, senkitől sem tartottak annyira, mint a Mosolygó Gyilkostól, senkinek az óráin nem remegtek annyira, beleértve Zeuszt is, aki pedig időnként igazán vérengző bírt lenni.

Perkettő szótlánul végigmérte őket, lassan leeresztette a kezét, majd megakadt a szeme Johnnyn, aki még mindig Marion ölében ücsörgött. A barna hajú kislánynak nem volt kedve ellenére a dolog, fülig ért a szája a vidámságtól. Perkettő először csak visszaigazította a szemüvegét a helyére, majd öles léptekkel az asztalhoz sietett. Akkurátusan ráhelyezte az osztálynaplót, megköszöri a torkát és megszólalt:

– Szép dolog a szerelem – mondta és egyfolytában a fiúra nézett –, de most matematika óra van. S a függvényeket szerencsére nem lehet úgy váltogatni, mint a barátókat. Johnny megvárta, míg elül a kacagás. Közben felkászálódott a kislány öléből. Aztán így szólt:

– A látszat néha megtéveszti az embert. Még a matematikatanárokat is. – Ettől viszont Perkettő jött zavarba.

– Én az hittem, hm...hm... – köszörülte a torkát a tanár – azt hittem, hogy Claire, izé... – Claire eközben azon viaskodott magában, hogy kirohanjon-e az osztályból, törvezúzva és felháborodottan, mert hiszen milyen joggon foglalkoznak az ő legbelsőbb magánügyével, vagy inkább maradjon, és tegyen úgy, mintha semmi sem történt volna. És, hogy az utóbbi mellett döntött, tulajdonképpen nem bánta meg.

– Jól tudja a tanár úr – válaszolt a fel nem tett kérdésre Johnny határozottan. – Claire meg én együtt járunk. – Itt nagyot nyelt és a Claire-re nézett. – És én – mondta most már rendületlenül, mit sem törődve az újból kiújuló röhögcséléssel – én csak véletlenül kerültem az előbbi félreérthető helyzetbe – és Marionra mutatott. A kislány még mindig vigyorgott, sőt sugdolózni kezdett a padtársnőjével. Perkettő már nem akart tovább foglalkozni az ügygel, ment az idő, és ő még feleltetni akart. De ezt nem tudta megállni szó nélkül.

– Véletlenül? – kérdezte. – Hogyan lehet véletlenül egy lány ölébe kerülni? Ezt szeretném én megtanulni! – és mint aki jó viccet mondott, elégedett képet vágott hozzá. Az osztály meg vette a lapot, a gyerekek viháncolni kezdtek. Legalább múlik az idő, kevesebb jut felelésre! (Perkettő amúgy gyakran került önelégült állapotba, amikor

úgy vélte, hogy az ő ellenálhatatlan humorának nincsen párja a földkerekségen. A diákok ismerték ezt az állapotot, s minden adódó alkalommal kihasználták.)

– Én is szeretném megtanulni – kiabált Maciek és még néhány gyerek. – Mi is oda akarunk ülni, ahová Johnny...!

Johnny leült a helyére, részéről befejezte a társalgást. Az osztály lassan elcsendesült, bár közben figyelt, lehet-e még röhögni vagy sem. Perkettő pedig egy pillanatig elhűlve bámulta alaposan megváltozott viselkedésű tanítványát, a következő másodpercben viszont kibújt belőle igazi, mosolyogva gyilkoló énje, és belevágott a feleletésbe.

– Hazakísérhetsz – mondta Claire Johnnynak óra után. Álltak a folyosón, a kislány szemérmesen lesütötte a szemét.

– Szívesen – felelte a fiú.

– Tényleg megváltoztál – mondta most a lány.

– Nem tudom – válaszolta Johnny.

– Én viszont tudom – Claire felemelte a fejét és Johnny szemébe nézett. A fiú csodálkozva látta, hogy a kislány tekintete ködben úszik. Még sohasem látott ilyet, de elég gyorsan rájött, mit jelenthet az ilyesmi. Így aztán alig hallotta meg, amikor Ahmed a fülébe súgta: – Szása vár! Holnap este hétkor a Brooklyn-hídnál! Ajánlom, hogy elgyere!

Willie bocsánatkérését pedig már meg sem hallotta. Szerelmesen szédült állapotban ülte végig az órákat, nem látott mást, csak Claire-t, és alig várta, hogy vége legyen az iskolának. Szerencsére nem szólították fel aznap.

– Mostanában nem beszélgetsz a barna hajú lánnyal ? – kérdezte Johnny, mikor végre kettesben maradtak. Willie elég sokáig kísérte őket, sűrűn elnézést kért a történetekért, alig lehetett lerázni. A hó meg szitáson esett, bebújt a galérjuk mögé, és megvacogtatta őket.

– Gyere be hozzánk, és akkor elmesélek mindent – mondta Claire, és nagyon kedvesen mosolygott. – Megiszunk egy jó meleg teát, a fiúk ilyenkor úgyis mindig edzeni vannak.

– Nem Garai Klára volt – mondta Claire, mikor már kezdtek felmelegedni az első kortyoktól.

– Hanem ki? – Johnny letette az asztalra a csészét.

– Barna hajú lány, amint mondtam.

– Álmodtál vele azóta is?

– Éppen tegnap éjjel.

– Na és? Mit csinált, mit mondott? Ne kínozz tovább Claire!

– Én sohasem kínozlak, Johnny – felelte a kislány. – Azt mondta – tette hozzá rögtön, mert látta, hogy Johnny mindjárt felrobban a kíváncsiságtól –, azt mondta, Kincsőnek hívják.

– Egy sötét teremben álltunk – mesélte Claire.

– Álltunk? – kérdezte a fiú.

– Igen. Te is ott voltál, pontosabban nem te, hanem az a Szerencsés János.

– És még?

– És még én, meg Garai Klára.

– De hiszen az te vagy!

– Látod, hogy nem! Hisz ott áll János mellett! – mutatott Claire valahová az üres térbe, aztán megrázta a fejét.

– Ne haragudj! Annyira képszerű volt, hogy mintha most

is látnám! Egy pillanatra azt hittem, ott vagyok, és, hogy te is...

– Ez velem is így van. Ki volt még?

– Hát az a Kincső.

– Kincső? Milyen furcsa név!

– És sütött a nap a hegytetőn...

– Előbb azt mondtad: sötét terem!

– Pillanatonként változott a szín. De ha mindig közbevágsz, sosem érünk a végére.

– Csöndben maradok, megígérem.

– Szóval viharos szél fúj, és akkor az a Kincső azt mondta, hogy Kanizsai püspök úr csak cselből eresztett téged szabadon!

– Engem?

– Hát... Szerencsés Jánost!

– Nagyon vigyázzatok! Péterfia Pócs megesküdt, hogy nem nyugszik addig, amíg Szerencsés Jánosnak a vérét nem veszi! Az udvarnál meg azzal akarják befeketíteni, hogy alkímista!

– És te miért segítesz nekünk? Kinek a lánya vagy?

– Az most mindegy... – Kincső elpirult és lesütötte a szemét. – A lényeg, hogy Kanizsai János, a nagyhatalmú egri püspök úgy tesz, mintha segítené, közben pedig csak arra vár, hogy ennek a Pócsnak a kezére juttassa...

– Mintha besuhantam volna Garai Klára testébe! Irtó fura volt...

– És miért nem adja rögtön annak a Pócsnak a keze köze a püspök az én Jánosomat? – Kincső még mélyebbre hajtja a fejét, és egészen halkán felel. Alig lehet érteni: – A püspök mindenkivel így csinál. Vár, várakozik, hátha jó lesz neki valamire a halacska. – A lány ekkor fölemeli a fejét. Vértiros arcából csak úgy tüzelnek a barna szemek: – Hátha fel tudja használni a politika sakktábláján! Ha nem, akkor aztán kiveti a hálóját, és örökre szárazra teszi... Számtalanszor cselekedett így!

– És én... én mit tehetek?

– Vigyázz rá! Ne engedd el sehová egyedül! Nagyon vigyázz!!!

És egyre távolodott a hangja.

– Mondtam neked, hogy te vagy Garai Klára, csak nem hitted el.

– Te rögtön elhinnéd az ilyesmit?

– Nem. Nem valószínű – válaszolta Johnny. Aztán még sokáig üldögéltek a Tunner – házban és csendben, meghittten beszélgettek. Talán arról, hogy milyen érzés, ha az ember egyszerre él New Yorkban és Zsigmond király korában, Magyarországon...

– Ami persze lehetetlen! – vágta rá Zeusz a szertárban, még aznap délután. Johnny ötlete volt, hogy felkeressék, és elmondják neki a legújabb fejleményeket.

– Gyerekek – Zeusz beszéd közben előrehajolt az íróasztala fölött, és szokatlanul izgatottnak látszott –, gyerekek, ez nagyon veszélyes játék! Johnnyval már sokszor beszéltünk erről, és szilveszter tájban úgy tűnt, kigyógyul

ebből a nyavalyából, de hogy most már ketten is... – Zeusz a szivarjával hadonászott. – Az ember egyszerre csak egy helyen élhet!

– Eddig én is így gondoltam – bólintott Johnny. – Illetve azok ott...

– Néha nem mi vagyunk! – vágott közbe Claire.

– Néha meg igen? – csóválta a fejét Zeusz. – Gyerekek, gyerekek, nem szeretnék látogatóba járni hozzátok az elemegőgyintézetbe! Már megbocsássatok! – tette hozzá, látva amazok arcán a megrökönyödést.

– Talán így tisztulnak majd ki a dolgok – mondta ekkor Johnny. – Talán nem is vagyunk ott, csak álmodjuk az egészet. És, hogy Claire már biztos abban, hogy ő Garai Klára...

– Ez marhaság! – vágott közbe Zeusz. – Felejsétek el!

– Nem marhaság – szólalt meg Claire magabiztosan. – Egyáltalán nem marhaság. És Johnnynak igaza van. Párhuzamosan álmodunk, valahogy úgy, mint amikor megsebesültem a WTC-ben. Nincs ebben semmi rossz, amíg...

– Amíg? – kérdezte Zeusz, ha lehet még izgatottabban.

– Amíg tudjuk, hogy az álom az álom, a valóság meg...valóság!

Zeusz hátradőlt a széken. Nagy csend szállt le a szobára, s csak a szivarja pulzált egyre látványosabban a sötétben. Nem gyújtottak villanyt, kintről amúgyis világítottak a felhőkarcolók. Végül a tanár törte meg a csendet:

– Az előbb nem ezt mondtátok. És úgy tudom, Johnny újabban nem álmodik.

– Hát persze, két helyen élni, az jobban hangzik, ugyebár, de hát ezt mi sem gondolhatjuk komolyan – ötlöthalt Johnny.

– Átlátok rajtad, gazember! – Zeusz szippantott egyet a füstből.

Zeusz, az előbb megnyugodni látszott, most viszont megingt úgy érezte, mintha abroncs feszülne a homlokára, ugyanakkor a gyomrát csipkedné valami, akárcsak a sas-keselyű Prométheusz máját, és szíve, – a szíve, nos arról jobb nem is beszélni! „Nem kéne ennyit szivaroznom”, gondolta most, és határozott mozdulattal elnyomta a csikket a hamutartóban. Claire meg úgy érezte, talán kár volt eljönniük ide. De csak egy pillanatig érezte így, mert a következőben meg pont az ellenkezőjére gondolt. Hogy ez egy jó ember itt, és talán még segíthetnek őrajta is – mármint Zeuszon – azzal, hogy elmesélik neki, ami velük történt. Claire nem tudta, mi a baja Zeusznak, de azt érezte, hogy nem csak miattuk aggódik. Hogy talán valami más is van a háttérben.

Johnny mindebből nem vett észre semmit.

– Lehet, hogy soha többé nem fogjátok látni, sem őt, sem Szerencsés Jánost, mindazok ellenére, amiket összehordtatok nekem, kettős életről, alteregóról meg álmokról. – Zeusz fölállt. – Főzők egy teát – mondta.

– Miért nem látjuk majd őket? – kérdezte Johnny meghökkenve. Zeusz pedig mind vidámabb lett. Már a gyomra sem fáj, és az abroncs is mintha eltűnt volna a homlokáról.

– Hogy miért? – kérdezett vissza. – Nem tudom. De azt igen, hogy Garai Klára az a szervesen a történelemben beágyazott személyiség, aki – magyarázott Zeusz, és közben feltette a teavizet, csészéket és cukrot készített elő, egyszerűen háziasan tüsténkedett –, szóval aki miatt ott maradt Szerencsés János a magyar középkorban. Ráadásul van

még egy technikai malőr: Claire nem tud magyarul. Ha Garai Klára csak az ő álomképe, akkor a lány hogyan beszélheti őseink nyelvét? Na? Ehhez mit szóltok, nagy utazók?

Johnny az órájára nézett, és elégedetten állapította meg, hogy a nagymutató még nem érte el a hetet. Nem szeretett késni még akkor sem, ha Szásával volt találkozója. Hűvös szél fújt itt a Brooklyn-hídnál, a hó is megint szállingózni kezdett, Johnny azt remélte, nem kell sokáig itt várnia. Ha már olyan ukmukfukk elrohant Zeusztól. Nem is értették azok ketten. Claire-nek nyilván meg kell ezt később magyaráznia, de nem akarta elmondani, hogy Szásával találkozik. Találkozik? Már lassan hét óra elmúlt, és sehol semmi. Csak a hó esik egyre erősebben és a járókelők némelyike furcsálkodva nézi a híd előtt ácsorgó jól öltözött fiúcskát. Ilyen sem volt korábban, gondolta Johnny. Csak a merénylet óta figyelnek ennyire... Szása meg talán el sem jön. És fázósan összehúzta a nyakán a gallért. Ekkor kopogtatta meg valaki a hátát. Johnny mérgesen megfordult.

- Nem szeretem, ha a hátamat ütögetik – mondta.
- Pedig az a barátság jele – felelte Szása.
- Allergiás vagyok a hátamra. Ha hozzáér valaki, általában rögtön leütöm – Johnny úgy beszélt, mint a filmekben.
- Most mégsem tetted – vélte Szása.
- Tudtam, hogy te vagy – morogta Johnny. – Kaptál egy utolsó esélyt.
- Esélyt? Mire?

– Hogy elmondd, miért hívtál ide, ebbe a cudar hidegbe!

– Á, azt nem lehet olyan gyorsan elmondani! – Szása szélesen mosolygott, és a kezével barátságos mozdulatokat tett. Johnny állatira furcsállta, hogy miért ilyen barátságos a múltkori verés után. „Pedig betörtem az orrát. Lehet, hogy nem eléggé...?” – Gyere velem, beülünk ide a jó melegbe, és szépen elmesélek mindent! – és Szása egy közeli gyorsétterem felé mutatott.

– Nem megyek sehová! Késő van, haza akarok menni!

– Jaj, de kis anyuka kedvence lettél hirtelen! Kihűl a kakaód, ha nem érsz haza idejében, ugye? – gúnyolódott Alex. Csak a társai becézték „Szásának”, de ez a név valahogy sokkal jobban illett a minden hájjal megkent fiúra, akit korábbi verekedései miatt már az iskolából is kicsaptak.

– A tárgyra! – morogta Johnny, amolyan Maigret felügyelői stílusban.

– Én elmondhatom itt is – vakarózott Szása – de nem lenne jobb, mégis odaát? – és újból az étterem felé bökdösött.

– Nem.

– Na jó – sóhajtott Szása megadóan. – Tudod, a testvérekkel futok mostanában. Velük üzletelek, na – tette hozzá, mert látta, hogy Johnny nem érti.

– Ahmeddel, meg az osztálytársaddal, Karimmal, meg...

– Akit annyira megvertél?

– Ó, hát az nagyon régen volt! Azóta én meg Karim a legjobb barátok...!

– Karimmal? Nem hiszem el! – „Itt állok ebben a randa hidegben, és ki tudja meddig kell még hallgatnom ezt a

hazudozást. Meg vagyok verve ezzel a Szásával”, gondolta Johnny, és kezdett el-elkalandozni a figyelme. Félfüllel még hallotta, hogyan kereskednek használt meg lopott autókkal, de közben lélekben már otthon járt a jó meleg szobában és beszélgetett...nagypapával! Igen, most valahogy erre vágyott a legjobban. Zeusz megint olyan zűrös volt, mint régen, hol ideges és kiabálós, hol meg fölényeskedő. Nagypapa legalább mindig egyforma... Johnny egykedvűen himbálózott a sarkán, a válla meg Szása feje már kifehéredett a hőésésben, hirtelen, ki tudja, miért, a kis gyufaárus lány jutott az eszébe az Andersen meséből, hogy ő is csak ácsorgott a hőésésben, ám ekkor egyszercsak felébredt az álmodozásból. Mintha a bolha csípte volna meg! Ezt hallotta ugyanis:

– ...Szóval itt sok már az ellenőr a merénylet miatt, és jó volna új piacokat keresni, és ha én is át tudnék jutni a középkorba, mint te, ott is vannak igazhitű testvérek minden bizonnyal, eladhatnék nekik néhány ócska Cadillacet, vagy Buickot. – Johnny először a fülére gyanazkodott, hogy biztosan félrehall, de aztán látta, ahogy Szása egészen természetesen ácsorog előtte (igaz a hótól mind fehérebben), mintha csak azt kérte volna tőle, hogy menjenek el biliárdozni a hétvégén a Fekete Macska klubba, tuti jó hely, Johnnynak egészen biztosan tet-szeni fog.

– Tudod mit, csávókám – találta meg Szása a régi hangját –, most ne is mondj semmit, emésszed a dolgot, tudom, ez túl nagy kérés, de risztelnénk a lóvén, ha érted mire gondolok.

– Én csak álmodni szoktam... – nyögte ki Johnny végül.
– És honnan tudod?

– Szása papa mindent tud, csávókám – játszotta megint a nagymenőt az orosz, pedig közben már úgy nézett ki, mint egy nyugdíjas hóember. Igaz, Johnny se különbül.

– Álmodozás az élet megrontója – sóhajtotta még Szása teátrálisan, és faképnél hagyta ámuldozó és – reményei szerint leendő – üzlettársát. – Aztán gondolkozz azon, amit mondtam! – kiáltotta vissza még búcsúzóul, és eltűnt a hóesésben.

Csapda hátán csapda

*Szerencsés János vadászni megy – Sak-
kozik a király – Diósgyőri elhatározá-
sok – Esküvő! – Mária álma*

Szerencsés János vadul hajtja a lovát a vár körüli erdőben. Van rá oka: gyönyörű dāmavad vágat előtte, s Jancsi nyílveszőjétől vérzik.

– Keríts! – kiáltja János Fortunate lovag felé, aki jobbfelől száguld. Balra meg int Maciek hercegnek, hogy ő a kiserdő felől próbáljon a vad elé vágni. János mögött pedig a kis Gergő száguld (meg akarja tanulni a szablyával való vívás fortélyait), valamint egy ifjú. Az ifjúnak még a bajsza sem serdül, ám hosszú szőke haja kibontva lebeg a szélben, akár az égen a szivárvány. És akkor látják meg a lovakat. A lovak csendben legelésznek egy tisztáson, a domb innenső oldalán. A túloldalról, a domb mögül tábortűz gyér füstje gomolyog az égnek. János felemeli a kezét. Oly hirtelen állnak meg, hogy a lendülettől a kis Gergő lerepül a lóról, egyenesen egy csipkebokorba. Szerencsére nem esik baja, nincs még súlya a fiúnak, de a tüskék összeszúrják, s veszettül káromkodik, ahogy kikecmereg.

- Hogy az a jó...!
– Csendesülj, Gergő!
– Dehát ha...!
– Mire vőlegény leszel...
– Kik lehetnek? – trappol oda Fortunate lovag.
– Nem tudom, de elég óvatlanok! – véli Jancsi.
– Csapda! – vágja rá Maciek herceg.
– Váljunk ketté! – ajánlja János, és a Csillag kötőfékjét már dobja is Gergőnek.
– Veled megyek! – János egy pillanattal tétovázik. Aztán int Klárának, hogy nem bánja, csak csendben. Mert a hosszú hajú legény természetesen: Garai Klára! Kúsznak. Jánosnak felvágják a térdét az éles kövek, kifakad a régi seb, amit a várbörtönben szerzett. Összehirapja az ajkát és tovább mászik. Hogyne! Klárát is vésik a kövek minden bizonytal! Ha ő sem jajgat... És már bánja, hogy magával hozta a lányt. Szerencsére nem kell soká kúszni, már itt van a dombtető. Kicsit kerülnek, balról sűrű bokrok kínálnak búvóhelyet. János picit széthúzza az ágakat. Remek a kilátás, őket viszont nem láthatják, mert háttal ülnek a merész ismeretlenek, akik nem félnek attól, hogy meglepi őket az ellen, bátran égetik a nedves gallyakat ebben a zavaros időben. És nem elég, hogy nem félnek, de hátrahagyják a lovaikat, méghozzá meglehetősen feltűnő helyen, egy tisztás közepén! János nem ér rá ezen tűnődni, mert fene mód érdekesnek tűnik, amit hall a rejtkehelyéről! Arról nem szólva, hogy régi ismerőst lát maga előtt, ahogy kikukucskál a bokrok takarta fedezékéből: Péterfia Pócsot!
– Szóval, ha van eszetek, megmondjátok az uraitoknak, hogy a bosnyák fejedelmet, Tvratkót hívják segítségül! – fejtegeti a kese hajú.

– Szerintem ez már nekik is eszükbe jutott – válaszolja egy sebhelyes fülű alak. – Miért jó ez neked, ha Tvratkóhoz fordulunk?

– Mert akkor a nagyhatalmú Kanizsai püspök úr is a segítségetekre siet. – János úgy érezte, megáll benne a vér! A püspök és a Horvátiak?! Hát ezért érdeklődött annyira a Jakab-napi mészárlás után! János fejében cikáznak a gondolatok. Azért teljesen nem állt össze minden! Klára meg az oldalába könyökölt a nagy izgalomtól! Hogy hallja, amit azok a tűz körül beszélnek. Azok a gazemberek!

– Tvratkó nélkül is segíthetne az urad – válaszolja a sebhelyes.

– Hogy megértsd, Rojtos pajtás – fogja meg a vállát a kese Pócs. – Tvratkó nélkül nem vagyunk elég erősek a felkeléshez Zsigmond ellen. Figyelj! A Lackfi bandának hét vára van! Zsigmond hívei valamennyien!

De vajon miért itt tárgyalnak? – őrlődik tovább Jancsi. A mező közepén? És miért nem rögtön Horváti Jánossal, vagy Pállal? És szinte egyszerre hallja Klárát meg az ordítást a domb mögül:

– Csapda! – s rögtön rá a kardcsötetést, meg a harci rikoltásokat! A tűz körül ülők szintén felpattannak. János sem vár sokat, kifeszíti az íját, s ezt teszi Klára is. Pattan a húr, suhognak a vesszők, s két haramia máris holtan esik össze.

– Lóra! – rikoltozik Pócs falfehéren, a Rojtosnak nevezett sebhelyes fülű viszont két emberével egyenesen Jánoséknak rohan. „Kész szerencse!” – gondolja Jancsi –, „így apránként vágthatjuk miszlikbe őket”, és előugrik a rejtékéből. Még egy nyílveesztőt megereszt, s Rojtosnak mindjárt csak egy embere marad. Annyi ideje van még, hogy

észlelje: Klára kirántott karddal áll mellette. János viszont nem húzza elő a szablyáját. Csak az utolsó pillanatban ugrik ki a görbe kard a hüvelyéből, s alulról vág egyenesen a rárohanó harcos két lába közé! A nagy szakállú katona ügyel-bajjal kivédi a férfiaságát célzó szörnyű vágást, de János szablyája rögtön lecsap rá oldalról, s kettévágja a katona vállát... Ezalatt Klára Rojtossal vív, elég jól védi magát, de a félfülű kihasználja a testi fölényét, egyre közelebb szorítja a bokrokhoz. János a segítségére sietne, de ekkor Pócs ugrat közéjük egy tartalék lóval. Rojtos felugrik a nyeregbe, s bár közben Jánosnak sikerül megsebeznie a karján, mégis el tudnak menekülni. Hamarosan követi őket az az öt lovas, amelyik megtámadta Fortunate lovagot és Maciek herceget.

– Tízen voltak ám! – mondja az ősz hajú lovas, amint melléjük ér.

– Egyet én rántottam le a lóról! – kotyog bele a kis Gergő.

– Csapda volt ugye, János öcsém? – kérdezi Maciek herceg. – el akartak téged emészteni!

– Csapda volt – bólint János véres-komolyan – és mégsem az!

– És a dámvad?

– Hagy vesszen! Most nagyobb vadra megyünk...!

– S hol leljük azt a... nagyobb vadat?

– Diósgyőrött! Ahol a királyt!

– Tvratkó – dűnnyögi Zsigmond maga elé. A királyi lakótoronyban üldögél, a nyitott ablakon át kilátott a Bükk hegység lankáira, a meleg nyári szél behozta a

mezők illatát. – Mindig ez a Tvratkó. – Zsigmond magában beszél, új szokás ez nála, egyszer meg is ijedt egy pillanatra, amikor először rajtakapta magát. Hogyisne! Fiatalember, aztán dűnnyög, mint a vének! Akár egy csáktornyai Lackfi! Viszont hamarosan megbékélt magával, ezentúl csak arra vigyázott, nehogy mások is észrevegyék. Még csak az kéne! A hangos beszéd különben hasznosnak bizonyult, azóta valahogy jobban átlátja, megcsócsálja a bajokat. Baj pedig volt elég, és Zsigmond nem volt buta ember, de mostanában néha úgy érezte, nem minden szálát tart a kezében. Akkor meg jobb a dörmögés. Most például ezt dörmögi magának: – Kanizsai János nem áruló. Csak nagy szarkeverő. Nagy bizony. És végül nem is baj, ha a délvidék összefog. Ha északról szereznének szövetségest, hátbatámadnának... Így legalább egyszerre győzhetem le őket... Ügyes ez a püspök, ügyes! És talán nem véletlenül... Nem véletlenül jutnak a fülembe a hírek... – A király megrázza a fejét.

– Szóval Tvratkó meg Lázár kenéz. Őket hívják segítségül. – Zsigmond tapsol. – Sakkot! – parancsolja a szolgának, aki hamarosan meg is érkezik a kívánt táblával meg a hozzávaló figurákkal.

– Elmehetsz – morogja a király, egészen öregembereken. Megragad egy bástyát. – Ez itt Tvratkó – mondja. – Ez meg Lázár! – hall egy fiatalos hangot a háta mögül.

– Kanizsai uram! – örül meg Zsigmond. – Halkan jársz, akár az őzek! Most meg kellene rónom az ajtónállókat, hisz így akármilyen bérgyilkos besurranhat ide! – kiált aztán megjátszott méreggel. (Vagy talán nem is olyan megjátszott az a méreg?)

– Ne tedd, uram! Szoros volt az őrizet, magát a nádort sem engedték ide, Garai uramról nem beszélve.

– Ők is itt vannak? – ugrik fel a király.

– Hívattál minket uram, s mi szolgálatodra állunk – hajol meg teátrálisan a püspök.

– Ne játszódj nekem, János, hamarosan úgyis érsek lesz belőled, azt mondd meg inkább, hogyan jutottál be hozzám?

– Ez hadd legyen az én titkom. Mikor leszek érsek? – kérdi a püspök felvillanyozva.

– Amint a pápa kinevez – válaszolja a király kissé nyersen. – Nem szeretem a titkokat! – teszi még hozzá, és a másik arcát kutatja a szemével. De csak a barátságos, nyílt tekintetű arcot látja. (Igaz: késpenge ajkakkal meg furcsa görönggyel a száj szögletében!)

– Koronás fők segítették az utam – és a püspök előhúzott néhány Lajos aranyat – Ilyenek, ni.

– Aha – Zsigmond szeme gonoszul villan. – És a többiek?

– A lovagteremben várnak rád, uram-király. – A király nem válaszol rögtön. Hátat fordít és az ablakhoz lép. A szemét dörzsölgeti. Lám, az előbb még ragyogóan süttött a nap, most meg viharfelhők gyűlnek az Avas felett. A hőség viszont... A hőség megmaradt.

– Akkor le kell mennem a lovagterembe. Ám ott könnyen összefutok Máriával – Zsigmond megint magában beszél, de idejében észbe kap és elfordul az ablaktól. – Nos, mehetünk.

– És mi lesz addig Lázár kenézzel? – kérdi mosolyogva a püspök, aki úgy tesz, mintha nem hallotta volna a kiszólást Máriáról, és a sötét bástyára mutat.

– Megvár. Hacsak Nagy Lajos szelleme nem kezd parti-
ba vele – vigyorog Zsigmond.

– Vigyázz, királyom! A keresztény egyház nem tűri az
ilyesmit. A bűbájosságot – teszi hozzá magyarázatképpen.

– Tőlem aztán nem kell féltened az egyházadat! – cihelő-
dik Zsigmond. – Tudja rólam mindenki, hogy nem hiszek
az asztrológiában sem! Horoszkópot sem készítettetek, s a
Tisza vidéki cigányasszonyok is békén alhatnak felőlem.

– És az ajtónállók? Békén alhatnak ők is? Nem fogod
megróni őket a mulasztásuk miatt?

– Mindent a püspöknek sem kell tudnia – feleli a király,
és int, hogy menjenek...

A lovagteremben nagy sokaság várja őket. Nemcsak a
püspök által említett nádor meg az unokaöccse jött el az
ifjabb Garai Miklós macsói bánnal egyetemben; hanem a
teljes Losonci rokonság, az országbíró Bebek Imre, azon-
kívül Jolsvai Lesták és Perényi Miklós. Ezenkívül még
kisebb urak, és még valaki, egy ifjú, de bátor vitéz, akit
korábban csak Simontornyai Lackfi István ismert. Zsig-
mond megáll az ajtóban. A benti hangzavar hamar elül, s
a király elfoglalja a helyét az asztalfőn. Éljenzés nincs,
csak feszült csend. Zsigmond megköszörüli a torkát.

– Urak – kezdi. Érzi ő is, nem túl szellemes a kezdés, de
hát mit lehet mondani ebben a helyzetben? Meg kell di-
csérni őket és felkérni az újabb harcokra. Ám a püspök
megelőzi:

– Tudjuk, mit akarsz mondani, királyom. – És megfogja
Zsigmond karját. A király meglepődik, de igyekszik gyor-
san visszavenni a szót:

– Köszönöm nektek, hogy mellém álltatok! – „Beszélni kell, sebesen beszélni, nehogy belekapjon a püspök!”
– Köszönet és hála Garai Miklós úrnak, Losonci Lászlónak és a többieknek! A Horvátiak azonban nem nyugszanak...

– Igen – vág közbe Kanizsai –, segítséget kértek Tvratkótól és Lázártól. – Zsigmond nyel egy nagyot:

– Ezért Losonci Albertet kinevezem Vrána perjelévé a gaz és pártütő Palisnai helyett. Losonci István főkapitány mostantól szőrényi bán ifjabb Losonci Lászlóval együtt, mint ahogy a horvát báni tisztséget szintén ők ketten töltik be. – A Losonciak vad éljenzésbe kezdenek.

– Felváltva intézkedhettek Losonci uramék, attól függően, melyikőtök merre vitézkedik – tudálékoskodik felémelt kézzel a püspök.

– A temesi főispán pedig az erdélyi vajda, Losonci László! – kiált a hangzavarban Zsigmond.

– És mondd meg nekik, hogy pénz van, meg konc is lesz dögivel – hall a király maga mögött egy dörmögő hangot. „Persze, a vén Lackfi. Az dörmög itt nekem.”

– A pénzt majd kiosztja Zábó Miklós tárnokmester úr – Zsigmond lassan a saját hangját sem hallja az erősödő üvöltözés, kardcsörtetés közepette. Egyértelműen kicsúszik a kezéből az irányítás. Ekkor lép oda hozzá a macsói bán.

– Királyom – kezdi Garai uram. – Szükségem van egy megbízható legényre, aki meg tudná kedvelteti magát... odaát! – és sokat mondóan int a fejével. – Akit a Horvátiak még nem ismernek, s hozza-viszi a híreket! – Zsigmond megörül. Végre ő is tehet valamit. Hiszen a kinevezéseket a püspök javasolta.

– Most mutatott be nekem egy legényt Lackfi nádor uram. Holnap tartjuk az esküvőjét itt, a diósgyőri várban. Szerintem pont neki való feladat.

– Hiányozni fog a menyasszonyának – mosolyog Garai Miklós.

– Csak nem... ismered őt, Garai uram?

– Hogyne – feleli a macsói bán. – A féltestvérem az, Garai Klára. De az ötlet jó – teszi még hozzá. – A vőlegény tényleg alkalmas a feladatra.

Ekkorra viszont már sűrűnek a szolgálk. Kannaszám hordják a bort, szakajtószám a sültet. Zsigmond zavartan néz körül. Egy szempárt keres, akiben megtámaszkodhat. Végre megleli... Elég távoli szempár, a lovagterem túlsó végiből néz rá, szúrósan és vádaskodóan. (Zsigmond nem ilyen támaszra vágyott!) Mária az. Egyedül áll a nagy mulatozás közepette, csak nézi Zsigmondot csöndben, majd egyszer csak megrázza a fejét, hátraarcot csinál, és visszavonul a lakosztályába. „Mintha hallanám: Zsigmond és Nagy Lajos! Piha!” – gondolja a király, és dühében kiragad egy boros kupát a szolgálgyerek kezéből. A másik karjával meg úgy meglöki, hogy mindjárt hanyatt vágódik a szerencsétlen. A király iszik a borból és Mária után indul. Lackfi nádor megpróbálja még elérni, de a püspök visszatartja:

– Hadd menjen! A fiataloknak szokniuk kell egymást, nádor uram! Nekik még sikerülhet! – és gúnyosan sokatmondó mozdulattal meghajol a vén hadfi előtt...

– Menjünk ki a mogyoróházhoz. Tudod, amit együtt ültettünk.

– Most? Éjnek idején?

– Miért? Félsz valakitől? Különben sincs még éjszaka.
Épp, hogy lement a nap.

– Mária, az urak...

– Az urak, az urak! Mindig van valami kifogás, mindig van valami indok! Nem akarásnak nyögés a vége! Zsigmond! Nem emlékszel, mit írtunk a fa elé?

– A kőtáblára? De emlékszem.

– Szerintem nem emlékszel. Ha emlékeznél, nem így intéznéd a dolgaid.

– A püspökre gondolsz?

– Nem látod, hogy ő itt a király? Te csak báb vagy, dróton rángatott bohóc! – A királynői lakosztályban ülnek egymással szemben. Mária gyönyörű fiatal arca, ha lehet, még jobban megszépül a felháborodástól.

– Azért ez nem egészen így van – próbál ellenkezni Zsigmond. Mária hátradől és a szék lábán hintázni kezd. Lázrózsák ülnek az arcára, szeme a távolba réved. Lélekben valahol máshol jár, valahol nagyon messze...

– „sok havat, szelet láttam...” – kántálja Mária földöntúli, rekedt hangon.

– Muszáj taktikáznom, Mária! – A király megpróbálta kikökkenteni a feleségét. De amaz csak fújta tovább: – „...meg madarakat a fészekben minden tavasszal...”

– Mária! Ha rögtön megkoronázott volna az anyád, minden másképpen volna, ezt te tudod a legjobban!

– „...törzsemből kizöldülni látsz majd...”

– Mária, még nem az enyém az egész ország, ám ez csak idő kérdése...

– „...és az örök Magyarország jövőjét énekleml!...” – Mária megrázza magát, és újból a régi. Mintha valami mély álomból ébredne: – És megöleltél, emlékszel?

– Emlékszem.
– Ha emlékszel, akkor gyere ki velem a fához!
– Nem megyek, Mária. Nem megyek és nem is fogok.
Talán, ha már legyőztük a Horvátiakat. Talán.

– Üdvözlégy Mária, Istennek szent anyja...
– És holnap már indulsz? – kérdezte suttogva Klára a vőlegényét. Aki percekben belül a férje lesz.
– Muszáj! – súgta vissza János. – Maga a király küld.
– ...azért járultak elénk, hogy Krisztusban...
– Egy napig sem maradhatsz?
– Rohanni fogok vissza, amint lehet!
– ...akarod – é az itt megjelent Garai Klárát feleségedül...

Legalább most ne súgdolózzatok! – mordult rájuk Fábriánus páter, a vár papja.

– Igen! – mondta Szerencsés János.
– És te, Garai Klára, akarod-e...? Elfogadod-e majd a gyermekeket... – És így tovább, és így tovább. Klára fejében összerosódik az egész szertartás, komor széllé válik, viharra, ami felkapja néhányórás férjét és elrepíti messze, a délvidékre. Hiába tanú maga a királyné, hiába az ígéret, hogy ő addig a királyné személyes komornája lesz; hiába minden. Pedig Mária nagyon örül, hogy régi kedves leány-pajtása újra itt van vele, Diósgyőrött! Hátha földéri ti majd magányos éjjeli órákon, amikor álmatlanul forgolódva hallgatja a tücskök ciperélését a vár komor kőfalairól, amiket úgy sző be a borostyán, akár az ő szívét a szomorúság... Most viszont Klára zokog vígasztalhatatlanul, akár a zápor-eső. Egészen addig, amíg az újdonsült házások négyszem-

közt nem maradnak egy vadszőlővel befutott árnyas helyen. A vár kies, de elhagyott vidéke ez, épp megfelelő szerelmespároknak meghitt beszélgetésre. János ezt mondja:

– Garai Károly elkísérhetne engem. Lányoknak veszélyes az út, de férfiaknak egyáltalán nem! A királyné meg vigasztalódik majd másik komornával – teszi még hozzá. Aztán alig győzi viszonzni a csókokat, amivel Klára elhalmozza. Utána még jó soká elbeszélgettek a vadszőlők között...

Másnap két ifjú lovagolt ki a diósgyőri vár kapuján. Egy barna és egy szőke. Utóbbinak még a bajsza sem serkent! Két másik lovag kísérte őket: Fortunate és Maciek herceg. És egy egészen kisfiú, olyan apród forma... Benedek úr, a várkapitány – aki most végre tényleg a vőlegény tanúja lehetett –, áthajolt a mellvéden és sokáig integetett utánuk. Csak azt sajnálta, hogy megint elmarad a hétországra szóló lakodalom, amit ő annyira, de annyira szívesen megszervezett volna!

– Ami késik, nem múlik! – dörzsölgeti a kezét. – Jönnék ezek még az én váramba! – És füttyörészve elindul szokásos reggeli ellenőrző útjára, melynek során nem csak az őrséget vizsgálja meg, hanem a borospincét, a konyhát, meg a raktárakat is végigjárja. Hát hogyné! Maga a királyi pár lakik Diósgyőrött!

Mária azt álmodja, hogy szerelmes egy ifjú emberbe. S az ifjú szintén szerelmes őbelé, tiszta szívből, nem úgy, mint Zsigmond. De Zsigmond nem szerepel ebben az álomban. Mintha nem is létezne! Mária egyedül lakik a diósgyőri várban, s az ifjúval mindennap találkozik. Nagy sétákat tesz-

nek az erdőben, és gyakran megnézik azt a követ, ahol a monda szerint az a másik Mária – a szűz – megpihent. Anjou Mária szeretett leheveredni erre a kőre, amely teljesen felvette az alakját, akárcsak annak a régvolt Máriának, aki itt pihent meg Betlehem felé menet. Az ifjú elébe guggol, leheveredik a selymes fűbe, furulyát vesz elő, és játszani kezd.

Mária álmában így telnek a napok: kéz a kézben az erdőben, mosoly az ajkukon. Mária egy nap behívja az ifjút a várba. A fiatalember nem ellenkezik, sőt. Érdeklődve járja végig a termeket, még a vár alatti alagutakba is bekukkant. Egyedül a királyi lakosztály nem érdekli. Annál inkább tetszik neki Mária lakhelye a másik toronyban. Békességben vacsoráznak a lovagteremben. Aztán lefekszenek. Mária az ágyába, az ifjú pedig a medvebőrökkel megpuhított kőpadlóra. Mária álmában azt álmodja, hogy alszik. Mária álmában álmot lát. Az álombeli álomban először egy nagy sasmadár kering Diósgyőr fölött, majd huss! besuhan az ablakon, és ráül az ifjú fejére. Mária ettől felébred álmában, de megnyugodva látja, hogy a sas nincs sehol, szerelme pedig édesdeden alszik a vastag medvebőrökön. Mikor újból visszazuhan az álom jótékonyak hitt párnái közé, Mária álmában újabb álmot lát. Ezúttal egy szörnyű sárkánykígyó tekereg befelé, szájából méteres fogak kandikálnak, orrából tűzfelhő és füst gomolyog. A szörnyeteg ügyet sem vet Máriára, hanem az ifjú felé tart. Már éppen kitérte rusnya pofáját, hogy leharapja a gyanútlanul szundikáló fejet, mikor Mária felriad. Hűvös érzet, aztán észreveszi, hogy álmában lehánnya magáról a pehelydunyhát. Világot keres, s mikor végre sikerül gyertyát gyújtania, megdöbbenve látja, hogy szerelme

nincs sehol! Úgy ahogy van, egy szál pendelyben szalad ki a várból. Nem tudja, mi vezet, csak, hogy futni kell. Gondolkodás nélkül emelkednek a lábai, és az sem tűnik fel neki, hogy a felvonóhid leeresztve, a kapu tárva-nyitva, s az egész várban senki sincs ébren. Egymásnak dőlve, szuronyuk szorongatva horkolnak az örök a meleg nyári éjszakában.

Mária kiszalad a kapun, s egy közeli tisztáson a telihold fényében leli meg a fényes hajú ifjút, amint a selyemfűben alszik. Mária maga sem tudja miért, de térül-fordul, két mogyorófa vesszőt kerít, s rögvest elülteti kétfelől. Közte az ifjú. Varázslás védi már, asszonyi erő. Nem árt hat neki a rontás. Mária nagyot sóhajt: „sok havat, szelet láttam...” Mária felegyenesedik. Fogja a derekát. „Micsoda?” – kérdezi magától. „Valami nincs rendben! Sok havat és szelet...?”

„Meg madarakat a fészekben minden tavasszal!” – mormolja Mária, aki most tényleg felébred, és hosszan, és elmerengve gondol álombeli önmagára. És persze a fényes hajú ifjúra, aki ottmaradt az álombeli selyemfűréten. Már tudja, csupán egy mogyorófa van, és csak egy ifjú. Mária lassan, megfontoltan öltözik, és lovat rendel. Egyedül akar kilovagolni. Közben jelentik, hogy Zsigmond már nincs a várban. Elutazott ő is a forrongó délvidékre. Mária lovagol az erdőben. Megtalálja Mária követ. Leccsusszan a lóról és belefekszik a pihe-puha kőágyba. József csodálkozott annakidején, hogyan omlik el a kő a szent szűz alakja alatt. Mária érzi, hogy hűvös van. A falevelek megfontoltan keringenek alá odafentről. Mária a szemével követi őket. Itt az ősz, susogják a rozsdabarna árnyak, és lassan beterítik Máriát. Mária követ is, természetesen.

A vránai csata

*Egy szőke ifjú hőstette – Szerencsés
János kívülreked – Johnny beadja a
derekát – Csóka Miki nyer egy aranyat
– Szása bújárkodik*

János és Klára most valahogy sokkal gyorsabban jutottak át az Alföldön, mint korábban, bármikor. Baján csak rövid ideig állnak meg, sétálgatnak egy keveset a Sugovica partján, nézik, hogyan erőlködnek hálójukat húzva a halászok.

– Vajon hol lehet most az öreg vitéz? – kérdi Klára. Közben kijutnak a nagy Dunához. Odalent csillognak a hullámok, akár a halak pikkelyei, amiket a csónakokban láttak.

– Betérhetünk a házába – feleli János. – Toldi szerint éppen mostanság érhet Diósgyőrbe – teszi hozzá.

– Mi mindenképpen lemaradtunk a vele való találkozásról.

– Inkább keljünk át azonnal! – Klára nem néz Jánosra, csak valahová messzire, a Duna túloldalára. János révészt kerít, aztán visszamegy a lovakért és a társakért. A lova-

kat egy fogadós embernél hagyták, nem messze a piactól. A társakat meg a közeli ivóban, ahová kivételesen Pendülj Gergő is elkísérte őket. „Hadd nevelődjön a gyerek” – kacsintott Fortunate lovag, amikor betértek a csárdába, ahol jófajta hajósi borokat lehetett kóstolni.

A tutaj nem indul azonnal, várniuk kell, míg megtelik. Nem unalmas a várakozás, Fortunate és Maciek teli torokból harsogják, hogy „nem megyünk mi innen el...” Bármilyen későre jár, a túloldalon rögtön lóra pattannak, hogy minél messzebb legyenek a mocsaras-lápos vidéktől. János és Klára nem akarnak még egy farkas-kalandot. S ahogy távolodnak a Gemenci láptól, úgy derül fel az ő ábrázatuk is. Pedig ők nem kóstolták a jófajta hajósit! S már nem is nagyon bánják, hogy nem keresték fel az öreg vitéz házát. A Toldi Miklósét.

– Lándzsát ide! Eltörték a kardom! Vágd fejbe a kutyát!
– Palisnai Jánosnak gondozatlanul és fekete csimbókokban borul a vállára a haja, de ezúttal egyáltalán nem részeg. Sőt. Harcol, akár egy oroszlán. Vránát ugyanis Losonci Albert, a király által frissiben kinevezett perjel ostromolja. A várfalon mindenütt ostromlétrák, a létrákon kardos, buzogányos harcosok. Magyarok mindnyájan, mint ahogy a védők nagy része szintén magyar. Itt azért akad néhány bosnyák, illetve horvát harcos. A levegő — bár késő őszi van — meleg, és a harcolók életét még a vránai tó felől szálldosó szúnyogok is keserítik. Még nem volt fagy, a közeli Adriai-tenger egészen más éghajlatot lehel az errefelé élőkre, mint mondjuk — Diósgyőrrre a Bükk. Ezért lelkesek a szúnyogok, és csatáznak legalább

annyira vadul, mint a várfalon küzdők. Palisnai úrnak ráadásul épp az előző pillanatban törték el a kardját. Aki ezt tette, hatalmas harcos, egyik kezében kardot tart, a másikban buzogányt, s fél lábbal már bent van a várban. Hirtenlen szőke hajú vitéz ugrik elő, s mielőtt a buzogányos harcos bármit tehetne, nyakába veri a lándzsáját. A buzogányos hang nélkül hanyatlik hátra, ahogy az ifjú visszarántja a fegyvert, még látni: bugyog a torkából a vér. A szőke ifjú Palisnai kezébe nyomja a lándzsát és eltűnik a harcolók között. A vránai perjelnek nincs ideje köszönetet rebegni. A várfalon már mászik a következő áldozat, az sem kisebb harcos, mint az előző! Palisnainak most vele kell veszkődni.

– Na mit szólsz? – kérdezte Claire.

– Szóhoz sem jutok – felelte Johnny. – Hogy te milyen harcias lettél!

– Nem én, hanem Garai Klára.

– Magunk közt vagyunk – mondta Johnny kicsit nagyképpően. Akár egy felnőtt.

– És? Mit akarsz ezzel mondani?

– Izé... – nyögte Johnny. – Szóval, hogy...

– Szóval, hogy?

Johnny nagy levegőt vett, és egy szuszra hadarta:

– Szóval, hogy nekem ne mondd, hogy nem te vagy Garai Klára!

Claire nem válaszolt mindjárt. Szótlatlanul lóbálta a táskáját, s komor arccal nézte a havas járdát a talpa alatt.

Johnny nem akarta megzavarni. A Brooklyn-hídnál szinte egyszerre torpantak meg, s fordultak jobbra, Manhattan felé.

– Fölépítik megint – intett táskájával Johnny abba az irányba, ahol valamikor a WTC állt.

– Nem kellene – ingatta a fejét a kislány koravén komolysággal. – Maradjon így. Emlékeztetőnek. És ha nekem nem tetszik ez a Garai Klára? Ha nem abban a korban akarok élni? – Johnny felkapta a fejét. – Összeházásodtunk – mondta. – Már nem élhatsz másutt!

– Garai Klára és Szerencsés János! – kiáltotta Claire, olyan hangosan, hogy többen odanéztek. – De nem én! És nem te!

– Megkérjem a kezed? – Johnny hirtelen ötlettől vezéreltetve mondta ezt. Egy másodpercre maga is meglepődött. Claire viszont egyáltalán nem látszott meglepettnek.

– Hát ez a minimum! – mondta harciasan és hátat fordított Johnnynek.

– Hihetetlen! Nem emlékszik semmire! Együtt jöttek idáig és nem emlékszik. – A köpcös Géza úr még így öre-
gen is elég hangosan bírt kiabálni. A hosszú Péter pedig csak bólogatott, akárcsak negyven évvel azelőtt. (Már akkor is a kövér vitte a szót őhelyette...) Toldi meg töltött magának a borból. Itt ücsörögnek Vrána mellett, a csatamezőn. Az ostrom éppen szünetel, a katonák a tűz mellett pihennek. Egyesek a sebeiket kötözzetik, mások a fegyverüket suvickolják. Megint mások kockáznak, és... nini! Az egyik sátor előtt egy nagy szakállú vitéz sakktáblát húz elő, s int a társának, menjen játszani. János mindezt örömmel vegyes izgalommal fedezi fel, s közben hallja, ahogy a vén köpcös magyaráz:

– Nem emlékszel? Ott állt Palisnai úr a kapuban, és Klárát beeresztette, téged meg nem! Azt mondta, gyanús vagy neki, biztosan kém vagy, már látott valahol! Jól mondom? Így volt, vagy nem így volt?

– Így volt, így, csak ne kiabálj! – morgolódott Toldi. – Emlékszik ő, csak megijedt egy kicsit, amikor a kapuban fejbe verték. Ugye, így van, fiú? – És Toldi barátságosan hátba veregeti Jánost hatalmas tenyerével. „Aha. Most már kezdem érteni, hogy mi történhetett – gondolja János. És vajon mi történt a többiekkel?”

– Megijedt?! – rikácsolt Géza úr, és leguggolt a felháborodástól.

– Aki kémkedni jött, az nem ijedhet meg!

– Jól van, jól – csitította Péter úr is hepciáskodó cimboráját. – Úgyis mindjárt bevesszük a várat, Losonci Albert úr remek hadvezér, és megérkezett Frangepán János is. Akkora a túlerő, hogy egy-két nap, és mienk a vár. Jancsi találkozik Klárával, Palisnait meg kivégezzük. Akkor meg minek kémkedni?

– Mi történt a többiekkel? – vág közbe János. – Azt mondjátok meg, mi van Maciek herceggel meg Fortunate lovaggal?

– Az ám! Csak fecserészünk itt össze-vissza! – csap a homlokára Toldi Miklós, aki már egyáltalán nem az a fiatal vitéz, mint akinek János egykor megismerte. „Te ismerted meg Toldit?” – szólal meg egy hang János fejében. „Nem Johnny?” „Nem!” – válaszol rögtön a hangnak, miközben kedélyesen társalog Toldival. „Nem Johnny! ÉN ismertem meg Toldi Miklóst, mert valójában Johnny nem létezik! Johnny az én hasonmásom!” – És rettentő büszkén kihúzza magát.

– Szóval – kezdi Toldi – őket is beengedték a várba. Valamiért csak te szúrtál szemet, s amint vitatkoztatok, hát előugrott egy félfülű vitéz a kapu előtt, és se szó, se beszéd a fejedre sózott egyet a buzogányával. Még félig föl tudtad fogni a kardoddal az ütést, ezért nem haltál meg rögtön. Mi meg már előbb találkoztunk veled, és...

– Emlékszem! – rikantotta János. – Együtt érkeztünk a vár kapujához!

– Na látod! – bólított Péter úr. – És a fejed? Nem fáj? – érdeklődött résztvevően a langaléta katona. Ám János semmit sem érzett. Csak mintha hátul türemkedne egy dudor a tarkóján, egyébként semmi.

– És Klára is bent van? – kérdezi még egyszer.

– Bent bizony – bólintanak egyszerre az öregurak. – Bár odabent Garai Károlynak hívják...

– És mi van, ha Palisnai kitart – vicsorog Géza úr, aki úgy látszik, szereti alaposan kibeszélni a témákat. – Ha nem tudjuk elfoglalni Vránát?

– Hogy tartana ki ennyi vitézzel szemben? – kérdi Toldi. – Kizárt dolog. Egy-két nap... – Toldi Miklós megakad a beszédben. Ütemes, egyre erősödő dobogás hallatszik a domb mögül, mintha egy egész erdő ugrálna le-s föl a túloldalon. Géza úr válaszolni akar, de a látvány torkára fagyasztja a szót. Falfehér az arca, mikor végre megtalálja a hangját:

– Meneküljünk! – ezt kiáltozza. És fut, ahogy öreg lába bírja. Jánost elragadják a szaladókat. Hatalmas lovas hadsereg száguld a dombról lefelé, éppen őfeléjük. Az élen ősz hajú karcos, kezében jókora kard. – Horváti úr az, Velen-ce hőse – állapítja meg János.

– Nem látsz a szemedtől, kisapám?! A végén még leténferegsz a járdáról, és elütnek! Beteg vagy? Esetleg holdkóros? – Johnny a járdán találta magát, fényes nappal. Hideg volt, ő pedig tényleg bizonytalanul állt a lábain. „Szása” – állapította meg gyorsan, ahogy eszmélni kezdett.

„Le kell rázni!” – ez volt a következő gondolata.

– Óh, semmi, semmi – kezdte, de Szása megragadta a vállát.

– Nem rázol le, apuskám! – „Mintha a gondolataimban olvasna! Brrr”. Johnny megrázkódott.

– Ne remegj, apuskám, ne remegj! – Szása szúrósan nézett. – Azt mondd meg, gondolkoztál az ajánlatomon?

Igen, vagy nem?

– Azt nem lehet...csak úgy!

– Mi az, hogy nem lehet? Szása papa nem ismer lehetlent! Azt csak a magadfajta magyarok ismerik! Mindenre nemet mondani! Minden munkára! Minden bűdös neki! A dílerkedés bűdös! Az autó biznisz bűdös! Mi az, ami jó neked? Nem ingyen akarom!

Johnny nem válaszolt. Legszívesebben... Legszívesebben előrántotta volna a szablyáját és néhány laza csuklómozdulattal... „Nem! Ezt itt nem lehet. Sajnos...” – tette hozzá magában. Szása meg egyre türelmetlenebb lett:

– Miért nem válaszolsz kishaver? Megkukultál?! –

„Mondd, hogy igen!” – hallott Johnny egy hangot.

„Mondd, hogy nem bánod!”

– Na jó, nem bánom. – Az orosz eltátotta a száját. De csak egy pillanatra!

– Ez a beszéd, apuskám! – Szása megragadta Johnny kezét. – Mikor indulunk?

- Holnap – felelte Johnny. „Időt kell nyerni...”
- Miért nem ma? – érdeklődött az orosz. – Tudod, amit ma megtehetsz...
- Jujj, ne gyere már megint ezekkel a közmondásokkal! Tényleg, honnan veszed őket?
- Egyszerű. Művelt vagyok! – És Szása a mellét döngette. „Mekkora szöveg!” – gondolta Johnny. De hangosan csak ennyit mondott:
- Holnap feltűnés nélkül le tudunk menni az iskola alatti kazamatákba. Ma gyanút fogna a portás.
- Aha – bólintott Szása, és igyekezett leplezni, hogy mennyire elképedt.
- A Bruce Willis – mondta tudálékosan.
- Látom, még emlékszel, hogy csúfoltuk a portást.
- Szása papa mindenre emlékszik – mondta Alex nagy-képűen, s közben majd meghalt a kíváncsiságtól. De türtöztette magát. Így álltak szótlanul néhány másodpercig. Szása vakarózott. Aztán csak megkérdezte:
- Te Johnny! Mi az a kaza... kazavatók?
- A kazamaták? Föld alatti barlangok! – mondta hirtelen ötlettel Johnny. – Sok helyen tele vannak vízzel, és rajtuk keresztül úszva lehet eljutni a középkorba. Hozzál bűvár-ruhát, pipát, szemüveget, békalábat! – Szásának már az álla is leesett.
- És az autók, hogyan mennek a vizen át...
- Először csak mi megyünk, ketten. Ott aztán megmondják, hogyan lehet átvinni az autókat is. – Johnny magabiztosan beszélt. „Markomban vagy”, gondolta.
- És honnan szerzek békalábat?
- Kölcsönkérsz. A házatok mellett van az üzlet.
- És én, hogy jutok be az iskolátokba? Ki vagyok tiltva!

– Pontban kettőre gyere! Fél kettő és háromnegyed között elmennek a tanárok, kiürül az iskola. Kettőkor Willievel meg Maciekkel eltereljük Bruce pajtás figyelmét. A békalábat ne vedd föl!

– Te Johnny! Mitől változtál meg? Eddig semmi, most meg...

– Szükségem van némi pénzre... – vonta meg a vállát Johnny. – Akkor jó a két óra, vagy nem jó?

– Hát persze, hogy jó! Csak csodállak, haver! Tudod, egyszerűen csodállak! De ha átversz...

– Nem verlek át! Holnap meglátod a lovagokat! De... csak búvárruhában!

– Tudod, ki a kalapos fiatalember? – kérdezte nagypapa odahaza, Johnny szobájában.

– Remélem nem az, akire én gondolok...

– Édesanyád dolgozni fog. Apád kevesebbet utazik majd, és úgy döntöttek, hogy...

– Hogy anyu dolgozik majd helyette – vágott közbe Johnny türelmetlenül. – És a kalapos az új főnöke, mi?

– Hát persze! Ha nem is a főnöke, de a ... a segítőtje. Aki segít neki beletanulni az új szerepbe.

– Nem tudom – Johnny savanyú képet vágott. – Majd meglátom.

– Nem hiszel nekem, Johnny?

– Nem erről van szó. Van most valami... valami sokkal fontosabb! – És lehalkította a hangját. Nagypapa közelebb hajolt.

– Holnap – kezdte Johnny. – Holnap az iskolában...

– A legjobbkor érkezted, Horváti uram! – Palisnai ölelésre nyújtotta a karját. – Már azt hittem, itt veszek a saját várámban! De ezek szerint még van remény!

– Mi az, hogy! – felelte vértől csatagosan Horváti János. – Tvratkó bosnyák kormányzókat küld majd, és jövőre úgy szabadítjuk fel a Szerémséget, mint én most a te váradat!

– Én is veled szeretnék tartani, Horváti uram! Amikor felszabadítod a Szerémséget! – kiáltott egy vékony hangocska. Horváti János felvonta a szemöldökét:

– Gyerekek nem jöhetnek csatázni.

– Nem gyerek ez, János! Megmentette az életem! Garai Károlynak hívják!

– Garai? – Horváti úr a kardjához kapott.

– Ne kapkodj a kardodhoz, Velence hőse! – bókkolt a vékony hangocska, aki szemrevaló szőke legény volt, de tényleg fiatal. Még a bajusza sem serkent.

– Én egy másik ágból vagyok Garai! És szívből gyűlölöm a macsó bánt!

– Na azért – zöttyentette vissza hüvelyébe a gyiloklesőt Horváti úr. – Majd meglátjuk. Megmentette az életed? – fordult Palisnaihoz.

– Hohó! Nélküle már...! De mondd csak! – fogta halakabra a szót Palisnai úr, s közben belekarolt a „véres kezű” hősbe -, mondd csak, nem kísért már a szellem... Tudod?! Erzsébet szelleme!

– Úgy nézek én ki, mint kit kísértetek gyötörnek? – röhögött a harcos, olyan hangon, hogy a perjel hátrahőkölt tőle. – Bort hozass sokat, meg tépést a sebeknek! Ne engem faggass, holmi nem létező árnyakról! Felszabadítottuk a várad, de nagy árat fizettünk! Intézkedj!

Ezalatt Garai Károly feltűnés nélkül visszavonult. A várkapu benső oldalán könnyű volt elvegyülni a sebesültek között. Ráadásul ismerősbe botlott közöttük. Egy bar-na hajú legénybe, aki összevázta a ruháját, akárcsak a Vránát felszabadító hadvezér, Horváti János. Vele sugdolózott, míg a felcserek bekötötték a jajgató sebesülteket. Egészen addig sugdolóztak, amíg fel nem tűntek egy szúrós tekintetű, tömött bajszú embernek.

– Hé, ti ott! – kiáltott az ember. – Nem látszotok sebesülteknek! Mit susmusoltok ott? Nem kémek vagytok valójában?

– Minket kérdez kelmed?

– Hát ki a fenét?! Vagy nem ti sugdolóztok itt, mintha éppen szerelmesek volnátok egymásba?!

– Hogy gondolhatsz ilyet, Hédervári Kont! – felelte Garai Károly. – Együtt harcoltunk Novigradnál, Pozsegánál, Cserevicénél!

– El is higgyem?! – morgott a Kontnak nevezett.

– Örülök, hogy rátaláltam! – folytatta csengő hangon Garai Károly.

– Megsebesült? – kérdezte a tömött bajszú Kont.

– Nem. Elalélt, mert fejbe verték, de semmi baja.

– Ha fejbe vernek valakit, annak nyoma van! Hadd látom azt a sebesülést! – És Kont úr igyekezett utat törni magának a sebesültek között. Mindez nem volt egyszerű feladat. Ráadásul a sürgő-forgó felcserek is úgy érezték, zavarja őket a munkájukban.

– Menj innét, István! – mondta az egyik. – Nem látod, hogy mit csinálok? – Az illető éppen a homlokát kötözte egy kardvágást kapott vitéznek. A vitéz magánál volt, az agyvelő nem sérült meg, de sok vért vesztett.

– Jól van, jól. Itt egy arany, a bosszúságodért. – Kont Istvánnak jó néhány aranyába került, míg Garai Károly és a barna hajú ifjú közelébe ért. De nem bánta. Tulajdonképpen már régen meg akarta jutalmazni a vitézeit. S ki érdemelné meg jobban, mint a sebesültek?

– Nincs vágás a fején – mondta, amikor odaért hozzájuk.

– Mondtam, hogy nem sebesült meg – nézett Kont Istvánra komolykodva Garai Károly.

– Elcsúszott a kardja az enyémen, s közben hátulról valaki ledöfte a Losonci kutyát – mondta a barna hajú legény. – Így csak a visszahuppanó kard lapja talált el.

– S mindjárt elaléltál tőle – csóválta a fejét Kont István némileg hitetlenkedve.

– Számból vetted ki a szót, óh nagyúr! – hajolt meg amaz.

– Tegyük fel, elhiszem – mondta Kont. – Ám – tette volna hozzá, de nem tudta befejezni a mondatot, mert egy éles hang sívított át a levegőn:

– Hédervári Kont István! – süvítette a hang. – Hédervári Kont István! Merre jársz?

– Imhol vagyok! – bömbölte válaszképp Kont.

– Tanácsülés! Azonnal gyere a lovagterembe! – rikácsolta az előbbi hang, akinek a gazdáját a nagy tömegben nem is lehetett látni.

– Na jó. Most mennem kell. Egyébként becsületesnek látszol – pödörte meg a bajsztát Hédervári Kont. – Mi a neved, fiú? – kérdezte még elmenőben.

– Szerencsés János vagyok, szolgálatodra! – hajolt meg az ifjú.

– Maradj szerencsés mindhalálig! – János csodálkozva nézett körül, mert a jókívánság hangja már nem Kont bö-

lőmbika hangja volt. Egy rettentő vidám legény állt előttük, olyan képpel, amire csak azt szokták mondani: nagy kópé őkelme!

– Hát te meg ki vagy? – kérdezte János.

– Úgy hívnak, akár a madarak királyát! – rikkantotta amaz.

– Az a kőszáli sas, nemde? – huncutkodott Garai Károly.

– Egy arany, hogy nem találjátok el! – mondta a tréfás kedvű egyén, és fülig ért a szája.

– Szóval te király vagy, minket meg palimadaraknak nézel? – viccelődött János.

– Csak kopasztani valóknak – tréfálkozott a legény.

– Áll az alku, csapj bele! – nyújtotta ki a tenyerét Károly.

– Nincs szívem – felelte a másik. – Meggondoltam magam – és csúfondárosan végigmérte őket. – Ágrólszakadtak vagytok, nincs nektek egy garasotok sem, nemhogy...

– Itt az arany, de most már mondd meg a neved, mert én nem kopasztalak meg, viszont kilyukasztalak úgy, hogy többé egy arany sem marad meg benned! – János kirántotta a kardját.

– Csak csendesen, te szerencsés flótás, csak csendesen! Mert mindjárt kikürtölöm a világnak, hogy huncutkodó barátodnak miért nem serken a bajsza! Csóka vitéz eszén még senki sem járt túl! – és fölkapta az aranyat. János meg riadtan Károlyra nézett. Mire visszafordította a tekintetét, Csóka már nem volt sehol.

– Még szerencse, hogy ezt más nem hallotta – vélekedett János. – Te... te Garai Károly!

– Portás bácsi, portás bácsi! – Maciek torkaszakadtából kiabált.

– Na, mi van? Földrengés, árvíz?

– Telefonhoz hívják! Az irodába! Azt mondják, nem lehet lekapcsolni!

– Hogyhogy nem lehet?! – hitetlenkedett a kopasz portás. – Itt New Yorkban? A technika századában? Ne etess, kisfiam! Neked különben sem hiszem el! Még a szemed is rosszul áll!

– Szóval megjegyzést tesz a testi hibámra! Ezt azonnal jelentenem kell Gordon igazgató úrnak. – Maciek csípőre tette a kezét, és ha lehet a szokásosnál is jobban bandzsított.

– Vegye fel a telefont, ha nem hiszi, hogy nem működik! – Ezt Willie mondta, aki erősítésnek érkezett. A portás fejcsóválva emelte föl a vezeték nélküli ketyerét. Süket volt, akár a föld. A portás megpróbált benyomni néhány gombot. Hívni egy számot. Semmi.

– Mit csináltak, gazemberek? Bekavartatok a rendszerbe?

– Figyelted Willie? Előbb a testi hibámat csúfolja, most meg ártatlanul gyanúsítgat! Szerinted meddig marad még állásban?

– Szemtelen kölykök! Holnap jelentem az igazgató úrnak!

– Tessék sietni, azt mondták nagyon fontos! Sürgős hívás! – A portás dühösen legyintett, felvette a sapkáját és becsattogott az épületbe. Szása közben a kapu mögül lefelkelte. Talpig búvárruhában. Maciek és Willie alig bírták visszatartani a röhögést. Azért csak komoly képet vágtak, és intettek neki, hogy jöhet, tiszta a levegő. „Még szerencse, hogy kiürült az iskola, – gondolta Willie. – „Lenne itt csődület...!”. És a kezét nyújtotta, hogy segít-

sen az orosz fiúnak. Maciek pedig előre sietett, hogy nyugodtan kirötyöghesse magát. Meg kell adni, volt oka rá. Szása fején homlokára tolt bűvárszemüveg, pántjába légzőpipa erősítve. De ez még semmi! Valahonnan szerzett egy kiszuperált fekete bűvárruhát, s magára húzta. Bal kezében békaláb lógott, a jobban bűvár- vagy barlangi lámpa, a hátán vízhatlan hátizsák.

– Johnny itt van? – érdeklődött izgatottan. – Ti miért nem vagytok úgy öltözve. Ti nem jöttök?

– A mi feladatunk Bruce Willis eltávolítása volt. Csak Johnny megy veled. De siessünk, mert Bruce testvér mindjárt visszajön – biztatta Willie.

– Még sosem jártam itt – dadogta Szása elfehéredett arcával, amikor Willie belökte a sötét földalatti folyosóra.

– Ne félj – hallotta meg ekkor közvetlenül maga mellett Johnnyt. – És egyelőre ne világíts. Csak add a kezed, majd én vezetek!

Szása engedelmesen, de remegve nyújtotta a kezét. Johnny kezében felgyulladt egy kis zseblámpa, aminek fénye néhány lépésre valamennyire bevilágította előttük a teret. A pislákoló fényben Szásának bármennyire is izgult, feltűnt, hogy Johnny sem visel bűvárruhát, és szemüveg sincs nála.

– Te miért nem öltöztél be? – kérdezte.

– Az én cuccom bent van a barlangban, közvetlenül a vízparton. Mit gondolsz mindennap így vonulok végig az iskolán?! – kérdezett vissza szemrehányó hangon Johnny. Szása megkönnyebbülten felsóhajtott.

– Már azt hittem – kezdte volna mondani, ám ekkor artikulátlanság hullámai csaptak végig a folyosón. „Miez” – akarta kérdezni Szása, de ajkára fagyott a szó, mert

egy talpig páncélba öltözött lovag tűnt fel, alig néhány lépésre tőlük, és eszeveszetten forgatta a kardját, miközben üvöltött:

– Kettévágom a békalábadat, lemetszem a férfiasságod, szétnyírbálom a bűvárruhád!

Szásának ezt nem kellett kétszer mondani. Szó nélkül fordult meg, futni akart, de Johnny óvatosan elé csúsztatta a lábát. Szása elhasalt, ám a sötétben nem tudta, hogy mi-ben botlott meg.

– Segíts Johnny! – visította. Ekkor villózni kezdtek a fények, Szása meglátta a kijáratot, valaki a hóna alá kapta, és röpítette kifelé. Közben egy hang azt suttogta a fülébe:

– Ne merd még egyszer háborgatni a holtak birodalmát! Ha még egyszer beteszed ide a lábad, többé nem kerülsz ki élve! – És közben huhogást hallott meg nyögéseket.

– Gyorsan, gyorsan! – kiabált odakint Maciek és Willie.
– Bruce mindjárt visszajön! – És segítettek vinni Szása holmiját, hogy gyorsabban szaladjon.

– Na milyen volt – kérdezték odakint – láttad a középkort?

– Láttam, láttam, csak békén hagyjatok.

– És mikor viszed az első szállítmányt? – röhögött Maciek.

– Még nem tudom – felelte Szása. – Pénzügyi kalkuláció kell. Lehet, hogy nem éri meg. Na sziasztok – morgott, mert Karim már odakanyarodott a Cadillac -kel. – Kösz a segítséget – intett, és remegő tagokkal, de bemászott az autóba. Maciek és Willie még hallották, ahogy ráripakodik Karimra:

– Nyomd a gázt, cs... meg!

Aztán le kellett ülniük a földre. Pedig erősen fagyott. Dehát, ha egyszer rázta őket a röhögés!

Újabb csapda!

*Az álombeli lovag – Péterfia Pócs és az
a bizonyos horog – Ki állított csapdát?
– Kivégzés*

Máriának nem először voltak fura álmai. Sokszor, ha felkel, és a reggeli mosakodás közben kinéz az ablakon, úgy érzi, mintha valaki megfogná a karját. Aztán, mikor a vizet törölgeti magáról, akkor meg hangokat hall. Lehet, hogy a mosakodás miatt van mindez? Mária nem tudja. Igaz, új szokás, az udvarban nem divat. De mégsem lehet a mosakodás miatt... Az ablakon meg két vékony békaláb függ madzagon fölakasztva, rontás ellen. Néha kísérteties méretűvé nőnek ezek a lábak, betöltik az egész szobát. Víz hullámszik az éjben, s benne lubickol a sok békaláb.

Mária megrázza a fejét, a képek eltűnnek. De új képek jönnek, új hangok. Mária egyedül öltözik. Egy szép napon viszont, amint kilép a lakosztályából, és a bástya mellvédjéről lepillant a diósgyőri lovagvár jókora udvarára, egy idegen ifjút pillant meg, a vidáman lófráló katonák között. Vásárnap van, ilyenkor beengedik a kereskedőket, mutattványosok, kézművesek lepik el az udvart.

Vidám fecsegés, kacagás hallik, senki nem figyel a fentől báméskodó királynéra. Csak az ifjú pillant fel, és Máriának összeszorul a szíve az örömtől. Hideg áram járja át, s megremegnek a lábai. Mert az álombeli ifjú az, ismeri fel Mária. Ő az, valóban? – kérdi magától. S ekkor az ifjú nagyon, nagyon kedvesen elmosolyodik. Leveti madártollas kalpagját, szélesen meglengeti és meghajol. Ő az, semmi kétség!

János úgy dönt, hogy felfedezi a várat. „Milyen érdekes szójáték: vránai vár” – gondolja. „Persze az itteniek inkább grádnak mondják a várat, nekik nem tűnik fel a szavak hasonlósága.” – töpreng, aztán mérgesen legyint. „Szofisztikával nem megyünk semmire!” – inti magát, és elindul. Otthagyja a sebesültek szállását, lemerészkedik a nagy udvarra, ahol vidáman zajlik az élet. Kockázás, kártyázás mindenfelé. Bor is kerül, s a vitézek egyre vígabbak.

– Hé, te! – kiáltanak rá. – Gyere játszani! – Jánosnak nem kell kétszer mondani. De alighogy leül a földre, hát a közeli asztalnál rögvest ismerősöket pillant meg! Először magát a Csóka Mikinek nevezett legényt. Erősen rázza a kártyás ibriket, s közben egy szépséges lány hozza a bort nekik és az ételt.

– Hadd fogjam meg a kezed, édes Annám – mondja neki a tréfás kedvű apród. – Szerencsét hoz! – és Anna odanyújtja hófehér karját a kockázónak.

– Látod, János, nekem is van egy ilyen „jó barátom”! – mondja Miki és borít. János meg gyorsan odébb lép kettőt, mintha meg sem hallotta volna, amit Csóka mondott...

– János öcsém, de jó, hogy látlak! – és hősünket máris átölelik a medveszerű karok, hogy jó alaposan megropogtassák a csontjait. Fortunate lovag és Maciek herceg kártyáztak ott, s igencsak megörültek a találkozásnak!

– Régi, jó bajtársam ő! – magyarázza az ősz lovag az asztalnál ülőknek.

– Haj, de sokat vitézkedtünk együtt! – s a kardjára csap. János is örül, hogyne örülne, de valami megzavarja az örömét... valami kutatás a tarkóján... János érzi, hogy nézik. S ahogy megfordul, gyűlölködő szempárt pillant meg: a keséjét!

– Elmondhatom, hogy Kanizsai úr embere vagy.

– Én, meg, hogy te a királyé!

– És miért nem teszed?

– Amiért te sem! – Az udvar sötét szegletén beszélnek egymással. Fojtott hangon és eredménytelenül. János érzi, hogy erősen patt helyzetben van, de azt is, hogy Péterfia Pócs mégiscsak elhúzott egy tiszttel, ha már saknyelven akarjuk kifejezni magunk. Csak azt nem érti, miért nem használja ki a tisztelőnyét a kesehajú... Aztán olyan gyorsan döbben rá az igazságra, hogy majdnem a homlokára csap! Megvakarja a tarkóját, és szomorkás hangon megszólal:

– Hát igen, te vagy lépéselőnyben, Péterfia Pócs! Most sajnálom igazán, hogy nem nyúvasztottam ki a bőrdödet Garán! Bizony, mondom néked, hogy új uraid nagy-nagy lehetőség előtt állnak! S te is velük, természetesen!

– Micsoda? Miről karattyolsz? – Pócs megragadja János mellén a durva posztóköpenyt. János meg legszíve-

sebben mindjárt földhöz vágna! De türtőzteti magát, legbelül pedig mosolyog. „Bekapta a horgot a kicsike” – gondolja.

– Hát, csak arról, hogy a mostani győzelem után, vagyis hogy a perjeli címet bitorló gaz Losonci elverése után, ha megindulnak Horváti úr hadai kelet felé, akkor biztosan sikerül elfoglalniuk a Szerémséget.

– Miért olyan biztos az? Becsapsz, fickó!

– Hát, csak azért, mert Garai bán meg a többi urak elindultak a Lackfiak ellen. Üres a Délvidék. A Garák híres várában néhány gazdátlan őr ténfereg. Minden hadra fogható harcost elvittek a nádor legyőzésére.

– A Lackfiak ellen...?! Ezt akarod velem megetetni? Most, amikor már Zsigmond a törvényes király?

– Miért? – kérdi János. – Soha nem voltak jóban. És hát ezért vagyok ennyire szomorú... Mert én Lackfi rokon vagyok, de Garai lány a feleségem! És ha ezek egymásnak esnek, abból csak Kanizsai úr meg a mostani uraid, a Horvátiak kerülhetnek ki győztesen... A kezekben vagyok Péterfia Pócs! – És János teátrálisan térdre rogy.

– Jól van, jól! – mondja a kese idegesen. – Állj már föl, no! Csak nem bántok egy ilyen régi jó cimborát... Hm... A király kapitányát! („Mindjárt ki is nevezett, hahaha!”) Menj inkább vissza a barátaidhoz, kártyázni! – int Fortunate lovag felé. – Most nekem... nekem sürgős dolgom akadt...

– Egyedül kell, hogy menjek! Klára, ezúttal tényleg nem vihetlek magammal! Rám itt alig figyelnek, te viszont Palisnai úr megmentője vagy! Te vagy a hős Garai

Károly! Az egyetlen Garai, aki a Horvátiak mellett áll!
Aki a felkelőket segíti!

– Mi már sohasem leszünk együtt, ugye Jancsi? Ez a sorsunk: örökké elválni, örökké vágyódnunk!

– De igen, ha béke lesz! Ezért harcolunk Klára! Hogy ne történhessen meg még egyszer Szent Jakab-napja!

Hogy béke legyen az egész országban Zsigmond alatt!

– Azt se hitte el neked, amit a püspökről mondtál! A veszedbe rohansz!

– Ha nem hitte volna el, nem küld el ide a délvidékre! Mint megbízható... – Jancsi körülnéz, pedig itt, az istállóban, éjnek éjadján senki sem hallhatja őket – mint megbízható kémet! – vágja ki és megtörli izzadságtól gyöngyöző homlokát. Pedig erősen fagy, még idebent is párát lehelnek a lovak... Jánost viszont mintha tűz égetné belülről: – Sikerrel járok, meglásd! És ha béke lesz, nem válnunk el többet soha! Soha többé! Isten engem úgy segítjen! – Klára csak a fejét csóválja. Könnyes a szeme. Hirtelen kis, kerek zsákocskát húz elő a kebeléből: – Szükséged... szükséged lesz rá! – dadogja. – Hogy kinyissák neked a kaput! – és kiszalad az istállóból. János bólint rá egyet, és megragadja a Csillag kötőfékét. Már az előbb megkereste a mént, aki boldog horkanással üdvözölte kedves gazdáját. Aztán idegesen dobbantgatott, kirúgott a hátsó lábaival, mint aki érzi: nagy útra megy. Szerencsés János még aznap éjjel elhagyta Vránát. Így aztán nem láthatta azt sem, hogy szinte ugyanebben az időben a kese kéredzkedik be a nagyhatalmú Horváti urakhoz egy kis vizitálásra.

– Mit kérsz cserébe a fontos hírekért? – kérdezi Horváti János Péterfia Pócsot.

– Van egy kisebb birtokom Zágráb mellett. Néhány falu, de kiváló búzatermő vidék. Akarod?

– Nem is tudom, minek köszönhetem a kegyet, ó nagyúr! – hajbókol a kese. – De én inkább valami mást kérnék.

– Halljam, mi légyen az?

– Van egy Anna nevű lány itt a konyhán! Azt szeretném magamnak...

– De hát annak az Annának már vőlegénye van! – szól közbe Horváti Pál. – A Csóka Miki! Ezt vele kell elintézned, barátom! A Kont úr apródjával.

– Na, jó – zárja le a vitát Horváti János. – Itt egy zacskó arany. A birtokról majd később beszélünk. És most távozz, Péterfia Pócs! Meg kell beszélünk a haditervet...

Még nem ment le a hold, s már újabb lovas száguldott el Vránából észak felé. Fura egy fickó volt: eszeveszetten hajtotta a lovát, ostorral csapkodta szegény párát. S mindenegy eszor csapásnál megvillant a holdfény felemelt jobbán, amin csonka sebként tátongott a levágott hüvelykujj helye.

– És így aztán beleszaladtak a csapdába, felséges úr! – mondja Kanizsai János, időközben esztergomi érsek. – Azt hitték, üres a délvidék, szabadon prédálhatnak!

– Foglyok vannak-e? – Zsigmond a fejét csóválja.

– Hédervári Kont és társai! Szám szerint 31-en. Mi a szándékod velük?

Zsigmond nem válaszolt rögtön. Pislogott, hunyorgott a tavaszi napfényben. A Dunát nézte, hogy tekereg a kék

szalag odalent, a túlodali Pesten meg a hangyaként sürgö-
lődő lakosokat. Heti vásár napja van odaát a Búza piacon,
néhányan innen, a német Budáról is áteveztek, kis könnyű
sajkákkal. Nem csak a hegy levét és virágát vitték – bort
és mézet –, hanem gyönyörű kelyheket, ötvösárut, csato-
kat, fegyvereket. A budai mesterek termékeit. „Még soha-
sem jártam Pesten. Azt mondják, koszos és bűdös, de in-
nen szépnek tűnik...”

– Azt hiszed, te állítottad a csapdát, ugye?! – fordult
meg hirtelen a király és kérdésre kérdéssel válaszolt.

– Az én emberem vette rá Horváti Jánost a támadásra –
feleli Kanizsai János érsek. – Azt mondta nekik: üres a
délvidék!

– Hát persze, persze – a király már megint nem figyelt.
Újból kinézett az ablakon, láthatólag tetszett neki a túlol-
dali sokadalom. Kanizsai úr pedig egy kicsit zavartan
gyűrögette az érseki palástot. Aztán megvonta a vállát:

– Végül is mindegy, ki állította a csapdát, uram-kirá-
lyom – mézesházakodott. – Mily sorsot szánsz nekik? –
tért vissza az eredeti kérdésre.

– Az elfogott lázadók birtokait szeretnéd megkapni,
ugye? – Az érsek nem válaszol, csak köhint egyet. Zsig-
mond vár egy kicsit, mielőtt folytatná, de Kanizsai úr el-
tökélte magát: ő ugyan meg nem szólal! Mert a király fel-
tételzése a birtokokat illetően, teljes mértékben fedte a
valóságot, ám...ugye... Erre a kérdésre az esztergomi ér-
seknek nem szabad válaszolni! Legszívesebben persze
rögvest igent mondana, de hát ő itt a legfőbb egyházi mélt-
óság! Nemet meg nem mond. Nem ment el az esze...!

– Különben – mondja most Zsigmond -, különben: hódolja-
nak! Ha hűségemre térnek, megkegyelmezek. Ám, ha nem...

– Akkor? – kérdi izgatottan az érsek.
– Akkor nőni fog a Kanizsai birtok! A levágott fejek arányában!

János a királyi palota bejáratánál áll. Nem kellett sokat sétálgatnia idáig, a Klárától kapott pénzen szép szobát bérelt a Zsidó utcában. A tulajdonos öregedő, szakállas zsidó posztókereskedő, s csak mellékesen adja ki a szobát, meghalt a lánya, azt mondja, elég neki csak egy helység. János kedvére valónak találta az öreget, különösen, hogy az rajongott Nagy Lajosért. „Az volt csak a király!”-mondta Jákob mester még tegnap este, majd sietősen megdicsérte Zsigmondot is, nehogy szó érje a ház elejét... Még reggelit adott Jánosnak, „hajaj, az én lányomnak is ilyen nyalka udvarlója volt”, aztán bocsánatot kért, mennie kell a boltba. „Veszek tőle Klárának valami szép ruhának valót” – gondolta János. Aztán kiballagott a palotához. Így most ráérősen nézegeti Szent György templomát, előtte a gyönyörű szoborral. Szent György és a sárkány! Tényleg megkapó látvány! A sárkány denevérszárnyaival, kígyótestével elég félelmetesnek tűnik... És éppen bele akar harapni a lovak lábfejébe, de az nem hagyja magát: bal kezével megállítja a lovát, a jobbal magasra emeli a lándzsáját, és a szörnyeteg torkába döfi. Pedig a dög már rátekerte a farkát a ló egyik lábára... Szent György mellett a sziklán kis királylány: talán Mária? Félve, reménykedve tekint a küzdőkre, kezeit imára kulcsolja. A nap megcsillog az aranyozott lándzsán, beletűz János szemébe. Elfordítja a fejét. Most a palotát nézi, az árnyékos oldalt, de nem jut el az agyáig az épület megannyi díszének képe.

János elkalandozik, képzeletében hol Vránában jár, hol Gara várában. „Vajon ki most Szent György és ki a sárkány?” – gondolja. „Talán a Horvátiak? Őket személyesíti meg a gonoszt jelentő szörnyű figura? És akkor Zsigmond lenne Szent György, a gáncs nélküli lovag? Nem, ez nem lehet!” – válaszol önmagának. „Bármennyire is a királyt szolgálom, ennyire nem vagyok vak!” És János megrázza a fejét. „Az élveteg pofájú király... Így hívják a háta mögött: rókaképű!” De János nem álmodozhat sokáig. Nincs már egyedül, számtalan népség, katonaság gyűlt össze, míg ő a szobor előtt ábrándozott. Kötényes szájtátiak a Posztómentők utcájából, legények gyógyfűvel teli kosarakkal a Patikáriusok utcájából, de még a Kerékgyártók utcájából is sokan eljöttek. A Zsidó utca felől („miért pont onnan? Ahol én lakom!”) pedig már hozzák a foglyokat: Hédervári Kontot és társait. A sűrű bajszú, bölömbika hangú ember lábbilincse ellenére most is keményen lépked, nem fél, nem néz sem jobbra, sem balra, csak megy egyenesen előre. János megpróbál előrefurakodni a tömegben, hogy jobban lásson. Nem egyszerű feladat, mindenki ebben az ügyben jár! Végül két kofaasszony mögött állapodik meg, nem túl magasak, ellát a fejük fölött.

A palota előtti téren bársonytrónuson, alkalmi koronával a fején, ül Zsigmond. Jobbján Kanizsai érsek úr, balján az idős Lackfi nádor. A többi udvari népek körülötte. A téren és a közeli utcákban bábéskodók lassan elcsendesednek, már csak a láncok csörgése hallatszik. Aztán az sem. Zsigmond kihúzza magát, most látni csak, milyen szép szál férfi. Nem véletlenül lelkesednek érte a budai lányok! Csak a tanácsban néz ki mindig annyira nyúzott-görnyedten. Talán, azért ül úgy, hogy sajnálják? És a

hangja is szép, bár vészjóslón cseng. Most éppen ezt mondja:

- Térdet hajtotok hát, és megesküdtök-e a hűségemre?
- Megbilincselte minket, Zsigmond – dörögi Kont. –

Nem ezt ígérted.

- Lázadók vagytok. Felkent királyotok ellen.
- Akit nem érdekel semmi, csak a hatalom!
- Téged mi érdekel, Kont? Mi az, ami előre hajt? – Szerencsés János szájatva csodálkozik. A báméskodók nemkülönben. Ezek itt a hatalomról fognak trécelni? Kanizsai püspök szintén zavartan köhintget, és oldalról – hogy senki se lássa – megböki a királyt. Csak az öreg nádor áll mozdulatlanul, akárha egy magányos szikla lenne valahol a déli Dunában, Vaskapu közelében.

- Engem az ország java hajt!
- Koszos lázadók vagytok, ez az igazság...
- Te meg cseh kutya vagy! Nem az Anjouk vére!

Zsigmondnak erre eltorzul az arca. Érzi, ha tovább vitázik, csak lejárhatja magát, így is túl messzire ment. Így hát félre int valahová a tömegbe, János nem látja, kinek. Piros csuklyás férfi érkezik, segédeivel együtt. Kis kocsin tönköt tolnak, a hóhér vállán bárd. Szerencsés Jánosnak összeszorul a szive. Csak nem? Kivégezteti őket? Ezért a semmiségért? Kanizsai János meg egyre jobban köhécsel. S mintha a nádor sziklakemény arcán is átrebbenne valami furcsa, rossz sejtélem...

- Utoljára kérdem, térdet hajtotok-e?
- Soha, míg világ a világ.
- Lefejezni őket! Egyenként, és Kontot utoljára! – A tömeg egyszerre morajlik fel, de rögtön el is hallgat. Sorra olvassák a neveket: – Kál fia Tötös..., Somogyföldi Előd...

A piros csuklyás és a segédek szakszerűen dolgoznak. Píllanatok alatt a tönkre fektetik az illetőt, aztán a bakó már emeli is a bárdot. Kanizsai érsek pedig sorban adja fel az utolsó kenetet: – Jézus nevében!

A vér meg egyre több, mert a testeket és a fejeket szeke-
rekre dobják, de a vérrel nem tudnak mit kezdeni. Orrfa-
csaróan édeskés szag tölti be a teret, s a Logod felől fújó,
és egyre erősödő nyugati szél átviszi a pesti oldalra is.
Odaát, a Búza piacon meg-megállnak az emberek. Vajon
mi történhet a királyi várban? Mitől ez az orrfacsaró bűz,
aminek a szaga még ide is átér? Csak a vén Duna hömpö-
lyög tovább nyugodtan. Kis hullám inasok locsogják a
partoknak, mennyire unja már az öreg folyó az efféle
színjátékot...

A téren pedig minden egyes fej elvesztését hatalmas
hördülés kíséri. Amúgy csend van, csak a lassan már-már
viharossá fokozódó szél zúgását hallani, meg a fejek kop-
panását a palota előtti kövezeten.

– Ákosházi Tas... Farkasfia Zoltán... – Elég lesz már
uram! – A nádornak csikorog a hangja, amint megszólal.
– Elég a vérből.

– Példát kell mutatnom – feleli Zsigmond és hátradől a
trónuson. Észre sem vette: eddig előrehajolva ült, öklével
megtámasztotta az állát. Pedig már az utolsó áldozat érke-
zik: Hédervári Kont. Nem kell vezetni, lerázza a segéde-
ket, s egyedül lép a tönkhöz. Kanizsai érsek gyorsan felad-
ja az utolsó kenetet, aztán igyekszik elsomfordálni – lehe-
tőleg úgy, hogy ne lépjen bele a mindent elborító fekete-
piros masszába. A bakó megérinti Kont hátát, így invitálja,
hogy hasaljon a vértől csuszamlós fára. Ám a sűrű bajszerű
vitéz hirtelen megfordul. A közelben álló harcosok a kard-

jukhoz kapnak, de aztán meghökkenve látják, hogy Kont vitéz leül a tönkre. Érces, messze csengő hangon kiáltja:

– Száz halállal szembe néztem, most sem félek tőle! Így vágd le a fejem, bakó! Szemből... – ezt már egy kicsit halkabban mondja. A hóhér egy pillanatig döbbenetben áll, de Zsigmond int neki: ne húzzuk az időt! S Hédervári Kont István feje is követi a társakat a szekérrre. A döbbsent csendben zokogás hallatszik. Mindenkit félrelökve apródruhás fiú szalad elő, s ráborul Kont testére. János nehezen ismeri fel a fájdalomtól eltorzult arcot: Csóka Miki az, a Vránában megismert tréfamester! János szánakozva nézi, a sírástól rángatózó apródot. Zsigmond kérdően fordul a nádor felé. Majd int, vezessék elébe a fiút.

– Ne sírj – mondja neki. – Jobb urad leszek, mint az volt!
– Csóka megtörlri az arcát. Olyan, mintha nem ismerné fel rögtön, ki ül előtte. Ő meg elég furcsa látvány az összevrezett apródruhában, két hatalmas katona között. Egyszer csak felcsillan a szeme, hátralöki a két megtermett katonát. Azok nem számítottak a hirtelen mozdulatra, és már nyúlnának a fiú után, hogy megfogják a karját és befogják a száját, hogy ne kiálthassa, amit kiált, de késő. Csóka Miki úgy ordít, hogy talán még a távoli Újlakon is hallják a szőlőt metszegető gazdák: – Te cseh disznó! – üvölti az apród.
– Sohasem szolgáljalak, sem most, sem a túlvilágon! – És megismétli: – Te disznó cseh! – Zsigmond dühös, de csak egy másodpercre. Aztán mérgeesen legyint, s föláll. Gyalog indul vissza a palotába. Így nem is láthatja, miképpen veszik fejét az egykor oly vidám fiúnak, Hédervári Kont Miklós halálban is hű apródjának.

Mária halála

1395 tavasza – Az ötödik lovas – Szerencsés János felháborodik – Éljen Zsigmond király!

És úgy rohant kifelé, hogy majdnem elhagyta mindent! Kár, hogy a békalábat nem vette föl! Kár, hogy nem látta a tanár úr!

– Hm. Épületes látvány lehetett, minden bizonnyal!

– És közben csak káromkodni tudott! Szerintem most már örökre leszáll rólam!

– Meglehet, meglehet!

– A tanár úr nem is figyel!

Zeusz megállt a pakolászásban. Nagy adag könyvet zúdított az asztalra, majd akkurátusan sodort magának egy cigarettát, és rákönyökölt a könyvhalomra. A könyvek alól porfelhő szállt fel. Meg lehetett volna számolni a porszemeket a beömlő fényben.

– Jön a tavasz – mondta Zeusz, és hunyorogva nézett kifelé. Johnny leült. Kicsit rosszul esett neki ez az érdeklenség, de Zeuszt elég régen ismerte ahhoz, hogy ne akadjon ki a furcsaságain. „Majd megszólal, ha jónak látja”

– gondolta, és megvonta a vállát. Az asztalon heverő könyv felé nyúlt. És már el is felejtette, hogy mi bántotta egy perce! A könyv borítóját ugyanis egy sárkány díszítette. Ráadásul nem akármilyen sárkány volt! Roppant dühösen nézett, de a legkülönösebb rajta az volt, hogy a sárkány a farkát a saját nyaka köré hurkolta! És mintha kiemelkedett volna egy kicsit a borítóból, mintha ki akart volna lépni belőle...

– Milyen könyv ez tanár úr?! – Johnny megérintette a sárkányt. Természetesen egyáltalán nem volt nedves a bőre, bár Johnny először úgy vélte, pulzál, mozog, s föl-le emelkedik a lélegzetvételtől...

– A Sárkány-rend története.

– Sárkány-rend? Olyan is volt?

– Zsigmond király alapította. Az esküvője napján.

– Máriával?

– Nem. Borbálával.

– Nem értem.

Zeusz meggyújtotta a cigarettáját. – Mária meghalt.

– Micsoda? – Johnny azt hitte, nem jól hall. – Hiszen még gyerek!

– Hogy lenne gyerek?! Sok idő eltelt azóta, hogy megismerted! Huszonöt évesen halt meg, 1395 tavaszán, pünkösd hónap 17. napján. Ha jól emlékszem, hétfő volt aznap...

– Kilovagolok.

– Királynőm! Ilyen állapotban?!

– Milyen állapotban? Nem vagyok sem beteg, sem gyenge!

– De hát... – próbál ellenkezni a komorna, és Mária domborodó hasára mutatott.

– Semmi dehát! Lovagolni akarok és punktum! Szóljatok a lovásznak! Az öregebb kancával megyek, ne aggódj! – teszi hozzá enyhültebb hangon. Máriának jót tett a terhesség. Nem sokat hízott, de a felszedett néhány kiló jótékonyan eltakarja a szenvedéstől elgyötört arc ráncait, és ráadásul a szeméből melegség árad azokra, akikkel beszél. Nem hiába mondják áldott állapotnak az ilyesmit...

– Rendben van, Mária, de akkor veled megyek. – A komorna eltökélten beszél. Szép lány, szőke haja hullámokban hull a vállára. Bizalmas személy, egyedül ő szólíthatja keresztnevéen a királynőt.

– Klára, egyedül megyek. Csak én meg a lovam.

– Nyolcadik hónapban? Nem engedem. – Ott áll a két nő egymással szemben. Két egymásnak feszülő akarat.

– Klára. – A királynő szinte hang nélkül leheli a szavakat. – Vele találkozom. Érted? Muszáj, hogy menjek! – Klára bólint. Gyors térdhajlás, szalad a lovászhoz. Mit szalad, suhan! Aztán vissza. Aztán aggódva követi tekintetével a királynőt, aki most nem oldalvást ül a lovon, mint amikor vezetik. Akkora a pocakja, hogy nem tud előredőlni a nyeregben... És alig tűnik el Mária a kapuban, rögvest négy lovas indul utána. Klára kicsit megkönnyebbülten sóhajt fel. Mégsem érheti baj a királynőt. De rögtön össze is szorul a szíve nyomban, mert megpillant egy ötödik lovas, aki lóhalálában vágat a visegrádi úton. Klára tudja, hogy a király Visegrádon van. Látja, hogy az ötödik lovas utoléri az előző négyet, és azt is látja, hogy izgatottan tárgyalnak valamiről... Klárát majd megeszi a kíváncsiság, hogy miről beszélhetnek, ám ilyen

távolságból sajnos lehetetlen bármit meghallani... Elfordul, visszamegy a lakosztályába. De a rossz érzés megmarad benne...

- Hagyták egyedül kilovagolni?
- Rejtélyes történet. Ámbár Zsigmonddal sosem volt felhőtlen a házasságuk. – Zeusz megvakarta a fejét. – De mégis: az ő gyerekét várta.
- És?
- Semmi. Leesett a lóról.

Mária elhagyja Logodot, s a Tabán nevű erdős, ligetes domb felé lovagol. Minden gyönyörű zöld, a májusi harmatban csak úgy harsog a fű a kanca lába alatt. A madarak is úgy csattognak az ég alatt, mintha ők hozták volna el ezt a csodálatos tavaszt a hosszú, kemény tél után. Háttul a Gellért-hegy sziklái sötétlenek, Máriának eszébe jut, hogy onnan lökték le a szent életű püspököt, még mutogatják a sziklát, amit befestett a kihulló vére. Máriának ettől rossz kedve lesz, de hamarosan megpillantja azt, akivel találkozni akart, s ettől aztán minden rosszat elfelejt. Az ifjú egy öreg tölgy alatt várja, s felvidul az arca, amikor Máriát megpillantja. Keskeny álarcot és fekete köpenyt visel, a köpeny alatt kék nadrágot, s hozzá piros-rózsaszín inget, amibe gondos kezek aranyliliomokat varrtak egykor. Az ifjú örömmel tárja ki a két karját Mária felé, ám hirtelen eltorzulnak a finom vonások, ijedten próbál kiáltani valamit, hogy vigyázz, vagy fordulj meg, ilyesmit szeretne odarikoltani az ifjú ajak, de Mária csak egy ke-

mény ütést, vagy inkább lökést érez a hátán, már nem tudja megállapítani, kiáltott-e az ifjú, az ő egyetlen szerelme, vagy csak akart kiáltani; aztán még a puffanást érzi a földön, ahogy megérkezik a „harsogóan zöld füre”, fájdalmat, majd kis megkönnyebbülést a hasában, nedvességet a lábán és elsötétül minden.

Talán szerencse, hogy nem látja, amint szerelme két karját lefogják, és elvágják a torkát.

- És meghalt ő is, meg az újszülött is.
- Elég rémes.
- Nem először hallasz ilyet.
- Persze, de máskor általában tudni lehetett a körülményeket.
- Nézd, Johnny, fel lehet tenni a kérdést, hogy kinek az érdekében állhatott Mária halála.
- Kinek?
- Gondolkodj egy kicsit! Zsigmond?
- Zsigmondnak semmiképpen. Akármilyen gonosz volt, egy trónörökös mindennél többet ér!
- Na látod. Akkor?
- Akkor talán egy úrnak. Egy olyan úrnak, aki az ő rokonát szerette volna Zsigmond hitvesének!
- Ez már jó nyom, Johnny. Egészen jó!

– És ezt a királyt szolgáljam? – Szerencsés János föl volt háborodva. – Ezt a véres kezű gyilkost? – A Lackfi házban vagyunk Budán, az 1388-as évnek azon a bizonyos tavaszi napján, amikor Konték kivégzése után összeültek a Lackfiak

meghányni-vetni az elmúlt nap eseményeit. Pontosabban, az idősebb Lackfi István, a nádor, azonkívül egy fiatalabb Lackfi, a vajdafinak nevezett György, aki elfogta Héderváriékat, ülnek. A fiatalabbik István, a volt főlovász és Szerencsés János az asztal körül kering, akár valami páros bolygó hollandi. A főlovász megpróbálja elérni Jánost, tétován nyúl a válla felé, hogy megnyugtassa, de amaz egyre csak kitépi magát. Forr benne a düh.

– Ez nem király! – kiabálja. – Ez egy hóhér! Mészáros!

– Nem tehet mást, János öcsém – mondja a nádor.

– Nem bocsájthat meg az ellene lázadóknak.

– És Csóka Miki? Őt miért...?! – János megáll, szembe fordul a nádorral. Zihál: teljesen felzaklatták az események. – És ráadásul – János nem várja meg, hogy a nádor válaszoljon, tovább folytatja – ráadásul Szent György szobra előtt! Vérlázító!

– Na jó – mondja az öreg nádor kicsit emeltebb hangon.

– Most akkor ülj le légyszíves, és hallgass végig. Mert ilyen idegbajos állapotban, mint amiben te vagy, nem lehet értelmesen beszélgetni.

– És bort ide, sokat! – kiált Vajdafi az ajtóban álló szolgának. Az ifjú főlovász meg végre eléri a barátját, s a vállára teszi a kezét. Aztán szinte erőszakkal nyomja le a vastag diófa székre.

– Ő a mi királyunk – a nádor lassan és tömondatokban beszél, mintha egy gügyéhez, vagy kisgyermekhez intézné a szavait. – Nehezen szerezte meg a trónt és nehezen tartja meg. A Horvátiak még most sem nyugszanak. Úgy hírlík, Nápolyi Lászlót akarják behívni Magyarországra királynak. Nagyon sok az ellen. Zsigmond nem lehet hozzájuk kegyelmes.

– De az apród! – ellenkezik János. – Ő nem vétett senki-
nek! Csak az urát siratta!

– Cseh disznónak nevezte a királyt az egész város előtt.
A főméltóságok előtt.

– És ezért...

– Idefigyelj, te Szerencsés János! Ha tényleg szerencsés
akarsz lenni, úgy, ahogy eddig is az voltál, hát el kell dön-
tened, kit szolgálsz: a királyt, vagy a lelkiismereted? Ha
az utóbbit, akkor jobb, ha elásod magad Garán, megülsz a
szép Klára szoknyája mellett, nem kémkedsz, nem csalog-
tórbe Hédervárit és társait, hanem gazdálkodsز és időn-
ként meghívod a szomszédokat egy jó kis borozásra. De
akkor ne csodálkozz, ha a gyermekeid húsz év múlva a
szemedre vetik majd, mily kevés a jószág, amit szétoszt-
hatsz közöttük! Ha viszont a királyt szolgálod, akkor... –
és a nádor jelentősegteljesen széttárta a karját.

– Akkor nem kell gondolkodnod – fejezte be Vajdafi a
nádor mondatát – csupán szolgálni. – És magasra emelte a
kupáját, amit időközben a serény szolgák megtöltöttek a
budaörsi hegyek levével.

– Éljen Zsigmond király! – dörögte. És még egyszer:

– Vivát!

Szent György és a sárkány

*Nagypapa mesél – Szerencsés János
kelepcében – Johnny nem akar vere-
kedni – A nagy futás – János tüzet rak*

Na milyen voltam, Johnny? – kérdezte nagypapa. Öreg este volt, a Fortunate házban már mindenki aludt, csak ők ketten voltak még ébren.

– Hát.. – biggyesztette le az ajkát a fiú – hát, elment. – Nagypapa csodálkozva nézte, de Johnny is meglepődött a saját válaszában. Hiszen legszívesebben ezt mondta volna: „Jó volt, nagypapa, nagyon jó! Zseniálisan alakítottad a Beszélő Lovagot!” Ehelyett: „elment”. Még szerencse, hogy ehhez az elmenthez valami fura félmosolyféléet bírt kanyarintani, így nagypapa nem sértődött meg, iróniának vette Johnny foghegyről odavetett válaszát.

– Na, és a középkor? – érdeklődött az öreg. – Mostanában nem kérdezszt.

– Mi volt az a Sárkányos rend? Hallottál róla? – Johnny kapott az alkalmon.

– Engem kérdezel? – húzta ki magát nagypapa, és úgy tűnt, ki akar bökní valami fontosat. De valamiért meg-

gondolta magát: – Persze, hogy hallottam. Zsigmond király alapította, 1408. december 13-án.

– De miért ez a neve? Miért sárkány?

– Szent Györgyről hallottál már? Nem? Nos, akkor elmesélem. Szent György valamikor a harmadik-negyedik század fordulóján élt. Hős lovag és keresztény harcos volt, akit a hitéért szörnyű kínzások után kivégeztek. Ám a legenda nem a kínhalálhoz kötődik, hanem egy ősi történethez, ami úgy szól, hogy valamikor réges-régen, Silena város közelében egy gonosz sárkány garázdálkodott. Egy tóban lakott, és a város lakói már többször megpróbálták legyőzni, de a sárkány erősebb volt náluk, és megfutamította őket. Ekkor úgy döntöttek, hogy naponta két juhot adnak neki, a békeség kedvéért. Mikor a juhok megfogyatkoztak, megegyeztek, hogy minden nap egy ifjút, vagy hajadon lányt juttatnak a szörnynek. Egy szép napon azonban elfogytak az ifjak, nem maradt más, csak a király leánya. Sírt-rítt a király, de nem tehetett semmit. Elvitték hát a tóhoz a lányt, és magára hagyták. Szent György meg éppen arra lovagolt.

– Miért sírsz te szép leány? – kérdezte, amikor megpillantotta.

De mielőtt a királylány válaszolt volna, már meg is jelent a sárkány. Szent György nekiveselkedett, és a kardjával hatalmasat csapott a sárkányra. Aztán megkérte a lányt, hogy a sárkány övét kösse a nyakára, és mint egy szelíd kutyát húzta maga után a városba.

– Öve volt a sárkánynak? – Johnny nem bírta megállni, hogy meg ne kérdezze! – A sárkányok nem hordanak nadrágot!

– Ez egy jelképes történet. A sárkány a gonosz megtestesítője, ezért lehet öve, bár nadrágról nem ír a krónika...

– Na és akkor mi lett a sárkánnyal?

– Szent György megölte. De előbb megkérdezte a város lakóit, hogy hisznek-e Istenben, és hajlandóak-e felvenni a kereszténységet?

– Ha hittek istenben, akkor már felvették, nem?

Johnny egészen felvillanyozódott. Megfogta őt ez a sárkányos történet.

– Bonyolult a dolog – nagypapa megvakarta a fejét. – Krisztus születése után pár száz évvel még kevesen követték a názáreti tanításait. Ezért kellett felnőtként keresztelkedniük, hogy így jelezzék a világnak: ők már keresztények. És veszélyekkel járt...

– Veszélyekkel?

– Gyakori volt a keresztényüldözés... Megégették, oroszlánok elé vetették őket. Később Szent Györgyöt is lefejezték a hite miatt.

– Szegény...! Na, mondd tovább!

– Kizökkentem. – Nagypapa álmosan hunyorgott. – Az én koromban ilyenkor már aludni kell – és megdörzsölte a szemét.

– Ott tartottunk, hogy Szent György megölte a sárkányt, és Zsigmond meg Sárkányos Rendet alapított. Csak azt nem értem, miért! Hiszen a sárkány a gonoszt jelképezi!

– Úgy magyarázták, hogy a legyőzendő sárkány miatt. És volt némi folyamatosság, hiszen Károly Róbert, Nagy Lajos édesapja Szent György lovagrendet alapított. Tehát nem azért választották a sárkányt, mert tetszett nekik a gonosz, hanem éppen ellenkezőleg!

– És kik léptek be? Ugye a Lackfiak...?

– Johnny, elég lesz mára! Holnap ezt is elmesélem. – Nagypapa megsimogatta unokája fejét, és kicsoszogott a szobából.

– A Lackfiakat pedig meggyilkolták! – suttogta Johny, mikor magára maradt. – Erre pontosan emlékszem! – Johnny magára húzta a takarót, de valahogy nagyon nehezen aludt el azon az éjszakán...

És mikor felvirradt a reggel, ugyanúgy összefutott Szásával, mint annak idején, amikor még semmit sem tudott Szerencsés Jánosról, s mikor olyan gyakran megverték őt...

– Megöllek, te disznó!

– Védd magad, kutya! – János körül szinte forr a föld. A lovak lukakat vágnak a patáikkal a kiszáradt talajba, a küzdők a portól néha alig látják egymást. Jánost mindez nem zavarja, először saját maga számára is hihetetlen vehemenciával vetette bele magát a küzdelembe – iszonyú dühös volt Zsigmond király miatt, és minden mérgét beleadta a harcba – mostanra azonban már megnyugodott, szinte könnyedén kaszabolta az ellent. Akik nem voltak mások, mint régi ismerőseink: Rojtos, a félfülű és Pócs, a csonkakezű. Meg kell jegyezzük: Rojtos nem jószántából támadt, úgy küldték a Horvátiak és persze Palisnai. Pócsnak viszont egyéni akciója ez, az érsek most nem adott felhatalmazást a Szerencsés nevű kutya lekaszabolására. A túlerő tehát nagy: Rojtosnak húsz, Pócsnak három harcosa szinte legyőzhetetlennek tűnik. János mellett viszont vállvetve harcol a titokzatos és kevés szavú Maciek herceg, aki annak idején még Nagy Lajossal érkezett az or-

szágba. Fortunate lovag viszont késik: még reggel elment a faluba a kis Gergővel együtt tyúkokért, mert a sódar, amit Budáról idáig ettek, öreg volt, kicsit megpenészedett, a lovag egyfolytában prüszkölt, és morgott, hogy az ő vén gyomra nem bírja az ilyesmit! És tessék: hogy kellene most, amikor ily iszonyú a túlerő! Szerencsére hőseink rögtön felmérték a helyzetet, és tudták, egyetlen esélyük, ha mozgásban maradnak. Ha körül tudják venni őket, előbb-utóbb lerántják a lóról, és akkor végük. Így le s föl száguldoznak a Duna menti lapályos mezőn, s hol egyikük, hol másikuk nyomába erednek a megosztott lovasok, akikből az első kaszabolások után még mindig húsz harcos maradt, János és Maciek pedig igyekeznek íjjal ritkítani őket. János nemrégiben tanulta ezt a dolgot, föl kell húzni az íjat, s csak akkor megfordulni, mikor már feszül, egy pillanat alatt kilőni, s máris fordulni előre. Hiszen a ló könnyen valami fa, vagy gödör felé száguld, a nagy rohanásban pillanatok alatt változik a terep, jön a baleset! Most viszont jól jön a Gara várában szerzett gyakorlás: már kettő is elhullott a Rojtos vitézei közül, s bár a nagy rohanásban nem tudja megítélni, mit végez a herceg a mező túloldalán, de erősen remélte, hogy semmivel sem marad le mögötte a nyílvetésben. Hirtelen sűrű bozótba, majd holtágba ütközik, ezt nem úsztathatja át, lehet harminc öl széles, a vizen kiváló célpontot mutatna Rojtos íjászainak. János némileg ijedten hajtja szét a nagyra nőtt bokrokat, s valahol a messzeségben jobb felől meglátja a holtág végét. Ha elérem – gondolja –, megmenekülök. Megsarkantyúzza Csillagot, s amennyire a rekettéstől bír, igyekszik jobb felé. Éppen ideje: mint keselyűhad, zúdulnak feléje az üldözők. Ekkor pillantja meg a felhőkarcolókat.

Szása, Witold, Karim, Ahmed és Arnie. Elég nagy a túlerő. Nem megijedni, nem elfutni – biztatgatja magát Johnny. És érdekes: tényleg nem fél, sőt, ha a tavalyi pofokodásokra gondol, egészen jókedve lesz. „Nem nyughat ez a Szása. Kell neki még egy verés.” Ám hirtelen eszébe jut a rendőrség, Smith őrmester meg a lánya, és a gyomrában a nyilallás... „Nem. Most nem verekedhettek! Azért csak bátran, Johnny!”

– Mi újság a bűvárvilágban? – kiáltja hát oda a mogorván ácsorgó társaságnak. Witold erre köp egyet, megvetése jeléül, s még a fejét is elfordítja, látni sem bírom ezt a ganét, mondja a mozdulat, Arnie felháborodottan felvonja a szemöldökét, Szása meg csípőre teszi a kezét, és igyekszik olyan gonoszul nézni, ahogy csak tud. Az arab fiúk szenvtelenül néznek, ez még ijesztőbb: nem tudni, mi jár a fejükben.

– Mindjárt elmeséljük neked, hogy mi az újság mostanában! – mondja vészjóslóan Szása és előrelép. És ekkor Johnny meghallja a hangot: „Öld meg, gyilkold, taposd ki a belét!” „Nem lehet, nem lehet!” Johnnynak megfájdul a feje. Johnny megremeg. Hangoosan viszont ezt mondja:

– Csak tréfa volt. Én... szívesen segítek neked!

– Remeg a csávó! – monjda Szása és vigyorogva néz a többiekre. – Egészen beszart.

– Az istenit! – kiáltja Szerencsés János. – Ha nem öld meg őket... engem meg mindjárt utolérnek! Hopp! – került ki egy bokrot gyors gyepplómozdulattal, s vele együtt

néhány kósza nyílveszőt is. Mert Rojtosék szintén tüzelnek rendesen, bár ki van adva, hogy inkább élve, mint holtan, már annyi a veszteségük, hogy nem érdekli őket Horváti úr parancsa. Jánost sem érdekli, villámgyorsan kilő még két vesszőt, s elégedetten látja, hogy Rojtos egyik vitézének a combjába, másiknak meg a vállába fúródik a tollas veszedelem! Kicsit sajnálja ugyan, hogy nem célzott pontosabban, nem is érti, hogyan történhetett...

– Nem remegek! – kiáltja Johnny, és megrándul mindkét keze. Úgy érzi, íjat tart a baljában, és érzi a haragot, és újra hallja a hangot, hogy „öld meg, tépd szét, lödd ki..”

– Nem lehet – morogja fogcsikorgatva Johnny. – Nem lehet! És valami rettentő feszültséget érez, hogy mindjárt szétrobban a feje!

– Hihih! Azt mondja, hogy nem remeg!

– Nem! És szívesen segíték nektek! – köpi ki magából Johnny a szavakat. Golyók vannak a nyelve alatt, ólomsúlyok, alig tud beszélni...

– Verjük meg – mondja Witold. – Most én is azt mondom, hogy verjük meg!

– Egyszer már hittem neked – állítja meg egy karmozdulattal Szása a litván fiút. – Hagyjam, hogy megint átverj?

János végre eléri a holtág végét. Árterület hullámszik előtte, az árterület és a holtág szinte harapófogóba zárnak egy nagyobb száraz területet, szűk átjáró vezet oda a bokrokon át. János hirtelen ötlettel bevágta oda! Az üldözők meg utána!

- Tényleg segíték! – mondta Johnny. – Mutassátok meg, hol a telepetek, és szerzek nektek vevőket!
- A középkorból? – Szása lehajolt és felvett egy kavicst. Dobálgatta a kezében, aztán elhajította.
- A középkorból! – vágta rá Johnny.
- Nem bánom – felelte Szása. – De utoljára hiszek neked! Nincs több mellébeszélés, átverés! Érted?
- Délután vigyetek el oda.
- Most jössz! – morgott Szása.
- Iskolába kell mennem... – bátortalankodott Johnny.
- Nem érdekel. Lógsz, vagy megverünk. Válassz!
- Johnny lassan, de határozottan bólintott.

A mező zölden hullámozott, ahogy átdübörögtek rajta. Sütött a nap és nehéz mézszag áramlott a levegőben. Johnny mintha alulról látta volna az egészet. (Időnként meg felülről, akár egy filmben!) Közben – most kivételesen – tudja, hogy álmodik, és egészen jól érzi magát ebben a helyzetben. Csak ne rángatnák a karját olyan erősen! Miért rángatják...? Ütést érez az arcán.

– Nem hallod, mit mondok, csávó? – kiabál Szása. – Indulás! – és lök egyet Johnnyn. A fiú most úgy érzi, megdagadnak a lábai a beléjük szorult erőtől. Tudja, ha most futni kezdene, sohasem érnék utól. De ő mást akar: Elmenni a telepre, mindent megnézni, és jelenteni... Annak a disznóarcú felügyelőnek a jardon.... Aki azt mondta, hogy...

– „Fussál, rohanj, nem hallod?!” – Megint hallja a hangot. Az előbb is ellenálltam, gondolja Johnny, most sem

lesz másképpen. Azért sem... S ekkor Szása olyan fájdalmasan üti meg a hátát, hogy rakétaként robban ki közülük. Még föl sem ocsúdnak, amikor a rakéta már be is kanyarodik a sarkon. Johnny állatira élvezi a futást, talán az életben nem élvezte ennyire. És közben meg könnyedén felidézi a disznófejű felügyelőt, aki azt mondta neki, mikor belépett az ajtón, hogy:

– Hát, idefigyelj, te Fortunate lovag!

– Hát idefigyelj, te Fortunate lovag! – mondja a hízásnak indult asszonyság a kerítésnek dőlve. – Akármilyen nagy hős vagy is, akkor sem adom annyiért a tyúkokat! Ha nem adsz érte dupla pénzt, fel is út, le is út, nem érdekel, nyeld kaporral az éhkoppot! – És nagyot nevet saját elméncségén. Az öreg meg csak vakarja a fejét. Sőt. Annyira zavarban van, hogy észre sem veszi: a sisakját vakarja. Érthető. Belovagolt ebbe a marha nagy faluba, aztán semmiféle vásár nincs, az emberek a földeken dolgoznak, az asszonyok bizalmatlanok. Végre került ez a menyecske, tyúkjá is van, aztán nem enged az árból. Fortunate lovagnak meg kevés a pénze... És hiába mutatkozott be szépen, hiába mesélte el mekkora nagy hősteteket vitt már véghez hosszú élete során: nem és nem! Nem akarja odadni egy dénárért! Ám a kis Gergőnek, akit magával hozott, csak úgy villognak a szemei. Látszik, hogy jár az agya, akár a motolla, s hirtelen ezt mondja a már-már hátat fordító asszonyságnak: – És ha nem két tyúkot kérünk néném, hanem négyet, akkor azért kétszer annyit kér?

– Nyilván – fordul vissza az asszonyság.

– Akkor fele pénzért adjon két tyúkot gyorsan! – kiáltja Gergő, és megpörgeti a tenyerében az ezüstdénárt. – De siessen ám, ne várakoztasson minket! Magát a királyt szolgáljuk! – Az asszony bólított és zavartan elindult a tyúkokért. Nyilván megkavarta a számtani játék, s most hirtelen hajlandó volt a fele pénzért odaadni, amit eddig csak a duplájáért. Gergő diadalittasan nézett az öregre, várta a dicséretet. – Várjuk ki a végét – mondta amaz. – Azért ügyes gyerek vagy – tette hozzá, nehogy elkedvetlenedjen a fiú. Az asszony meg jön is már vissza az összekötözött lábú tyúkocskákkal.

– De hát én két dénárt kértem a két tyúkért – néz komoran.

– Maga mondta, hogy odaadja fele pénzért – táncoltatja meg a lovát Gergő. Mert a lovag ugyan leszállt a nyeregből, de Gergő csak odafentről, a „magas lóról” tárgyalt. Talán ez a nagy ló, ettől ijedt meg a parasztasszony, talán a király nevéből, talán tényleg elvétette a számolást, nem tudni. S ahogy vinnék el a jószágot, hát nagy dübörgést hallanak a budai úton! S ahogy odanéznek, mindjárt megpillantják a nádor hószerű sárkányát! Marcona vitéz viszi, s jókora csapat lovagol utána.

János a szúrós rekettyés-bokros részen lerázta az üldözőket. A holtághoz érve pedig igyekezett minél gyorsabban átúsztatni rajta, s közben persze aggódik Maciekért. Vajon mi lehet vele? Bír még a túlerővel? Vagy már le is győzték, s az ő keresésére indultak? Nem lehet – gondolja –, nem olyan fából faragták a herceget! És kikecmereg a partra. Siet, amennyire csak tud, óriási cselre készül, s a terepet tulajdonképpen ismeri, itt menekült vagy fertályórával ezelőtt!

– Tényleg szerencsés vagy, mert olyanokat gyepáltál meg, akiket már régóta figyelünk! – Johnny friss gittszagot érzett, meg dezodorszaggal összevegyült izzadságszagot, azonkívül a krétának és a táblának összekeveredett iskolaszagát. Mindez taszította egy kicsit, de ezzel együtt már nem érezte annyira fagyosnak a légkört és hidegnek a tekintetet. A disznóarcú tiszt sem tűnt annyira ijesztőnek, és már érezte, hogy annyira nem veszélyes a helyzet. A pofa monoton hangon beszélt, és Johnny csodálkozva látta, hogy a tiszt orrának két oldalán szép lassan, mint két kis patak csurognak le a verítékcseppek.

– Hallom, lovagi tornákat vívsz? – kérdezte most a tiszt. „Hány éves lehet” – töprengett Johnny. – „Ezzel a pofával lehet negyven, de lehet hatvan is...”

– Ühüm – bólintott. Most hosszú előadás következett a lovagok életmódjáról, és a lovagi erényekről. „Miért beszél ez nekem a lovagokról!?” Johnny úgy tett, mintha rendkívüli módon érdekelné, közben pedig szabadon ábrándozhatott. Tetszett neki ez a Rebeca Smith. Nem a külseje, nem. Claire ezerszer szebb. Csak, hogy ilyen karakán. Szóba áll a foglyokkal...

– Szóval nem kérünk mást, csak, hogy jelents! Úgyis havonta egyszer be kell jönnöd hozzánk, akkor szépen elmeséled, ha láttál, vagy megtudtál valamit. – Johnny komoly arccal bólintott.

– Elmehtek? – kérdezte és felállt a székről.

– Kapsz egy orvosi igazolást...

János a holtág végéhez ér. Itt a bejárata a vízzel ölelt félszigetszerű képződménynek, ahová berohantak az üldözői. S akiknek most a hátába ért! Villámgyorsan lehajol, összekaparja a száraz gallyakat. S máris lobogva ég a tűz!

Johnny hihetetlenül gyorsan fut, állatira élvezi! Mosolyog futás közben, tavaszi szellő nyaldossa az arcát. Tudja, hogy sohasem fog semmit sem mondani a zsaruknak, most mégis bevillan, hogy mi lett volna, ha tényleg elmegy megnézni a használtautó telepet, amiről Szása beszélt. Mi lett volna? Semmi sem lett volna! – válaszol magának, mert nem tudja elképzelni, hogy ott valami olyat lát, ami érdekelheti a rendőrséget. Hiszen Szása már nem dílerkedik! Az autókereskedést meg nem tiltja a törvény...

Johnny úgy veszi a kanyarokat, akár a Forma 1-es autóversenyzők. Néhányan utána is fordulnak, az öregek morognak, egy öltönyös, pocakos úr megjegyzést tesz, a fiatalabbak viszont vidáman kiáltoznak utána, hogy héj, te vagy a nagymenő, meg ilyeneket. Johnny biztos benne, hogy sohasem érik utol. S ekkor látja meg maga előtt Karimot és Ahmedet. Johnnynak majdnem leég a cipőtalpa a fékezéstől. Megfordul, de hátulról meg Witold, Szása és Arnie ügetnek...

János élvezettel figyeli, ahogy belekapnak a lángok a száraz ágakba. Nem várja meg, míg felgyullad az egész „kapu”, ahogy magában a folyó által körbeölelt föld bejá-

ratát elnevezte. Visszaüget oda, ahol az úszás után partot ért. Ott jönnek ki majd az üldözők. Ha eddig nem akartak mindenáron őutána úszni, a tűz miatt most mindenképpen meg kell, hogy tegyék! Ő pedig szép sorban lenyilazza őket. Közben pedig eszébe jut az a másik fiú a nagyvárosban. Nem fogadott szót nekem – gondolja. Ha szétüt köztük, most nincs semmi baj. Nem fárad ki a nagy rohanásban, nem fecsérli el az erejét...

János leszáll a lóról. Egy fához köti Csillagot, néhány lépésnyire a parttól és nem túl hosszú pórázon, itt a bozótban nincs sok legelnyaló. A partra lép, s készenlétbe helyezi az íját. A bokros-lápos rész egészen csendes, mondhatnánk, idillikus hangulatú lenne, ha nem égne jobbra, a messzeségben az erdő. De az erdő ég, a hatalmas füstgomolyagok idáig hallatszó iszonyatos reccsenéssel kelnek útjukra, ám az égő bokrok zaja sem tudja elnyomni a fészket kereső madarak kétségbeesett csivitelését, a vaddisznók rémült horkanását. És nemsokára feltűnnek az első menekülők: holtra vált szarvasok vetődnek a vízbe, őzek úsznak, nagy baknyulak csobbanak az életet jelentő hullámok közé. János már bánja, amit tett: lám, az állatokra nem gondolt! Ám nincs sok idő az önmarcangolásra, mert megjelennek Rojtos vitézei, és a tőlük telhető legnagyobb gyorsasággal igyekeznek a holtág vizébe.

– Gyertek csak, gyertek! – morogja nekik János.

Barackmag nagyságú sebhely

Megindul a felmentő sereg – Szerencsés János nem mindig szerencsés – Brooklynban nem lehet észrevétlenül rohángálni – Egy régi ismerős – Hová tart Bözse néne?

Fortunate lovagnál boldogabb embert keresve sem lelni a Kárpátok vidékén! Először a tyúkoknak örült, de még úgy igazából hátba se csapdoshatta Gergőt a jól végzett vásár után, hát mindjárt megjelenik a nádor csapata, élén a régesrégii cimborával: Toldi Miklóssal. És az, hogy Toldi szintén a délvidékre tart, megerősíteni a Horvátiéktól visszaszerzett várakat, még csak növeli az örömét az ősz lovagnak: együtt lovagolhatnak akkor egy darabig. Mindjárt el is indulnak a táborhely felé, ahol Jánost és a herceget magukra hagyták. Ennek meg Toldi örül: Vrána óta nem látta Szerencsés Jánost! A valaha rettentő erejű hős mára jócskán megöregedett, de a lovat még ugyanolyan délcegen üli meg, mint ifjan, Nagy Lajos seregében. Fortunate úr most arról faggatja, miképpen sikerült megmenekülnie Vrána alól, amikor az ostromlott tengerparti erő-

dítményt olyan vehemens lovasrohammal szabadította fel Horváti János. És mi történt azzal a két másik öreg vitézzel: Péter úrral és Géza úrral?

– Az úgy volt – kezdené az agg lovag, ám ebben a pillanatban érnek a táborhelyhez és megdöbbenve látják a vad dulakodás nyomait.

– Elfogták János urat? – kérdi elfehéredett arccal Gergő gyerek.

– Ugye nem fogták el? – Fortunate és Toldi nem válaszol. Csak egymásra néznek sötét pillantással és megsarkantyúzzák a lovakat. A felmentő sereg úgy vágat délnek a Duna mentén, mintha versenyre akarna kelni a vén folyóval... Nem is lepődnek meg nagyon, mikor szembetalálják magukat a lengyel herceggel és üldözőivel!

Johnny éppen oldalt akar szökkenni, amikor meglátja Macieket. Maciek a járdaszegélyen ácsorog és szokása szerint bambán vigyorog az őt körülvevő világra. „Mintha csak gyengeelméjű lenne!” És int Johnnynak, „hogy ide pajtás, mellém”!

„Rojtoson kívül nyolcan vannak. Ebből kettő sebesült! Akasszanak föl, ha nem sikerül...!” – így biztatja magát János, de kivár. Biztosra akar menni. Összesen, ha tucat nyílveszője maradt, nem sokat hibázhat! Ám ekkor az élen úszató Rojtos felemeli a bal kezét. Nem néz hátra, hanem csak a hüvelykét meg a mutatóujját tartja fel a mögötte jövőknek. Azok értik a jelt, két harcos leszakad a többiektől, és elindul tőlük balra, kicsit a tűz irányába...

„Az istenit!” – káromkodik János, pedig tudja, hogy nem szabad, a pécsváradai Gegely apát minden biztonnyal szigorúan megróná most ezért a csúnya beszédért! Hogy az Isten nevét... „Lelőjem először azt a kettőt?” – morfondírozik, de amazok már annyira messze úsznak, hogy reménytelen vállalkozás lenne utánuk eredni. Pontosabban itt kéne hagynia a főerőt, akik ezalatt elérnék a partot, és...

És Rojtos fölemeli a jobb kezét. Azon szintén két ujjat mutat...

– Kettőtöket is mege...megverünk – lihegi Szása a nagy futás után.

– Szükségtelen – mondja Johnny. – Csak tesztelni akartam, hogy kivel barátkozom. Hogy bírtok-e futni, ha jön a jard!

– Ne etess, kiscsávó, nem bírjuk az ilyesmit. – Ezt Arnie mondta, a hallgatag Arnie. Megjött a szava a nagy futástól.

– Nem szeretném, ha egy ujjal is hozzányúlnátok az én Johnny barátomhoz. – Ezt meg Maciek mondta. Elég nagyra nőtt fiú volt, inkább elhitték neki. – Mit szeretnétek tőle? – kérdezte most Maciek.

– Azt ígérte, hogy beszáll a használt autó üzletbe – felelte Szása. – Hogy eljön velünk a telepünkre. Ehelyett elrohant. Már nem bízunk benne!

– És ha én kezeskedem érte?

– Benned sem bízom... – Szása körülnézett. Már egészen sokan figyelték őket. Mindenki látta a nagy rohanást, Brooklyn nem az a hely, ahol észrevétlenül lehet csinálni az ilyesmit. – Nos... – nyögdécselte Szása, miközben az arab fiúk Johnnyék mögé osontak – nos, nem bánom!

Hagyjátok őket – kiáltott Ahmedre és Karimra, akik már már emelték a kezüket, hogy egy jó nagyot behúzhassanak Johnnynak és Macieknek. Szomorú képpel húzódtak vissza.

– De akkor azonnal indulunk! – adta ki a parancsot Szása.

– Iskola van – adta a csodálkozót Maciek. – A végén még elkésünk.

– Találkozzunk délután! – vágott közbe Johnny, és egyáltalán nem furcsállotta, hogy a többi osztálytársa miért nem akar ma suliba menni. „Az ő dolguk, ha lógnak!” – gondolta. Meg ezt: „ki időt nyer...” És a fejében megszólaló hangot már csak nagyon halványan hallotta. Pedig az a hang egyfolytában arra ösztökélte, hogy minden teketória nélkül gyilkolja le a jelenlévő és általa nem túlságosan kedvelt osztálytársait! A XXI. században!

„Azért is én győzök majd! Azért is azt fogod csinálni, amit én akarok! Azért is...” János fogcsikorgatva vonul vissza a rekettyésbe. Csillagot is csak pórázon vezet, hogy nehezebben vegyék észre az üldözői. Mert nem sikerült a csel, annyira szétszóródtak a Rojtos emberei még a vízben. Ugyanis ha lelövi a középsőket, a többiek azonnal meglátják, hol bujkál. S akkor neki vége. János elkeseredetten törtet a bozótban, Klárára gondol. Mi lehet vele, hogyan él abban a rettentő messzeségben, ahol Garai Károlyként hagyta? A vránai várban. Sötétedik. Lassan csak a bozóttűz fénye világít dél felől, pirosra festve az eget, mintha két nap volna lemenőben. Eszébe jut a barna hajú lány is, Kincső. Kincső, aki egyszer már

figyelmeztette Klárát a veszélyre, ami órá leleselkedik. Kanizsai János és persze Péterfia Pócs.

János a rekettetés szélére ér. Kettéhajtja a bokrokat. Kis tábor tüzet lát lobogni, közvetlenül maga előtt. Hogy nem vettem észre...? És ki az az ismerős kámzsás alak, aki a tűznél guggol? János megdöbbenve lát egy barackmag nagyságú sebhelyet a fickó arcán.

Fortunate lovag és Toldi Miklós jó száz fős serege pilanatok alatt körbe vette azt a pár legényt, akik nem kapcsoltak időben: a vesztükbe rohannak.

Péterfia Pócs viszont két emberével még idejében észlelte a veszélyt. Megfordultak, és mint a szél, száguldottak el az ellenkező irányba. Az a pár perc, amíg Toldiék a foglyokkal foglalkoztak, elég volt ahhoz, hogy egérutat nyerjenek...

– Az nem lehet... – makogja János. Csillag pedig a hátsó lábaira emelkedik, nyerít és fúj. János alig bírja megtartani, hogy világgá ne szaladjon.

– Az embert mindig érik meglepetések – mondja a kámzsás.

– Álmodom! – kiáltja János. – Biztosan álmodom!

– Nézd, Jancsi, ebben én nem segíthetek – vigyorog amaz. – Bár ha megérintenéd a homlokom, tudnék szolgálni némi meglepetéssel. Nem? Nem, hát nem! De arra talán kíváncsi vagy, mi történt a kedveseddel, amíg te az országot jártad?

– Leváglak, te gazember! – kiáltja János.

– Egy álomképet? A te álmodat? – János kezében megremeg a szablya. Most végre kimondja a gyűlölt nevet,

melynek viselőjéről azt hitte, hogy rég porlad valahol, s örökre elfelejtheti. János suttog, s remeg a hangja:

– Artus Bernát! Te élsz?

– Höhö, annyira élek, hogy sikeres felvilágosító munkám következtében tömlöcbe dugtak egy Garai Károly nevű fiatalembert Vránában. Sajnos kémkedett szegény, ezért kellett a legmélyebb kazamatába süllyeszteni. Természetesen a *férfi foglyok* közé. – S a gazember a férfin megnyomja a hangsúlyt.

– Átkozott csirkefogó! – börtönbe juttattad Klárát? – János érzi, hogy a hátán patazik a víz.

– Nanana! Én egy férfiről beszéltem. Nem ismerek semmilyen Klárát! – János liheg. Izzad, mint egy ló. És nem ért semmit. – Meghaltál Artus Bernát! – mondja végül.

– Láttalak, amint örök időkre vasabroncsba zárva lógsz Novigrad várában! Sirályok vájták a szemedet...

– Akkor én nem is lehetek itt! Talán mégis csak álmodsz engem?

János megrázza a fejét. A kese áll vele szemben, kivont karddal. János a szablyáját keresi, de nem találja. Akkor a törét... Az sincs meg. Ám ekkor valósággal bezúdulnak a bokrok közé Toldi nehéz vértesei.

– Elkísérsz?

– Nem. Nem érek rá.

– Kétszer nem foglak kérni.

– Nem haza megyek...

– Hanem hová?

– Nem árulhatom el. De utána szívesen felugrok.
– Johnny, mondd meg nyugodtan, ha mással jársz.
– Nem járok mással. Hidd el, csak...
– Csak engem szeretsz.
– Ühüm. – Johnny elmosolyodott. A sulis bejárata előtt álltak, a srácok jöttek-mentek körülöttük, és senkit sem érdekelt, senkit sem zavart, hogy ők ilyen elmebajosan mosolyognak egymásra. „Jó, hogy matekórán tisztáztam a dolgokat” – gondolta Johnny. – Na gyere, a sarokig elkísérlek. Közben meg elmesélem, hogy...

– Nem mesélsz semmit! Velünk jössz, ahogy megbeszéltük! – Witold lépett mellé. Johnny már régen szeretett volna négy szemközt maradni a litván fiúval, hiszen egyszer, igaz csak egyetlenegyszer, de egész határozottan őmellé állt Szásával szemben. Azóta meg csak gyűlölködik. Lehet, hogy Szása mondott neki valamit? Ezúttal viszont nem annyira örült a Witolddal való beszélgetés lehetőségének. Legalább ez az öt perce Claire-rel...

– Menj el Johnny! – mondta a kislány. – Majd felhívsz, ha végeztél. – És olyan biztatóan mosolygott, akár egy felnőtt. Johnny csak bámult. Claire pedig már ott se volt.

– Oda vagy ezért a kicsajért...! – Witold mindenáron valami rosszat akart mondani, de csak ez jutott az eszébe.

– A többiek? – Johnny úgy tett, mintha nem hallott volna semmit.

– A telepen várnak.

– Gyalog megyünk? – Witold csak mérgesen intett a fejével, hogy: nem. Aztán a közeli buszmegálló felé mutatott, és öles léptekkel megindult feléje. Johnny fejében pedig ez az egy szó ismétlődött, forgott, rozsdásan és kíméletlenül: „végeztél...végeztél...végeztél”. Összeszorult az

ökle, és megint azt a gyilkos indulatot érezte a szívében, amit reggel.

– Én is láttam Artus Bernát holttestét Knin várában – mondja Fortunate lovag valami nagyon, de nagyon lassú komolysággal.

– Akkor meg?

– Nem biztos, hogy egy álomnak ekkora jelentőséget kell tulajdonítani.

– Aggódsz Kláráért, azért álmodsz ilyeneket.

– Itt ült előttem! És felszólított rá, hogy érintsem meg a homlokát!

– És te? Megtetted?

– Persze, hogy nem! Szeretnék minél előbb Zvárában lenni!

– Ez teljesen érthető – bólint Fortunate, és kérdőleg Toldi Miklósrá néz. Toldinak csípi a füst a szemét. Szalonnát süt kolbással, hunyorog, de közben bólogat. Kies réten ücsörögnek, illatoznak körülöttük a tavaszi virágok. Az idillt csak az zavarja, hogy Péterfia Pócs és a Rojtosnak nevezett Horváti kutya kerekét oldott. (Vagyis János a kesét is csak álmodta...) A Rojtos emberei közül is elesett kettő, hármat foglyul ejtettek, a többi elmenekült a gazdájával együtt. Az álom Toldit nem nagyon izgatta, hosszú élete során sok mindent látott, sok mindent megért. Egy álom...! Ha! Mikor taljánföldön ránk támadtak a ritterek! Az volt az igazi! És nem az álomban, hanem egészen valóságosan! És a király is megsebesült! Azok voltak a szép idők!

– Zvára még mindig Palisnai kezén van! Hogyan akarod kihozni onnan?

– Nem tudom. De legszívesebben azonnal indulnék!

– Veled megyek – mondja tömören Maciek Olesnicki. –
Mi ketten mindig jól csatázunk.

– Én is, én is! – kiabál Gergő gyerek. „Egészen megnőtt az utóbbi időben” – csodálkozik János. – „Mintha a bajsza is serkenne.”

– A várba akkor sem... – akarja közbeszúrni Fortunate lovag, ám ekkor nagy csörgést-zörgést, sivalkodást hallanak a bokrok felől.

– Engedj már el té’, mer’ szólok az uramnak!

– Szólj csak, ha akarsz!

– Gilisztát csinál béliőled! Féláprít... Ne nyúlkálj, hállod-
é! Mingyá...!

– Fogod be a szád átkozott néember! Újujuj! Ördög és
pokol! Belémharapott a boszorka!

– Csönd legyen, vagy megismeritek a kardomat, de rö-
vest – kiált Toldi nagy mérgesen. – Mit kiabáltok össze-
vissza? A saját szavát sem érti az ember!

– Ezeket fogtuk kapitány úr – felel az egyik ór, és társai-
val három fura figurát taszigál a tűz irányába.

– Ne lökdössé mán...! – kiabálja a lehangosabbik. Tol-
di látja, cigányasszony, nem fiatal, de nem is öreg, az a meghatározhatatlan korú fajta, akinek már hullanak a fo-
gai, de időnként – ha kifesti magát, és felvesz egy jobb
ruhát –, még megzavarhatja a férfinépet. Egy tagbasza-
kadt, mackójárású ember van vele, meg egy harmadik,
aki... csak nem egy lány?

– Kincső! – kiált János. – Hogy kerülsz ide?

– Ti ismeritek egymást? – csodálkozik Toldi.

– Igen, igen! Még a kanizsai várból! – feleli gyorsan és
izgatottan János. Felugrik a tűztől és a lányhoz lépne, de
Fortunate lovag visszatartja.

– Várj egy percig, édes fiam!

– Kláráról hozok hírt – Kincső egészen mostanáig lesütött szemmel állt, de most előrelép és mesélni kezd. Jánost már nem lehet visszatartani. Odaugrik a lányhoz, aki a cigányasszonnyal egymás szavába vágva, hadarva mondják el, amit Kláráról tudnak. Tényleg börtönbe zárta Palisnai perjel, igaz nem a férfiak közé, ahogy az álombeli alak mondta, hanem magánzárkába. Váltásdíjat akar érte, vagy ami még rosszabb: aduként felhasználni a rokonával, a királyhú Garai Jánossal szemben!

– Én meg a Kánizsái úr émbere vágyok! – rikácsol bele a hirtelen beállt csendbe a cigányasszony. Nagy röhögés a válasz. A vitézek az oldalukat fogják, a combjukat csapkodják. Hogy pont egy ilyen szellős fogú cigányasszony! Na hiszen...!

– Nem az asszonya vagy véletlenül? – kérdi egy Kapa nevű katona (jó hosszúra nőtt, akár a kapanyél, s az eredeti nevét már senki sem tudta), erre még jobban nevetnek. Hiszen a püspöknek nincs asszonya.

– Kácágjátok csak nyávályás csimászok, májd megismeritek Kánizsái püspök úr hátálmát! Különben meg fontos küldetésben vagyok – teszi hozzá egészen megváltozott hangon.

– Mi a manó! Te így is tudsz beszélni? – kérdezi Toldi Miklós meglepetten.

– Természetesen. Aki a magasabb körökben jártas, annak sok mindenhez értenie kell, ha életben akar maradni – válaszolja az előbb még nevetségesen hadováló cigányasszony, és meghajol. Akár egy előkelő dáma. Van is nagy felhördülés-csodálkozás. Egészen körbefogják a jövővényeket, mindenki ezt a furcsa cigányasszonyt akarja

látni, aki egyszer így beszél, egyszer meg máshogy... és senki sem figyel Jánosra meg Kincsőre.

– Hogy kerültél Vránába?

– Bözse néninek kellett a segítő... – rántja meg a vállát durcásan, ám ajkán mégis csibészes mosollyal a lány. János megfogja Kincső vállát, kicsit lehajol, úgy fürkészi a tekintetét. „Jujj, de szép lány!” – Villan át rajta. „Ezek a mélytűző barna szemek! És... Ajaj, János! És Klára?”

– szólal meg egy hang a fejében.

– Biztos, hogy csak ezért mentél Vránába?

– Tudom az utat a várba! Titkos út, csak én ismerem, Bözse néne és Györe sem tudja, tudod, ő a tagbaszakadt legény – hadar gyorsan Kincső, és újból a földet nézi. Jaj, csak ne kelljen a kérdésre válaszolni! De János könnyörtelesen: – Mondd meg az igazat Kincső! Tudni akarom!

– Hát nehogy azt hidd, hogy miattad! – veti hátra büszke-dacosan a fejét hirtelen. – Minden férfi azt gondolja, hogy a nők csak miattuk tesznek, vagy nem tesznek valamit! A püspök urat szolgáljuk, ennyi az egész! – És ki-rántja a vállát János kezéből. „Szent György! Hozzá fogok imádkozni. Hogy mentsen meg a kísértéstől! Mert így mérgeesen még szebb!”

– De segíték neked, akkor is, ha ilyen beképzelt vagy és fennhéjázó! – ezt már-már gyűlölködve mondja. – De tudd meg, csak azért, mert sajnálom azt a lányt! Őmiatta teszek mindent! Á! – kiáltja még és – elszalad.

„Beléphetnék a lovagrendbe. A Szent György lovagok közé. Biztosan nem könnyű bekerülni oda” – gondolja még. – „De határozottan jó lenne... Sikerülnie kell...” – biztatja magát, és körülnéz. A többiek még mindig „Bözse nénét” faggatják. János erre már nem annyira kíváncsi...

A vránai perjel

Min töri a fejét Palisnai úr? – Superman felemelkedik – Zsigmond király nem hisz a fülének – Klára kutyaszorítóban – Merre van a titkos folyosó?

Ezalatt Vránában Horváti János és Pál, Palisnai úr és a nagyhatalmú bosnyák uralkodó, Tvratkó éppen arról beszélgettek, hogyan lehetne újra indítani a háborút Zsigmond ellen. És persze szidták is, mint a bokrot, Hédervári Kont kivégzése miatt. Repkedtek a „cseh disznó” és a „vérengző haramia” jelzős szerkezetek, sőt. Ezek voltak a legfinomabbak, amellyel a magyar királyt illették. Egészen belefeledkeztek a szapulásba, egymást tromfolták felül: ki tud több rosszat, gonoszabbat állítani róla. Végül Tvratkó unta meg leghamarabb az értelmetlen vagdalkozást.

– Beszelnünk kellene valami másról – csavarta meg hihetetlenül vastag bajszát a bosnyák király.

– Hát hogy beszélhetünk másról, amikor ilyen aljasság történik! – handabandázott Palisnai. – Hogy megígérik nekik a büntetlen távozást, aztán egyszer csak nyissz! – és elhúzta a kezét a nyaka előtt.

– Másfelől is jöhet a baj! – nézett szúrósan a bajsza fölött Tvratkó. Volt még egy „érdekesség” a bosnyák arcán: félszemére vak volt, vékony fekete kendő takarta el a hiányosságot. Ám a maradék szemével is úgy tudott nézni, hogy megállt az emberben a betű...

– Velence? – értetlenkedett Palisnai, de Horváti János leinti:

– Több komolyságot Palisnai úr! A törökre gondol a király.

– Hisz azt Plocsniknál tönkre verte! A nagy Tvratkó fél a töröktől?

– Plocsnik kis lépcső volt a hosszú-hosszú grádicsokon! – mondja Tvratkó. – Kémeim szerint – folytatta – Murád szultán nem nyugszik bele a vereségbe. Jövőre hatalmas haddal jön ellenünk.

– Kössünk szövetséget vele! Zsigmond ellen! – rikkantja Palisnai olyan hangon, mint akinek teljesen elment a józan esze.

– Nem tudod, mit beszélsz – szólal meg Pál püspök, a másik Horváti. – A törökkel nem köthetünk szövetséget.

– Miért? Velence is megtette! Még Nagy Lajos alatt, nyugodjon békében! – és keresztet vet.

– Palisnai János! Most magyarázzuk el neked a földrajzi viszonyokat? Hadtörténetből akarsz kiselőadást? – Pál püspök kezd ideges lenni.

– Magyarázzátok csak el neki – véli Tvratkó. – Ha magától nem jön rá, hogy Velence szárazföldön a töröknek messze van. Rajtunk keresztül vezet az út őhozzájuk, de akkor még az osztrák hercegeket is meg kell hódoltatni.

– Tengeren pedig Velence legyőzhetetlen! – kiabál a püspök.

– Mindenesetre egy fokkal jobb, mint a török – véli a bátyja.

– Ez csak egy dolog – ragadja magához a szót újból a bosnyák. – A másik baj, hogy a törökök pogányok. Nem lehet hinni nekik, és ráadásul ők ugyanezt gondolják mirőlünk. A harmadik, pedig...

– Agyonverjük őket! Kinyúvasztjuk! Megnyúzzuk! – kalimpál Palisnai úr, akinek úgy látszik tényleg megártott valami. Vagy a rengeteg elfogyasztott bor, vagy a sok kegyetlenség és vér, ami a kezéhez tapadt. A többiek meg sem tudnak szólalni... Palisnai pedig egyre jobban kiabál. Közben forgatja a szemeit, aztán egyszercsak kirohan a lovagteremből. A többiek gondterhelten csóválják a fejüket. És még hogy csóválják, ha tudnák, hová tart! Ha tudnák, milyen gonoszságban töri a fejét a vékonydongájú perjel, aki egyenesen a lakosztályába tart, kapkodva vetkőzik, ócska fekete göncöt, leplet, kámzsát kerít, magára rántja. Aztán a tükörhöz lép, és akár a nagyúri dámák, festeni kezdi magát. Nem, nem a szemét... Csupán egy dolgot fest. Egy barackmag nagyságú forradást az arcára... Aztán kinyit egy rejtekajtót és... és lohol az alagsorba, ahol a rabokat tartják. Ott is, egy magánzárka érdeklí a legjobban, illetve annak lakója: Garai Klára! Ám Palisnai úr akármennyire óvatos, egy valaki mégis követi őt. Egy gyászkendős, kisírt szemű lány. Anna, a szerencsétlenül járt Csóka Miki egykori menyasszonya.

Johnny és Witold már órák óta utazgatnak New Yorkban. Egyik buszról le, másik buszra föl. Ismeretlen külvárosokban járnak, aztán megint valahol bent, közel Man-

hattenhez, aztán megint ki, Brooklynba, Bronxba, összevissza. Johnny sejtí, hogy azért van ez az egész, hogy ne találjon vissza. De hát a filmekben vannak ennél egyszerűbb módszerek is.

– Bekötik az ember szemét például – mondja Witoldnak két átszállás között.

– Hú, de okos vagy! – feleli a litván, de nem néz Johnnyra, csak mogorván föltüremkedik a következő zsúfolt járatra. Mert a járatok zsúfoltak, délutáni csúcs van, mindenki hazafelé tart. Ja, igen: időnként metróznak is, a változatosság kedvéért. Johnny egyre szomjasabb és éheesebb, és ráadásul az egyik metrójáratnál tűrhetetlen vizelési ingere támad.

– Pisilni kell – mondja.

– Hú... – Witold először valami nagyon csúnyát akart mondani, aztán csak rámutat egy nyilvános vizeldére. Menj csak – mondja a mozdulat, én megvárlak idekint. Johnny míg megy, arra gondol, hogy meglóg. Witold úgyis éppen egy újságosstand portékáit böngészi, belebeletúr a lapok közé, a képregények izgatják. Superman meg ilyesmi. „Észre sem venné, ha lelépnék...” Johnny óvatosan körülnéz, ám ekkor majdnem felkiállt a meglepetéstől. Rebeca Smith-t látja meg, Smith őrmester lányát, amint iskolatáskáját himbálva, mosolyogva szalad feléje. Johnny integet neki, hogy óvatosan, Rebeca úgy látszik megérti, és lelassít. Gyere utánam, mutogatja Johnny, és gyorsan besurranak egy kapualjba. Witold nem lát, nem hall, Superman már felemelkedett... Johnny néhány szóval összefoglalja, hogy mi történt.

– Hú, de izgi! – mondja a fekete bőrű kislány. – És megint megvered őket?

– Dehogyis! – feleli Johnny kicsit idegesen. – Csak meg akarom tudni, hol van az a telep! És nem hiszem el, hogy csak használt autókkal kereskednek! Az nem olyan nagy üzlet... van valami, amit titkolnak, és én rá akarok jönni, hogy mi az!

– És akkor mit csinálsz? – érdeklődik Rebeca.

– Még nem tudom. De jó lenne, ha valaki figyelné, hová visznek... ha valaki a távolból követne. Hogyha baj ér, értesíthetné Zeust. Esetleg Claire-t.

– Én követlek, nagyon szívesen. De ki az a Zeus? Azonkívül, hogy főisten.

– Tudod az a tanár, aki bejött értem a rendőrségre. Claire pedig a barátnőm.

– Ó! Barátnőd is van.

– Az a szőke lány. Ő is ott volt.

– Ja, igen. Már tudom. – Rebeca kicsit lehangolódott.

– Szóval? Segítesz?

– Persze. Csak hazacsörgök, hogy ne várjanak.

– Képes leszel rá? Lehet, hogy sokáig tart.

– Nem nagy ügy.

– És ha estig kóválygunk?

– Akkor estig – feleli a lány. Johnny meg nézi. Helyes lány ez a Rebeca, de miért teszi meg az első szóra, amit kérek?

– Miért csinálod? – Rebeca lesüti a szemét.

– Izgalmas... Hogy segítsek...

– Miért akarsz nekem segíteni? Csúnyán bántam veled.

– Jó vagy nálam... és miért ne segítsek? Ha bajban vagy...! Ti fiúk azt hiszitek, hogy csak a legjobb barátok segítenek egymásnak. – Most már mérgesen villog. Közben pedig egészen szelíden mondja. Szelíden, ám határo-

zottan. Johnny bólint. Ideje kimászni innen, nehogy gyanút fogjon az őrzője. És még a vizelde is hátra van! Jobb ötlete támad.

– Menj előre, légy szíves. Nekem itt még dolgom van – mutat a kukák felé.

Mikor kilép az utcára, Witold még mindig a képregényt olvassa. Hába, no. Superman letehetetlen...

– Észrevehetnéd uram-király, hogy...hm...szóval, hogy a királyné...

– Mit csinál a királyné?

– Hát, hogy a királyné...

– Kanizsai uram! Az esztergomi érsek hebeg-habog? Nyögd már ki, hogy mit csinál a királyné?

– Szóval...kijár a pálosokhoz.

– Na és? Magyar rend, vagy mi? Mi a baj vele?

– Semmi, semmi. De néha még Szentlélekre is jár.

– Az szintén a pálosoké, vagy nem?

– Úgy, úgy...

– Te János! Az én türelmem...

– Hogyne, hogyne, a király...

Zsigmond felvonja a szemöldökét. Sóhajt egyet, kiereszti a felgyülemlett mérget és megpróbál szelíd hangon érdeklődni: – Ha tudsz valami szokatlant, vagy rendkívülit a királynéről, akkor püspök uram, légy szíves tárd elénk, hogy gyógyírt kereshessünk a bajra, ha van baj egyáltalán.

– És a tőle telhető módon igyekszik kedvesen mosolyogni.

– Hát – mondja a püspök és vesz egy nagy levegőt – hát, azt hiszem szerelmes. – Nagyot kacag erre a király. – Még jó, hogy szerelmes! Ifjú házások vagyunk! Ilyenkor

az emberek szerelmesek...egymásba. – Utóbbit már egészen halkan mondja. Halkan, mert a püspök úgy néz rá, olyan merően, hogy valami borzasztó sejtés kezd átjárni a lelkét, és ugyanakkor bármily meglepő, de úgy érzi vasmarok szorongatja a szívét, sőt éles nyilallást is vél felfedezni a gyomrában...

– Másba... Mária... másba szerelmes! – Egy darabig mindketten hallgatnak. Zsigmond bírja kevésbé, ő szólal meg egyszerre:

– Ki az? – A püspök megint nagy levegőt vesz:

– Lackfi István. A simontornyai.

Csend van. A király hallgat. A püspököt fürkészi. „Nem kell mindent rögtön elhinni ennek az embernek. Az a trükkje, hogy mindenről előbb értesül, mint mások, és persze, hogy ilyen nyíltan tud nézni...”

– Miből gondolod?

– Láttam őket. Gyakran kísérlnek a diósgyőri vár körüli erdőkbe, a Szinva-völgybe, néha még a hámorok környékére is eljutnak. Fogják egymás kezét és nagyon kedvesen néznek egymásra... Sokszor az itteni kolostorban találkoznak, de újabban, és egyre sűrűbben a szentlélekiben.

– Te meg figyelteted őket.

– A királyt szolgálni szép kötelesség.

– Ne hízelegj. És most menj el, de gyorsan! Volt idő, mikor a rossz hírt hozókat elevenen elégették. Sajnos én ezt nem tehetem meg veled, de most tűnj el a szemem elől! Hívatlak, ha kellesz! – A püspök meghajol. Zsigmond pedig, amint magára marad, lázas tevékenységbe kezd. Papírt hozat, meg tintát, levelet ír. A király általában diktálja a hivatalos leveleit, de most maga lát hozzá. Sebesen fut a kihegyezett lúdtoll a papíruszon, Zsigmond

gyorsan túlesik a címzésen. Nagyságos Ulászló királynak, Lengyelország és Litvánia fejedelmének...

Aztán egyszerűen megáll az írásban. Merőn maga elé néz, mintha látna valakit a szobája falán... Majd hirtelen összegyűri a papírt, és bedobja a kandallóba. Nem ég a tűz, de ott mégis jó helyen van... Jó lesz gyűjtősnak... A püspök pedig alaposan csodálkozna, ha most látná a királyt. Zsigmond ugyanis le-föl járkál, időnként leguggol, s karjával nagyokat csap a levegőbe. Néha meg egy képzelte torkot szorongat a levegőben. S még sziszeg is hozzá nagyokat... S új szokása szerint magában beszél: „Titokban kell tartani! A legnagyobb titokban!” Visszahívhatja a püspököt.

– Tud még valaki arról, amit nekem elbeszélte?

– Senki, felséges úr.

– És az embereid?

– Hallgatnak, mint a sír.

– Nem elég a szavad. Tegyéél róla, hogy hallgassanak!

– Ahogy parancsolod, felséges úr!

– Lehet, hogy évekig hallgatniuk kell. Lehet, hogy örök-ké. – Zsigmond a püspököt szuggerálja.

– Soha többé nem fognak tudni beszélni, uram-királyom.

– Nem elég. Írni se tudjanak. És mutogatni sem. A részleteket rád bízom. Amit elmondtál, annak szigorúan titokban kell maradnia! Érted, püspök uram? Szi-go-rú-an!

– Na te huncut Garai Klára! Mondd meg szépen, mit kerestél Palisnai uram várában? Ki küldött ide és miért? – Palisnai János Klára cellájában áll. Fején fekete kámzsa, hülyén vicsorog. Klára a földön ül egy szalmazsákon. Ru-

hája szakadt, egykor gyönyörű szőke haja csimbókokban hull a nyakába. Bőre piszkos, arca gyűrött, látszik, hogy megviseli a rabság. De a szeme elszántan villog. Egyelőre nem felel a kérdésre, csak köp egyet, a perjel lába elé.

– Nem félsz tőlem, Artus Bernáttól?! Pedig ha vallasz, adok neked szép szobát, finom ételeket. Ha szépen elmész mindent.

– Nem vagy te Bernát! Sohasem voltál.

– Há, megtalálta a nyelvét a lány! Mégiscsak tudsz te beszélni! És miért nem vagyok Bernát? Nem annak szólítottál az első napon, amikor megláttál idelent?

– Tévedés volt. A sötét tette. Az imbolygó fények, meg ez a ronda köpönyeg. Egy pillanatra azt hittem, tényleg Artus Bernát tért meg haló porából.

– Így van, így van – rikoltozik Palisnai úr, akár egy ütődött kisgyerek. – Visszatértem, mert annyira... – itt megáll egy másodpercere a beszédben. Pupillái és orrlyukai ijeszítően kitágultak. Klára nem tudja, hogyan folytatja majd a perjel, de ösztönösen hátrébb húzódik a szalmazsákján.

– ...annyira szeretlek! – kiáltja Palisani úr és közelebb lép. Teljesen elbűvöli a lány, kiesik a szerepéből. Már nem akar Artus Bernátnak látszani, se senki másnak...

– Szerelmes vagyok beléd Klára, az első pillanattól, hogy megláttalak! Mindjárt tudtam, hogy lány vagy, csak játszottam veled. Úgy tettem, mint aki elhiszi, hogy létezik Garai Károly! Hogy egy férfi mentette meg az életem! – és térdre zuhan.

Klára már nem tud hová hátrébb húzódni. Legszívesebben beleolvadna a falba, csak ne látná ezt az undorító pófát, akiről fogsága első napján a fáklyák gyér fényénél egy minutum ideig tényleg azt hitte, hogy ő Artus Bernát. Még

rá is kiáltott: „Artus Benát! Te élsz?” Azóta ez az idióta Palisnai János mindennap lejön ide, ijesztget, zsarol, még egy sebhelyet is pingált az arcára, hogy hasonlítson arra a régi gonoszra, akinek a csontváza talán a mai napig ott lóg Novigrad várában, a tenger fölött, vaspántokba zárva. „És mindennap megkérdi, ki küldött ide, kinek a szolgálatában állok. De szerelmi ajánlatot még nem tett soha!”

– Könyörülj rajtam, szépséges Klára! – nyávog a perjel.
– Elolvadok, ha meglátlak! – És remegő kézzel matat Klára ruháján. – Csak egy csókot... – Klára kétségbeesetten forgatja a fejét, de nem lát reményt a szabadulásra... Ám ekkor, ahogy kétségbeesetten kapálózik, és a keze hol a gazembert püföli, hol a porban matat, érzi; valami kemény tárgy akad az ujjai közé...

– Tudod, Gergő fiam, rettenetesen gonosz ember volt az az Artus Bernát!

– De hát már régen nem él! Rég nem él, ugye, János bácsi? – János elmosolyodott:

– Ne mondd nekem, hogy bácsi, te gyerek! Lassan magasabb vagy, mint én! – János megállította a lovát. Hatalmas, sziklás meredély állt előttük, és ahogy lenéztek, a távolban ott csillogott a tenger. A napfényes Adria, amiért annyit, de annyit harcolt Nagy Lajos király...

– És mit csinált az a... Bernát? – édeklődött Gergő.

– Szörnyű dolgokat. Meggyilkolta Endre királyfit, Nagy Lajos testvéröccsét!

– És harcolt vele János bácsi? Legyőzte?

– Mondtam, már, hogy ne bácsizzál! Azt nem lehetett legyőzni egykönnyen!

– Miért nem? Sok vitéze volt?

– Nem, nem azért... – János elgondolkodott. Hogy magyarázza meg ennek a gyerekeknek, hogy... szóval arról, ami nem e világi, nehéz beszélni... Nem, János nem hitt a kísértetekben, boszorkányokban, meg ehhez hasonló butaságokban. És mégis. Artus Bernát kivételt képezett, mert annyira gonosz volt, de annyira, hogy az földi ember számára el sem képzelhető! Hiszen még a pestis sem ártott neki! Attól sem félt, azt kiabálta, hogy ő maga a halál! La morte! Brrr! És János megrázkódott. És közben valahogy észrevétlenül eszébe ötlött, hogy mindez majd' negyven éve történt! És ő azóta nem öregedett egy cseppet sem! Hát ezt hogy magyarázza meg ennek a Gergőnek! Mert János a szíve mélyén sejti, hogy mi ennek az oka; az a nyamvadt gyerek ott a felhőkarcolók között... „De majd teszek róla, teszek biz' én! Majd megmutatom, hogy ki az úr a házban! És akkor én is szépen megöregszen majd! Klára oldalán és Zsigmondot szolgálva, mert akármilyen véres kezű a király, mégiscsak ő Magyarország fölként uralkodója...! Az ám, Klára! Előbb ki kell szabadítanunk.” És már el is felejtette, miért nyaggatta őt a kis Gergő gyerek, aki szinte egész úton mellette lovagolt. Csodálta őt, olyan vitéz akart lenni, mint János.

– Sok vitéze volt annak az Artus Bernátnak? – De János nem válaszolt. Időközben a kis csapat túltette magát a nehéz, szurdokos részen, és leért a síkságra.

– Miért a tengerpartra megyünk? A vár nem itt van!
– mutat Vrána erődítésére, és mit sem törődve a kérdező Gergő gyerekekkel János. A cigányasszonyhoz fordul, ő vezeti a kompániát.

– Gondolod, hogy csak úgy ukmukfukk bemegyünk? Fényes nappal? – kérdez vissza a megszólított.

– Miért, este talán könnyebben beengednek?

– Igazad van, Szerencsés János. Téged sötétben sem engednek be! Illetve lehet, hogy beengednének, és az is lehet, hogy nagyon hamar Klára közelében lehetnél, mint egy szomszédos cella lakója. Akár beszélgethetnétek is a falon át. – Bözse néne leugrik a lóról, és megfogja Csillag kötőfékjét.

– Jobb, ha te is lemászol – int Jánosnak. – Este majd mutatunk neked valami érdekeset. – János kénytelen-kelletlen lekászálódik a nyergéből. Gyönyörű az idő, pünkösdi hava igazán kitesz magáért. Igaz, itt az Adriai-tenger partján ez nem nagy meglepetés. Csak a szúnyogok ne csípnének annyira!

– Nem tudtam, mi hiányzik – csap agyon egy zümmögő élősködőt János a kézfején. – Állítólag nappal nem csípnek.

– Ezek nem hazaiak – mondja Bözse néne. – A Vránaitó szúnyogjai mindenre képesek! Akárcsak mi! – teszi hozzá vidáman, és int Jánosnak, hogy kövesse. A tó és a tengerpart közötti keskeny sávon mennek, kötőféken a lovak. A közelben fákkal körülvett kis liget, oda tartanak. Nehogy meglássák őket a várból. Igaz, legalább hat mérföldre van innen, de az ördög nem alszik. És ők csak heten vannak: Bözse néne, János, Fortunate lovag, aztán az elválaszthatatlan jóbarát, Maciek Olsenicki; a kis Gergő – meg kell hagyni, már nem olyan kicsi, hiszen ahogy János is megállapította, jócskán megnőtt és megerősödött az elmúlt évben –; és itt van még a tagbaszakadt Györe, és természetesen – Kincső. Aki azt állította, hogy ismer egy titkos utat a várba...

Menekülés

Ki megy be a várba? – Johnny a kapu előtt – Anna és Klára – Magas Gomb színre lép

Ettől a Witoldtól meg is lóghatnánk. Teljesen beleesett Supermanbe! – véli Johnny az utcára kilépve. – Ám én kíváncsi vagyok arra a telepre – teszi hozzá, mert látja, hogy Rebeca kap az ötleten, és már mosolyog, tetszik neki a gondolat, együtt szaladni Johnnyval!

– Te maradj el egy kicsit, nehogy gyanút kapjon – utasítja Johnny a kislányt, mielőtt az nagyon beleélné magát az elmenekülésbe. És határozott léptekkel odamegy Witoldhoz.

Ahogy sötétedik, mindenki egyre izgatottabb.

- Mikor mondjátok meg végre, melyik az a titkos út?
- indulatoskodik Fortunate lovag.
- Jó lenne tudni, hogy mire várunk! – mondja a herceg.
- Ha nem indulunk el azonnal, én... én bemegyek egyedül, és mindenkit lekaszabolok! – dühöng János.

– Nem eszik olyan forrón a kását – csitítja a tagbaszakadt Györe vitéz. – Mindent megtudsz idejében...

– Be kell menni a tóba – magyarázza Kincső és Bözse néne egymás szavába vágva. Rájuk is átragadt a feszültség. – És ott a nádasban van egy titkos folyosó. – Kincső egyre inkább magához ragadja a szót. – Csak gyalog lehet megközelíteni. Igaz, én ezt az egészet csak Bözse nénitől tudom – és szemérmesen elpirul. Eredetileg nem akarta bevallani, hogy füllentett, amikor azt állította, csak ő tudja a titkos utat a várba. Hiszen ő csak jót akart, azt akarta, hogy János... Ám János csak Klárát szereti! Így a füllentésnek ezek után nincs semmi értelme...

– Legjobb lenne, ha nem mindnyájan mennénk – veszi át a szót Maciek herceg. – Én itt maradok az öreggel.

– Ez az! – törli meg a bajszát Fortunate lovag. – Menjenek a fiatalok. – És lehúz egy jókorra sült húst a kardjáról. Nem mintha hőseink sütöttek volna itt. Nem, de-hogy! Hiszen a várból rögtön meglátják a tüzet! A lovag csak az illuzió kedvéért húzta fel a kardjára. Megsütötte ő azt már tegnap, de hát más csak úgy szeletelgetni, és más, ha olyan, mintha most sült volna! Másképpen falatozza az ember.

– Én is fiátál vágyok, csókolom a kezit-lábát! – viccelődik a cigányasszony.

– Ne fecserésszünk annyit! – türelmetlenkedik János. – Ki tudja, hogy van odabent a feleségem? Él-e, hal-e? És elfátyolosodnak a szemei. Így nem is látja, hogy Kincső szintén megkönnyezi a rab Klárát... Legalábbis a többiek azt hiszik, őerte sírdogál...

– Itt vagyunk – mondja Witold, és belök egy rozoga vasajtót. – Menj csak előre!

Johnny hátranéz. Elhagyott, szinte néptelen utcákon kóvályogtak ideáig, Rebecának nehéz volt feltűnés nélkül idáig követni őket! De akármilyen nehéz volt – sikerült! Ám most nem tudja, hogyan jön majd utánuk...A vasajtó ugyanis kétméter magas betonkerítésből nyílik. Felette kifeszített szögesdrót. Johnny vakarja a fejét. Itt ő csak időt húzni tud, nem valószínű, hogy Rebeca fel tudna mászni ezen a kerítésen... S akkor még ott van a szögesdrót!

– Mindenki bent van? – kérdezi. – Mert potyára nem fárasztom magam! – De Witold nem felel. Megvetően néz, mint mindig, ha Johnnyval hozza össze a sors... És a fejével int, hogy menjen már Johnny befelé, de gyorsan, mert ha nem... És megdörzsöli az öklét. Johnny látja, hogy nincs mit tenni, még utoljára próbál egyet kacsintani a lány felé, aztán...

Klára fölugrik a földről. Körbenéz. Látja a perjelt feküdni, véres fejjel. A zárka ajtaja meg tárva-nyitva. Egyszerre nagyot dobban a szive! Fekete fejkendős alak jelenik meg az ajtóban. Anna az, a néhai Csóka Miki egykorvult menyasszonya!

– Jaj, de megijedtem! – mondja boldogan Klára, amikor felismeri a fekete fejkendősben a szomorú leányzót.

– Nem tudtam, hogy te vagy...

– Ne beszélj annyit – súgja Anna. – Most mindenki alszik, és van itt valahol egy titkos folyosó, csak az a baj, hogy nem tudom pontosan, merre keressük, de meg fogjuk találni! Gyere! – kiált Klárára, aki még mindig zavar-

tan álldogál. Több hónapja nem lépett ki sziklabörtönéből, nem csoda, ha nehezen szánja el magát... Végül Anna megfogja a kezét. Egymásra néz a két lány, egy pillanat, s már ki is surrannak a nyitva felejtett zárkaajtón. Odakint azért megtorpantak egy másodpercre. Hosszú folyosó kanyarog a föld alatt, további cellák nyílnak belőle. A fal sárga, néhol vörös színű, mint a vér és az itteni föld. A plafon veritékezik, a hirtelen beállt nagy csöndben hallani lehet, ahogy az alvilág izzadságcsöppjei súlyosan csobannak a pocsolókban. S mindezt csak tetézi, hogy ritkán kitűzött fáklyák gyér fénye világítja meg a pokoli utat. Anna összeharapja az ajkát: – Akkor is kijutunk!

– Ha addig élünk is! – vágja rá Klára. Megszorítják egymás kezét, és így kézenfogva szaladnak, lihegve, csörtetve. Nem létezik, hogy ne vegyék észre őket! Először a pokoli bugyrok zárka-lakói kiabálnak nekik mindenféle csúnyaságokat, aztán az örök ébrednek, és kardot rántva szaladnak utánuk. És már előlről is hallják a strázsák bakancs-csattogását, a fegyverek zörgését. A két lány kétségbeesetten tapad a falhoz. Jó lenne beleolvadni a vérszínű földbe, eltűnni benne mindörökre... De úgy tűnik, nincs remény. Hogyan is gondolhatták, hogy csak úgy meg lehet innen szökni! A tengerparti erősségből!? Ám, amint a futástól és az ijedségtől lihegve szorongatják egymás kezét, valaki megfogja hátulról a válluk. S nem elég, hogy megfogja, még beszél is!

– Kövessetek, ha kedves az életetek! Gyorsan! – Titkos ajtó tárul föl mögöttük, onnan beszél a hang ismeretlen tulajdonosa. S a lányoknak nem kell kétszer a biztatás. Mint könnyű falevelek tűnnek el a sötét bejáraton, pedig ki tudja, hová vezet az út? És ki ez a titokzatos ismeretlen, aki

megnyitotta számukra a menekülés útját? Nem tudják, csak mennek a sötétben előre, egymás ruháját, karját fogják, hogy el ne essenek. Mögöttük már elhalkult az örök zsvajva, bezárult a titkos ajtó, amit minden bizonytal keresnek majd, de – remélhetőleg – nem találnak. S ahogy másznak, haladnak előre az egyre vizezebb folyosón, úgy nő a bátorságuk. Klára szólal meg először:

– Állj meg, hé! Ki vagy, mondd meg a neved! – De az idegen nem válaszol. Csak a fáklya imbolygó fénye sejteti, hogy sok haja nem lehet a megmentőjüknek.

– Hé! Miért nem felelsz? – Most már Anna is türelmetlen. Ám ritka hajú ismerősük egyszercsak felemeli a jobbát, int, hogy maradjanak csöndben. Meg sem fordul, pisszeg hozzá, és a bal kezével tartja a fáklyát, azzal világít. Annának pedig feltűnik valami furcsa dolog a félhomályban. Majdnem elsikkantja magát, aztán csak meg-rántja Klárát, éppenhogy le nem csüccsennek a lassan bokáig érő vízben. S mutat előre, az idegen jobb keze felé. Klára először nem érti, aztán egy pillanatra odaesik a fény, és akkor meglátja ő is. Nincsen hüvelykujja annak a szegénynek...

A vasajtó mögött Johnny tényleg rengeteg autót látott. Kisautót meg nagy autót, közepes autót, furgonokat, kisteherautót. Kevés volt köztük a használható... Némelyik erősen rozsdásodott, másoknak hiányzott a féltengelyük, és téglákon álltak, nehogy orra bukjanak. Árcédulát is csak páron látott. Gyanús volt az egész, de nem volt ideje nézelődni. Johnny legalábbis így vélte... „Biztos vannak itt szuper verdák is, amiket érdemes megvásárolni. Mert

ezek itt...” – Johnny nem fejezhette be a gondolatot. Szása állt előtte, és nagyképűen cigarettázott. A többiek most nem voltak vele.

– Ezeket akarod eladni? – Johnny teátrálisan csodálkozott. Még rá is játszott egy kicsit, amolyan biztos, ami biztos alapon.

– Miért? – kérdezett vissza Szása, és a roncsok felé bökött a cigijével. – Olyan szuperek a járgányok odaát? Nézd meg, Johnny (Johnny meghökkent. Talán először szólította Szása a nevének, amióta ismerik egymást, csak mindig kishaver így, meg kishaver úgy, most meg: Johnny!); nézd meg, majdnem mind működik! S amelyiknek nincs kereke, secc-pecc szerelünk egyet! Ha nektek például ez tetszik – és egy kiszuperált, rozsdamarta Mitsubishire mutatott – akkor már tegnapra föltuningoljuk! Azt mondd holnapra kell, és tegnapra kész! – és nevetett a saját viccén. – Johnny a fejét vakarta. Sejtette már, hogy valami turpisság van a dolog mögött. Titok, aminek a nyomára akart járni. Nem narkó, az biztos... Hát akkor meg mi? Johnnynak sejtelve sem volt, hogy mi lehet...

– És honnan veszik a benzint? – kérdezte. – A közép-korban még nem ismerték...

– Majd megismerik! – rikkantott Szása. – Egész olajkutat szállítunk nekik! Csak nézz körül, hogy mi van itt! Nincs olyan verda, amit ne tudnék prezentálni! De legjobb, ha viszel egy termékismertetőt. Itt van, ni! – És Johnny kezébe nyomott egy vastag füzetet. A borítón turbános arab díszelgett, alatta pedig jókora betűk hirdették: Ahmed és Szása Autószalon – Használt és új autók elérhető áron! Részletfizetés! Lízing! Exkluzív beszállítók –

exkluzív vevők! Johnny meg csak ámuldozott. Na persze, ő ajánlotta fel a középkori exportot, de csak viccből meg kínjában, hogy hagyják békén, és ez lett a vége! Mert, gondoljunk csak bele, ki vehet komolyan ekkora marhaságot? Autókkal a középkorba? És most ki kell találni valamit, mert a békauszonyos hecc nem vette el a kedvét...

„És azt nem mondhatom, hogy hazudtam, kamu az egész, mert akkor nagyon megvernek, ez egészen biztos. És közben meg a titok... Titok?”

– Rendben van. Én most elmegyek a füzettel, és ha van kereslet, szólok. Biztos akadnak majd olyan lovagok, akik autóval akarnak kihajtani a csatamezőre.

– Te Johnny! Egyszer már átvertél! Még egyszer... – és Szása közelebb lépett. Witold pedig, aki eddig unottan varázsztta az orrát, hirtelen Johnny mögé került.

– Eszem ágában sincs... – kezdte volna Johnny, de ekkor három felnőtt lépett ki abból az épületből, amit Johnny eddig azért nem figyelt meg rendesen, mert raktárnak nézte. Nagy betonbunker volt, ablaktalan, rozsdás csapóajtóval.

– Mi folyik itt? – kérdezte az egyik férfi, aki egészen magasra csavart turbánt viselt. Ő maga szintén jó nagyra nőtt, fejfedőjén pedig jókora kristálygomb csillogott. Johnny mindjárt el is keresztelte magában „Magas Gomb”-nak. A másik két férfit a bőrszínükről szintén arabnak vélte, de azok elegáns öltönyt viseltek, nyakkendővel. Szó se róla, Magas Gomb is előkelő ruhát hordott, ám ebben a lepedőben nem biztos, hogy beengendék a Fehér Házba – gondolta Johnny.

– Ki ez az idegen fiú? – kérdezte „Magas Gomb” tökéletes angolsággal.

– Ó keves szahib, csak autót akar venni a szerencsétlen
– felelte Szása és úgy vigyorgott, akár egy vadalma.

Johnny még sohasem látta ilyennek.

– Ha autóért jött, adj neki! Szebbnél szebb autóid vannak! „Azért van egy kis akcentusa” – állapította meg Johnny. „Vajon hová valósi? Szaudi, esetleg afrikai arab? Vagy palesztin?”

– Adj neki és küldd el! Veled akarunk tárgyalni! – hepciáskodott Magas Gomb. A másik kettő pedig töprengő arccal bólogatott hozzá. „Mint akiknek a hasuk fáj!”

– Inkább visszajövök máskor – vigyorgott Johnny.

– Jaj, azt nem lehet! – csapta össze a kezét Szása. – Még nem beszéltük meg, hogy milyen típust szeretne. Ugye...

– Megbeszélitek máskor! – mondta ellentmondást nem tűrő hangon Magas Gomb. – Szervusz fiam! – biccentett Johnny felé, és megragadta Szása vállát, és vitte magával vissza abba a ronda betonbunkerbe, amit Johnny először raktárnak nézett. „Akárcsak egy sólyom a zsákmányát” – gondolta Johnny. Aztán majdnem elesett, úgy meglökte valaki.

– Tűnj el – köpködött mérgesen Witold, és még egyet akart taszítani Johnnyn, de a fiú ügyesen félrelépett. Witold a lendulettől majdnem elesett, mérgesen kapálódzott a levegőben.

– Mi bajod velem, Witold? – kérdezte Johnny, mikor a litván fiú valamennyire rendbe szedte önálló életre kelt végtagjait. – Miért utálsz ennyire?

– Mert magyar vagy! – sziszegte Witold. – Különben meg semmi közöd hozzá – tette hozzá, miközben a hadonászástól kigyűrődött ingét ráncigálta.

– Mit vétettek neked a magyarok? – csodálkozott Johnny. – Különben meg... itt mindenki amerikai.

– Nagyon tévedsz! És ti magyarok különösen nem vagytok azok! Különösen!

– Nyögd már ki, mi a bajod velem! – Johnnyt kezdte hátrározottan untatni a dolog. „Mindenkinek kell valaki, vagy valami, amit utál. Úgy látszik e nélkül nem létezne az emberiség.”

– Megtámadtátok az oroszokat! Szása mondta, hogy elfoglaltátok az országát! Hogy gonoszak vagytok valamennyien! – Johnny először meglepődött ezen a számárságon, aztán csak legyintett, és sietős léptekkel a kijárat felé indult. Witold izgatottan ugrálva követte.

– Megerőszakoltátok az asszonyokat! Kifosztottátok az országot! Szása elmesélt mindent! Mindent! – Johnny közben odaért a kapuhoz. Egyik kezével megtámaszkodott, úgy fordult vissza.

– És te elhitted ezt a sok zöldséget!

– Ez nem zöldség! – üvöltötte Witold. – Ez a tiszta igazság! – Witoldnak egészen elvörösödött az a szőke feje a nagy ordibálásban. Talán még meg is nőtt, nagy vörössárga léggömb. Johnny igazán nem értette azt a nagy indulatot. Egyetlenegy célja volt: minél hamarabb kijutni innen, hiszen Witolddal ebben az állapotban nem lehet beszélni. Sőt. Ám ekkor ezt hallotta:

– És még ráadásul két nővel jársz! Nem elég neked egy, még az enyémet is lenyúlod, igaz? – Johnny erre a képtelen vádra csak hápogni tudott:

– Micsoda... milyen másik nő? Ki mondta ezt neked?

– Most csodálkozol mi? Játsszod az álszentet! Szása erről is elmondott mindent! Rebecáról van szó, te gazember! Szása szerint összejöttetek! Az én csajommal! – És a fölbőszült Witold pofonvágta Johnnyt. Johnny csak nézte ezt

a dühöngő őrültet. Más körülmények között azonnal visszaadta volna a pofont, a jólismert hang is mocoogni kezdett benne, most viszont annyi, de annyi képtelenség hangzott el, és Witold annyira, de annyira föl volt húzva... Mindenesetre már érti a politikai vádakat. Azokat Rebeca miatt hitte el a litván fiú. Dehogy ezek ketten járnak..! Csak megcsóválta a fejét és kilépett a kapun. Rögtön megállt, mintha földbe gyökerezett volna a lába. A túloldali járdaszegélyen ott ücsörgött a kitaró Rebeca Smith!

„Nyakig a vízben”

Mit akar a király? – Jönnek az üldözők! – Csata a föld alatt – Egy velencei gálya – Csak a fejét, hogy meg ne sántuljon! – Mi történt Kincsővel?

Szeretném, ha szakítanátok – mondja Zsigmond király. – Sokáig nem maradhat titokban az ilyesmi.

– Csak ezért szeretnéd? – kérdezi Mária. – Hogy ne tudja meg az udvar?

Zsigmond nem felel. „Elátkozott hely ez a Diósgyőr. Nagy Lajos vára. Itt voltam kisgyerek. Itt is... Persze, ágyasaim nekem is vannak. Szeretőim. De szerelmem!? Az nincs!”

– Soha nem lesz olyan, mint régen – mondja Zsigmond.

– Miért, milyen volt régen? – csattan föl Mária. – Régen talán szerettél?

– Ott voltam, amikor elültetted azt a nyamvadt mogyoróvesszőt – fitymál Zsigmond lebiggyesztett ajakkal. Mária elfordul. A háta mondja:

– Tudok a szeretőidről. Minden várban vannak. Ha én szakítanék Istvánnal – fordul vissza – akkor sem lenne

olyan soha, mint régen. De régen sem voltunk boldogok – teszi gyorsan hozzá, mielőtt a király válaszolni tudna.

– Tehát nem szakítok! A világ előtt megjelenek veled, mindenki láthatja majd a királynőt a jobboldon.

– Nem kell – mondja Zsigmond elutasítóan. – Nem kell, hogy lássanak. – És kimérten biccent, mielőtt elhagyja a termet.

– Csak csöndben kövessetek, szép leányok, csak csöndben! Különben el találom vágni a torkotok! Vagy vissza akartok menni a perjel börtönébe? Legjobb, ha nem sikantgattok itt, hanem szép csöndben követték! A víz különben egyre nagyobb lesz, nem csodálkozni, nem megijedni, derékmagasságnál nem emelkedik följebb, és hamarosan vége lesz. – Ezt már enyhültebb hangon mondta kesehajú ismerősünk, akitől mindkét lány egyaránt irtózott. Főleg Anna, hisz’ őt üldözte a szerelmével Péterfia Pócs, és ha nem is tudta, de sejtette, hogy bizony köze lehetett a nyomorultnak Csóka Miki szörnyű halálához! Így aztán meg-megborzongva követték a tényleg egyre mélyülő vízben, ami nemcsak hideg volt, hanem sötét is, s vigyázni kell, hová lép az ember, nehogy kificamodjon a bokája a meder egyenetlen kövein. Fő, hogy egyszer kijussunk innen, gondolták a lányok, s aztán majd csak megszabadulnak valamiképpen ettől az alaktól... S míg ezt végiggondálják, hát nagy csattogást, csobogást hallanak a hátuk mögül.

– Fogjátok meg! Ott vannak! Előre! – Úgy látszik, az üldözők ráleltek a rejtekajtó takarta alagútra, s most utánuk eredtek!

– Futás! – kiáltja Pócs, de a derékig érő vízben nem lehet futni. Igaz, az üldözőknek sem. Repkednek is a káromkodások! – Hogy a fekete lábú anyját...! Rogyassa rá az eget! – Meg hasonlók. Klárának közben a torkában dobog a szíve. Annának nemkülönben. Egymás kezét fogják, evickélnek előre, előttük egy szem fáklya lobog, hátuk mögött üldözők. Klárának könny fut a szemébe. „Ha ezt az én Jancsim látná! Hogy itt küszködök a föld alatt, reménytelenül! Ha kijutok, ellenség keze visz, ha maradok, ellenség keze vág...”

– Nem hagyhatod el magad! Gondolj a szerelmedre!
– Anna hangját hallja, s érzi, ahogy szorítja a kezét. Szipogva bólint, elszégyelli magát. Hiszen a másiknak sokkal több oka lenne a gyengeségre! És elszántan lépeget tovább a hideg vízben, amely egyszerre csak kettéágazik előttük! Két föld alatti csatorna vezet tovább, s a baloldali-ból mintha hangokat is hallanának, mintha fény szűrődne ki onnan! Péterfia Pócs azonban bevárja őket, s határozottan a jobboldali kürtőbe rángatja a lányokat épen maradt balkezével. Nincs apelláta! Sokat nem is lehetne disputázni, mert közel az üldöző csapat, egyfolytában hallani hátulról a csobogással vegyített mérges káromkodást. Úgyhogy igyekeznek jobbra, ahogy csak tudnak, s lám, hirtelen lecsökken a vízszint, először combig ér, majd térdig, bokáig, s megint térdig. Ha nem is szűnik meg teljesen, de jobban lehet haladni, néhol futni is megpróbálnak. Nem is tűnik föl, hogy nem hallják már az üldözők káromkodását, pontosabban ideszűrődik valami, de a távoli hangok, mintha nem is káromkodást, hanem fegyvercsattogást idéznének...

– Adj neki Györe! Csak a fejét, hogy meg ne sántuljon!
Hű, az anyját a Palisnai kutyának! Hol van a szerelmem,
te gazember?

A szűk folyosón, a vízben rettentő tusa folyt! Az örök lehetnek vagy tízen, míg Jánosék fele annyian, de ebből csak három a férfi. A szökevények nyomába eredő üldözők viszont a keskeny barlangban nem tudják érvényesíteni számbeli fölényüket. Egyszerre csak ketten – ketten harcolhatnak a félhomályban, a többiek csupán hátulról biztathatják a küzdőket, topoghatnak a kavargó árban. Jánosék az ipszilon elágazás másik szarából érkeztek. Nem tudták, hogy a tó felé két kijárata van a föld alatti barlangnak. Egy pillanatig megrökönyödve állnak az elágazásnál, János a tőle balkézre eső szárban, mintha fényt látott volna megvillanni, de nem sokáig tanakodhatnak, mert előlről rájuk zúdul az ellen. „Félre az útból! Kik vagytok? Hol van a Garai lány?” – kiáltozzák, s már rántják is elő a kardjukat. János gyorsan kapcsol. – Rohanjatok a másik folyosón! – kiált Kincsőre és a cigányasszonyra. – Arra vitték Klárát! Ha végeztünk ezekkel, mi is... – de nem tudja befejezni a mondatot, mert bivalynagyságú őr toppan eléje, s amennyire a szűrt fényben láthatja, rettentő csapásra emeli kétkezes kardját. János nem várja meg, hogy lesújtson vele, gyors szablyájával keresztbe vág az óriás mellén, s közben egy oldalsó mozdulattal kivéd egy szúrást, amit egy másik katona intéz feléje. Azt már csak félszemmel látja, hogy Györe vitéz levágja a másikat, neki hátra kell lépni, nehogy agyoncsapja a lehanyatló hatalmas test. S mögötte már jön is a következő! Az sem törpe legény! Ráadásul egyik kezében pajzsot tart, a másikban

szörnyű láncos buzogányt pörget. A pajzsra különben ügyesen ráerősítette a fáklyát, pontosabban a belső markolaton átbújtatta, így világít magának. János még látja, hogy szép arcú ember, kedves, tömött bajsza van, aztán egy csapással levágja a fáklyát, s a csak jóindulattal nevezhető félhomályban a kedves bajuszú fejet is elválasztja a nyakától. Aztán még eltörik a jó szablyáját a gazok, de Gergő, aki lassan szinte fegyvernökké növi ki magát, másik szablyát nyom hátulról a kezébe, s közben honnét-honnét nem, megtalálja a lyukat, de előre szúr a küzdők közt a lándzsájával, így végez a szablyatoró vitézzel! Ezalatt Györe is rendesen aprítja az ellent, s szinte észre sem veszik, hogy győztek. Csak a rájuk hulló hirtelen csönd ébreszti rá őket: itt már nincs keresnivalójuk! János vilámként fordul meg, s indul a másik folyosón. A többiek utána! Csupán Bözse néne akadékoskodik:

– Honnét tuggyá fiátálúr, hoty ázs a jó irány? – hirtelen megint cigányosan beszél. De János erre nem is válaszol. Törtet a derékgig érő vízben, aztán ahogy apad az ár, szaladni kezd. Mintha már látná Klára fehér ruháját a távolban...

Klára álmában sem gondolná, hogy János jár a háta mögött. Különben egészen biztosan megfordulna, és nincs az a Péterfia Pócs, aki meg tudná állítani! Annának szintén nincs róla fogalma, mi lehetett az a fegyverzörgés a távolban. Egyedül a kese sejt valamit, egyedül ő tud a kettős kijáratról. De erről nem szól semmit, csak hajtja a lányokat:

– Nem lemaradni, gyerünk, gyerünk! Palisnai úr biztosan nem ül a babérjain, biztosan tervez valamit!

– Igaz is, akkor hogyan menekülünk meg? Hová vezet ez az átkozott alagút?

– Megtudjátok idejében – sziszegi Pócs. Nem akar többet fecsegni, hátha megijednek a lányok, és akkor nehezebb lesz velük odakünn... Klárában még átvillan, hogy Palisnait sikerült fejbe vágni. Akkor meg ezt a Pócsot is... De egyelőre nem szabad! Jussanak előbb ki, majd aztán... És Anna minden bizonnyal segít neki...

– Látod-e herceg, amit én látok?! – lökte meg barátját Fortunate lovag, és ujjával előre bökött a levegőbe. Velencei kétsoros gálya közeledett a tengeren, messziről látszott, ahogy repked a zászlótartó rúdon a szárnyas oroszlán.

– Látom – bólintott komolyan a herceg. – Látom, csak nem értem.

– És azt nem érted, amit én sem értek? – incselkedett az ősz hajú lovag.

– Veled ellentétben én csak egy dolgot nem értek – dobta vissza a labdát a herceg. – Visszont azt tudom, hogyha ez a gálya közelebb jön, hamarosan nagy csetepaté lesz errefele.

– Beindulnak a kőhajítógépek – bólintott Fortunate lovag. – De mi az, amit nem értesz, ó nemes lelkű herceg?

– Hát amit te sem – felelte ráérősen Maciek Olsenicki. – Mit keres itt egy velencei gálya? Magányosan? Az ellenséges Vrána lábainál?

– Talán tudja, hogy Horváti uraméknak nincs hajóhaduk.

– Na és? Őt nem tudják legyőzni – mutat a hajóra Maciek herceg. – Esetleg közelebb tolt kőhajítógépekkel. De

a hajóról sem tudnak elérni semmit, hiszen a vár nem közvetlenül a parton áll, hanem jóval beljebb, a tó túloldalán!

– Akkor mi célja lehet? – kérdezgette tovább hű cimboráját a lovag.

– Figyelemelterelés – vonta meg a vállát a herceg. – Valakinek az áll az érdekében, hogy Horváti uraimék a tenger felé pislogjanak a várból.

– De kinek állhat ez az érdekében?

– Azt nem tudjuk. Dehogy nekünk ez jó, az biztos. Viszont... – és itt Maciek herceg hirtelen elhallgatott.

Ugyanakkor olyan erősen szorította meg a lovag karját, hogy az majdnem felszisszent fájdalomában.

– Te Maciek...! Mit művelsz...?

– Psszt! Odanézz barátom! – Fortunate lovag balra pillantott, s majdnem felkiáltott elképedésében! Három alak közeledett onnan a tó felől, fáradtan, csuromvizesen. Két lány és egy férfi.

– Miénk lett a vár! Kedves, kedves István! Zsigmond elköltözött Visegrádra.

– És mindent tud.

– Mindent azért nem – incselkedik Mária. – Tud ró-lunk, a sétákról a monostor körüli erdőben, tud a szerelmünkről, de nem tud a szamócákról, a rigókról meg fakopáncsokról, és a Mária kövéről, de még arról sem tud, hogy mi ketten is ültettünk egy újabb mogyorófavesszőt, és arról meg pláne nem tud, hogy ez a Lackfi úr ilyen izmos, kedves, és nagyon szeret engem. – Mária mindezt egyszerre sorolja, s a végén behúnyja a szemét és csókra tartja az ajkát. A hajdani főlovász sem kéreti magát soká-

ig, megcsókolja a puha száját, végigsimítja Mária selymes, hullámos haját. Ám kisvártatva eltolja magától a királynét.

– Átkozott ez a mi szerelmünk, Mária! – mondja elcsukló hangon, és kitöröl egy könnycseppet a szeméből.

– Tudom mire gondolsz, kedves! De hát, ha így rendelte a sors! Kérhetném ugyan a szentatyától, hogy válasszon szét bennünket, de Zsigmond, tudom, soha nem egyezne bele! Hiába tart ágyasokat, szeretőket, fontos neki a legitimáció! Hogy ő az Anjouk törvényes örököse, itt Magyarországon! Meg aztán melyik pápához címezzem a levelem? Rómába, VI. Orbánnak, vagy Avignonba, VII. Kelemennek? Akit a francia bíborosok választottak?

– Apád Orbánt szerette, a bari érseket.

– És? Te komolyan gondolod ezt a... ezt a válást?

– Miért ne? – Lackfi István megrántja a vállát. Nem néz Máriára, hanem valahová fölfelé az ágyásház szegletére, ahol összeérnek a pillérek. Azt bámulja olyan tekintettel, mint aki csodát lát...

– Mi mindig Nagy Lajos hívei voltunk – teszi hozzá, és akár egy durcás kisgyerek: összeharapja az ajkát!

– Bizonyíték rá, hogy elcsábítjuk a nagy király lányát! – kacag Mária. Hogy aztán annál komolyabban folytassa:

– István! Azért izzik a szerelmünk, mert reménytelen! Azért tisztább és szentebb! Azért nem mocskolhatja be senki és semmi! Ölelj meg István! Itt vagyunk kettesben Diósgyőrött, Perényi Péter, az új főkapitány ránk sem hederít, lehet, hogy holnap elutazik, megnézi a felvidéki birtokait. Szeressük egymást, István! Használjuk ki azt a kis időt, amit az Úristen nekünk adott! – és ölelésre tárja a karját. Lackfi István, Nagy Lajos király egykori főlovásza

pedig nem teketóriázik sokáig. Elfelejtí hamar minden bánatát, ha a gyönyörűséges Máriát ölelheti. S mivel az ébredés egyre keserűbb, így mind gyakrabban ölelik egymást. Rájuk borul a kihalt diósgyőri palota, s az eseménytelen 1388-as esztendő.

– Szóval már ide is vele jöttél! – tajtékozott Witold. – És még tagadni mered...! Vagy itt adtál neki találkát! Hiszen a címet tudta! És te? Megcsaltál, te ringyó! – Johnny most már igazán nem tudta, hogy dühösködjön, vagy inkább nevéssen az egészen! Annyira hihetetlen volt ez az egész dühöngés, a Witold játszott a jelenet, és hozzá még ezek a kifejezések: ringyó! Meg kell az embernek szakadni a röhögéstől! És Rebeca? Tényleg járnak, vagy mi?

– Wito! Csak találkoztunk, ennyi az egész! Gondoltam, várok idekint!

– Azám! Miért nem jöttél be?

– Azt hittem, fontos tárgyalás...!

– Szóval, megcsaltál! Jársz ezzel a... ezzel a Johnnyval!

– Witold oly utálattal ejtette ki a nevet, hogy azt el sem lehet mondani...

– De nem igaz! – erősködik a fekete lány. – Gyere, megmagyarázom! – És belekarol Witoldba. És viszi. Határozott léptekkel masíroznak az utcán, Rebeca élénken gesztikulál. Witold időnként meglöki, szabadulni próbál, de a lány erősen tartja a karját. Johnny meg ott marad egyedül. Nem sokáig töpreng: egy szökkenéssel máris beljebb kerül az ócska vaskapun, s szalad a raktárépület mögé. Ott van egy kicsiny, rácsos ablak, ott leskelődik. Az ablak résnyire nyitva, hallja, hogy mit beszélnek odabent. Szása, Magas Gomb és a két elegáns öltözetű arab...

– Csak a fejét, hogy meg ne sántuljon! Adj neki, herceg, sose sajnáld! – kiabálja Fortunate lovag. Péterfia Pócs, kanizsai érsek úr hős vitéze pedig hamarosan mozdulatlanul fekszik a vránai vörös földön, gúzsba kötözve.

– Megkapjátok még...! Kanizsai úr főemberét megkötözn...! – a kese a földön fekvő is kiabál, átkozódik. Dobálja magát, mintha ezer ördög szállta volna meg!

– Milyen érdekes, hogy ennyire vörös a föld errefelé – mondja Maciek herceg a lányoknak, akiket éppen az imént üdvözlött szívélyesen. Úgy tesz, mintha nem hallaná, hogyan őrzöng a csonkajjú.

– Még annál is vörösebb lesz hamarosan! A ti véretek festi majd pirosra, átkozott kutyák! – fröcsögi Pócs.

– Nem szeretem a kiabálós foglyokat – a herceg most Fortunate lovaghoz intézi a szavait. – Hamar kifáradnak a felesleges ordibálásban, és aztán nem bírják a napi harminc mérföld ügetést a lovak mögé kötözve. Sőt. Már az első tíz mérföld után össze szoktak esni a fáradságtól, s ilyenkor kénytelenek vagyunk élve elásni őket a vörös talajba, hogy ne hagyjunk árulkodó nyomokat magunk után. Akkor már jóval kevesebbet ordibálnak. – A herceg egészen nyugodtan és halkán beszél. Teheti. A kese megijed, elhallgat, s most csak pislog fektében. Úgy néz ki, akár egy óriási begubózott hernyó ebben a sok pályvában.

– Hol van János? – ragadja meg a herceg kezét Klára. Azt mondd meg, hol van a szerelmem! – A herceg nem Klárára néz, hanem a pironkodó Annára, úgy válaszol:

– Pillants csak vissza, a tó felé! Ott kell jönnie hamarosan! – És Klára, ahogy csapzottan, vizesen, a több hóna-

pos fogságtól sápadtan a tó felé emeli álmatlanságtól karikás szemeit, hát rögtön elönti a szívét a boldogság. És a féltés is persze, mert nemcsak Jánost pillantja meg Gergővel szinte ugyanonnan előbaktatni, ahonnét nem sokkal előbb ők érkeztek, hanem katonákat a vár felől. Sok-sok katonát! S úgy megijed, hogy észre sem veszi, miért pirult el az előbb újdonsült barátnője. Csak mikor megfordul, és rángatni kezdi a herceg karját, akkor látja, hogy azok ketten csak egymást bámulják! Maciek Olsenicki majd felfalja a lányt a szemével, annyira tetszik neki a szegény Csóka Miki egykori menyasszonya! És Annának sincs ellenére a dolog, állapítja meg Klára. De most nincs idő enyelgésre. Szerencsére Fortunate lovag szintén látja már a rengeteg katonát, és rájuk kiállt:

– A lovakhoz, gyorsan! – Aztán a közeledőkhöz fordul:

– A többiek? Hol vannak a többiek?

– Bementek a vá...há...várba! – lihegi János, aztán a keblére öleli rég nem látott Kláráját. A körülményekhez képest oly soká és olyan szorosan ölelik egymást, hogy Fortunate lovagnak kell megkopogtatni János hátát.

– Itt vannak a lovak – mondja. – De most aztán: futás! És hátrafelé mutat. Abba az irányba, ahonnét az előbb hangyaként özönlöttek elő Palisnai János katonái. Csak-hogy amik korábban még hangyának látszottak, azok most egyre inkább kardos-lándzsás fegyvereseknek! Tényleg ideje elindulni!

– És mi történt Kincsővel? – kérdezi Fortunate lovag, mikor végre biztos távolságba érnek üldözőikkel szemben.

– Azt mondta, bemegy a várba, Bözse nénével meg Györével együtt – feleli János. Hogy Bözse nénének fontos küldetése van odabent, és Kincső azt mondta, segíteni akar neki...

– És te hagytad elmenni!? – Fortunate lovag a száját is eltátotta a csodálkozástól.

– Őt, aki figyelmeztetett a veszélyre... aki megmentette az életed? – sikkantotta Klára.

– Györe vigyáz rá. Megígérte. Különben meg ezer agárral sem lehetett volna elhúzni onnan... Olyan volt a szemem, mint egy eszelősnek. De te... te honnan veszed mind ezt? Hogy veszély? És, hogy megmentett volna engem...? Nem értem!

Kies tisztás közepén ücsörögtek, régen elhagyták már a tengerpartot, s fölvtágtattak a rossz emlékű Novigrad feletti hegyekbe. Gergő száraz ágakat gyűjtött, Maciek herceg szokása szerint az iszákját foltozgatta, Anna meg odaadóan figyelte. Így csak az öreg Fortunaténak tűnt fel, hogyan borult el Klára tekintete... Hogyan kezd zavaros, dadogós beszédbe, hogyan prüsszöl ki értelmetlen szavakat az ajkán:

– A nagyvárosban találkoztunk... Abban a... abban a... New... Ahol azok az égig érő... – Klárának kifordul a szemem, János látja, rögvest elalél a szerelme. Úgy kapja el, mielőtt a földre hanyatlik.

Kísértetjárás Vránában

*Horváti János nem hagyja magát –
Szerencsés János elvarázsolja magát –
Kiket fedezett fel Johnny? – Péterfia
Pócs kiszabadul – Mi történt Rigóme-
zón? – Bözse néne „tréfálkozik”*

Aznap éjjel Horváti Jánost megint meglátogatták a kísértetek. Zavaros napja volt, megszökött egy fogoly, még hozzá furcsa, különös módon. Először Palisnai Jánost találták meg annak a Garai lánynak a cellájában eszméletlenül, súlyos sebbel a fején, amit feltehetően egy kődarab okozott, amivel őt a fogoly fejbe verte. Hogy mit akart a lánytól Palisnai úr, azt nem tudták kideríteni, de hogy gonosz szándékban járhatott, mert a nadrágja egészen le volt csúszva, és kulcsokat szorongatott a kezében. A cella és lábbilincs kulcsait...

Mindezeket még lefekvés előtt gondolta végig Horváti úr, igaz az öccsével, Pállal szintén átbeszélte, de hát tényleg annyi minden történt ezen az egy napon! Nem csoda, hogy nem hagyják nyugodni az átélt események! Rendel hát még egy kancsó bort, ide az alvószobába, nagyot húz

belőle, s csak úgy ruhástól végigdől a medvebőr pamla-
gon. És képzeletében tovább pörgeti ezt a mai átkozott fil-
met, melynek még mindig vannak számára érthetetlen és
fehér kockái... Hogy nem elég az átkozott Palisnai balese-
te – „magának kereste a bajt, az isten verje meg –, de el-
tűnt még az a gyanús alak is, hogy is hívják; az, akinek a
hüvelykujja helyén csupán forradás van. Pósa...? Nem,
Pócs! És eltűnt a konyháról Anna, a szerencsétlenül járt
Csóka Miki menyasszonya. Hm. Horváti úr hörpint a pel-
jesaci vörösből. Ez aztán a bor! És ezt adja át annak a ku-
tya Zsigmondnak! Majd ha fagy!” Leteszi a súlyos ónku-
pát a pamlag mellé, kedvenc diófagyókéker szekrényére.
Gyönyörű asztalosmunka a szekrény, nem csoda, ha
annyira szereti Horváti úr!

„Tehát” – gondolja tovább – „eltűnt a gyönyörűséges,
szomorú arcú Anna, akit épphogy meggyűrűztek, máris
özvegy! Hogyis mondta Szubics úr annakidején? Sors bo-
na, nihil aliud! Jó szerencse, semmi más! Tényleg csak ez
kell az embernek? És ha nincs jó szerencséje... Ne morali-
zálj János!” – intette rendre saját magát. – „Még az hiány-
zik, hogy káromni kezdj! Olyan vagy, akár egy vén-
asszony!”

Horváti úrnak kezdett a fejébe szállni a bor. „Vén-
asszony, vénember” – heherészett. Félszemmel belepislo-
gott a kupába. „Hiába, no! Ez nem akármilyen bor! Sűrű,
akár a méz, vagy az alvadt vér, ami kicsurog a Zsigmond
kutyákból! És végezetül” – folytatta, miután csak ivott
még egy-két kortyot a súlyos likőrborból – „végezetül az
az átkozott velencei gálya! Ott hepciáskodott nekem, egé-
szzen közel evezett a parthoz, s amikor kizavartam a legé-
nyeket a kőhajítókkal, egyszercsak huss! Eltűnt, mintha ott

sem lett volna! Furcsa! Igazán furcsa! És még azt is mondta a Rojtos, az a kutya, hogy menekülőket látott, s volt köztük egy, aki megszólalásig hasonlított a Garai lányra! Zavaros nap, nagyon zavaros!” Horváti úr felkecmereg a medvebőrökről, ahol eddig félkönyékre dőlve heverészett.

„Ki kéne menni egy kicsit a szabadba... Levegőzni... Fojtogat itt bent valami...”

Ekkor jelennek meg a kísértetek. Nagy dörrenéssel nyílik az ajtó, és hárman libbennek be rajta. Erzsébet és Garai uram szellemét már ismeri, most viszont egy újabb szipirtyó illegeti magát a medvebőrök előtt, ahová a meglepetéstől mindjárt visszazuhan a velencei hadjárat egykori hőse. Ez a szipirtyó, ha lehet, még randább Erzsébet szelleménél, hatalmas bibircsókokat visel az orrán, és iszonyú torokhangon énekli az egyszer már hallott mondókát:

*Dobor áll a Boszna partján,
bán repked a lónak farkán!*

Horváti uram azonban nem ijed meg. Meglepődik ugyan egy percre, de ez érthető, ha az embert kísértetek látogatják. Felkapja hát a kancsót, és a drága peljesaci vörössel együtt a bibircsókosra hajítja! Nagyot koppan a súlyos tölgyfa kancsó a bibircsókos banya halántékán. Horváti úr röhögve figyel, hogyan remegnek meg a lábai, kásásodik el a szeme ennek az új „szellemnek”. De el is komorul mindjárt, amikor a másik kettő villámként kapja a karját az újnak, és szalad ki vele a vasalt tölgyfaajtón!

– Őrség! – ordítja a bán. – Őrség! De mire berohannak a strázsák, csak a hűlt helyüket lelik a vránai szellemeknek...

– Várnunk kell még mindig, illetve folytatni az akciókat a Közel-Keleten – mondja az alacsonyabbik öltönyös „Magas Gombnak”. Johnnynak összekoccanak a fogai a rémülettől. „Kik ezek?” – kérdezi magában, pedig nagyon is sejti már, hogy kik ezek a „közel-keleti” felnőttek, akikkel Szása oly mohón tárgyal és üzletel... „Kik ezek?” – kérdi újfent, és észre sem veszi, hogy lassan-lassan beborul az ég, szél támad, és néhány eltévedt esőcsepp – a vihar előőrsa – nagyot koppanva terül szét a barakk tetején.

Szerencsés János tüzet rak az erdőben. Jó sok száraz fát összehord, Maciek segít neki, míg a többiek távolabbról nézik. Mikor fölkapnak a lángok, táncra perdül. Különös, ugráló mozdulatokkal kering a tűz körül, karjait dobálja, s rekedtes hang tör elő a torkán:

„Haj, regő rejtem, haj!”

– Mi a helyzet Irakban? – kérdi most a magasabbik.

– Lelassultak a kísérletek – feleli az alacsonyabb. Egészen vastag bajuszt és dús szakállt visel, szakálla alatt pedig vastag aranylánc hullik a mellére.

– Szaddam így is erős – mondja most Magas Gomb. – Szaddamnak nukleáris fegyverei vannak...

– A fészkes fenét vannak nukleáris fegyverei! – mordul rá az aranyláncos. Nincs annak semmije. Vegyi fegyverrel kísérletezik, de még az sem jött össze neki...

Szerencsés János egyszercsak abbahagyja a szaladgálást. Behunyta szemmel áll a füstben – mégsem volt annyira száraz a fa –, két karját széttárja az ég felé, és kántáló hangon mondja: – Én, Szerencsés János, itt élek, Zsigmond király uralkodása alatt, Magyarországon! Nem a távoli, piszkos nagyvárosban, hanem itt, ahol még tiszta vizűek a folyók és zölden harsognak az erdők tavasszal, ha fakadnak a rügyek... Klára! – kiáltja hirtelen. – Gyere ide! – Klára lassan közeledik, mintha álomban lennének. Súlyos és nehéz álomban, amiből ijesztő az ébredés... Egyszer már sikerült, Diósgyőrben! Akkor most is sikerülhet...

– És miben segíthetünk mi? – kérdezte Szása, aki egészen mostanáig hallgatott. Az aranyláncos megfogta Magas Gomb karját.

– Erre neked kell válaszolnod! – mondta.

– Terjesszétek az igaz hitet, ez az első legfontosabb! – hajolt meg egy egészen picit a turbános. – A második legfontosabb, hogy az igazhitűek között el kell hinteni a szent háború eszméjét! Meg kell nekik magyarázni, mit akar Amerika, és mit akar az iszlám! Amerika a világot akarja uralni, Mohamed viszont örök békét hirdet! A békét pedig csak háborúval lehet elérni! Szent háborúval!

Johnny úgy gondolta, most már eleget hallott. Az eső is egyre jobban kopogott a háztetőn, az ő ruhája szintén átnedvesedett, az erősödő szél valahol messze, talán két utcával odébb, ütemesen csapkodott egy nyitva felejtett ablakot. Valamiért azonban nem bírt elmozdulni innen.

Gúzsba kötve, kövé meredve hallgatta tovább, hogyan „műveli” Magas Gomb Szását, aki úgy itta a szavait, mint életében talán még soha...

– Fogd meg a kezem Klára! Szorítsd erősen! Gondolj arra, hogy mi itt vagyunk, és itt is akarunk élni... és meghalni! Igen, jól hallottad! Meghalni! Nem akarok halhatatlan lenni, túlélni barátokat és királyokat! Akarsz velem élni és halni Klára? Hej, regő rejtem! – Klára rogyadozó térdekkkel követte Jánost a tűz körül. János először sétált, aztán futott. Aztán megint megállt. Maga felé fordította a sápadt, megrettent Klárát, két kézzel megfogta a kedves arcot, közel hajolt, s úgy mondta:

– Még egyszer kérdezem, hites feleségem, Garai Klára! Szeretnél-e, akarsz-e halandó ember lenni Zsigmond király udvarában? Halandó ember halandó asszonya? Akarsz?

– A...akarok... – suttogva érkezett a gyámoltalan válasz.

– Hangosabban! – kiált rá János haragvón.

– Akarok!

– És nem akarsz többé szellemfi lenni, holmi jövőbéli lárvák kitalált szelleme?

– Nem akarok.

– Akkor sem, ha ezért mindketten megöregszünk majd, és kihullanak a fogaink, és meghalunk, és elfelejtenek az emberek minket, úgy, mint mindenkit ezen a földön? Akkor sem?

– Akkor sem.

– Jól van – mondja János. – Rég nem láttuk Gergely apátot. Kis Gergelynek a druszája, s még nem is találkoztak!

Meg kellene látogatnunk őt hazafelé. – János halkan beszél, nyoma sincs rajta az előbbi megindultságnak. – Te hogyan szeretnéd? – simogatja meg a felesége arcát, aki még fel sem ócsudott az előbbi kábulatból. A tűz pedig mind jobban ropog mellettük, lángja megfesti az alkonyati erdőt.

– Dzsihád! – emeli fel a hangját Magas Gomb és megrázza Szása vállát. Johnny meglepődve látja, hogy a más-kor oly agresszív fiú megilletődve, alázatosan hallgat, sőt! Igyekszik még jobban összehúzódni, bár amúgy sem magas termetű, hogy még lejjebbről nézhessen fel a turbános Magas Gombra!

– Dzsihád! – harsogja Magas Gomb, hátat fordít Szásának, és két karját a másik kettő felé tárja. – Testvéreim...

– Indulok – határozta el Johnny. Az eső szakad, s nem érzi a maradás kényszerét úgy, mint néhány perccel ezelőtt... És Witoldék visszajöhetnek... Jobb lesz elhúzni innét, de gyorsan! Johnny a kapuhoz szalad, és kiles rajta. Sehol senki, üres az utca, tiszta a levegő!

– Ne ugass, gazember, ha a nagyságos bán előtt állsz! És térdelj le azonnal, vagy szétvágom a fejed! – Rojtos áll a bán előtt, s két ór között a remegő kesehajú. Elég rossz bőrben van, sokáig feküdt megkötözve a vránai tó partján, a félfülű emberei nem találtak rá azonnal.

– No, lám, a Kanizsai kutya! Hol találtátok meg? – bömböli a bán. Kicsit még másnapos a rengeteg méreg-erős likőrbortól, amit az este bevedelt. Először a szellem-

járás előtt ivott, csak úgy a maga kedvére, aztán meg utána, afölötti örömeiben, amiért olyan sikeresen kidobta a „kísérteteket”.

– Amerre a foglyok menekültek – feleli Rojtos, aki most boldog, hogy egykori „cimboráját” szorult helyzetben látja.

– Hogy menekítetted meg őket? „És a szellemeket is te küldted a nyakamra?” – Utóbbi mondatot csak gondolja az őszülő hajú bán, a velencei háború egykori hőse. Idejében észbekap: nem akar nevetségesnek látszani!

– Azt mondja, semmi köze hozzájuk – morogja Rojtos és egy kicsit oldalba taszajtja Pócsot. – Hogy ő véletlenül járt arra, véletlenül fogták el és kötözték meg a haramiák.

– Miféle haramiák? – Horváti úr már éppen inteni akart, hogy vigyék ezt a nyavalyás hazudozót a kínzókamrába, ő meg inna egy pint vöröset, de gyorsan, mert tudjuk, kutyaharapást szőrével, ám a haramiák szóra visszariadt.

– Miféle haramiák? – kérdezi másodszor is. Rojtos akadozva, szabadkozva válaszol, nyilván szégyelli, hogy kicsúsztak a markából.

– Hát... az a Fortunate lovag.

– Aki mindig csak kártyázott a várudvaron?

– A kockajátékot sem veti meg.

– Tovább!

– Meg az a... lengyel herceg.

– Bandzsít az egyik szemére. Jó verekedő.

– Az.

– És még?

– Hát az, aki odavan a szőke lányért!

– A nevét! – rikácsolja a bán. A főfájás elérte a halántékát, elhomályosuló szemmel érzi, hogyha nem kap bort azonnal, nagy baj lehet...

– Szerencsés Jánosnak hívják a gazembert! – mondja Palisnai úr, aki most lép be a lovagterembe. Fekete leplet húz maga után a földön, festett forradás az arcán, s egy igazi a homlokán. Elég ijesztően fest ezzel a sok sebhellyel, s annak, aki tudja, hogy az egyik nem igazi, annak némileg nevetségesen. Horváti János nem mozdítja meg a fejét, csak a szeme sarkából pislog az érkezőre. A halántéka mind jobban lüktet, s mikor úgy érzi, nem bírja tovább, elkiáltja:

– Bort! De azonnal! – A szolgák csak úgy száguldanak az éltető nedűért, Horváti úrnak még annyi ereje marad, hogy jobbával vízszintes vonalat húzzon a levegőben, a bal mutatóujját pedig ajka elé teszi. – Psszt! – mondja a mozdulat, s a többiek tényleg csöndben maradnak egy kis időre. Nem értik ugyanis, mi a baja a bánnak, azt gondolják, biztos valami fontos bejelentésre készül. Talán még meg is ijednek, hátha az a vízszintes vonal valami mást jelent... Csupán Palisnai ácsorog olyan lüke forma képpel, amiből sok mindent nem bír kiolvasni a felületes szemlélő.

Csak mikor fölhaltja a bán az első kupával, s érzi, ahogy villanás alatt már oszlik is agyában a köd, s vigyorogva tekint az előtte állókra, akkor kezdik kapisgálni, mit jelenthetett az előbbi mozdulat.

– Értem már – súgja Pócs megkönnyebbülten Rojtosnak. De le is fagy a mosoly az arcáról rögtön, ugyanis a mosolygó, nevetgélő Horváti úr hirtelen elkomorul, és ezt rikkantja, hogy csak úgy zeng belé a terem:

– Megkínozni! – és kövér ujjával Pócs felé mutat.

– Érted már? – kérdi vigyorogva Rojtos, és ráböffen a strázsákra: – Vigyétek! – Ebben a pillanatban úgy tűnik,

semmi sem menti meg a csonkakezűt attól, hogy a bán kedvenc hóhéra néhány újonnan tanult fogást ki ne próbáljon rajta. Fehér is lesz a kese, mint a frissen meszelt fal! Ám megváltóként érkezik a zágrábi püspök. Horváti Pál nagy dérrrel-dúrral csattog be az ajtón.

– Mi folyik itt? – kérdezi és végigméri a díszes társaságot. És nem örül annak, amit lát. (Másnapos báty, sebesült perjel, vacogó fogoly, stb.)

– Éppen kiadtam a parancsot, hogy sütögessék meg ezt a kutyát egy kicsit.

– Az érsek úr emberét? Megőrültél, kedves bátyám? Vagy csak a bor szállt a fejedbe? Most mindenkire szükségünk lesz! – Horváti János csodálkozva pillant az öccsére. Más körülmények között rögtön kikérte volna magának ezt a hangot, de Pál püspök ezúttal roppant elszánt. Fel is öltözött: könnyű páncélban érkezett, szablyával az oldalán. A bán sejti, hogy valami baj van készülődőben. Ezért kicsit félve kérdi:

– Miért lesz mindenkire szükségünk? Jön a tatár? – s elégedetten hunyorít körbe, mint aki jó viccet mondott. Még a bajsztát is megpödrí hozzá.

– Nem a tatár jön bátyám – feleli a püspök. – A török jön. – S megismétli az ötbetűs szót, de olyan hangsúllyal, hogy a rövidke hangsor körbepötyöl a termet, s ha megmegakad néha a falra akasztott díszes páncélok, vagy a fegyverek markolatában, csak egy pillanatra időz el rajtuk álmélkodva, mint soha nem látott tájon az utazó, s már száll, kong tovább, hogy aztán mindenkinek a szívébe facsarjon a rémület, mert ez az ötbetűs szó újabban ijesztőbb minden beígért kínzásnál, tüzes fogónál, csigánál:

– A török. Jön a török.

– Azt mondd, Szása és a terroristák? – Johnny csak bölögné tudott a nagy rohanástól. Igaz, előbb metrözött meg buszozott, s közben az átszálláskor teljesen szétázott a ruhája, odakint pedig alaposan besötétedett. És természetesen hova is rohanhatott volna, mint Zeuszhoz. Egy pillanatra ugyan megfordult a fejében, hogy hazamegy, de mindjárt meggondolta magát. Olyasmit tudott meg, ha ott-hon elmeséli, lehet, ki se engedik az utcára többé. Akkor a legjobb Zeusz.

– Értesíteni kellene a rendőrséget. Nem gondolod?

– Nem tudom. Az a tiszt... – Johnny elhallgatott.

– Azt akarta, hogy jelentéseket tegyél.

– Honnan tudja... Honnan tudja ezt a tanár úr? – Zeusz vállat vont:

– Én sem ma jöttem le a falvédőről. – Johnny sóhajtott.

– Igen. Ezt akarta.

– És te? – Zeusz a teáját kavargatta.

– Én nem.

– Miért?

– Nem vagyok spicli.

– Akkor most mi lesz?

– Nem tudom. – Zeusz előre dőlt a széken:

– Szóljak én nekik?

– Megtiltom! – Johnny szeme villámokat hányt. Zeusz meg felvette az ilyenkor szokott pokróc stílusát:

– Akkor meg miért jöttél ide? – kérdezte.

– Nem is tudom – töprengett Johnny, mintha nem hallotta volna meg a goromba hangot. – Beszéljessünk a történelemről.

– Beszéljessünk – egyezett bele Zeusz mogorván. – De miről beszéljessünk? – tette hozzá, ha lehet még mogorvábban. Ültében kihúzta a fiókot, előkapart valami régi, foszlott csokoládé maradványt és rágogatni kezdte.

Johnnyt nem kínálta meg. A fiú nagyot nyelt.

– Mikor jöttek a törökök Magyarországra?

– Miért érdekel? – adta tovább a bankot a törítanár.

– Csakúgy. Eszembe jutott.

– Hosszú történet. Reggelig mesélhetném. – Zeusz hintázni kezdett a széken.

– Arra emlékszem, hogy Lajos király is csatázott velük. De mikor lettünk szomszédok? Hiszen ott volt Szerbia meg Bosznia...

– Koszovo Polje – Zeusz a fogai között csúsztatta ki a szavakat.

– Micsoda? – kédezte Johnny. – Nem értem.

– Koszovo Polje. Rigómező. 1389. Ott verték meg a szerbeket. És egy régi ismerősünk is ott harcolt: Horváti János.

Johnny még jó sokáig beszélgetett Zeusszal, aki miután történelemről volt szó, egy idő után mégiscsak levette azt a lehetetlen pokróc modorát, és úgy belelendült a magyarázatba, hogy alig akarta abbahagyni! Johnny végül elbúcsúzott, úgy vélte, épp ideje lesz hazatérni. Küldött ugyan egy sms-t haza, hogy ne aggódjanak, egyet meg Claire-nek, de már borzasztóan késő van, tizenegy óra, ajjaj! Johnny kilépett a kapun, jóleső érzéssel állapította meg, hogy az eső elállt, sőt a szétoszló felhők között egy-két csillag is megjelent az égen. Hűvösnek azonban hűvös volt, Johnny fázósan rázkódott össze, s éppen jól ki

akart lépni, amikor meglátta Szását. Szása egy fa mögül lépett elő, akár egy gonosz árnyék, és felgyúrte ujján az inget. Mindjárt meglátta Witoldot meg Karimot és Ahmedet is. Aztán Arnie-t és... és Magas Gombot! Magas Gomb kicsit távolabb állt, egy ócska autó oldalának dőlt, s keresztbe fonta a két karját. A többiek meg lassan, de vészjóslóan közeledtek. Ők is feltűrték az ingük ujját. Johnny ledobta a táskáját, és megpróbálta felidézni azt az agresszív hangot, ami máskor csak úgy dobol, lüktet az agyában... Semmi! A fiúk meg mindjárt ideérnek! Hogy is volt? Miket mondott a hang? Hogy öld meg? De hiszen az bűn! Azt nem lehet! Johnny az első pofont még érezte. Aztán belebonyolódott egy lehetetlen adok-kapokba, melynek a végén megkötözték, bedobták abba az ócska autóba, amihez Magas Gomb támaszkodott, és elvitték a telepükre. Ott aztán levették a kötést, és bezárták egy apró, levegőtlen szobába.

– Milyen szerencsénk van, hogy ennyi pénzt adott az érsek úr! Enélkül mind ott vesztünk volna a várban! – mondja Bözse néne. Jó messzire jutottak már Vránából, és senki nem üldözte őket. Szekerest is fogadtak, s hátul a szénára fektették a sebesült Kincsőt.

– Hát igen – mormolta a tagbaszakadt Györe. – A pénz nagy úr! Hátha még aranyból van! A leghűségesebb örök szemét is elhomályosítja a látása! Hisz az első alkalommal még be is álltak közénk kísérteni, így lettünk négyen, szellemek!

– Ne fecsegy annyit! – mordult rá a cigányasszony.
– Ez ugyan dalmát, de hátha ért magyarul!

Kétoldalt ültek a bakon, köztük a kocsis. Horvátul alkudtak még tegnap, a zárai piacon, ahová egy gyors járatú, apró gályával sikerült eljutniuk a vránai partokról. „Ha ez a nyomorult Pócs hajót bír bérelni...!” – futott át Bözse nénén, amint visszaemlékezett az elmúlt napokra. Az biztos, hogy ez ügyes dolog volt, gyalog nem jutottak volna semeddig Kincsővel, akit alaposan eltalált a bán a tölgyfa kancsóval. Ha fém, akkor bizonyosan nem él már, így se sok remény van, hogy élve megússza. A cigányasszonynak elszorult a szíve, hacsak rágondolt. Milyen szép lány! Milyen nagy kár érte! Ne temesd Bözse, figyelmeztette magát, még él, ne temesd! Amíg él, addig remény is van! Lopva hátrapillantott, a lányra. Kincső sápadtan feküdt a szénán, de a szeme mintha nyitva lett volna... a cigányasszony nagyot sóhajtva visszafordult, s tekintetével akaratlanul is, de végigpásztázta a kocsis arcát.

„Elég sunyi pofa. Vigyorog. Biztosan érti, amit monddunk. Tegyük egy próbát!” – suhan át rajta a gondolat, s mindjárt előrehajol, aztán vissza, így lökődik, amíg Győre rá nem pillant. Köztük a dalmát. Értetlenkedve tekintget, hol az egyikükre, hol a másokra. Aztán, mikor amazok ugyanolyan bambán néznek vissza, mint ahogy ő nézett rájuk, hát dühösen megrázza a fejét, és a lovak közé csap. Ekkor Bözse néne átnyúl a kocsis háta mögött, megböki Győre vállát. Kacsint is egyet, s felmutatja a jobb mutatóujját. Aztán hangosan beszélni kezd.

– Lökjük le ezt a kocsiszt a bakról – mondja magyarul és közömbös hangon.

– Inkább szúrjuk le – véli Győre, aki rögtön „veszi a lapot”. Mindjárt kiderül, értette-e ez a nyavalyás dalmát, amit az előbb beszéltek!

– Jó ötlet – feleli a cigányasszony. – Kiraboljuk. Biztosan tele vannak a zsebei arannyal. – Kies vidéken, hegyek, völgyek között jártak, a rossz, girbe-gurba úton a kocsisnak mindig törődni kellett a lovakkal. Hol az egyik húzott jobban, hol a másik, muszáj volt korrigálni. Az egyik kanyarban, éppen felemeli a gyeplőt, visszaereszti, a nap meg pont az arcába süt. Györe elégedetten látja, hogy előbb elsápad, aztán meg vörösödik, mint aki nyakára hágott a vörös bornak! Megadja hát a kegyelem-döfést:

– Háromig számolok, akkor egyszerre rávetődünk. Lefogod a karját, én meg leszúrom a disznót! – Bözse néne komoly képpel bólogat. Mintha csak azt mondta volna a másik, hogy milyen szép idő van ma, de délután esni fog, alacsonyan szállnak a fecskék. Györe meg számolni kezd: – Egy... kettő...

Nem jut el háromig. A dalmát kocsis úgy ugrik le a bakról, akár az eszét vesztett, és szó nélkül rohanni kezd be oda, ahol a legsűrűbb az erdő. Azok ketten meg a hasukat fogják a nevetéstől. Dovi gyényijjá! Viszontlátásra! – kiabálják utána.

Tizenhetedik fejezet

Szent György lovagja

*George és Laura – lovaggá avatás –
Johnny fogságban – Jákob segítsége*

Másnap felbolydult az iskola: Johnny sehol! Gordon igazgató úr főfájósan ült a méhkas tetején, tíz óra körül maradt öt perce, hogy végre egyedül legyen és végiggondolja az eseményeket. Hiszen már reggel fél nyolckor itt voltak a Fortunate szülők, kisvártatva pedig megérkezett a rendőrség. És a gyerekek? Nem lehetett tanítani! Szinte futótűzként terjedt a hír: Johnnyt elrabolták! Mindenki erről beszélt, mindenki erről sustorgott! Még a felsősök is, a kicsikről nem beszélve! Ráadásul Johnny osztályából többen hiányoztak. A két arab srác, Karim és Ahmed, azonkívül Arnie és Witold. Pont, akikkel Johnny nemrég összeverekedett! Vajon csak megbetegedtek, és otthon nyomják az ágyat? Senki sem tudta. Vad telefonálgatás kezdődött, de a szülők közül senkit sem lehetett elérni, s a gyerekek mobilja szintén üzenetrögzítőre volt állítva. Végül Witold nagybátyja volt az egyetlen, aki rekedt kikötőmesteri hangján belehallózott a készülékbe. Tőle tudták meg, hogy Witold egész éjjel otthon volt, igaz, este egy

kicsit későn ért haza, de utána rögtön ágyba bújt, reggel felkelt és elment az iskolába. Hogy nincs odabent? Nem, ez lehetetlen! Hogy a haverjai se... Nem hiszi el! Különben meg hagyják békén ilyen marhaságokkal, nyolc hajó vár a kirakodásra, Witoldot majd meggyepálja ha hazajön. Tisztelteti az iskolát...

Gordonnak ilyen rémes napja még sohasem volt, pedig jó régen ül az igazgatói székben. Még szerencse, hogy elment a rendőrség, Zeusz rádiószózatot intézett a tanuló ifjúsághoz, úgy tűnt, mostanra némileg megnyugodnak a kedélyek. Gordon akkorát sóhajtott, hogy majdnem lefújta íróasztaláról a gondosan odakészített tavaszi tulipánokat. A tulipán volt a kedvenc virága, és az iskolatitkár, bizonyos Laura Whitman, ha csak tehetett, friss virágokat készített az asztalra szeretett főnökének. Laura szemüveges volt, eredetileg szép arcú, jó alakú barna hölgy, de az utóbbi időben enyhén hízásnak indult, és ez nem tett jót sem az alakjának, sem a kedélyének. Vagy előbb romlott meg a kedélye, és a rossz hangulat következménye a sok szemétkosárban landoló kiürült pralinésdoboz, meg csomóba gyúrt csokoládés papír? Ezt senki sem tudta. Avagy van olyan ember, aki beleláthat egy valaha szépségkirálynő választáson is elindult iskolatitkár lelkének rejtett mélységeibe? Aki bizton állítja, hogy tudja, mire gondol, mit érez Laura kisasszony? Hogy úgy általában mit éreznek a nők?! Arról nem beszélve, hogy van olyan ember széles e földön, aki azt állítja magáról, hogy tudja, mi az a szerelem? A szenvedélyes és reménytelen szerelem természetesen, az az érzés, amikor nap, mint nap látjuk a kedvest, beszélünk hozzá, és mégis... Soha, de soha, semmi! Így telnek, múlnak az évek, semmi sem történik, csak a

tulipánokat váltják föl a rózsák, s a rózsákat a... bármily morbid, de... krizanténok, és így szaladnak, kavarognak az évszakok, télre nyár és nyárra tél – reménytelenül!

Egyszóval Laura kisasszony reménytelenül ette a csokoládét, míg főnöke szintén – ám egészen más okból – reménytelen hangulatban próbált az íróasztal fiókjában kotorászni egy tableta után, amikor hirtelen megcsörrent a telefon a házának indult, ám valaha gyönyörű iskola-titkárnő szobájában. Gordonhoz behallatszott a csörgés, de nem törődött vele. Majd Laura megoldja. Inkább fel kéne menni a netre, megnézni a legfrissebb híreket... Vagy átfutni a napi... Ám ekkor végzetes dolog történt!

– George! – hallotta a keresztnevét Laura elcsukló (ám bársonyos!) alt hangján. És még egyszer:

– George! – Gordon azt hitte, hogy már túl van mindenen. Ezen a napon ő már semmin sem csodálkozik. És akkor először a keresztnevén szólítja, ez a valaha szép, de már jócskán élemedett nőszemély, utána pedig egy recsegő hang azt mondja neki a telefonba, hogy:

– Ha még egyszer kihívod a rendőrséget, gazember, felrobbantjuk a nyűves iskoládat! A bombák már ott vannak az alagsorban! Meg ne próbáld...!

Gordon, a jókedvű Gordon kezéből kicsúszott a telefon. Most nem gondolt arra, hogy a jókedvű az ő állandó jelzője, hogy minden bajon-gondon általában rögtön túteszi magát. Nem. Hideg veríték lepte el a homlokát, és csúszni kezdett lefelé a telefon példáját követve, le a földre... Itt talált rá a sikoltozva berohanó Laura kisasszony, akinek szomorú életében végre eljött az a csodálatos, megváltó és felszabadító perc, amikor mesterséges légzéssel keltheti életre elalélt főnökét...

– Minden igaz lelkű vitézre szükségünk van! – mondja Zsigmond király. 1388 nyara van, a budai vár udvara forr a hirtelen jött hőségtől, az utóbbi években nem fordult elő ilyesmi. Ekkora meleg! Utoljára talán akkor, azon a bizonyos Jakab-napon lehetett ilyen kánikula, legalábbis ezt mesélik, akik ott voltak. Zsigmondnak el-elkalandoznak a gondolatai, a túrhetetlen hőségben nehezen koncentrálnak, végre eszébe jut a megoldás:

– Ne ácsorogjunk idekint! A lovagteremben jóval elviselhetőbb a levegő. – S a többiek megkönnyebbülten rábólintanak. Tényleg nehéz a beszéd ebben a melegben!

Odabent aztán hamar megoldódik a nyelvük, s ebben segítenek a jóféle budaörsi, etyeki, kesztölci, balatoni borok, hogy a Diósgyőr környéki tokajiról ne is beszéljünk! Vigadnak az urak, s tehetik: Zsigmond csak úgy szórja nekik a birtokokat, szüksége van a támogatásukra. Ráadásul ünnepre gyűltek ide a budai várba! Tegnap ugyanis feltűnt egy legény Lackfi úr társaságában, s úgy tűnik az érsek szintén kedveli a fickót. Őt fogja a király mindjárt lovaggá ütni.

– Te mit hallottál erről a Jánosról, Kanizsai uram?

– kérdi az ajtónállómester, Jolsvai Lesták Kanizsai Miklóst, az esztergomi érsek öccsét, akit nemrég nevezett ki Zsigmond tárnokmesterének.

– Lackfi rokon a kutya – morogja a tárnokmester, de közben vigyorogva bólogat a többiekre, mint aki éppen valami jó viccet mond.

– De meg az enyém is! – mondja Garai Miklós. A mocsói bán akaratlanul meghallotta a tárnokmester megjegy-

zését, és csatlakozott a beszélgetőkhöz. – Már meg ne hagudj, Kanizsai uram, de Szerencsés János a hűgomat vette el feleségül. Felejtjük el az átkozott Lackfiakat!

– Hogy felejlhetnénk el, amikor most is itt nyüzsögnek! – csattant fel a tárnokmester.

– Fogd magad kicsit vissza, kedves öcsém! – lépett hozzájuk az érsek. – Ez a gyerek már dolgozott nekünk! S méghozzá nagyon jól dolgozott! Szükségünk van ilyen emberekre a Lackfiak között...

– Neked mindenki jól dolgozik, aki egy kicsinyként is morog a nádorra! – kiáltotta a tárnokmester és oly erővel csapta az asztalra a kupáját, hogy egy pillanatra mindenki odanézett. Aztán szerencsére újból megindult a zsongás. Az urak szemmel láthatólag egyre jobban érezték magukat, s egyre többet vedeltek... Végül maga a király vetett véget a dáridónak. Kis csöngőt emelt a magasba, azt lengette, kalimpálta, amíg el nem hallgattak.

– Nézd, a vezérürü, hogy kolompol! – súgta még oda Kanizsai Miklós a bátyjának, aztán ő is elhallgatott.

– Kedves uraim, Magyarország legfőbb támaszai és védelmezői! – kezdte Zsigmond a beszédet. – Azért gyűltünk itt ünnepélyesen össze, hogy kedves hívünket, Szerencsés Jánost lovaggá üssük, és egyszersmind felvételét tegyük a Szent Györgyről elnevezett lovagrendünkbe, melyet még nagy elődünk, Károly király, Lajos urunk édesapja alapított...

– Hol van a királynő – suttogott tovább a pimasz tárnokmester. – Mária miért nincs itt? – és kérdőleg tekintett a bátyjára. Kanizsai Jánosnak elsötétült az arca. Általában jól titkolta az érzelmeit, ám ezúttal valamiért nem sikerült fékentartani vérének átkozott áramlását! És pont az öccse

előtt! Aki nem elég, hogy pletykás, de szertelen, hirtelen haragú és megbízhatatlan! „Nyilván rögtön észreveszi majd, hogy titkolózom, és addig faggat...” De Miklós ezúttal nem vett észre semmit. Talán azért, mert a királyt figyelte, mikor botlik meg a beszédben.

– Diósgyőrben maradt, a hűgát várja – hantázott az érsek. – Olyan régen nem látta, örül, hogy találkozhat vele.

– Aha – morogta az öccse. – A kisebbik Lackfi sincs itt. Az áruló. Aki szabadon engedte Horváti Jánost. – Ám erre csak vállat vont a püpek. Arcának természetes színe visszatért, újból nyugodt hangon válaszolt.

– Őrzője vagyok én a Lackfiaknak? – idézte a bibliát némileg átköltött változatban.

– Nem lennél te az érsek, ha nem így válaszolnál – mérgeskedett kicsit emeltebb hangon az öccse. Többet piszogni kezdtek.

– Psszt! A királyt akarjuk hallani, nem téged, kedves tárnokmester uram!

Zsigmond ezalatt egy hosszú oklevelet húzott elő, s azt tekergette.

– Először is...khm,khm... – krákogott. – Itt olvasható a lovagi erények huszonhat arany szabálya.

– Ajajajj! – rikoltott a gaz tárnokmester. – Nehogy felolvasd, uram-király! Betéve tudja mind ez az ifjú, csak rá kell nézni! Olyan becsületes képe van, hogy százhuszonhat arany szabályt is betart, csak lovag lehessen!

– Jól van – mondta Zsigmond, mikor elült a röhögés a tárnokmester kétértelmű kijelentése után. Úgy tett, mintha nem értette volna a gúnyt Kanizsai Miklós szavában.

– Nem olvasom fel őket. Csupán annyit mondom, hogy az előttünk megjelent Szerencsés János máris megfelelt a

legfontosabbaknak: engedelmes és hűséges hívünk, gyámolítja a gyengéket, s nem ver fészket szívében az irigység... Jer közelebb, Szerencsés János, hagy övezzelek fel a lovagok kardjával!

János előrelépett. Büszkén tartotta a fejét, daliás termete, tüzes tekintete mindjárt elbűvölte a jelenlévő nemeskisasszonyok szívét. Hangos sóhajtás lengte körül a termet, Klára pedig büszkén kihúzta magát. Ugyanakkor a király gyönyörű ábrákkal díszített aranyozott kardot csatolt föl János övére. János a művelet után féltérdre ereszkedett, s meghajtotta a fejét. A király megköszöri a torkát:

– Most pedig megkérdezem a jelenlevőket, tud-e valaki valamit, ami megakadályozhatná, hogy Szerencsés Jánost felvegyük a Szent György lovagrendbe!

A teremben nagy csönd. Zsigmond felemeli a karját, int az érseknek, jöjjön közelebb. Imát neki kell mondani... Ekkor valaki kiált.

– Én tudok! – hallatszik egy borízú, rekedtes hang, és már töri-fúrja is magát a tulajdonosa előre, hogy a rengeteg uraság meg úrhölgy között a király színe elé jusson. Nagy a felhördülés természetesen, erre a fordulatra nem számított senki. A kérdést a király csak megszokásból szokta feltenni, embere emlékezet óta nem akadt olyan, aki akadályt állított volna a lovagrendbe való felvétel elé. Nézi is a király, ki az? Kesehajú lovag képe bontakozik ki a tömegeből, s áll meg Zsigmond előtt.

– Ki vagy te, lovag, mert ugye, az vagy te is? Tudod, másnak itt nincs szava!

A kesehajú bólint, de az érsek megelőzi:

– Péterfia Pócs ő uram-király, hűséges szolgám és familiárisom nekem. – Ám közben idegesen rángatozik az ar-

ca, és próbál valahogy jelezni ennek az idióta Pócsnak, hogy hagyja a fenébe az egészszet, mondja, hogy tévedtem, és menjen a helyére. A csonkakezű azonban nem akarja észrevenni a jelt. Ráadásul a király is biztatja:

– Na, akkor beszélj, te Pócs, mit tudsz Szerencsés Jánosról? – A kese nagy levegőt vesz, úgy hadarja: – Bizonytalan a származása, fenséges úr, nem tudni, kik az ősei, ez az egyik, a másik, hogy kettős ügynök, a Horvátiak beépített embere! – És liheg a gazember.

– Kemény vádak ezek, te Pócs, vagy hogy hívnak. Bizonyítani tudod őket?

– Láttam őt Vránában! – kiabál Pócs, és eszelősen hadonászni kezd a kezével. – Őt és Garai Klárát! Hallottam a beszélgetésüket Horváti úrral!

– És te hogy kerültél Vránába? – kérdezi a király. – Nem te vagy az a... hogy is mondtad, milyen ügynök?

– Kettős! – fehéredik el a csonkakezű, de azért kalimpál tovább.

– Higgy nekem, uram! – rikácsol – Kígyót melengetsz a kebleden!

– Van egy olyan érzésem, hogy az érsek úr melengetett kígyót a keblén – mosolygott Zsigmond, aki még sohasem érezte magát ekkora fölényben Kanizsai Jánossal szemben. Az érsek pedig hol a plafont nézte most már ájtatos-közömbös tekintettel, hol a sokaságot.

– Ne hagyd magad, bátyám! – rikkantott közbe a tárnokmester. – Igazat mondhat ez a Pócs! Hisz régóta ismered! – Az érsek éppen ki akarta nyitni a száját, hogy válaszoljon, de ekkor újabb hangok kiabáltak bele az eredetileg csendesnek induló szertartásba.

– Én ismerem Szerencsés Jánost! És én bármikor kiál-

lok érte még az érsek familiárisával szemben is! – Újabb fölhördülés. Ki törődik már a meleggel, kánikulával! Elfelejtették azt régen! Csak a nyakukat nyújtogatják, ki szól vajon, kié az érces hang, amelyik meg akarja védeni az ifjú és délceg lovagot, akit most súlyosan megvádolt ez a gazember! Ez a Péterfia Pócs! Pfúj. A nemeskisasszonyok összerázkódtak az izgalomtól. Libabőrös lett a hátuk...

Vajon van felesége ennek a Jánosnak?

Lengyel lovag a bekiabáló, Maciek Olsenicki, ismerik régóta. Lajos királyhoz jött még annakidején. És kézen fogva vezet egy gyönyörű, barna hajú lányt, úgy lépdél a sokaság elébe. A lány karmazsinszínű selyemruhát visel, hullámos haja a vállát verdesi.

– Ez a leány sok gonoszságot tudna mesélni erről a gazemberről! – mondja a lengyel herceg. Pócs válaszolni akar, de beléreked a szó, mert újabb tanúk jelentkeznek.

– Én szintén mesélhetnék egyet s mást – dörmögi egy hang, és a sokaságon végigfut egy név: Toldi! És valóban, a vén vitéz az, ő teszi le most a garast cimborája mellett. Aztán még Fortunate lovag jelentkezik szólásra Szerencsés János védelmében.

– Nyugodjatok meg, kedves híveim! – Zsigmond le szeretné már zárni a vitát. Örült egy kicsit, hogy az érsek kutyaszorítóba került, hogy sorra jönnek, jelentkeznek a lovagok az érsek embere ellen, és az övé mellett, de ez most már elég! Léptessük be ezt a gyereket végre Szent György lovagjai közé, aztán felejtjük el az egészet! Fontosabb ügyek várnak megtárgyalásra! Például a török veszély! És Zsigmond, ha erre gondolt, mindig elborult a tekintete. Ezek itt nem is tudják... Nem érik fel ésszel, hogy egyik napról a másikra elveszíthetnek mindent, ha jön a pogány!

Hogy nem csak hogy nem dáridózhatnak többet, nem verhetnek csapra hordó borokat, mint ahogy a tárnokmester szokta, hanem földönfutók lesznek, s még örülni fognak, ha a koszos életüket megmenthetik...! „No jó!” – intette saját magát a király. „Én sem kalandozhatok el a tárgytól, mert akkor ugyanolyan leszek, mint ők...”

– Bebizonyosodott – mondta hangosan – bebizonyosodott, hogy Szerencsés János ártatlan az ellene felhozott vádban. Ha elégtételt akar venni Péterfia Pócson, holnap, a lovagi tornán megteheti!

– És a származása?! – kiabált közbe gyűlölködve a csonkaujjú. – Bizonytalan a származása! Senki sem tudja, honnan került a királyi udarba! Egyszer csak itt volt és kész! Akár a kémek! – Pócs remegett a dühtől.

– Na, de most aztán tényleg elég legyen! – Lackfi István nádor megunta a szófia beszédet. – Itt a bizonyíték! – lengeti a kezét már messziről, és próbál ő is utat törni a „fő-úri” tömegben. Nem látni, mit tart a kezében, nagyon aprócska valami lehet... Talán egy gyűrű?

– Ezt a gyűrűt küldi az unokaöcsém Diósgyőrből! – kiáltja az agg vitéz. – Ez a Lackfiak ősi gyűrűje, s az öcsém Szerencsés Jánostól kapta. Ő meg az én ősómtól, a nápolyi hadjárat hősetől, Lackfi vajdától. Ő meg magától Lajos királytól! Rajta van a strucc, az Anjouk címere! Kétkelkezik még valaki? – És megfogja János kezét, hogy az álmélkodó sokaság szeme láttára ráhúzza az ujjára a gyűrűt. Úgy mint Lajos király tette, az öreg vajdával, sok-sok évvel ezelőtt...

Johnny nem először került szorult helyzetbe. Ám most tényleg nem sok jóra számított. Igaz, hogy foglyul ejtői nem tudják, hogy ő mit tud, de valószínűleg sejtik. Witold beszélhetett róla... Meg Szása is...Különb en miért hozták volna ide éjnek idején? Szása dühös rá, ez régi ügy, de akkor is... Hát igen! Ez lenne a legfontosabb! Megtudni, hogy... Egyszerre csak halk kaparászást hallott az ajtó fe-
lől. Szűk kis helységbe zárták, ablaktalan cellába, talán könyveket tartottak itt régen, vagy autóalkatrészeket, min-
denesetre bűdös volt, sőt, savanyú dohszag, fény pedig csak az ajtó alatt szivárgott be... Onnan jött a hang is, mintha valaki diót törne a fogaival... Johnny mindjárt megmentőkre gondolt, rendőrökre meg kommandósokra, nem hitte, hogy sokáig tarthatják itt anélkül, hogy nyomá-
ra bukkannának. Ám a ropogtatás gyengült, majd kicsit erősödött, de csak azért, hogy kiszáratva megint elhalkul-
jon. Valószínűleg egy egér volt – gondolta Johnny. – Csak egy kis egér... Miért is jönnének a kommandósok? Ha keresik is, senki sem tudja, hogy merre keressék! Le-
kuporodott a cella sarkába, neki vetette a hátát a nyirkos falnak, s elkezdte végiggondolni az életét. Mit is tehet az ember egy ilyen helyzetben? Mikor csak ül a sötétben, nem tudja hány óra, milyen nap van, reggel vagy este? Johnny tehát méllázgatott, élete filmjét pergette előre-hát-
ra, s végül arra jutott, hogy egészen szerencsés Fortunate ő voltaképpen! Hiszen itt van neki Claire, vannak barátai, felnőtt barátja is van, maga a nagy Zeusz... s persze nagy-
papa! Aztán meg kinek adódik meg, hogy álmodjon a nagy királyokról, szemtől-szembe láthassa őket, érezze a csaták szagát, a verejték szagát, a tavaszi mezők illatát, vagy a semmihez sem hasonlítható sült szalonnáét...!?

Hogy hallja a paripák nyerítését, láthatja a kavargást az ütközetben... Igaz, egy ideje semmi. Nem látja sem Klárát, sem Szerencsés Jánost. Mintha nem is léteznének. Pedig János voltaképp én vagyok. Én vagyok? Mintha nem is létezne... Létezném? Johnny kicsit megkavarodott. Megrázta a fejét. És még a hang is elhallgatott bennem – gondolta tovább, mert most úgy érezte, nem szabad belebonyolódnia ebbe a ki-kicsoda játékba.

Szóval nincs már az a hang, amelyik borzasztó agresszív volt ugyan, mégis kiségett néhány helyzetből. Mi lesz velem? – kérdezte most Johnny, mert a számvetés után csupán ez lehetett a következő logikus kérdés, amit feltehetett magának. – Terroristák kezébe kerültem. Talán éppen ők rombolták le a WTC-t... Most mi lesz? – és megremegett. Legalább, ha üzeni tudnék... Ha nem vették volna el a mobilom! Johnny csak annak örült, hogy tegnap este a két elküldött sms után valamiért kikapcsolta a készüléket. Elrablói nem juthatnak hozzá a címlistához. De a mobil feletti öröm sovány és főleg rövid ideig tartó vigasz volt reménytelen helyzetében. Szomjas volt és éhes... és... és lépteket hallott odakintről. Meg hangokat. Az illetők torokhangon karattyoltak egy számára ismeretlen nyelven, s a hangok egyre közelebb jöttek. „Most fognak végezni velem” – borzongott meg Johnny, ám ebben a pillanatban, éppen, amikor úgy érezte, semmi, de semmi reménye nem maradt, – szóval ebben a pillanatban hideg fém érintését érezte az ujján. Annyira gyors és furcsa érzés volt, hogy majdnem felkiáltott. Aztán megérintette a másik kezével. Ez nem lehet igaz! – mormogta. És még egyszer: ez nem lehet igaz! A gyűrű volt ugyanis, a struccos gyűrű, amit nagypapától kapott, s ami már régóta pi-

hen otthon a fiókja mélyén. Hogy honnan ismerte meg a sötétben? A vágásról a nyakán, amit még az ifjabb Lackfi István, a simontornyai vágott bele a gyűrűbe valamikor borzasztóan régen, Nagy Lajos idején. Micsoda? Johnny majdnem felkiáltott! Hiszen az nem az én gyűrűm volt, hanem a főlovászmesteré! Igaz, én bizonygattam neki, hogy ez a gyűrű ugyanaz a gyűrű, de az enyémen mégsem jelent meg a vágás... Közben a léptek mind hangosabbak lettek és a beszéd szintén... És... És közben visítást is hallott meg füttyölést, szirénák hangját és lábak dobogását. Johnny nem tudta mire vélni mindezt. Talán ha nincs ilyen erős izgalmi állapotban, akkor rájöhetett volna... Hogy ezeket a hangokat most nem csak a fogvatartói okozák! De így! Csak tapogatta, forgatta az ujján a gyűrűt, felállt, kihúzta magát. Odakint meg valakik dulakodtak, szitkozódtak angolul meg arabul, nekiestek az ajtónak...

Egyszerre fény gyúlt, és valaki fölrántotta Johnny cellájának az ajtaját. Johnny nagyot sóhajtott: – A magyarok sohasem gyávák! – ordította artikulatlan hangon és magyarul, és rohanni kezdett kifelé, és teljes erőből és fejvel előre nekirepült egy gyomornak. A gyomor rendőrruhában volt, Johnnyt még reptében elkapta, s bár hanyattesett vele együtt, mégsem lett semmi baja egyiküknek sem.

– A fene a jó dolgot, Johnny fiam! – mondta a gyomor, akinek, mint kiderült nem csak karjai voltak, hanem feje is. A fej Smith őrmester névre hallgatott, s az esés elenére joviálisan mosolygott Johnnyra, aki most az őrmester hasán feküdt, pont szemben az arcával, és olyan szerencsétlenül pislogott a rendőr képébe, mint az a bizonyos miskolci béka a kocsonyában, ahogy nagypapa szokta mondani tréfás hangulatában.

– Nem akarok találkozni vele soha többé! – kiáltotta Kincső, és felült az ágyban. Györe és Bözse néne szomorú szemmel nézték a láztól rózsás arcot. Ugyanott vettek ki szobát, mint János akkor, amikor Kontot és társait végeztette ki a király. Jákob bácsi, a vénséges vén posztókereskedő mindig örült a társaságnak, és jóval alacsonyabban szabta meg az árat, mint ahogy errefelé szokás.

– Inkább meghalok! Levetem magam a hegyről, ahonnan Gellért püspököt hajították le! – Erre a szavakra lépett be az öreg zsidó. Éppen valami üzletben járt a szomszéd házban, posztót vett vagy eladott, nem volt túlságosan fontos, csak kiszaladt egy pillanatra. Nem akart sokáig elmaradni, felügyelni kellett az ebédfőzést, nem tudta, hogyan dolgozik az új szakácsné. Tegnap vette fel a régi helyett, aki hazament a szüleihez a felvidékre. És hát nagyon szerette volna, hogy a vendégei elégedettek legyenek az ellátással, mert az alatt a két hét alatt, amióta itt tartózkodtak a házában, nagyon a szívéhez nőttek. Különösen a beteg lány, Kincső! Igaz, sokat gyógyult az eltelt időben, a sötét folt, amit az ütés okozott, már nem is lát-szik a homlokán! Jákob bácsi citromfű teát javasolt estére és fokhagymát a gyulladás ellen reggelre. Kincső a teát megitta, a fokhagyma ellen azonban tiltakozott.

– A bácsi is ezt ette fiatal korában? Nem szaladtak el a lányok? – tréfálkozott. Érdekes eset volt a Kincsőé. Általában nyomott hangulatban, szomorkásan teltek a napjai, nem csinált semmit, csak sóhajtozott és nézte a plafont a feje fölött. Egyedül az öreg zsidó tudta felvidítani. Bözse néne és Györe fel nem tudták fogni, hogy miért? Hogy

pont egy ilyen nagy szakállú, öreg zsidó... Nem tudhatták, hogy Jákob Kincsőt az apjára emlékeztette... Az öregnek meg volt egy fiatalon elhunyt lánya valamikor régesrég... Talán igaz sem volt... Mindenesetre Jákob megszerette a jószívű Kincsőt, és Kincső megszerette Jákob bácsit. És akkor pont erre kell bejönnie! Ezekre a szavakra! Még hogy a Gellért-hegyről...!

– Nem ugrassz te lányom sehová! Legfeljebb a nagybögőbe, az eljegyzésem napján!

– Nem lesz nekem eljegyzésem! – suttopta a láztól fáradtan Kincső. – Hacsak nem a halállal...

– Édes lányom, édes lányom! – brummogott-dörmögött Jákob. Idefigyelj! Elmesélem neked Jób történetét! – és az ágy mellé húzott egy széket. – Ismered? Vagy tudod mit? Inkább Ráhelét! Hogy tudjad, mindig van remény! Addig – emelte fel göcsörtös mutató ujját – addig, amíg él az ember! Ha meghalt, akkor már minden mindegy...

– Ismerem – mondta lemondóan Kincső. – A Jóbot ismerem. Nem szívderítő történet.

– Akkor elmondom Ráhelét! Az jobban ideillik! Ti pedig vagy hallgassatok, vagy hagyjatok magunkra! – szólt a tagbaszakadt Györének és a cigányasszonynak. És Jákob uram mesélni kezdett Ráhelről, akinek tizennégy évet kellett várnia arra, hogy az a másik Jákob az esküvői sátor alá vezethesse. És Kincső eleinte csak sóhajtozott, később egyre jobban figyelt, s a lázrósák is mintha eltűntek volna az arcáról. S mikor az öreg zsidó ott tartott az elbeszélésben, hogy hiába volt a tizennégy év várakozás – legalábbis először így tűnt a bibliabéli házaspárnak –, mert a gyermekáldás is késett; nos akkor Kincső mély álomba merült. Jákob meg intett a másik kettőnek, hogy

„hagyjuk pihenni szegény lányt! Menjünk inkább ki a konyhába, van egy kis kóser budaörsi borom, azt kóstoljuk meg!” S a két elválaszthatatlan cimborát, akiket eredetileg az érsek úr szolgálata hozott össze, és az évek alatt elmélyült barátságukat semmilyen más férfi és nő közötti vonzalom nem zavarta össze; tehát Bözse nénét és Györét nem kellett sokáig biztatni a borkóstolásra.

Hat év múlva

*A végzet – Nincs kalapos ember?
– Johnny gyűrűje – Ifjabb Szerencsés
János*

Vajon mi történt Szerencsés Jánossal azután, hogy 1388 eseménytelen nyarán Zsigmond király felvette őt Szent György lovagjai közé? Kapott egy szép kis házat Budán, három falut valahol a dél-Dunántúlon, a Garák ősi várának közelében. És ezentúl pipázgatva, borozgatva tölti el élete napjait? Szépséges felesége oldalán ücsörög, számlálgatja a kilencedet, esetleg még a szemrevaló menyecskéket is megkergeti búcsú idején? Nem jól ismerjük őt, ha így gondoljuk. Péterfia Póccsal ugyan nem bírt kiállni lovagi párviadalra – a kese azon a bizonyos napon eltűnt, mint a kámfor –; János nem tud megülni a babérjain, s bár a régi cimborák közül az őszöreg Toldi már elindult arra a végső nagy háborúra, ahonnan még nem tért meg utazó, s a köpcös Géza úr, valamint az ösztövér Péter úr szintén követték őt ebben a nagy vállalkozásban; Szerencsés János új kalandokat, új csatákat keres. S ha a király jelleme nem nyűgözi le a személyét, akkor új gazdát

talál: magát a királynőt! Különösen, hogy az ifjú Simon-tornyai Lackfi Istvánnal régi jó barátság köti össze, és, hogy az ifjú Lackfi meg a királynő... De hát ez gonosz pletyka, minden bizonnyal! János sokáig hinni sem akar róla!

Míg nem egy szép napon... De ne vágjunk az események elébe! Maradjunk annyiban, hogy hat év telt el, hat hosszú év. És mindjárt az első évben, vagyis 1389-ben szörnyű csatában pusztult el a szerb állam a törökkel vívott harcban Rigómezőn, vagyis Koszovo Poljén, ahogy Zeusz emlegette. A harcban részt vett Horváti János, a bosnyák király, a tömött bajuszú és félszemű Tvratkó, aztán Lázár kenéz. A másik oldalon pedig Murád szultán félelmetes hadserege. A csatát tehát elvesztették, s az, hogy Murádot meggyilkolta egy szerb hazafi; nos, ez a tény nem változtatott meg semmit. A Balkán-félsziget nagy része majd ötszáz évre török uralom alá került, nekünk magyaroknak pedig szembe kellett néznünk a félelmetes szomszédsággal... Persze akkoriban még senki sem tudta, meddig marad a török, és sokan reménykedtek abban, hogy talán mégis ki lehetne űzni a pogány félholdat Európából. Mások viszont új szövetségest láttak Mohamed követőiben. Ilyen volt például Nápolyi László, Kis Károlynak, a brutálisan meggyilkolt uralkodónak a fia. Vele a Horváti testvérek próbálkoztak kitartóan. Hátha sikerül megbuktatni Zsigmondot, és megkoronázni Nápolyi Lászlót! Ezért is kellett a királynak most már tényleg felszámolni a délvidéki darázsfészket! 1394-ben érkezett el az a nap, amikor Zsigmond a megerősödött Garákkal együtt végre le tudta győzni a Horváti fivéreket.

– A Boszna-parti Dobor várába húzódtak vissza. S amíg az ifjabb Garai Miklós a tengerpart várait foglalta sorra, addig Zsigmond ezt a bizonyos Dobort vette ostrom alá – magyarázta nagypapa.

– De hát Zsigmond nem volt jó hadvezér! Legalábbis így emlékszem – mondta Johnny. Végre megint otthon volt, odakint hét ágra sütött a nap ezen a kellemes vasárnapi reggelen, a család már nagyjából túl volt a reggelizésen, és nagypapa meg ő újból nyugodtan beszélgethettek, úgy, mint a régi szép időkben! Ráadásul egy vendég is jelentkezett hozzájuk ezen az egyébként korai és intim órán, amikor egyébként a családok nem szoktak senkit sem fogadni... Ezt a látogatót azonban a furcsa időpont ellenére mégiscsak szívesen látták a Fortunate-házban! A látogató most éppen a teáját kavargatta, és nagypapa helyett ő válaszolt Johnny kérdésére: – Azért én ezt így nem mondanám – vélte Zeusz, mert természetesen ő volt a szívesen fogadott vendég. – Nem mondanám, hogy Zsigmond nem volt jó hadvezér! A harcban gyáva volt, ez kétségtelen, de ekkor még fűtötte az ifjonti lelkesedés.

– El is foglalta a várat – vette vissza a szót Johnny nagypapája.

– És Horváti János? Vele mi lett? – érdeklődött a fiú.

– Mi lenne, ha végre angolul beszélnétek! – szólt rájuk zsörtölődve Bessy néni, Johnny nagymamája. – Az isten sem érti ezt a karattyolást! Már ötven éve ismerem ezt az embert – és itt Johnny nagypapájára mutatott –, de soha nem fogom megtanulni ezt a beszédet! Titkotok van, vagy mi?! – és csípőre tette a két kezét. Bessy néni harcos menyecske volt ifjúkorában, de emellett hihetetlen szépség.

Arca finom vonásai bizonyos fokig máig megmaradtak, harcos természetete viszont... „Az csak rosszabb lett” – gondolta nagypapa, és megpróbált válaszolni a feleségének. De még ki sem nyitotta a száját, Bessy néni legyintett egyet, felkapta az üres csészéket, és már ott sem volt! Csak az éktelen edényzörgés hallatszott utána a konyha irányából.

– Lófarokra kötötték – vigyorgott Zeusz.

– Kicsodát!?! – kérdezte egyszerre Johnny és John bácsi.

– Horváti Jánost, természetesen.

– Velence hősét? Pedig már öreg is volt...!

– Ez akkoriban nem számított – tette hozzá a nagypapa.

– Mindennapos volt a kegyetlenkedés. Csak boszorkányokat nem lehetett égetni – és a konyha felé nézett.

– És utána mi történt?

– A lófarok után? Mindjárt elmondom – felelte Zeusz. – De előbb te mondd meg nekem, hogy azt tudod-e, kinek köszönheted a szabadulásod? Hogy ki küldte a rendőröket arra az elhagyott helyre? Mert maguktól azért nehezen táltak volna meg!

– Tudom – bólintott Johnny. – Tudom, hogy ki volt. Mi történt a bánnal?

– Négyfelé vágták. És kiszögezték a pécsi vár négy kapujára. Négy világtáj felé – válaszolta nagypapa Zeusz helyett.

– Ez az egyik verzió – mondta Zeusz. – A másik szerint nem tudni, mi történt. Horváti János eltűnt, mint a kámför! Soha többé nem hallott róla senki... Mondd meg végre, hogy ki segített! Mindjárt szétvet a kíváncsiság!

– Az őrmester lánya volt az. Rebecának hívják. Rebeca Smith.

– És... izé... – Zeusz zavarba jött. – És Claire?
– Mindjárt itt lesz – felelte a fiú. – Azért mert Rebeca megmentett, attól én még Claire-rel járok! – Zeusz nagyot sóhajtott.

– Pfhű... Már azt hittem...

– A felnőttek mindig kombinálnak – nagyképűsködött Johnny. – Nekem viszont van még egy kérdésem: Mi történt a kalapos emberrel? Nem látom őt mostanában! – Johnny hörpintett egyet a teából. Aztán szórakozottan kinézett a terasz ablakán. „Milyen jó lenne, ha átjönne...” – mélázott. Így nem is tűnt fel neki rögtön, hogy a két kombináló felnőtt csodálkozva néz össze.

– Szóval? – fordult vissza Johnny. – Vagy ezt inkább anyutól kérdezzem meg?

– Hát... – kezdte a nagypapa – nem tudom miről beszélsz Johnny! Én nem ismerek semmiféle kalapos embert!

Johnny nehezen aludt el az este. Hát igen. Nehéz volt elhinni, hogy az a bizonyos kalapos nem létezik. Illetve azt még csak-csak elhitte volna, hogy a kalapos figura csupán az ő túlpörgetett fantáziájának szüleménye, de hogy a róla való beszélgetéseket is csak hallucinálta volna... Zeusszal meg a nagypapával! Ezt már nehezen vette be a gyomra! Még szerencse, hogy átjött Claire, aztán Ed meg Harry, és persze Willie. És Maciek szintén eljött, és mindnyájan arról beszélgettek, hogy mennyire szörnyű ez a történet, mármint Szása és az arab terroristák története, hogy sok mindent gondoltak volna az oroszról, de ezt azért tényleg az álmukban sem; és, hogy Witold is mennyire elvakult,

persze féltékeny a Rebecájára, tudja, hogy Rebecának tetszik Johnny, na most aztán állhat náluk a bál, ha kiderül, hogy Rebeca nyomta fel őket az apjánál Johnny kiszabadítása érdekében; és hogy most mi lesz velük, vagyis azokkal, akik Szása bandájához tartoznak, kicsapják őket az iskolából, vagy nem csapják ki; Johnnynak már zúgott a feje a sok süketeléstől, szeretett volna kettesben maradni Claire-rel, de nem lehetett, mert mindenki teljesen be volt zsongva, mintha velük történt volna mindez, verekedés, elrablás, kiszabadítás, nem pedig Johnnyval, a barátjukkal.

De hát mindennek vége szakad egyszer, még ennek a vasárnapi zsongásnak is, és Johnny végre kettesben maradhatott Claire-rel. Csak ültek sokáig egymás mellett, szótlantul. Aztán tenyérbe csúszott a tenyér, Claire mosolygott, és Johnny úgy érezte, csak ők ketten vannak ezen a világon. Azt sem hallották, hogy Bessy néni uzsonnára hívja őket, de a belépő Anne nénit, Claire édesanyját sem akarták rögtön észrevenni. Szóval ilyen fényesen telt el a délután, Claire végül hazament, este Johnny még pizmogott egy kicsit az iskolai könyvek meg füzetek között, próbált úgy tenni, mint aki tanul (nem sikerült elég meggyőzően eljátszania, viszont a szülők, meg a nagyszülők ezúttal nem akartak ráförmedni, hogy miért nem tanulsz, most még súlyosabb mulasztásokat is elnéztek volna neki), megmosdott és – lefeküdt aludni. A gyűrűt azonban – nos, a gyűrűt nem vette le. S alighogy elszenderedett, máris vadul és gonoszul megindult vele álmai gyorsvonata, mintha valaki soha nem akarná, hogy pihenjen. Száguldott vele az álmovonat, még a mozdonyvezetőt is látta; kapafogú őszhajú csődör, szemüvegben és szalma kalapban. Néha hátranéz, és idétlenül felnyerít.

Aztán valaki kilöki a vonatból. Előtte a négytornyú vár, de nem a romos, amit személyesen ismer, hanem az igazi diósgyőri kastély az emeleti lovagteremmel, s a tornyok tetején a kis sapkákkal. A felvonóhid leeresztve, s rajta egy harminc év körüli vitéz lépdél, gyönyörű karmazsin ruhában. Mellén lilimos címer, karján pedig egy kisebb címer van a ruhába hímezve: Szent Györgyöt ábrázolja a kép a címerpajzson, ahogy éppen a sárkány szájába vágja a lándzsáját. Rettenetően ismerős neki ez a vitéz, érzi, tudja, hogy nem akárki, hogy rengetegszer találkozta már, de nem akar lelesni a garas Johnnynak, hogy vajon hol láthatta a cifra ruháját. Nem tudja megoldani a rejtélyt, egészen addig, amíg a másik meg nem szólal:

– Szervusz, Johnny! Tudod, ki vagyok? – Johnny sápadtan bólint, érzi, kicserepesedtek az ajkai az izgalomtól.

– Azt hittem, soha nem látlak többé – folytatja a vitéz.

– Tudod nagyon elegendem volt abból, hogy te vagy én, meg én vagyok te. Sokszor utáltalak, sőt gyűlöltelek, és azt kívántam, halj meg! A kalapost is én küldtem neked, és verekedni is én verekedtem helyetted, hogy minél kellemetlenebb helyzetbe hozzalak... Aztán azt hittem, végre megszabadultam tőled, mivel igazi halandó ember lettem, s nem a te képzeted. Sokáig nem is tudtam felőled semmit, csak az az átkozott gyűrű...! A gyűrű mégis összekapcsol minket! De nehogy azt hidd, hogy megint te irányíthasz! – Szerencsés János közelebb lépett és megfogta Johnny pizsamájának az ujját. Johnny csak most döbbsen rá, hogy pizsamában van. „Persze mi másban is lehetnék?” – gondolta. – „Hiszen otthon vagyok az ágyamban és alszom!”

– Nehogy azt hidd, hogy még egyszer beleszólhatsz az életembe! Hogy olyat tehetsz, mint annak idején: megaka-

dályozhatod a házasságomat Garai Klárával! Egyébként ez sem sikerült neked, csak ideig-óráig győzedelmeskedtél felettem! Mégis elvettem Klárát és már gyerekünk is van! Tudod, hogy hívják? És az arc egészen közel hajolt, félelmetes lett, ijesztő méretű. A szemek kifordultak, csak a fehérjéjük látszott. Johnny kitátotta a száját álmában, nagy levegőt vett és megfeszültek az izmai.

A saját rémületes ordításától nem hallotta, mit mond a másik: – Szerencsés Jánosnak hívják! Ifjabb Szerencsés János!

– Azért ez egészen hihetetlen! Honnan tudad, hogy Dobor? Meg Pécs? Hogy pont a pécsi vár négy kapujára? – kérdezte Kincső, valahol Buda városában.

– Megérzés. Logika. Nem tudom. – felelte a cigányasszony, akit magát szintén meglepett a hír: elfogták Horváti Jánost, lófarokra kötötték, majd négyfelé vágták, s úgy tűzték ki a pécsi vár négy kapuja fölé. „*Fejed bámul észak felé...*”

– Tudod lányom, az logikus, hogy a délvidéken, de hogy pont Pécsen, és pont négyfelé! Hogy ennyi részlet mind egyezzen! És még a Dobor is! Ha jól belegondolok, ez boszorkányság! Feláll a hátamon a szőr! Ugye nem mondd el senkinek? – kérdezte ijedten Bözse néne, aki alaposan megöregedett, amióta nem láttuk. Híres egyenes tartása megtört, arca beesett, s millió ránc futott végig rajta, ha elmosolyodott. Bár a jó kedélyét alapvetően megőrizte, többet ücsörgött, nem dolgozott, nem utazgatott annyit, mint régen. Kincső szintén megváltozott, de az ellenkező irányban. Teltebb lett, asszonyosabb, vonásai kiegyensúlyozottságról és harmóniáról ta-

núskodtak. Bölcsőt ringatott a lábánál, és időnként kipillantott az ablakon, hogy ellenőrizze, elcsavargott-e a nagyobbik fia, vagy még mindig a többiekkel golyózik a szűk Zsidó utcában, ahol laktak. Kincső ugyanis, bármilyen hihetetlen, ide házasodott: Az öreg Jákob unokaöccse vette el, a család nagy-nagy ellenkezése ellenére a magyar lányt, akibe fülig beleszeretett. A változatosság kedvéért őt is Jákobnak hívták, és Kincső eleinte nem szerette ugyan, de a kedves zsidó fiú végül mégiscsak levette a lábáról. Azóta itt él a zsidók között, megismerte és megszerette a szokásaikat, és megbékélt a sorsával. Szerencsére itthon magyarul beszéltek, és a hétköznapokon szintén gyakran előfordult a budai zsidók között a magyar beszéd. Ez sokat segített Kincsőnek a beilleszkedésben. Szült két gyereket, és már nem is nagyon gondolt hajdani szerelmére... Csak most sajgott fel elevenen az emlék, amikor beállított Bözse néne a hírrel, hogy meghalt a bán. Akinek kísértetet jártak valamikor a tengerparti Vránában. Kincső felállt, tejet rakott fel melegíteni. Majd elfelejti megint Jánost, gondolta, ha elmegy a cigányasszony, megint olyan lesz, mint régen. És Bözse néne, mintha kitalálta volna a gondolatát, felállt és búszúzkodni kezdett:

– Sietek – mondta. – Tudod, még most is dolgozom a püspöknek – és két gyors csókot lehelt Kincső arcára. Kincső nem tartóztatta. Kicsit megkönnyebbülten kísérté ki az ajtón. „Nem bánám, ha nem látnám többé, pedig egykoron igencsak kedveltem őt” – gondolta, de a jó érzése, a megkönnyebbülés afölött, hogy Bözse néne elmegy, megmaradt. Egészen addig, míg a cigányasszony vissza nem fordult a küszöbön, s ezt nem mondta:

– Tudod Kincső – kezdte – tudod, csak azt ne hidd, hogy megint olyan lesz minden, mint régen. – És kiméren, szinte arisztokratikusan biccentett. Kincső megvonta a vállát, és még sokáig nézett utána. Egészen addig, amíg el nem tűnt hajlott kis alakja a Zsidó utca girbe-görbe sikátoraiban.

A levágott kezek rejtélye

*Mit tudott meg Gergely apát? – A nagy
terv – János két vasat tart a tűzben –
„Ha mindenki akarja” – Pócs nehezen
adja be a derekát*

Máriát meg fogják gyilkolni! Biztos forrásból tudom! – a pécsváradi öreg Gergely apát mindezeket sutogva mondta, Szerencsés János mégis ijedten nézett körül, hátha meghallja valaki, hogy miről beszélnek. A díszgyőri vár közelében találkoztak, a szentléleki pálos kolostorban.

– És miért nem mindjárt Budára mentél, hogy figyelmeztess a királynőt, apát uram? – kérdezte János a régi kedves ismerőst, az ősz hajú apátot, aki már jó tíz éve, hogy először befogadta őket a kolostorába.

– Igyunk egy kis bort – mondta az apát. – Megszomjaztam a hosszú úton. – János türelmesen várt, amíg a pálos atyák behozták az isteni tokajit, amitől aztán felderült az apát megfáradt arca.

– Ez jólesett – mondta, amikor letette a kupáját.

– Szóval? Miért nem a királynőt...?

– Mert a királynőt már nem lehet megmenteni! Annyi rossz ember van Budán, akár a nyű! Bárhova lépsz, állandóan kémekbe, besúgókba botlasz! És Mária közelébe sem lehet jutni, annyi az ellenőr, az ajtónálló, a sok hátramoszdító tényérnyaló! Szerintem az ottani helyzet reménytelen.

– Akkor? Most már végképpen nem értem...!

– Valaki mást meg lehetne menteni. Valakit, aki itt tartózkodik most is Diósgyőrött!

– Rébuszokban beszélsz atyám! Kilukad az oldalam a kíváncsiságtól! Nyögd már ki, hogy kiről van szó!

– Lackfi Istvánról, természetesen! Simontornyai Lackfi Istvánról!

– Mi köze neki a királynőhöz? – vörösödött el János. (Ő tudta, hogy mi!) Az apát komoran nézett. Majd szótlanul tapsolt hármat a tenyerével. Két kopaszra nyírt fejű, piszkos és szakadt gúnyájú szerencsétlent lökdöstek be az ajtón azok a békés atyák, akik az előbb a bort szervírozták. Nem túl gorombán lökdösték a kopaszokat, de azért mégiscsak lökdösték.

– Ezek meg kicsodák? – álmétkodott János. És még jobban álmétkodott, amikor észrevette, hogy a jobb kezük hiányzik a szerencsétleneknek.

– Kik vagytok? – kiáltott rájuk. De azok csak tátogtak némán, illetve nyökögtek valami artikulátlan hangon, és megmaradt bal kezükkel a szájuk felé mutogattak.

– Némák ők, János, nem tudnak beszélni! – mondta az apát. – Üljetek le! – szólt a két szerencsétlenre.

– És ki tette ezt velük...?!

– Maga a nagyhatalmú esztergomi érsek – felelte Gergely apát és megvárta, amíg barátja kicsit magához tér az első megrendülésből.

– Micsoda?! Nem hiszem el! – kiáltotta Szerencsés János.
 – De bizony.
 – Miért...? – dadogott Szent György hős lovagja.
 – Hogy ne beszéljenek. Hogy el ne mondják senkinek a királynő és a volt főlovász szerelmét.
 – És a jobb kezüket... Azt minek?
 – Hogy eszükbe ne jusson leírni azt, amiről nem beszélhetnek többé.
 – Iszonyú! Te Jóságos Isten! És ezt az érsek úr?
 – Ő bizony.
 – És te... Te akkor honnan tudad meg atyám? Kitől értesültél a titkos légyottokról, amikről rajtam kívül – legalábbis eddig azt hittem – nem tudott senki?
 – Tőlük maguktól! – mutatott a némákra az apát.
 – Hogyhogy...? Nem értem!
 – Kanizsai János egyvalamiről megfeledkezett.
 – Ne csigázz tovább szent atyám! Miről feledkezett meg az érsek?
 – Hogy az ember, ha muszáj, a bal kezével is képes írni! Főleg, ha nem hosszú kódexek lemásolásáról van szó, hanem csak egy-két érdekes mondatocskáról. – És Gergely apát nyugot húzott a tokaji borból.

Mikor János, aki az egyik ámulatból a másikba esett, nagyjából felfogta, hogy miről is van szó, még egyszer megkérdezte:

– Biztos, hogy a királynőt nem tudjuk megmenteni? – Az apát előbb kiterelgette a két nyomorékot az ajtón, s csak azután válaszolt:

– Ezer százalék. Ha egy fikarcnyi esélyünk lenne, egy egérfarknyi, akkor mindent megpróbálnék... Na jó. Neked

elmondom, hogy követeket küldtem Lengyelhonba, Hedvighez. Ez lehet az egyetlen esélyünk. Ennyi reményünk lehet még... Hogy Ulászló segít a sógornőjének...

– De hát Mária terhes! Gyereket vár!

– Nem tudom. Lehet, hogy a gyilkosok megvárják, míg megszül. De lehet, hogy nem.

– Mit tehetünk mi?

– Először is: Lackfi Istvánt mindenáron itt kell tartanod Diósgyőrben! Nem érdekel miképpen, hogyan csinálod, csak csináld! Vidd el vadászni, vagy mit bánom én... mondd neki, hogy Mária megutálta, és látni sem akarja soha többé!

– Nem biztos, hogy elhiszi...

– Jó, ez a te dolgod! Intézd el, hogy itt maradjon, és esze ágában sem legyen elutazni Budára. Ez egy.

– És mi a második? – érdeklődött János.

– Ha valaki Lackfi István ruhájában Budára megy, és ha azt hiszik arról a valakiről, hogy ő a volt főlovász, akkor biztosan meggyilkolják, talán előbb, mint a királynőt. És akkor két legyet üthetünk egy csapásra...

– Azt hiszem, értem... – vakarta meg az orrát János.

– Megmenthetjük Lackfit, hiszen a gyilkosság után nem keresik majd.

– Pontosan – bólintott az apát. – Az érsek emberei azt hiszik majd, hogy őt tették el láb alól.

– Az érsek? Hát Máriát is ő akarja...?

– Kanizsai János rendkívül gonosz ember. De nem csak ő kívánja Mária halálát.

– Hát akkor ki?

– Van egy stájer uraság... Cillei Hermannak hívják.

– És az a stájer úr...

– Nagyon előrelátó ember. A lánya még alig nyolc éves, de már arra gondol, hogy egyszer még Magyarország királynője lesz, Zsigmond oldalán.

– Hát ez hihetetlen! Az ember itt ücsörög Diósgyőrött, és nem hall, nem tud semmiről!

– Budán zajlik az élet, édes barátom! De hagy fejezzem be! Szóval, Zsigmond még nem ismeri személyesen ezt a Cilleit...

– A stájer urat! Akinek lánya van! – János kényszeredetten felkacag. – Hi-he-tet-len! Esküszöm, ezt nem hiszi el senki!

– Pedig így van, ahogy mondom.

– És, hogy fognak megismerkedni?

– Zsigmond nagy nemzetközi hadjáratot tervez a török ellen. Úgy hírlík jövőre... Rengeteg keresztes lovag érkezik majd...

– Köztük ez az izé...

– A Cillei Herman.

– És ott majd kitünteti magát, és beajánlja az egyetlen kis leánykáját a király kegyeibe.

– Vág az eszed János öcsém, akár a pécsváradi beretva!

– Te élezted ki, Gergely bátyám! Szóval azt mondod... hogy ennek a Cilleinek... ennek van útban Mária?

– Pontosan.

– És az érsek úr? Ő miért segíti...? Ezt a Cilleit?

– Szövetségeseket keres. A Lackfiak ellen. S ha kell, a király ellen!

– Ne mondd! Ez egyre szövevényesebb. Miért kellene neki a király ellen... Áh, mit, ez nekem már sok! A lényeg az, hogy valaki Lackfi István ruhájában... És ha én lennék? Ha feláldoznám magam? – János hirtelen kihúzza magát.

– Nagy hiba lenne! – ingatta a fejét az apát. Rettentő nagy hiba! Nem érted volna kár – tette hozzá ironikusan –, mert aki ekkora baromságokat beszél, azért nem kár...

– Ezt ugye nem mondod komolyan? – ijedt meg János, mert akármilyen régen nem látta, azért nagyon szerette az öreget.

– Nem mondod komolyan... – utánozta az apát egészen világi módon ifjú cimboráját. – Persze, hogy nem mondom. Kár volna érted, ha ezt akartad hallani! De még nagyobb kár lenne, ha nem használnánk ki a lehetőséget! Ha nem csalnánk csapdába valakit... Valakit, aki nagyon a bögyünkben van!

– Krisztusi tett ez, apát uram!? – háborodott fel János. – Csapdába csalni egy ártatlan embert? Megcsókolni harminc ezüstpénzért?

– Nem biztos, hogy meg kell csókolni. De próbálg csak visszaemlékezni, hátha eszedbe jut valaki, aki mindenáron meg akart ölni téged... Aki meg akarta akadályozni, hogy föl vegyenek Szent György lovagjai közé... Aki azóta is fondorkodik ellened! Vagy nem ő akarta tavaly elrabolni Klárát? És aki, nem mellékesen, az érsek úr embere! – János már tudta, kire gondol az öreg. És tavaly tényleg újra feltűnt az a gazember! De ez akkor sem szép dolog... Törbe csalni...

– Ha nem mondod ki a nevét, hát kimondom én! – kiáltott Gergely apát.

– Úgy hívják, hogy...

– Péterfia Pócs. Tudom, hogy órá gondoltál. Ugye, apát uram?

Az öreg lázas szemmel bólintott, és újra ivott a borból.

– Meg kell tennünk János öcsém! Lackfi úr érdekében is meg kell tennünk! – és megragadta János vállát és a szemébe nézett. Jó sokáig ültek így egymással szemben. Egészen addig, amíg János arcán meg nem jelent egy félmosoly. Gergely apát megkönnyebbülten viszonzta. Pedig János legbelül egyáltalán nem volt olyan biztos a dolgában... Mindenesetre úgy dönt, felkeresi Bözse nénét. Úgy rémlik, hallotta valakitől, hogy éppen Budán tartózkodik. És akkor legalább találkozhat Klárával is, aki most a királynő komornája!

Mária hosszú hónapok óta nem látta a szerelmét. És tegnap este jött a hír, hogy... itt van! Végre itt van! Találkozhat vele! Mária izgatottan tesz-vesz a szobájában. Még egyedül öltözik, pedig a nyolcadik hónapban jár, de nem akarja elhagyni magát, ragaszkodik ahhoz, hogy bizonyos dolgokat saját maga csináljon. Mária azon töpreng, hogyan lovagoljon ki titokban... Ezért húzza az időt, ezért rendezgeti a királynői lakosztályt. Aztán egyszercsak elgyengülve leül az ágyra. Nem lehet titokban...lovagolni! Áh, kit érdekel! A Tabánban vár a kedves! Megyek és kész! Csak szólok Klárának...

– Meg akarják gyilkolni a királynőt! – mondta Szerencsés János, amint kibontakozott felesége ölelő karjaiból.

– Máriát? Nem hiszem! Ki akarná...? – kérdezte Klára. Nahát ez a János! Három hó is van, hogy látta, aztán alig-hogy megérkezik, ilyeneket beszél!

– Most nem ez a lényeg, kedvesem! Hogy ki akarja és miért! Hanem, hogy nekünk meg kell mentenünk! Minden-

áron! – És úgy szorította a lány karját, hogy az majdnem felszisszent fájdalmában! De azt érezte ebből a szorításból, no meg János komor tekintetéből, hogy férje-ura egyáltalán nem tréfál vele...

– Ülj le, János! Mondd, mit tehetünk? Hogyan menthetnénk meg Máriát, hogyha tényleg...tényleg meg akarják...

– Hogy mit akarnak, azt nem bírta kimondani. És, hogy kik lehetnek ennyire gonosz lelkűek, azt meg végképpen elképzelni sem tudta.

– A legfontosabb, hogy ne engedd kilovagolni! És ha igen, mindig legyen vele kísérelő! A legjobb lenne, ha lovasok kísérelnek, harcedzett férfiak! Érted? Katonák! Ha kell távolról, és titokban, de mindig kövessék őt! Ismersz itt olyanokat, akik tűzbe mennének érte?

Klára könnyes szemmel ingatta a fejét. Hát, hogyan! Tűzbe mennének két marék aranyért, három faluért! Ezek itt mind Zsigmond emberei, az ő katonái! És valamit megérezhettek abból, hogy nincs túl jó viszony a királyi pár között. Különben miért lenne Zsigmond örökösen távol?

– Alig van itt egy-két ember diósgyóri... De azért megpróbálom!

– Beszélj velük, Klára, amíg nem késő! Azonnal beszélj velük! Nekem... nekem most mennem kell! Találkozom valakivel itt Budán... majd elmesélem! – kiáltotta János, és futott kifelé, mert látta, hogy Klárának fennakadtak a szemei a csodálkozástól. Hogy kivel találkozik ő ily titokban Budán! Mikor három hónap után végre itt van, és mindjárt faképnél hagyja! János érezte, hogy Klára nehezzel, úgyszólván szaladt kifelé, amilyen gyorsan csak bírta, és közben arra gondolt, mekkorra gazemberségben jár ő most! Hogy egyszerre két vasat tart a tűzben! De csak egy

pillanatig szégyellte magát, utána mindjárt eszébe jutott a tavalyi eset, amikor egy szegény koldus kért szállást náluk éjszakára, Diósgyőrben. Szép kis házban laktak, közvetlenül a vár mellett, gyakran befogadtak beteg és elesett embereket, akik gyógyulást keresve zarándokoltak a szentléleki kolostor vagy éppen Mária köve felé. Azt hitték, ez a bekötözött fejű, félszemű szerencsétlen is zarándok.

Mondta is, hogy a Mária kövét akarja felkeresni, de messziről jött, ráesteledett. Csupán egyetlen éjszakára marad... És az a szegény koldus, miután evett és ivott, és látványosan szépen lefeküdt aludni, hát felkelt az éjszaka közepén, és beosont Klára szobájába – külön aludtak akkoriban, mert Klárát valami lázas betegség gyötörte, gyakran köhögött, prüszkölt álmában – szóval beosont, és már ráhurlolt egy kötelet a leány lábára, és éppen a száját akarta betömni, amikor nagy szerencsére a köhögéstől Klára felébredt, és akkorát kiáltott, hogy zengett bele a ház! És rohant mindenki, szaladtak az egy szem szolga meg az egy szem cseléd, azonkívül ő is szaladt, de az álruhás gazember kimenekült az udvarból, odakint pedig lóra kapott, nyilván az este rejtette el odakint a paripát, és csak a ló hátáról kiáltotta vissza: „Megemlegetsz még Szerencsés János! Megtudod még, ki az a Péterfia Pócs!” És a kis Jancsi, aki édesanyja betegsége miatt apja szobájában aludt azon az éjszakán, ijedten kérdezte: „Miért kell megemlegetnünk ezt a bácsit, édesapám?” És ő nem tudott erre mit válaszolni. És másnap, amikor találkozott Gergővel, aki szintén ott telepedett le Diósgyőrben, csak néhány házzal odébb, és éppen nősülni készült, szóval másnap szintén tehetetlenül tárták szét a kezük, mert fogalmuk sem volt, hol és merre keressék a gazembert. Amúgy Klá-

rát itt hagyni betegen...! Mert, ha egészséges lenne, akkor csak lóra kap, és végigszágudja a környékbeli falvakat, vajon láttak-e egy rettentő csúnya embert, a jobb kezén hüvelykujj nélkül?!

– Tudom, hogy kik kíséretik állandóan! Név szerint ismerem őket! És most jött a hír, hogy holnap reggel találkoznak ezzel az átkozott Lackfival! A királynő és a főlovász! Regényes história!

– Mit tehetünk felség? – kérdezte Zsigmondot a magyarrá lett talján, Filipo Scolari, akit mára csak Ozorai Pipoként emlegetnek a magyar urak. Magyar lányt vett feleségül a derék Filipo, Ozorai úr leányát. Zsigmond úgy tesz, mint aki rettentően töpreng, vajúdik. Le, s föl járkál a visegrádi palota tróntermében, ráncolja a homlokát és sóhajtozik. Kár, hogy Pipo, ez a minden hájjal megkent talján átlát rajta. De nem szól, vár, mit főz ki a király... Pedig Zsigmondban most kivételesen tényleg kavarnak az érzések! Nem, nem mondtunk valótlan, egy kicsit tényleg megjártssza magát, tényleg csak póznak indult ez a színjáték a rémes tépelődésről. Ám ahogy igazából belegondol a helyzetébe, most tárul fel számára, hogy mekkora csapdába esett bele! „Hiszen, ha élve hagyom a királynőt és szerelmét (átkozott Lackfi!), akkor előbb-utóbb minden kiderül majd. Mária megszüli a gyermekét, arról majd szintén kiderül, hogy törvénytelen, és fél Európa rajtam fog röhögni! Másfelől ez a szerencsétlen Mária nem tehet semmiről... Hacsak arról nem, hogy mindig összehasonlítgatott az apjával, és én nem feleltem meg az elvárásainak... De hát én nem vagyok Nagy Lajos! Én Zsigmond vagyok!” – Zsigmond megáll egy pillanatra,

eszébe jut Scolari, aki itt áll, és várja a választ. Sőt megismétli a kérdést:

– Mit tegyünk, felséges úr? – Zsigmond legyint, rázza a fejét, várj egy kicsit, mondja a mozdulat. És visszamerül tépelődésének sötét és gigászi erdejébe, melyben azért mintha meglátott volna egy parányi fénysugarat. A fénysugár nem világított be minden pókháló, piszkos sarkot, de Zsigmond számára a kiutat jelentette a saját maga építette labirintusból. Ezt mondta neki ez a furcsán imbolygó fénysugár: „És Mária révén nem nyerhettek új szövetségeseket! Hja, a lengyel rokonság! Engem sosem szerettek a lengyelek! Nem csoda: felégettem fél Mazóviát, akkor meg miért szeretnének? Aztán meg nem Mária közvetlen rokona az az istentől elrugaszkodott Ulászló! Aki csak Hedvig miatt vette fel a keresztet! No szép.”

– Mi a parancs, uram?!

„Már harmadszor teszi föl a kérdést ez a nyavalyás! És én adjam ki a parancsot? A saját feleségem meggyilkolására? Csak azért mert egész délután az érseket meg azt a gazember stájer hallgattam!” (Hja, a naiv Gergely apát! Aki azt hitte hogy Zsigmond király és Cillei Herman még nem találkoztak!) „Nekik van útban Mária, nem nekem!” Zsigmond itt majdnem felnevetett. Eszébe jutott az egykori levél, amit még Demeter érsek küldött, és aminek az elődje állítólag II. Endre korában született. „*A királynőt megölni nem kell félnetek...* Ez eddig rendben, csak most senki sem akarja megölni a királynőt énrájtam kívül! Pontosabban az érseken meg azon a Hermanon kívül! Adják ki ők a parancsot!” És Zsigmond úgy érezte teljesen eltölti az a gonosz kis fénysugár, amelyik az előbb még csak alig pislákkolt! „Ez az! Nekik

kell írnom interpunktozás nélkül! *Ha mindenki akarja én nem ellenzem*”

– Ez az! – kiáltotta hangosan Zsigmond. – Tollat hozass, Pipó fiam! Téntát, papiruszt! – és Zsigmond hamarosan diktálni kezdett.

Másnap kora hajnalban pedig Ozorai Pipo száguldott ki egy ébenfekete paripán a visegrádi várból. Egyenest délnek vette az útját, tudta, ha siet, jó másfél – két óra alatt Budára érhet. Pipo élvezte a lovaglást a gyönyörű tavaszi időben. A Duna mögött felkelő nap kellemesen melegítette az oldalát, s a folyó felett felszálló ködben mintha saját felemelkedésének tükörképét látta volna... „Így repülök majd én is egyre magasabbra”, gondolta a talján, és magához szorította a pecsétes parancsot, amit végül Kánizsai érsek fogalmazott meg, és a király kedvetlenül bár, de aláírta. „Hm – morfondírozott Pipo – hát hogy is gondolhatta, hogy elkerülheti ezt a dolgot? Hogy az ő keze tiszta maradhat? Mégiscsak ő az uralkodó! Azt a négyet pedig meg kell fenyegetnem! Hiszen olvasgatásra nem lesz sok idő...”

– Érted már, miért kell beöltöznöd? A király örökké hála lesz neked! Egy egész megyét kapsz majd, és utódaid még száz év múlva is imába foglalják a nevedet, ha rólad beszélnek! – Bözse néne egy szűk kis utcácskában találkozott Péterfia Póccsal. Az utcában nem sokan jártak, Pócs mégis azt gondolta, üljenek be inkább a Szent Györgyről elnevezett kocsmába, ott nyugodtabban tudnak

beszélgetni. A cigányasszony nem szívesen állt rá a do-logra, mert nők ritkán járnak efféle helyekre, de végül be-leegyezett.

– Majd azt mondjuk, hogy tenyérjós vagy! Most mondd meg a jövőmet! – biztatta a habozó asszonyságot Péterfia Pócs.

– És akkor nem is füllentünk oly nagyot! – vágta rá Bözse néne, mert közben meggondolta magát. (Minden hely jó, arra, hogy bekapja a horgot ez a gyönyörűség...!)

– Miért mondd ezt? – hökkent meg a csonka kezű, aki nagyon óvatos lett az utóbbi időben. – Mégsem igaz?

Vagy nem te mondtad, hogy hálás lesz nekem a király?

– Dehogynem lesz hálás! – sietett megnyugtatni Pócsot a cigányasszony. – Dehogynem lesz! De csak akkor, ha megteszed, amire kér téged! Hiszen még mindig nemet mondhatsz!

– Szóval én leszek a csali... – morogta Pócs, és intett a kocsmárosnak. – Sört! – kiáltotta már-már bosszúsan. – Neked is? – kérdezte a „tenyérjós” asszonyt.

– Én inkább egy kis bort innék – felelte halkan Bözse néne. – Tartasz valamitől? – kérdezte ugyanolyan halkán, mint az előbb. A kocsmáros – nagy darab, vérekes szemű fickó – ugyanis gyanakodva figyelte őket. Furcsa egy pár volt, annyi szent! Egy csonkaujjú, foghíjas ember és egy öregedő cigányasszony! És nem tenyérjós, azt mindjárt látni, hiszen egészen bizalmasan sugdolóznak, mintha már ezer éve ismernék egymást! Figyelni kell ezekben a zűrzavaros időkben, mikor ennyi ellen támad a királyra! Mert a Horvátiakat leverték ugyan, de ki tudja? Azok is mindig újra és újra lábba kaptak, hiába végeztette ki a király úr már hét évvel ezelőtt az ármánykodó Hédervári Kontot!

Szóval mit lehet tudni? Hátha kémek! S jó pénzt lehetne kapni értük a budai várban! Mindenesetre, amíg a sört csapolja, odaszól az asszonynak, csak úgy foghegyről: – Hívd föl a legényeket a pincéből Gyöngyi! Az újbor lefejtése megvárja őket! Most itt fenn lesz egy kis dolog, úgy nézem...

– Hogyne félnék! Még tényleg Lackfinak néznek és tévedésből levágnak a királyasszonnyal együtt! – kiáltja most Pócs.

– Kizárt dolog! Mindenki tudja, hogy nincs itt a főlovász. Vígan vadászik a diósgyőri erdőben! De ez hétpecsétes titok! Érted?

– Mutass valami írást! – mondta a csonkaujjú. – Vagy legalább pecsétet!

– Mi sem könnyebb ennél! Idesüss, te hitetlen Tamás! – és Bözse néne villámgyorsan előhúzott egy csillogó-villogó valamit a ruhaujjából! Hitetlen Tamás megcsodálta Zsigmond király pecsétes aranygyűrűjét és komoly képpel bólintott.

– Nos... rendben van! Mikor és hol kapom meg a ruhát, amibe átöltözhetek?

– Holnap hajnalban! Odakint a Tabán fái közt! Van ott egy kis forrás, annál megtalálász! De úgy látom, jobb lesz indulni... – pillantott fel ijedten Bözse néne, és Péterfia Pócs háta mögé mutatott. Ott tornyosult már a hatalmas termetű kocsmáros és három, szintén nagyra nőtt legénye.

– Kémek vagytok, ne is tagadjátok! Nápolyi László küldött ide, vagy maga a török szultán? Valld be, gazfickó, vagy kiverem belőled! – és a kocsmáros ingénél fogva ragadta meg Pócsot és felemelte a magasba. Bözse néne egy pillanatra elrémült. Mi lesz, ha ezek itt rögtön agyonütik

nekem? Kútba esik a tervünk! És hirtelen ötlettel elrikantja magát: – Tűz van! Oda nézettek emberek, tűz van! – és kifelé mutogat az ajtón, mintha azon keresztül látna valamit... Éppen jókor! Pócs ugyanis a levegőben lógva már előkapta mérgezett hegyű törét, hogy a kocsmáros hátsába márhassa... A nagy darab málé azonban megrökönyödött képpel engedi el Pócsot, aki rövid zuhanás után az asztal alatt ér földet.

– Hol az a tűz? – bömböli a kocsmáros.

– Ott van! Hogy szaladnak már az emberek! – kiáltozik a cigányasszony és arcát két tenyere közé szorítja. – Ajjajaj! Mekkora tűz! – A kocsmáros nem bírja tovább idegekkel, kiszalad az utcára. A legényei meg utána! Bözse néne pedig gyorsan kirángatja az alélt Pócsot az asztal alól.

– Ne kérdezz semmit, csak szaladj! – kiált rá, s magával vonszolja a csonkaujjút egy hátsó, titkos kijárat irányába...

– Te ezt honnan ismerted? – kérdezte tőle Pócs, mikor már biztonságban sétálgattak odalent a Duna partján.

– A titkos kijárást? – kacagott Bözse néne. – Kanizsai úr „kémje” előtt nincsenek sem titkok, sem akadályok! – És úgy kacagott, hogy meg kellett állnia, mert nem kapott levegőt a nagy vidámságtól. Pócsnak meg, ami gyanúja volt, az is eloszlott mostanára.

A merénylet

Mária kilovagol – Ozorai Piponak nehéz dolga van – Péterfia Pócs megjavul – Minden jó, ha a vége jó?

Kilovagolok.

– Királynőm! Ilyen állapotban?!

– Milyen állapotban? Nem vagyok sem beteg, sem gyenge!

– De hát... – próbál ellenkezni a komorna, és Mária domborodó hasára mutatott.

– Semmi dehát! Lovagolni akarok és punktum! Szóljatok a lovászomnak! Az öregebb kancával megyek, ne aggódj! – teszi hozzá enyhültebb hangon. Máriának jót tett a terhesség. Nem sokat hízott, de a felszedett néhány kiló jótékonyan eltakarja a szenvedéstől elgyötört arc ráncait, és ráadásul a szeméből melegség árad azokra, akikkel beszél. Nem hiába mondják áldott állapotnak az ilyesmit...

– Rendben van, Mária, de akkor veled megyek. – A komorna eltökélten beszél. Szép lány, szőke haja hullámokban hull a vállára. Bizalmas személy, egyedül ő szólíthatja keresztnevéen a királynőt.

– Klára, egyedül megyek. Csak én meg a lovam.
– Nyolcadik hónapban? Nem engedem. – Ott áll a két nő egymással szemben. Két egymásnak feszülő akarat.
– Klára. – A királynő szinte hang nélkül leheli a szavakat. – Vele találkozom. Érted? Muszáj, hogy menjek!
– Klára bólint. Gyors térdhajlás, szalad a lovászhoz. Mit szalad, suhan! Aztán vissza. Aztán aggódva követi tekintetével a királynőt, aki most nem oldalvást ül a lovon, mint amikor vezetik. Akkora a pocakja, hogy nem tud előredőlni a nyeregben... És alig tűnik el Mária a kapuban, rögtön négy lovas indul utána. Klára kicsit megkönnyebbülten sóhajt fel. Mégsem érheti baj a királynőt. De rögtön össze is szorul a szíve nyomban, mert megpillant egy ötödik lovaszt, aki lóhalálában vágat a visegrádi úton. Klára tudja, hogy a király Visegrádon van. Látja, hogy az ötödik lovas utoléri az előző négyet, és azt is látja, hogy izgatottan tárgyalnak valamiről... Klárát majd megeszi a kíváncsiság, hogy miről beszélhetnek, ám ilyen távolságból sajnos lehetetlen bármit meghallani... Elfordul, visszamegy a lakosztályába. De a rossz érzés megmarad benne...

Péterfia Pócs kicsit feszeng ebben a gúnyában. Fekete köpeny, kék nadrág! Ezt a flancot! Erről a piros ingról ne is beszéljünk! Hát még az aranyliliomok! Akár egy udvari bolond! De sokáig nem veszkódhatett, mert máris meglátta a királynét a domborodó pocakjával. Még így is ügyesen lovagol, Pócs egy pillanatra megsajnálja. „Ajaj, még felismer” – gondolja aztán mindjárt –, „még jó, hogy rajtam az álarc! Jöhetnének már a többiek” – ijedezik –, „baj lesz ebből! Ha kiderül, hogy nem én vagyok a főlovász!”

– Értitek a parancsot?! Aki nem engedelmeskedik, az a halál fia! Tudjátok, mit tesz a király az ellene vétkezőkkel! Vagy nem emlékeztek Horváti Jánosra meg Hédervári Kontra? – Pipo – mert ő az ötödik lovas – már igen szépen és választékosan fejezi ki magát ezen a nyelvtörő megyeri nyelven. Az akcentusát azonban nem bírja levetkőzni.

– Nem vagy te magyar embör – mondja neki az egyik vitéz, aki feltehetőleg Szeged környékéről való, mert igencsak őzik. – Honnan higgyünk neked, ha nem vagy magyar?!

– A király pecsétje nem elég neked? És itt van mellette az érsek úré! És a király aláírása!

– Hát az írást nem ismérjük, de a pöcsétet azt igen – dörmögte a szegedi ember, akinek csak nem fűlött a foga ehhez a dologhoz. Pedig nem volt számukra teljesen új ez a parancs. A király eleve ezzel a céllal fogadta föl őket Mária szolgálatába jó fél évvel ezelőt, hogyha úgy adódik, akkor ne teketóriázzanak sokat: öljék meg a királynőt! De hát az egész olyan hihetetlennek tűnt akkor, a tavalyi őszön. És Zsigmond is, mintha nem komolyan beszélt volna... Mintha csak tréfából mondana ilyesmit... Megölni Máriát! És közben megismerték és megszerették a királynét... Tudták, milyen jóságos, kegyes szívű. Hogy nincs olyan kérés, amit ne teljesítene azonnal! A szegedi embernek például elvitte az árvíz a házat. Máriától kapott pénzt, hogy újat építhessen... Arról nem beszélve, hogy a komorna is kérte őket... Hogy vigyázzanak Máriára... Még egy kis zacskó aranyat is kezükbe nyomott a minap... Könnyes volt a szeme, ahogy mondta: „Ne hagyjátok! A királynőt ne hagyjátok!” Aztán elrohant sírva...

– Idefigyeljetek! – mondja nekik Pipo, aki kezd leizzadni. Nem erre számított. Erre a huzavonára! Neki a király azt mondta, kipróbált, régi vitézek ezek, a saját anyjuknak nekimennének a szavára! Ehelyett mit lát? Bizalmatlan tessze-tosza pofákat! Kétséget és bizonytalanságot! – Erre most nincs időnk! – kiáltja. – Ha félték, bizzátok rám a királynőt, ti csak a Lackfi kutyát vágjátok le! Világos?! – és villámlott a szeme a méregtől. Hogy még ezt is neki kell...

– Jutalmat kapunk? – kérdezte a szegedi ember. – Mert arról a másikról nem beszélt nekünk a király úr.

– Zacskó aranyat fejenként! De indulni kell azonnal! – sürgette őket Pipo. Azok meg csak bólintottak. „Ha csak a Lackfi-kutyát... És még jutalmat is kapunk... Azért ez így egészen más!” Csak a szegedi ember érzi roppant kényelmetlenül magát. Egy kicsit lemarad a többiektől.

– Na végre, jönnek már! – sóhajt Pócs, mert meglátja a lovasokat Mária mögött. Ide, ide! – integet nekik a kezével. Mária persze azt hiszi, neki integet. És van is ebben valami, mert a gazember Pócs most, ahogy egyre közelebbről látja a királynőt, úgy nő szívében az a sajnálkozás, ami az előbb még csak egy pillanatra érintette meg a lelkét. Hogy miért kell ilyen fiatalon meghalnia? És pont én vagyok a csali... és ekkor ez a sötét lelkű Pócs, aki annak idején Csóka Miki menyasszonyára is szemet vetett, és talaly még megpróbálta elrabolni Klárát, hogy vele zsarolja meg Szerencsés Jánost, és persze, hogy végül megölhesse, mert ez volt az igazi célja, de aljas terve nem sikerült, mert János résen volt, és még Pócs örülhetett, hogy nem lyukasztották ki a bőrét János úr cselédei, el tudott mene-

külni, meg sem állt Kanizsáig; szóval Pócs megijedt, megtört az a gonosz szíve hirtelen, ki tudja miért, az üdvösségére gondolt, és most már tényleg Máriának integetett, hogy vigyázzon, vigyázzon, nagy a baj, sarkantyúzza meg a pejt, meneküljön, amíg csak teheti... De alig emeli fel a két kezét, már látja, hogy Mária felemelkedik a lona nyergéből, repülni kezd, akár egy látomás, és Pócs tudja, hogy nincs remény, hogy jóvátehetetlenül elrontott valamit, s akármit tesz még az életben, őrá csak a pokol kínoz tüze, a kárhozat vár, elkerülhetetlenül. Ez az utolsó gondolata Péterfia Pócsnak, mielőtt leszakadna feje felett az ég, hiszen azt a kis nyisszanást alig érzi a torkán...

- Megint álmodtam nagypapa!
- Mindjárt gondoltam, kisunokám, hogy nem unalmodban ordibálsz! De igazán leszokhatnál erről, mert a nagyiknak elég nehéz megmagyarázni...
- Tényleg, ők nem tudnak semmiről!
- Azért őket sem ejtették a fejükre. De inkább meséld el, miről álmodtál!
- Hosszú történet... nem is tudom, hol kezdjem!
- Mondd csak a velejét! Úgyis erősen álmos vagyok!
- Ezt még sohasem mondtad így nagypapa! Hogy erősen!
- Mindig tanul az ember! Erdélyi írótl olvastam lefekvés előtt. És Erdélyben így beszélnek, hogy: erősen... De mondd már, mert itt alszom el mindjárt...!
- Meggyilkolták a királynőt!
- Erzsébetet?
- Nem... ja persze, őt is, egész elfelejtettem! De most Máriát...

- Zsigmond feleségét? – nagypapa egészen felébredt.
- Leesett a lóról, ha jól tudom.
- Lelőkték.
- Ne beszélj...!
- Ha mondom!
- És miért...?
- Hosszú sora van annak! De ha te álmos vagy...
- Egyáltalán nem vagyok álmos! – nagypapa kihúzta magát. – Én eddig úgy tudtam, hogy egyedül kilovagolt, leesett a lóról és meghalt. Az újszülött csecsemőjével együtt. Ámbár mindig gyanús volt nekem, hogy miért lovagol egyedül... Hogy miért hagyták egyedül lovagolni?
- Akkor jól nyisd ki a füled! – és Johnny belekezdett a hosszú történetbe, és csak mesélt és mesélt. Észre sem vették, hogy rázendítettek a rigók meg a pacsirták, a hajnal hírnökei. Johnny, mikor végre lefeküdt, még elalvás előtt arra gondolt, hogy ezek a kis madarak minden tavasszal újra meg újra azt hiszik, hogy nélkülük soha nem kelne fel a nap. Nyárra ugyan elfelejtik az egészséget, ősszel és télen meg pláne csendben vannak, de mikor megint beköszönt a tavasz, akkor valaki mintha újra eszükbe juttatná, hogy van ez a rendkívül fontos dolog, ez a napkelte, ezt valahogy el kellene intézni! Közben pedig nyilván rengeteget mesélnek egymásnak az elmúlt időkről. Szigorú telekről csiripelnek a rigók, fájdalmasan aszályos nyarokról a pacsirták. De leginkább mégis a fészekrakásról beszélgetnek, hogy a réten már virágzik az ibolya, hogy hol lehet megfelelően vékony, megfelelően száraz, ám mégis erős ágakat találni, és ivóvizet, természetesen. Ám az egész fecsegés, csiripelés eltörpül a fontos feladat mellett: felébreszteni a napot! Aztán, amikor az első napsuga-

rak végigpásztáznak a reggeli ködön, és egyértelművé válik, hogy ma újra a fény győzött a sötétség fölött, akkor a rigók meg a pacsirták, meg a többi madarak visszavesznek egy kicsit a nagy hangoskodásból, és alapjáraton csiripelnek tovább. Újból téma lesz a fészekrakás, az ivóvíz keresése és ehhez hasonló fontos dolgok. Johnny ásított egy hatalmasat, és az oldalára fordult. „Amit nem tudunk megoldani, azzal nem kell foglalkozni!” – jutott az eszébe, bár nem tudta, hogy kitől hallotta ezt a mondást. „Le van tojva az a Szerencsés János!” Mindenesetre végre elnyomta a buzgóság. És Johnny mosolygott álmában.

Vége

Önéletrajz helyett

Nemrégiben egy író-olvasó találkozón megkérdezte egy kislány, hogy miért írtam könyvet a struccok életéről? És ezzel a kérdéssel rögtön a lényegre tapintott, ugyanis a strucc trilógiával pont ez volt a célom, hogy felhívjam az olvasók figyelmét arra az elfelejtett korra, amit lovagkor-

nak hívnak, és amelyben olyan nagyszerű hadvezér volt Magyarország uralkodója, mint Nagy Lajos király. Hiszen természetesen egyáltalán nem a struccok életéről van itt szó, hanem az Anjoukról, akik a legenda szerint azért választották a struccot – csőrében patkóval – a sisakforgójuk díszéül, mert akkoriban azt gondolták, hogy a strucc egy olyan erejű állat, amelyik le tudja győzni a lovat. És mivel a ló a nagyurakat jelképezte, és Károly Róbert, Nagy Lajos édesapja legyőzte a kiskirályokat, ezért mondták azt, hogy a strucc megette a lovat, csupán a patkó maradt meg belőle!

Tehát még egyszer sietek leszögezni: nem állatokról, hanem Szerencsés János kalandjairól szóló történetek ezek. Egy olyan fantasztikus időben, amikor ha nem is mosta három tenger a határainkat, de egy – az Adriai – igen; amikor dicsőség volt magyarnak lenni; amikor a forint keményvaluta volt; amikor Nagy Lajosnak két királysága volt; amikor elvették a nemességet attól, aki megfutott a csatában – summa summarum: amelyik korra ma is büszkék lehetünk.

Hogy miért kell a történelmünkre büszkének lennünk? Miért kell rég letűnt és elfelejtett korszakokkal foglalkoznunk? A helyzet az, hogy a múlt is mi vagyunk, a régmúlt szintén, akár tetszik nekünk, akár nem. A mai élet is régmúlt lesz egyszer, s

minket ugyanúgy firtatnak majd a kései utódok: mit tettünk egykor, mit hoztunk, mit vittünk magunkkal az Európai Unióba. Büszke, önérzetes magyar népet, vagy olyat, amelyik nem ismeri, nem szereti a múltját...

A regényeim kerettörténetében szereplő Johnnyban, a lovagkor mélyére kutakodó és kíváncsiskodó kisdiaákban egy kicsit saját magam gyermekkori képét idézhettem fel, mint ahogy Zeuszban, a történelemtanár alakjában azt az időszakot, amikor én is a katedra mögött állva, személyesen mesélhettem a magyar történelem csudálatos eseményeiről.

A tanítást akkor hagytam abba, amikor az újságírói pálya szép, de rögös talajára tévedtem. A dologban az fogott meg a legjobban, hogy szinte azonnal kiderült, jó-e, amit csinálok: ha a cikk megjelent, akkor tetszett a szerkesztőnek, ha nem jelent meg, nem tetszett. És a szerkesztők általában jó szemű emberek...

Közben meg-megjelengettek a novelláim is, de az írásnak ez a komolyabbik része sok pénzt nem hozott a konyhára. Mikor az elbeszélésekből összegyűlt egy kötetre való, akkor elballagtam néhány kiadóhoz, hogy adják ki őket. A kiadók azonban tagadólag rázták a fejüket: „Előbb írd egy regényt!” – ezt mondták. Így született meg A strucc vére, amiért köszönetet elsősorban Editnek, a feleségemnek mondhatok, mert ő volt az, aki rendületlenül hitt bennem és – Nagy Lajos királyban!

Azóta további két strucc is megjelent (A strucc terjeszkedik és A strucc halála), és most A sárkány pallosa, amely már Zsigmond király uralkodásának első éveiről szól.

Van két gyönyörű lányom. A kisebbikről, Kláriról mintáztam a regénybeli Claire-t, ám a nagyobbik, Anna alakja szintén fölsejlik a „sárkány” hasábjain.

Mit is írhatnék még? Szeretek sportolni – biciklizés, úszás, foci, súlyozás –, kirándulni, utazni, olvasni és időnként – írni.

Tartalomjegyzék

ELSŐ FEJEZET: A sárkány színre lép	5
MÁSODIK FEJEZET: Éljen a király!	23
HARMADIK FEJEZET: Egy barna hajú lány	39
NEGYEDIK FEJEZET: Alteregók	51
ÖTÖDIK FEJEZET: Álomszünet	65
HATODIK FEJEZET: Kincső	77
HETEDIK FEJEZET: Csapda hátán csapda	91
NYOLCADIK FEJEZET: A vránai csata	105
KILENCEDIK FEJEZET: Újabb csapda!	121
TIZEDIK FEJEZET: Mária halála	133
TIZENEGYEDIK FEJEZET: Szent György és a sárkány	141
TIZENKETEDIK FEJEZET: Barackmag nagyságú sebhely	155
TIZENHARMADIK FEJEZET: A vránai perjel	167
TIZENNEGYEDIK FEJEZET: Menekülés	179
TIZENÖTÖDIK FEJEZET: „Nyakig a vízben”	189
TIZENHATODIK FEJEZET: Kísértetjárás Vránában	201
TIZENHETEDIK FEJEZET: Szent György lovagja	217
TIZENNYOLCADIK FEJEZET: Hat év múlva	233
TIZENKILENCEDIK FEJEZET: A levágott kezek rejtélye	243
HUSZADIK FEJEZET: A merénylet	259
Önéletrajz helyett	266
Tartalomjegyzék	269

Ósz Gábor
KÉPTELEN TÖRTÉNELEM KÉPEKKEL
című sorozatáról

A 10 kötetes sorozat illeszkedik a COLDWELL KÖNYVEK mottójához: „történelem másképpen”, azaz a történelmi ismereteket ebben az esetben humorral közvetíti.

Ósz Gábor fergetegesen megírt könyveiből akár érettségire is készülhetünk. Az adott kor problémáinak többféle elméletét oly könnyedséggel és nyelvi játékosággal mutatja be, hogy szinte észre sem vesszük, és már tudjuk is a történelmét. A szándékos, ám a könyvbe ügyesen beépített ismétlések és a rejtvények is a „bevésést” segítik. Ósz Gábor sajátos humorát beszélő nevekkel, rejtvényekkel, szócickekkel, tanítványai aranyköpéseivel fűszerezi.

A történelmi adatokat karikatúrák lazítják: az első kötetben Szűcs Édua szeretetteljes és kaján rajzai felett mélyázhatunk. A második kötet illusztrációit a Történelmi Karikatúra Pályázatunkra beérkezett legjobb rajzok alkotják. A pályázók lelkesedését tapasztalva a további köteteket is a kizárólag történelemtanároknak és diákoknak meghirdetett pályázataink illusztráljuk.

Megjelent:

1. ÁRPÁDOK ÁLMAI (1301-ig)
2. VIGYÁZAT! VEGYESHÁZIAK! (1526-ig)

Előkészületben:

3. TÖRÖKÖK TORKÁBAN

Tervben:

4. HÉJJA VÁRIAK – HABSBERGOK (1780-ig)
5. KEMÉNY KURUCOK (1690–1735-ig)
6. REMÉNYKEDŐ REFORMEREK (1780–1848-ig)
7. FERGETEGES FORRADALMÁROK (1848–49)
8. BOLDOG BÉKEIDŐK?! (1849–1918-ig)
9. SZENZÁCIÓS SZÁZAD? I. (1918–1945-ig)
10. SZENZÁCIÓS SZÁZAD? II. (1945–2000)

A sorozat kötetei megrendelhetők közvetlenül
a COLDWELL KÖNYVEK kiadótól is.

Diosgyőr

dA
Hérvár

Nándorfehérvár

Rigómező